

ҚАЗАҚТЕЛЕКОМ

Think digital!

2018

Жылдық есеп

МАЗМҰНЫ

Алғысөз	1
БҮГІНГІ КОМПАНИЯ	4
Қысқаша шолу	
«Қазақтелеком» АҚ, Директорлар кенесі тәрағасының үндеуі	8
«Қазақтелеком» АҚ, Басқарма тәрағасының үндеуі	10
2018 жылдың оқиғалар күнтізбесі	13
Компания профилі	19
СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЕСЕП	32
Миссиясы, пайымы	34
Компанияның құндылықтары	36
Топты дамытудың стратегиялық бағыттары	38
2018 жылғы телекоммуникация на- рынына шолу	40
Саланың реттеуші ортасына шолу	46
Компанияның саладағы орны	49
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ	50
Корпоративтік басқару құрылымы	52
«Қазақтелеком» АҚ, Директорлар кенесі	54
«Қазақтелеком» АҚ, Директорлар кенесінің комитеттері	65
Корпоративтік хатшы	69
Басқарма	73
ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ	84
Тәүекелдерді басқару жүйесі	86
Тәүекелдерді басқару үдерісінің қатысуышылары	87
Тәүекелдерді басқару және ішкі бақы- лау бойынша 2019 жылға арналған жоспарлар	90
ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ	92
«Өрлеу» жаңғырту бағдарламасы	94
Операциялық нәтижелер	97
Қаржылық нәтижелер	116
ТҮРАҚТЫ ДАМУ	122
Түрақты даму саласындағы стратегия	124
Түрақты даму саласындағы бастамалар	124
Кадрлық әкімшілендіру	125
Персоналды тарту және бейімдеу	126
Жұмыскерлерді оқыту	127
Таланттарды басқару	128
4telecom жаңа корпоратившілік порталы	128
Қоршаған ортаны қорғау	129
Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	130
«Қазақтелеком» АҚ өлеуметтік дамуға қосқан үлесі	131
ҚОСЫМША АҚПАРАТ	132
Глоссарий	132
ҚЕХС шоғырландырылған қаржы есептілігі (қосымша)	133

АЛҒЫСӨЗ

Қазіргі заманды инфокоммуникациялық технологияларыз, интернетсіз елестету мүмкін емес. Олар адамдардың барлық тіршілік саласында жоғары ену деңгейіне жетті. Бүгінгі күні ақпаратты-телекоммуникациялық технологиялардың жоғары даму қарқыны экономика, ғылым, өнеркәсіпте, елдер арасындағы коммуникацияда, ақпарат пен деректер ағындарын басқаруда улken рөл атқарады. Бұл ретте көлемі мен жылдамдығын арттыруға деген қажеттілік күннен-күнге артып келеді. Мәселен, өткен жылы әлемде ИКТ қызметтері мен сервистерін тұтынушылардың саны, сондай-ақ компьютерлік технологияларда, АТ және телекоммуникация саласында сервистер көрсетуге мамандандырылған үйымдар саны артты. Бұл үдеріс қатардағы тұтынушылармен катар, түпкілікті пайдаланушыларға да қатысты болды. Кейбір елдерде цифрландыру ауқымы өтеп жоғары деңгейге жетті, ал бірқатар мемлекет «цифрлық қоғам» деп аталатын форматқа көшті. Бұл форматта адамзат жайлы және қауіпсіз өмір сүрге мүмкіндік беретін технологиялық прогресс пен шешімдердің игілігінен бас тарта алмайды.

Цифрлық технологиялар мынадай артықшылықтар береді: халық пен бизнестің мемлекеттік қызметтерге қатынауын жеңілдету, ақпаратпен алмасуды жеделдету, бизнес жүргізу үшін жаңа мүмкіндіктердің пайда болуы, жаңа цифрлық өнімдер жасау. Осы ұмтылыстарды өмірде іске асыру үшін Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың тапсырымасы бойынша елімізде «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасын іске асыру басталды. Оның басты мақсаты – цифрлық технологияларды пайдалану арқылы ел экономикасын да-мыту қарқының арттыру және халықтың өмір сүру сапасын жақсарту, сондай-ақ Қазақстан экономикасының болашақтағы цифрлық экономиканы құруды қамтамасыз ететін түбегейлі жаңа даму траекториясына көшуі үшін жағдайлар жасау.

Экономиканы технологиялық жаңғыртуды жеделдету және опто-талшықты инфрақұрылымға

жаппай қатынау үшін жағдай жасау бойынша міндеттерді іске асыру шенберінде 2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ Қазақстан Республикасының ауылдық елді мекендерін талшықты-оптикалық байланыс желіжолдары (АЕМ ТОБЖ) технологиясы бойынша кеңжолақты қатынаумен қамтамасыз ету бойынша ірі жобаны іске асыруға кірісті. Атамыш жоба 828 елді мекендегі 2,5 мың, мемлекеттік мекеме үшін жоғары жылдамдықты интернетке қатынауды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Екі жылдың ішінде компания 15 мың шақырымнан асатын талшықты-оптикалық байланыс желіжолдарын жүргізу керек.

Жобаны іске асырудан қол жеткізілетін нәтижениң бірі инновациялық қызметтерді дамыту, сондай-ақ олардың ауылдық жерге ену деңгейін арттыру, телемедицина, онлайн-білім беру, электрондық коммерция саласының қызметтеріне қатынау болады. Жобаны іске асыру желіні өрістету бойынша құрылыс жұмыстары кезінде және құрылыш аяқталғаннан кейін де жұмыспен қамту деңгейіне оң ықпал етпек.

2018 жылдың қорытындысы бойынша бірінші кезеңде АЕМ ТОБЖ жобасы шенберінде жоғары жылдамдықты интернетке Ақтөбе, Батыс Қазақстан, Шығыс Қазақстан және Павлодар облыстарының 7 ауылдық елді мекеніндегі 27 мемлекеттік мекеме қосылды.

Оптикалық желіжолдар бойынша қатынау қызметтерін ұсыну қарқыны туралы айтсақ, бүгінгі күні GPON технологиясы бойынша 1 млн. аса порт салынды, белсенді пайдаланушылар саны 700 мыңдан асты. Мұнымен катар мыс инфрақұрылымды көдеге жарату жалғасуда. Бүкіл әлемде тіркелген абоненттердің мобильді желілерге көшіп жатқанына қарамастан, инфокоммуникациялық оператор классикалық телефон бизнесін одан әрі сақтап қалуға ииетті. Компания мобильді байланыспен қатар, тіркелген байланыс сервистерінің артықшылықтарын

пайдалануға мүмкіндік беретін сервистерге көніл бөліп отыр.

Опто-талшықты кәбілге негізделген желі құрылысынан басқа, 5G жаңа буын байланысын дамыту болашағы зор бағыттардың бірі болып анықталды. Осыған байланысты аталмыш технологияның мүмкіндіктерін бірлесіп зерттеу және тестілеу туралы меморандумдар жасалды.

«Қазақтелеком» сарапшыларының зерделеу саласына кірген тағы бір тақырып IoT – «заттар интернетін» қолдану перспективалары болды. Ол таяу болашақта IT-индустрия табысын өсірудің негізгі бір тетірі болмақ. «Қазақтелеком» өзекті үрдістерді ұстана отырып, LoRa технологиясының базасында Орталық Азиядағы ең ірі M2M/IoT желісін салу жобасын іске асырды. Куат көзін аз тұтынатын желі болашақта IoT барлық сегменттің қамтитын болады: ТКШ, көлік, қауіпсіздік, өндірістік объектілер, қалалардың аумағын, көшедегі жарықты бақылау, энергия ресурстарын тұтынуды есепке алу аспаптарынан телеметриялық деректерді жинау. Бірінші кезеңнің шенберінде Алматы, Астана және Шымкент қалаларында желінің құрылышы аяқталды. Жобаны іске асыру барысында барлық облыс орталығында 400-ден аса LORA базалық станциясын орнату жоспарланып отыр.

Мұнымен қатар компания Smart Home және Smart City тұжырымдамалары бойынша жаңа қызыметтер мен сервистерді зерделеу, бейімдеу және оларды нарыққа шығару жұмысын жалғастырды. 2018 жылы GPON қалалық оптикалық инфрақұрлық базасында B2C/B2B/B2G сегменттерінде «Бұлтты бейнебақылау» платформасына 45 мыңға жуық бейнекамера іске қосылды. Жаңа енгізілім қалаларда және қазақстандықтардың үйлерінде белсенді түрде енгізіліп, компанияның тәжірибесі халықаралық салалық конференциялар мен көрмелерде бірнеше рет ұсынылды.

Жаңа аумақтарды талшықты-оптикалық желіжолдармен қамтамасыз етуден басқа, ком-

пания жаңа активтерді дамыту бағыты бойынша белсенді жұмыс жүргізді. Мәселен, «Кселл» АҚ қазақстандық үялы байланыс компаниясындағы 75% дауыс беретін акцияларын сатып алу туралы Telia Company және Fintur Holdings BV компанияларымен «Қазақтелеком» АҚ-ның шарт жасасуы елеулі оқиғалардың бірі болды. «Кселл» АҚ дауыс беретін акцияларының пакетін сатып алу екі оператордың желілері мен тәжірибесін интеграциялау арқылы амбицияға толы бірқатар жобаны іске асыруға мүмкіндік береді. Екі компанияны синергиялау нәтижесі Қазақстан аумағында таяу болашақта жоғары технологиялық біріктірілген желіні салуға септігін тигізеді.

Мұнымен қатар компания электрондық коммерция сияқты жаңа бағыттарда да нәтижелерге қол жеткізді, яғни әңгіме Chocomart, Intermarket, KTstoreсында өнімдер жайлы. Сенімді және қауіпсіз инфрақұрлымының, сондай-ақ жоғары қауіпсіздік талаптарын сақтаудың арқасында компания фискалдық деректер операторы атанды, республика бойынша үлкен сандагы бақылау-кассалық машиналарды (БКМ) қосуға демеу көрсетіп келеді. Жобаны іске асыру барысында онлайн-режимде негізгі қосуды жүргізуге мүмкіндік беретін инфрақұрлық салынды. Сонымен қатар компания жаңа кассалық аппараттарды тестілеу мен меншікті төлем құралын дамытуды жалғастыруда.

Еуропа мен Азия арасында трафиктің өсуін ескере келе, компания Парсы шығанағы мен Еуропа елдері арасындағы ақпаратты негізгі су асты беру жолына балама жаңа маршрутты операторларға ұсына отырып, сервистердің анағұрлым сенімді және тұрақты жұмысы үшін қолданыстағы телекоммуникация арналарының баламаларын іздестірумен де айналысты.

Өткен жылы басты үдерістердің бірі «Өрлеу» трансформация бағдарламасының шенберіндеңі жұмыс болды. 2018 жылдың қорытындысы бойынша трансформация бағдарламасын іске асырудан еркін ақша ағыны 34,4 млрд. теңгеден асты.

Компанияны трансформациялау бойынша жобаларды іске асыру және тиімді бизнес-модельді енгізу шеңберінде 2017 жылдан бері қолданыстағы «Қазақтелеком» АҚ Көлфункциялы ортақ қызмет көрсету орталығына (ОҚО) Заң жағынан демеу функциясы бойынша ортақ қызмет көрсету орталығы мен Қаржылық ортақ қызмет көрсету орталығы қосылды.

Барлық жүргізіліп жатқан жұмыс компанияның нәтижелілігіне әсер етті, бұл 2018 жылы халықаралық агенттіктердің жоғарғы рейтингілерімен расталды. Айтальқ, Fitch Ratings халықаралық рейтинг агенттігі «Кселл» АҚ дауыс беретін акцияларының 75% үлесін сатып алу туралы келісімге «Қазақтелеком» АҚ қол қойғаннан кейін «Қазақтелеком» АҚ (BB+, «Тұрақты» болжамы) және «Кселл» АҚ (BB, «Тұрақты» болжамы) рейтингілерін оң қайта қарауға қойды.

Басқа S&P Global Ratings халықаралық рейтинг агенттігі «Кселл» АҚ-дағы дауыс беретін акцияларының 75% сатып алу туралы келісімге «Қазақтелеком» АҚ қол қойғаннан кейін «Қазақтелеком» АҚ, рейтингінін (BB+, «Тұрақты» болжамы) раставды. Бұл ретте жетекші рейтинг агенттіктерінің аналитиктері мәміле «Қазақтелеком» компаниялары тобына мобиЛЬД байланыс

нарығындағы үлесін 64%-ға дейін арттыруға, бизнестің маржиналдық кірісін арттыруға және оны одан әрі өсіру үшін жағдайларды қамтама-сыз етуге мүмкіндік беретінін атап өтті. Агенттікten, аналитиктерінің пікірінше, тиімділікті арттыру «Кселл» АҚ жоғары көрсеткіштерімен катар, «Қазақтелеком» АҚ шығысын төмендету және түсімін одан әрі өсіру тұрғысынан синергетикалық нәтиже есебінен жүргізілуі тиіс. Рейтинг агенттіктері сарапшыларының пайымдауынша, компания өнімдер қатарын әртаралтандырудың арқасында түсімді белсенді арттыруда.

Салаларды одан әрі қарқынды цифрландыру және технологиялардың өмірге жаппай ену – таяу болашақтағы анағұрлым ықтимал сцена-рийлердің бірі. Осы үдерістерді интеграциялау жылдамдығы ақпараттық технологиялар мен телекоммуникация саласындағы күнделікті жаңартулармен негізделген. «Қазақтелеком» стратегиялық мақсаттарды табысты іске асыра отырып және қызметтер мен сервистерді дамыта отырып, ұзақ жылдар бойы көптеген позиция бойынша нарықтағы көшбасшы орнын сақтап келеді және жаңа бизнес бағыттарын игеру, өнімдер қатарын кеңейту бойынша жұмысты да жалғастырып келеді. Компания ширек ғасырдан тұратын тәжірибесінің арқасында жаһандық трендтер мен жергілікті нарықтың талаптарына сайма-сай келеді және бұл орайда кадрлық әлеуетін, құндылығын, инвестициялық тартымдылығын сақтап, адаптацияның қағидаттарын да ұстанып келеді. Бұл есеп 2018 жылдың негізгі оқиғаларын көрсетеді және олар «әрбір клиенттің тығызы қарым-қатынас орнату, бірінші таңдаудың бренді болу» деген мақсатқа сәйкес келеді. Өйткені, қазіргі заманда байланыс операторының тиімділігі активтердің қолемімен ғана емес, абоненттік базаның санымен және сапасымен өлшеннеді.

01

Бұғынгі компания

Ақылы ТВ қосылу нұктелерінің саны:

772 373

Қысқаша шолу

«Қазақтелеком» акционерлік қоғамы – ел аумағында инфокоммуникациялық қызметтердің кең шоғырын ұсынатын Қазақстан Республикасының жетекші байланыс операторы.

Орналасқан мекенжайы: Қазақстан Республикасы, 010000, Нұр-Сұлтан қаласы, Есіл ауданы, Сауран к., 12.

«Қазақтелеком» АҚ (компания, қоғам, Қазақтелеком) Қазақстандағы ірі тіркелген телефония операторы, байланыс қызметтерін, оның ішінде ауылдық жерде байланыс қызметтерін көрсетуде

тәнайлған көшбасшы, сондай-ақ Ұлттық деректер беру желісінің ірі операторларының бірі болып табылады.

Қазақтелеком ұлттық ауқымда тиімді заманауи байланыс желісін қамтамасыз етеді және инфокоммуникациялық қызметтерді тұтынушылардың, көптеген негізгі мақсатты нарықтарын қамтиды. Магистральдық желінің сенімділігі мен ауқымы, сондай-ақ инновациялық технологияларды пайдалану тиімділігінің жоғары болуы компанияның мейлінше маңызды бәсекелі артықшылығы болып табылады.

Компанияның артықшылықтары:

- Қазақстан халқын байланыс қызметтерімен кеңінен қамту – 80% ас үйшаруашылығы «Қазақтелеком» АҚ тіркелген телефониясына қосылған;
- Елімізде аналогы жоқ сым байланыс инфрақұрылымына ие;
- Бөлшек сату орындары мен абоненттерге қызмет көрсетудің жетілген желісі – Қазақстан бойынша 300-ден аса;
- Тұтынушылар сенім білдіретін танымал бренд;
- 248 сервис желісі орны, 17 дата-орталық пен байланысу орталықтары;
- Телефон тығыздығы – 100 тұрғынға шаққанда 17,3 желіжол;
- Тіркелген КЖҚ порттардың саны – 1 700 976 абонент;
- Мобильді байланыс абоненттерінің саны – 7 160 мың, абонент*(«Кселл» АҚ есепке алмағанда);
- Ақылы ТВ қосылу нүктелерінің саны – 772 373 абонент;
- Kipic – 222 726 млн. тг;
- Таза пайда – 42 883 млн. тг;
- EBITDA margin – 35,9%.

Сервис желісі орындары

248

Дата-орталықтар мен байланысу орталықтары

17

Телефон тығыздығы 100 тұрғынға шаққанда

**17,3
желіжол**

EBITDA margin

35,9%

Ақылы ТВ абоненттерінің саны

**772 373
абонент**

Kipic

**222 726
млн. тг**

Тіркелген КЖҚ абоненттерінің саны

**1 700 976
абонент**

Таза пайда

**42 883
млн. тг**

Қызыметтің басты индикаторлары

Баптар атауы	Өлш. бірл	2014	2015	2016	2017	2018
			факт	факт	факт	факт
Қаржылық көрсеткіштер (шоғырыландырылған)	млн. тенге					
Қызыметтерді сатудан кіріс	млн. тенге	208 223	189 754	205 820	210 225	222 726
Таза пайда	млн. тенге	7 484	24 209	55 832	24 718	42 883
EBITDA	млн. тенге	61 580	66 745	73 718	76 445	79 887
EBITDA margin, %	%	29,6	35,2	35,8	36,4	35,9
Күрделі салымдар (есептеу)	млн. тенге	55 154	38 699	15 014	29 109	47 853
Тиімділік көрсеткіштер						
ROIC (инвестицияланған капиталаға қайтару)	%	6	9,8	10,1	8,6	6,3
Бір абонентке орташа кіріс (ARPU)	тенге/ай	3 413	3 582	3 605	3 108	5 017
Жұмыскерлер саны (еңшілес компанияларды есепке алғанда)	адам	29 000	28 343	25 117	23 610	22 457
Кіріс, барлығы, 1 жұмыскерге	мың тенге	7 180	6 912	8 194	8 904	9 924
Активтер туралы мәліметтер						
Активтер, барлығы	млн. тенге	417 693	436 494	468 962	471 314	793 395
Ұзақ мерзімді кредиттер	млн. тенге	56 426	27 300	53 795	24 968	135 838
Меншікті капитал	млн. тенге	270 309	292 421	343 798	359 108	414 841
Өндірістік көрсеткіштер						
Тіркелген желіжолдар саны	желіжолдар	4 063 258	3 878 584	3 670 276	3 425 559	2 978 472
Жергілікті желіні цифрландыру деңгейі	%	99,06	100	100	100	100
Тіркелген КЖК порттардың саны	порттар	1 543 138	1 502 632	1 592 146	1 686 785	1 700 976
Акылы ТВ қосылу нүктелерінің саны	порттар	530 630	607 762	670 127	735 419	772 373
Макроэкономикалық көрсеткіштер						
Қазақстан халқы, барлығы	мың адам	17 417,4	17 670,9	17 918,2	18 157,1	18 395,6
ЖІӨ өсүі	%	104,3	101,2	101,1	104	104
Тұтынушылық баға индексі	%	107,4	113,6	108,5	107,1	105,3
Долларға шакқандағы теңге бағамы, орташа бір жылға	тенге	179,19	221,73	342,16	326	344,71

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі тәрағасының үндеуі

Н. Байдемиров

«Қазақтелеком» АҚ
Директорлар кеңесінің тәрағасы

Құрметті әріптестер, клиенттер мен серіктестер!

2018 жылы телекоммуникация сервистері бірқатар саланы дамытудың негізгі тетіктерінің бірі болды. Еліміз «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының шенберінде цифрлық мемлекетке көшуді жариялады. Бұл маңызды кешенді бағдарлама цифрлық технологияларды қолдану арқылы әр азаматтың өмір сүру деңгейін көтеруге бағытталған. «Қазақтелеком» мен оның ұжымына бірқатар жобаны іске асыруға тікелей қатысу, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік серіктестік шенберінде іске асырылатын еліміздің ауылдық елді мекендерінде талшықты-оптикалық байланыс желіколдарын салу бойынша ауқымды жобаға қатысу сынды маңызды міндет қойылды.

Компания мультисервистік оператор бола отырып, мемлекет қойған міндеттерді іске асыруға және мақсаттарға қол жеткізуге қажетті ресурстарға ие деп санаймын.

Әткен жылы желімен қамтуды қенейту, сервис сапасын көтеру, B2C және B2B сегменттерінде жаңа қызметтерді дамыту бойынша іс-шаралар жүзеге асырылды. «Қазақтелеком» инфокоммуникациялық қызметтерге қатынаудың бірынғай орны ғана емес, «ақылды қала», «ақылды үй», Internet of Things жобаларын іске асыру үшін сенімді серікtes және инфрақұрылымдық оператор және осының нәтижесінде әр үйден «көрініс тауып отыр». Киберқауіпсіздікті қамтамасыз ету, сондай-ақ инновациялық өнімдерді дамыту тұрғысынан Big Data және жаңа амал-тәсілдерді қолдануға да қажеттілікті өсүі байқалуда.

Компания жұмысының тиімділігі 2018 жылы халықаралық агенттіктердің рейтингілерімен

расталды. Елеулі оқигалар компанияның кредиттік рейтингілерінде оң бағамен көрініс тапты. Айталық, Fitch Ratings агенттігі «Қазақтелеком» АҚ (BB+, «Тұрақты» болжамы) және «Кселл» АҚ (BB, «Тұрақты» болжамы) рейтингілерін көтеру мүмкіндігі бар қайта қарауға қойды. S&P Global Ratings агенттігі «Кселл» АҚ-дағы 75% акцияларды сатып алу туралы келісімге «Қазақтелеком» АҚ қол қойғаннан кейін «Қазақтелеком» АҚ рейтингісін (BB+, «Тұрақты» болжамы) раставды. Мобильді актив акцияларының бақылау пакетін сатып алу «Қазақтелекомның» операциялық бейінін және нарықтың ұстанымдарын жақсартып, ұзақ мерзімді перспективада компания тұрақтылығына оң әсерін тигізді. Бұл мәміле болашақта 5G стандартына көшу перспективаларын ескере отырып, ұялы байланыс қызметтерінің тұтынушылары үшін желінің сапалы көрсеткіштерін жақсартуға да мүмкіндік бермек.

Директорлар кеңесінің атынан барлық стейкхолдерге – Қазақтелеком акционерлеріне, серіктестері мен клиенттеріне сенім білдіргендері және көп жылдық ынтымақтастықтары үшін алғыс білдіремін.

Компанияның әлеуметтік жауапкершілік фило-софиясын, тұрақты түрде жұмысқа енгізілетін инновациялық амал-тәсілдерін ұстана отырып, «Қазақтелеком» АҚ өзінің даму қарқының сақтайтынына және техникалық тұрғыдан сенімді әрі тұрақты болып қалатынына сенімдімін.

**Құрметпен,
«Қазақтелеком» АҚ
Директорлар кеңесінің тәрағасы
Н. Байдәулетов**

«Қазақтелеком» АҚ Басқарма тәрағасының үндеуі

Қ. Есенкеев

«Қазақтелеком» АҚ
Басқарма тәрағасы

Құрметті акционерлер, инвесторлар, клиенттер, серіктестер!

2018 жыл «Қазақтелеком» АҚ мен оның сан мындаған ұжымы үшін тиімді қызмет, жаңа перспектиналы бизнестерді дамыту, инновациялық және озық технологияларды пайдалану, құндылықтарды енгізу және мықты ішкі мәдениетті құру тұргысынан есте қалмақ.

Компания және сала үшін құрделі кезеңде біздің бизнес жүргізу философиямызға қабылданған қағидаттарды ұстану, дәстүрді сақтау және өзгерістерге икемді және қабілетті болу негіз болып отыр. Жаңа трендтер, трафиктің тіркелген сегменттен мобильдің қарай жылystауы, берілетін ақпарат көлемінің өсуі, салалардың цифрландырылуы, бәсекенің қүшесінің және ғаламдық телеком-нарықтағы тегереуіндер барлық ойыншыға өз талаптарын қойды. Алайда өткен жыл компания тобына тұтастай жемісті және нәтижелі болды. Біз бірлесе, өзгере және дами отырып жұмыс істей алатынымызды тағы да көрсеттік.

Мен 2018 жылы қабылданған шешімдер мен маңызды оқигаларды қамтитын жылдық есепті назарларынызға ұсынудың үлкен құрметтіне ие болып отырмын. Оның беттерінен сіздер компанияның қызметі бағаланатын негізгі индикаторларды – техникалық, қаржылық, салалық, көрсеткіштерді; нарықтың түрлі сегменттерінде жүргілген жұмыстың талдауын; жобалардың іске асрылу барысын, сондай-ақ еншілес компаниялардың қызметі туралы ақпаратты, алдағы кезеңнің жоспарларын таба аласыздар.

Маңызды оқигалардың бірі талшықты-оптикалық байланыс желіжолдарын салуды бастау және ауылдық елді мекендерді кеңжолақты қатынаумен қамтамасыз ету болды. Екі жыл ішінде 15 000 км аса талшықты-оптикалық байланыс желіжолда-

рын салу және 828 елді мекендерді 2,5 мынға жуық мемлекеттік мекемені магистральдық арналарға қосу жоспарланағы отыр. Бұл осындай ауқымдағы және мемлекет-жекешелік серіктестігінің тетігі арқылы іске асрылатын алғашқы жоба: «Қазақтелеком» талшықты-оптикалық желілер салатын болады және оған мемлекеттік мекемелер мен бюджеттік ұйымдарды қосып, қызметтерге қатынауды қамтамасыз етпек. Осы салынған инфрақұрылымды нарықтың басқа қатысуышыла-рына сервистерді ұсыну үшін, оның ішінде ұялы компанияларға ресурстарды ұсына отырып, ішкі желілерді салу және телекоммуникациялық қызметтердің толық шоғырын көрсету үшін пайдаланауга болады.

Тұпкілікті мақсатқа қол жеткізу үшін, яғни ауылдық жердегі мемлекеттік органдар мен бюджеттік саланың мекемелері – ауруханалар, мектептер, жергілікті атқару органдары, авариялық қызметтер, қорғаныс объектілері мен құқық қорғау органдары үшін интернетке қатынауды қамтамасыз ету жолында барынша күш салуымыз керек. Инновациялық қызметтерді дамыту және телемедицина, онлайн-білім беру мүмкіндіктеріне қатынауды, электрондық коммерция қызметтеріне қатынауды ұйымдастыру жобаны іске асрудың он нәтижесі болмақ.

Компания қызметтіне және Қазақстанның телекоммуникация нарығына ықпалын тигізген тағы бір оқиға «Кселл» АҚ дауыс беретін акциярының 75% үлесін сатып алу болды. Мәмілеге дайындық барысында «Қазақтелеком» терең инвестициялық талдау жүргізді, осындай мәміле-ге қатысты халықаралық стандарттарға сәйкес «Кселл» қаржы-шаруашылық қызметтің нәтижелерін бағалап, кешенді тексеруді іске асруды.

Бұл шешім стратегиялық мәнге ие және желілерді біріктеруден туындастын синергетикалық нәти-

женің арқасында бірқатар амбициялық жобаны іске асыруға мүмкіндік береді және компаниялардың дамуы үшін қозғаушы құш болады. Өйткені еліміздің екі ірі телекоммуникация операторын құрайтын стратегиялық және операциялық шешімдерді біріктіріп отырмыз. Бірлескен қызмет нәтижесінде клиенттеріміз будан да көп қызмет түрлерін пайдаланатын болады.

Өткен жыл компания 5G дамыту бағытында ізденіс жасап, Samsung-пен 5G технологиясын бірлесіп зерделеу бойынша өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойды және Nokia корпорациясымен бірлесіп, 5G пилоттық режимде тестілеу туралы уағдаластықта қол жеткізді. Біздің компания бұл технологияны инфрақұрылымдық сервистер мен жаңа бизнес мүмкіндіктерін құру үшін қарастырады.

«Қазақтелеком» ширек ғасыр бойы сенімді серіктес, қызметтерді жеткізуші мен инновациялық қызметтер мен сервистердің провайдері болып келеді. Көп жағдайда мұндай сенім желінің тұрақты жұмысының, корпоративтік өдеп қағидаттарын ұстанатын жұмыскерлердің өз ісіне жауапты қарауының арқасында қалыптасты. 2018 жылы біз ұжыммен жұмысқа айрықша көніл бөлдік, персоналдың күші мен ынталының біріктіруге бағытталған іс-шараларды өткіздік. Мәселен, біз көптеген ірі компанияға тән атқарушылық тәртіп мәдениетінен жетістіктермен табысты ойлау мәдениетіне ету сатысында тұрмыз. Біз 2018 жылы жаңа басымдылықтар мен басты идеяларды

корпоративтік құндылықтардың жаңа моделінде көрсеттік және жеке құндылықтарды корпоративтік құндылықтармен біріктіруге бағытталған бірқатар жобаны іске асырдық.

Біздің компанияның сан мындаған ұжымына қунделікті еңбектері мен ортақ іске шынайы берілгендері үшін алғысымды білдіремін. Жаппай цифрландыру мен ИКТ сервистерін интеграциялаудың қазіргі жағдайында көсіби деңгейі жоғары адами ресурстардың рөлі өте маңызды. Бүгінгі телекоммуникация саласы жаһандық тұрғыдан алғанда, барлық сала мен тіршілік ету өрекеттеріне даму импульсін беретін арна болып табылады. Инфокоммуникация ортасы мен құрамдас экожүйені қарқынды дамыту кез келген мемлекеттегі тұрақты экономика факторларының бірі болып саналады. Цифрландыру, телекоммуникация саласын жетілдіру және азamatтар үшін қызметтерге қатынауды қамтамасыз ету міндеттері – біздің басты басымдығымыз.

Жобалар мен жаһандық міндеттерді іске асыру, сондай-ақ өзіне алған міндеттемелерін компанияның орындауы 2019 жылы да жалғасын табатынына сенім білдіремін.

**Құрметпен,
«Қазақтелеком» АҚ
Басқарма төрағасы
Қ. Есекеев**

2018 жылдың оқиғалар күнтізбесі

Қантар

ҚР Премьер-Министрінің орынбасары Асқар Жұмағалиев Астанадағы бұлтты бейнебақылау жүйесінің жұмысын бағалады. Таныстырылым барысында инновациялық сервистің негізгі артықшылықтары көрсетілді: бұлтты бейнебақылау көппәтерлі үйлердің кіреберістеріндегі жағдайды тұрақты мониторингілеуді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді, мұрагат жазбаларын сақтау және пайдаланушының мобиЛЬДІ құрылғыларында, «жеке кабинетінде» онлайн тәртібінде бейнеге қатынау алу мүмкіндігін ұсынады.

Ақпан

«Қазақтелеком» АҚ-да Autodesk Innovation Genome негізін қалаушы, Autodesk инновациялық стратегі, инновациялар, менеджмент пен технологиялар саласындағы сарапшы Билла О'Коннордың шеберлік класы өтті. Инновациялық шешімдерді енгізу үшін идеяларды өндіру шеберлік класының басты тақырыбы болды.

«Қазақтелеком» АҚ «Шағын және орта бизнес үшін ашық цифрлық платформа» жобасын таныстырды. Жобаның мақсаты – ШОБ өз арасында, мемлекетпен және нарықтың басқа қатысушыларымен цифрлық өзара іс-қимыл жасау жүйесін енгізу.

«Қазақтелеком» АҚ ӨБД қатысушы елдердің электр байланысы және инфокоммуникация операторларының қызметі мәселелері бойынша Инфокоммуникация комиссиясының және ӨБД Электр байланысы және инфокоммуникация операторлары одағының бірлескен отырысына қатысты.

«Қазақтелеком» АҚ мобиЛЬДІ технологиялар саласындағы ірі оқиға – Mobile World Congress Barcelona 2018 бүкіләлемдік мобиЛЬДІ кон-

гресінде қазақстандық стенд пен технологиялық жетістіктерін ұсынды. Компания Smart Home, Smart City шеңберінде Қазақстанда енгізіліп жатқан инфокоммуникация саласындағы инновациялық сервистері мен технологияларын көрсетіп, сондай-ақ транзиттік әлеует мүмкіндіктерімен таныстырды.

«Қазақтелеком» АҚ LoRa, Zigbee және LTE технологиялары базасында ТМД-дағы ең ірі M2M/Internet-of-Things желісін салу жобасының бірінші кезеңін аяқтады. Желі «заттар интернеті» нарығының барлық бағытын қамтиды: B2C сегментінде пәтерлер, жеке үйлер мен кіреберістер; B2B/B2G сегментінде қалалардың көше аумақтары, көппәтерлі үйлер, әкімшілік гимназиялар, өндірістік обьектілер мен автомобиль жолдары. Бірінші кезеңін шеңберінде LoRa технологиясының базасында ТМД-дағы ең ауқымды қуат көзін аз тұтынатын LPWAN желісін салу аяқталып, Астана, Алматы және Шымкент қалаларындағы барлық көппәтерлі үйлер, гимназиялар мөн қалалық аумақ қамтылды.

«Қазақтелеком» АҚ «Еуропа мен Орталық Азиядағы кибершабуылдардан ең қорғалған абоненттері бар байланыс операторы» номинациясында «Лаборатории Касперского» наградасын алды.

Наурыз

«Қазақтелеком» АҚ, ҚР Премьер-Министрінің орынбасары Асқар Жұмағалиев басқарған қазақстандық делегацияның құрамында Белорусь Республикасының Жоғары технологиялар паркіне барды. Онда бағдарламалық жасақтама саласындағы, салаға қатысты цифрлық шешімдердің, мобиЛЬДІ қосымшалардың жұмыстармен танысты.

Сәуір

«Болашақты ұйымдастыру» XIII халықаралық HR конференциясының шеңберінде «Қазақтелеком» АҚ адами ресурстарды басқару саласындағы халықаралық сарапшылардың, қазақстандық және халықаралық компания өкілдерінің, жеке құрылымдардың HR бөлімшелері басшыларының назарына табысты трансформация үлгісі ретінде Ортақ қызмет көрсету моделін ұсынды.

«Қазақтелеком» АҚ-да түрлі деңгейдегі компаниялардың басшыларының қатысуымен «ТОП-100» конференциясы өтті. Конференция барысында CREDO корпоративтік құндылықтарының жаңа моделі таныстырылды. Бес негізі бағыттан тұратын жаңа модель компанияны тиімді басқару мен дамытуға, тұрғындардың инфокоммуникациялық қызметтер мен сервистерге қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған.

Мамыр

«Қазақтелеком» АҚ-да «Талшықты-оптикалық кәбілді ең үздік дәнекерлеуші-кәбілші» жыл сайынғы республикалық конкурсы өтті. Оған өнірлік филиалдардың 30-дан аса маманы қатысты.

«Қазақтелеком» АҚ акционерлерінің жылдық жалпы жиналышы 2017 жылдың қорытындысы бойынша дивиденд мөлшерін бекітті. 1 жай акцияға шаққанда дивиденд 1 595,79 теңге құрады.

Маусым

«Қазақтелеком» АҚ-да PROTelecom жобасы бойынша тағылымдамадан өтуге үміткерлерді іріктеу өткізілді: 3-4-ші курстардың және магистратураның студенттері Астана және Алматыдағы компанияның бөлімшелерінде жұмыс істеуге кірісті. Тағылымдама бағдарламасының негізгі мақсаты еліміздің жетекші ЖОО сту-

денттері мен магистранттарын компаниямызда тағылымдамадан өтуге тарту болып табылады.

«Қазақтелеком» АҚ сыртқы және ішкі стейкхолдерлер үшін трансформация идеясын интеграциялау бойынша компанияның бастамаларын дамыту шеңберінде TEDxAstana 2018 конференциясының серіктесі болды. Іс-шара жұмыскерлер үшін терен, құндылық деңгейінде трансформация идеяларын көрсетуге септігін тигізді.

«Қазақтелеком» АҚ-да «Қазақтелеком» АҚ цифрлық желіжолдарға құтім жасайтын жұмыскерлері арасында кәсібі жағынан ең үздік» республикалық конкурсы өтті.

«Қазақтелеком» АҚ ҚР-да Блокчейн мен криптотехнологияларды дамыту үлттық қауымдастырымен серіктестікте тарату есептеуіштері технологиясын қолдануды заңнамалық реттеу мәселелеріне арналған «Блокчейн реттеу: мүмкіндіктері мен тәуекелдері» атты алғашқы халықаралық конференция өткізді. Мұнымен қатар «Қазақтелеком» АҚ Блокчейн мен криптотехнологияларды дамыту үлттық қауымдастырына кірді.

«Қазақтелеком» АҚ мобильді технологиялар саласында ірі оқиға – Mobile World Congress Shanghai 2018 бүкілөлемдік мобильді конгресте еліміздің стендісі мен технологиялық жетістіктерін көрсетті. Іс-шара барысында меморандумдарға, келісімшарттар мен келісімдерге қол қойылды, сондай-ақ жаһандық телекоммуникация саласындағы, мобильді және инновациялық технологиялар саласында көшбасшы болып табылатын әлемдік компаниялардың топ-менеджерлерімен бірқатар стратегиялық келіссөз жүргізілді. Стендіде оператордың инфрақұрылымы, технологиялық желінің ерекшеліктері, инновациялық сервистер, Smart Home, Smart City тұжырымдамаларының шеңберіндегі шешімдер, Internet of Things саласындағы жаһандық нарыққа арналған ұсыныстар ұсынылды.

Шілде

Байланыс және ақпарат қызметкерлерінің күнінің алдында корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік шенберінде «Қазақтелеком» АҚ-да байланыс саласының ардагерлеріне құрмет көрсету іс-шарасы өтті. Компания мен саланың 10 мыңнан аса зейнеткеріне қолдау көрсетіледі, олардың 500-ден астамы Ұлы Отан соғысының ардагерлері және оларға теңестірілген адамдар болып табылады.

«Қазақтелеком» АҚ және «Әзбектелеком» АҚ жаңа бизнес-бағыттар бойынша ынтымақтастық туралы уағдаласты. Ташкенттегі кездесу барысында компаниялардың басшылары инфокоммуникация нарығындағы жоспарларды ортақ үйлестіру үшін инфрақұрылымды дамыту бойынша жоспарларымен алмасы, сондай-ақ «Қазақтелеком» АҚ бірегей технологиялық ұсынысын пайдалана отырып, «Әзбектелеком» АҚ сыртқы интернет-арналарын кеңейту бойынша уағдаластыққа қол жеткізілді.

ҚР Үлттік экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестік және тұтынушылар құқықтарын қорғау комитеті «Қазақтелеком» АҚ-ға «Кселл» АҚ дауыс беретін акцияларының 75% сатып алуға рұқсат берді.

Тамыз

«Қазақтелеком» АҚ Қазақстан, Әзіrbайжан, Иран Ислам Республикасының, Ресей Федерациясының және Түркменстанның Президенттерінің қатысуымен V Каспий саммитін өткізуге техникалық қолдау көрсетті. Техникалық қолдау шенберінде 500 жұмыс орнына баспасөз орталығы үйімдастырылды және үйімдастыру ісі техникасымен жабдықталды, халықаралық және қалааралық байланыс үйімдастырылды, жылдамдығы 1Гб/с жоғары жылдамдықты интернетке қатынау үйімдастырылды.

«Қазақтелеком» АҚ IVI.ru ресейлік онлайн-кинотеатрымен келісім шенберінде онлайн кинотеатрга қосымша сервис-қатынауды іске қости.

Қырқүйек

Жыл сайынғы «GCCM 2018» байланыс операторларының халықаралық көрме-конференциясында «Қазақтелеком» АҚ Еуропа мен Азия арасында ақпараттық ағындардың транзиті бойынша жаңа мүмкіндіктерін таныстырды. Болашақта Парсы бұғазы мен Үндістан елдеріне шығатын Еуропа, Ресей, Қазақстан, Түркменстан және Иран елдері арқылы ықтимал жаңа жерүсті маршрутының техникалық параметрлерінің нәтижелері қысқаша таныстырылды. Жаңа маршрут қолданыстағы су асты теніз кәбілдеріне балама болып ұсынылды. Іс-шара ТМД, Оңтүстік-Шығыс Азия, Еуропа және Таяу Шығыстағы 110 компанияның 350-ден аса екілінің басын қосты.

«Қазақтелеком» АҚ Fintech шенберінде B2B нарығындағы жаһандық қаржылық қызметтер саласындағы жаңа технологияларды, инновацияларды дамыту саласындағы тәжірибемен алмасуға бағытталған Interbank Card Center of Turkey BKM Bankalarası Kart Merkezi A.S. компаниясымен өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойды.

Павлодар облысына жұмыс сапары барысында ҚР Премьер-Министрі Бақытжан Сағынтаев және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары Аскар Жұмағалиев ТМД-дағы ең ірі, «Қазақтелеком» АҚ деректер өндеу орталықтары желісіне кіретін Tier III класты дата-орталықтың жұмысымен танысты. Hewlett-Packard компаниясымен бірлескен жоба ДТО базасында ұсынылатын қызметтер мен сервистердің спектріне қатынау ашатын бағдарламалық жасақтамаға мамандандырылған, әлемдегі ең үлкен желілік және есептеуіш жабдықтарының кешенін білдіреді. Цифрлық экономиканы дамытудың жаңа бағыты – бұлтты есептеуіштер мен майнинг индустриясына айрықша көніл бөлінді.

«Қазақтелеком» АҚ-да «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңына және бизнес жүргізу қағидаттарын сақтауға бағытталған компаниялар тобының стратегиясына сәйкес Комплаенс қызметі құрылды.

«Қазақтелеком» АҚ телеком-бизнесті цифрлық трансформациялау және 5G технологиясының мүмкіндіктеріне арналған VI халықаралық ғылыми-практикалық конференция өткізді. Конференцияның жұмысына RIPE NCC, GSMA, байланыс операторларының, консалтинглік және АТ компанияларының, Қазақстан мен Ресейдің телекоммуникация жабдықтарын жеткізушілерінің өкілдері қатысты.

«Қазақтелеком» АҚ Астанада ISMET.kz бизнесіне арналған порталдың таныстырылымын өткізді. Іс-шараға шағын және орта бизнестің 100-ге тарта өкілі қатысты.

«Қазақтелеком» АҚ LoRa технологиялары базасында 2017 жылы басталған Орталық Азиядағы ірі, қуат көзін аз тұтынатын LPWAN желісін салу жобасының бірінші кезеңі аяқталғаны туралы хабарлады. Осы жоба шенберінде Астана, Алматы және Шымкент қалаларындағы барлық жеке және көппәтерлі үйлер, ғимараттар мен қалалық аумақ қамтылды. M2M желісі «ақылды» қала шешімдерін іске асыру үшін, атап айтқанда, ресурстарды есепке алу (Smart Metering) және ақылды жарық беру (Smart Lightning) аспаптарынан көрсеткіштерді жинауды автоматтандыру үшін негізгі инфрақұрылым болып табылады.

Қазан

ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігі, «Қазақтелеком» АҚ және құрамында «SilkNetCom» ЖШС мен «Транстелеком» АҚ Консорциумы арасында «Қазақстан Республикасының ауылдық елді мекендерін талшықты-оптикалық байланыс желіжолдары технологиясы бойынша кеңжолақты қатынаумен қамтамасыз ету» жобасы бойынша мемлекеттік-жекешелік серіктестік шарты жасалды. Жобаны іске асыру мектептерге, ауруханаларға, әкімшіліктер мен басқа да мекемелерге жоғары жылдамдықты қатынауды ұсынуға мүмкіндік

береді. Шартқа сәйкес 3 500 мемлекеттік мемеден «Қазақтелеком» 2 496 мемлекеттік орган мен бюджеттік саланың мекемесін кеңжолақты деректер бери қызметтеріне қосады.

S&P Global Ratings халықаралық рейтинг агенттігі «Қазақтелеком» АҚ кредиттік рейтингін «BB+», «Тұрақты» болжамы деңгейінде растады. Үлттық шкала бойынша компанияның рейтингі «kzAA» деңгейінен «kzAA» деңгейінде дейін көтерілді.

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының төрағасы Қуанышбек Есекеев ҚР Президенті Нұрсұлтан Назарбаевқа Қазақстанда 5G технологиясын тестілеу және оны практикада қолдану перспективалары туралы баяндады.

«Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасын іске асыру шенберінде «Қазақтелеком» АҚ ауылдық елді мекендерде талшықты-оптикалық байланыс желіжолдарын (ТОБЖ) жүргізу бойынша ауқымды жұмысты бастады. Алғашқылардың қатарында Шығыс Қазақстан облысының Озерки ауылы мен Павлодар облысы Май ауданының Қаратерек, Кеңтүбек, Малайсары ауылдары болды.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің өкілдері тәжірибемен алмасу мақсатында Жалақыны есептеу, Заң жағынан демеу және HR ОҚО-дан құралған «Қазақтелеком» АҚ Көпфункциялы ортақ қызмет көрсету орталығының жұмысымен танысты.

«Қазақтелеком» АҚ Samsung-пен 5G технологиясының мүмкіндіктерін бірлесіп зерделеу бойынша өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойды. Өзара іс-қимыл шенберінде тіркелген қатынауды үйімдастыру мүмкіндігін кеңейттін, сондай-ақ бизнесі дамыту үшін жаңа мүмкіндіктер құратын 5G пайдалану нұсқалары қаралды.

«Қазақтелеком» АҚ және «СДН-Видео» ААҚ, Қазақстанда интернет-контент дамыту саласындағы ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды. Меморандумға қол қоюдың негізгі мақсаты – CDN (Content Delivery Network) мүмкіндітерін пайдаланудың арқасында «Қазақтелеком» АҚ желісінде трафикті оқшаулау.

«Қазақтелеком» АҚ, «Қазақстан Республикасының ауылдық елді мекендерін талшықты-оптикалық байланыс желіжолдары технологиясы бойынша кеңжолақты қатынаумен қамтамасыз ету» жобасы шеңберінде Шығыс Қазақстан және Павлодар облыстарының 4 ауылдық елді мекеніндегі 16 мемлекеттік орган мен бюджеттік үйімді қосу мүмкіндігін қамтамасыз ететін талшықты-оптикалық байланыс желіжолдарын салуды аяқтады.

Қараша

«Қазақтелеком» «Таланттарды басқару» жобасы үшін WOW!HR_KZ персоналды басқару саласындағы ірі халықаралық бизнес-сыйлығының LEVEL UP номинациясында дауыс беру көшбасшысы болды. Жоба 2016 жылы іске қосылды және кадрлық резервті дамыту мен көшбасшыларды анықтауға бағытталған.

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының төрағасы Қуанышбек Есекеев «Астана Хаб» IT-стартаптар халықаралық технологиялық паркінің реєсми ашылуында блокчейн-өнімдер құру үшін блокчейн-платформасын ұсынды.

Қазақстандық биржа форумында «Қазақтелеком» АҚ «Қаржы нарығын дамытуға қосқан үлесі үшін» номинациясында бағаланды. Мараттау қазақстандық қор нарығының, листинглік компаниялардың өкілдерінін, қаржыгерлер мен БАҚ өкілдерінің қатысуымен өтті.

«Қазақтелеком» АҚ листинг және Astana International Exchange биржасында 75 млрд. тенге облигациялар орналастыруды жүргізді.

Алматыда «Қазақтелеком» АҚ топ-менеджментінің және Телекоммуникация желілерін басқару бас орталығының ұжымының қатысуымен үйлестіру сессиясы өтіп, компанияның корпоративтік құндылықтарын бекіту мен ілгерілетуге бағытталған «CREDO: табыс мәдениетіне жол» pilotтық жобасы іске асырылды.

2017 жылдан «Қазақтелеком» АҚ-да жұмыс істеп келе жатқан Көпфункциялы ортақ қызмет көрсету орталығына Қаржылық қызмет көрсету орталығы мен Зан жағынан демеу функциясы бойынша ортақ қызмет көрсету орталығы қосылды.

«Қазақтелеком» АҚ Астанада Internet of Things екінші халықаралық форумын өткізді. Форум барысында шетелдік және отандық сарапшылар оны қунделікті өмірде қолдану, заманауи даму тенденциялары, сондай-ақ қазақстандық реалияларда концептті пайдалану перспективалары сынды мәселелерді талқылады.

Желтоқсан

Нұр-Сұлтанда «CREDO – табыс мәдениетіне жол» start-up сессиясы өтіп, оған Орталық ӨТД ТОП-100 жұмыскері қатысты.

«Қазақтелеком» АҚ листинг жүргізіп, Astana International Exchange биржасында 25 млрд. тенге облигацияларды орналастыруды.

«Индустримальдырудың екінші бесжылдығы. Қазақстанда жасалған» жыл сайынғы жалпыулттық телекөпірі барысында «Қазақтелеком» АҚ Басқармасының төрағасы Қазақстан Республикасының Президенті

Н.Ә. Назарбаевқа еліміздің ауылдық елді мекендерін интернетке кеңжолақты қатаумен қамтамасыз ету бойынша жобаның іске асырылуы туралы баяндады.

«Қазақтелеком» АҚ, «Қазақстан Республикасының ауылдық елді мекендерін талшықты-оптикалық байланыс желіжолдары технологиясы бойынша кеңжолақты қатаумен қамтамасыз ету» жобасын іске асыру шенберінде Ақтөбе және Батыс Қазақстан облыстарының З ауылдық елді мекендерінде 13 мемлекеттік орган мен бюджеттік үйімді қосу мүмкіндігін қамтамасыз ететін талшықты-оптикалық байланыс желіжолдарын салуды аяқтады. 2018 жылдың 10 желтоқсанына МЖС шарты бойынша міндеттемелерді 2018 жылы орындауды қамтамасыз ететін 7 ауылдық елді мекендерінде 29 мемлекеттік орган мен бюджеттік үйімға ТОБЖ пайдалануға өткізілді.

2018 жылғы 12 желтоқсанда «Қазақтелеком» АҚ, Telia Company және Fintur Holdings BV арасында «Кселл» АҚ, қазақстандық ұялы компаниясынан 75% акциялар пакетін «Қазақтелекомның» сатып алуы туралы шарт жасасты. Мәміле шенберінде «Қазақтелеком» Telia Company компаниясынан «Кселл» АҚ-ның 24% акциясын және Fintur Holdings BV компаниясынан 51% акцияны (Telia Company (58,55%) және Turkcell (41,45%) телекоммуникация компанияларының бірлескен кәсіпорны) сатып алды.

«Қазақтелеком» АҚ Бірынғай үлттық зейнет-ақы қорының тандауымен үздік жұмыс беруші болып танылды. «Қазақтелеком» HR саясаты айқын қалыптасқан қазақстандық компания болып танылды.

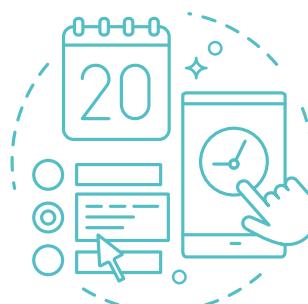
Fitch Ratings рейтинг агенттігі «Кселл» АҚ-дағы дауыс беретін акциялардың 75% үлесін сатып

алу туралы келісімге «Қазақтелеком» АҚ қол қойғаннан кейін «Қазақтелеком» АҚ (BB+, «Тұрақты» болжамы) және «Кселл» АҚ, (BB, «Тұрақты» болжамы) рейтинглерін оң қайта қарауға қойды.

S&P Global Ratings рейтинг агенттігі «Кселл» АҚ-дағы дауыс беретін акциялардың, 75% үлесін сатып алу туралы келісімге «Қазақтелеком» АҚ қол қойғаннан кейін «Қазақтелеком» АҚ рейтингін растады (BB+, «Тұрақты» болжамы).

Алматыда «Қазақтелеком» АҚ жастар үйымының форумы өтті. Іс-шараның шенберінде талантты жастарды дамыту бойынша «Z-telecom. Қайта жүктеу» жаңа жобасы таныстырылды. Форумға 35 жасқа дейінгі компанияның барлық филиалынан 150-ден аса делегат қатысты.

2018 жылға «Қазақтелеком» АҚ артықшылықты акциялары бойынша 1 акцияға шаққанда 300 теңге мөлшерінде кепілді дивиденд төлеу жүргізілді.

Компания профилі

Негізгі мәліметтер

«Қазақтелеком» үлттық акционерлік компаниясы «Қазақтелеком» үлттық акционерлік компаниясын күрү туралы» Қазақстан Республикасы Министрлер кабинетінің 1994 жылғы 17 маусымдағы № 666 қаулысына сәйкес республиканың барлық аумағында байланыс қызметтерінің кең шоғырын көрсететін, құрылып отырған үлттық ауқымдағы акционерлік қоғамның жарғылық қорына мемлекеттік кәсіпорындардың, акционерлік қоғамдар мен телекоммуникация үйімдарының мүлкін беру жолымен құрылды. Бастапқы мемлекеттік тіркеуді Қазақстан Республикасының әділет органдары 1994 жылғы 1 желтоқсанда жүргізген.

1996 жылдың наурыз айында көлемі 12 млрд. теңгені құраған жарғылық қоры шамасына акциялардың бастапқы әмиссиясы тіркелді.

«Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы Қазақстан Республикасының Занына сәйкес «Қазақтелеком» ашық акционерлік қоғамын «Қазақтелеком» акционерлік қоғамына («Қазақтелеком» АҚ) қайта тіркеу жүргізілді. Заны тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы № 6924-1901-АҚ күәлікті Астана қаласының Әділет департаменті 2004 жылғы 1 сәуірде берген. 2012 жылғы 26 қаңтарда Астана қаласы Әділет департаменті Сарыарқа аудандық Әділет басқармасының құрылуына байланысты Қоғамға заны тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы басқа нәмірмен № 570-1901-01-АҚ жана күәлік берілді.

«Қазақтелеком» АҚ заны мекенжайының өзгеруіне байланысты 2014 жылғы 18 тамызда Астана қаласының Әділет департаменті заны тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы анықтама берді. Компания Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитеті берген 2014.09.10 № 14014826 бас лицензия негізінде өрекет етеді. Компанияның акциялары Қазақстандық қор биржасының (KASE) ресми тізіміне енгізілген. «Қазақтелеком» АҚ негізгі акционері жарғылық капиталына мемлекет 100% қатысатын, компанияның 51% жай акцияларының ұстаушысы «Самұрық-Қазына» АҚ болып табылады. «Қазақтелеком» АҚ – заны тұлға, құрамында өнірлік филиалдары бар. Сондай-ақ «Қазақтелеком» АҚ активтерінің құрамына еншілес үйімдар кіреді. Компания республиканың бар аумағынан орыналған және ол 248 сервис орнынан құралған желіге, 15 data-орталықтан тұратын меншікті желіге, байланысу орталықтарына ие. Компанияның орталық офиси Қазақстанның астанасы – Нұр-Сұлтан қаласында орналасқан. «Қазақтелеком» АҚ компаниялары тобында 23 мыңдан аса адам жұмыс істейді.

«Қазақтелеком» АҚ ұйымдық құрылымы

Акционерлердің жалпы жиналышы

Директорлар кеңесі

Басқарма

Орталық аппарат

Филиалдар

Корпоративтік бизнес жөніндегі дивизион

Бөлшек бизнес жөніндегі дивизион

Орталық өнірлік телекоммуникация
дирекциясы

«Алматытелеңком» өнірлік
телекоммуникация дирекциясы

Батыс өнірлік телекоммуникация
дирекциясы

Шығыс өнірлік телекоммуникация
дирекциясы

Солтүстік өнірлік телекоммуникация
дирекциясы

Оңтүстік өнірлік телекоммуникация
дирекциясы

«Алыспен байланыс» бірлестігі

Телекоммуникация желілерін басқару бас
орталығы

Ақпараттық жүйелер дирекциясы

Телекоммуникация және инфрақұрылым
объектілерінің құрылышы дирекциясы

«Телеком Жинақтау» дирекциясы

«Инфокоммуникациялық технологиялар
академиясы» дирекциясы

«Қазақтелеком» АҚ еншілес және басқа аффилиирленген ұйымдарының тізбесі

«Қазақтелеком» АҚ еншілес және басқа аффилиирленген ұйымдарының тізбесі

1. «KT Cloud Lab» ЖШС;
2. «ВОСТОКТЕЛЕКОМ» ЖШС;
3. «Info-Net Wireless» ЖШС;
4. «KT-АЙИКС» ЖШК;
(Ресей Федерациясы);
5. «НУРСАТ» АҚ*;
6. «Нурсат+» ЖШС;
7. Khan Tengri Holding B.V.
(Хан Тенгри Холдинг Б.В.);
8. «QazCloud» ЖШС;
9. «Кселл» АҚ.

*Телекоммуникациялық оператор ерікті түрде таратудың соңғы сатысында тұр

Акционерлік капитал құрылымы

Қоғамның жарғылық капиталы 12 136 529 мың теңгені құрайды, 10 922 876 жай акциядан және 1 213 653 артықшылықты акциядан тұрады. Бір акцияның атаулы құны – 1 000 теңге. «Қазақтелеқом» АҚ артықшылықты акцияларының үлесі айналысқа шығарылған акциялар жалпы санының 10% құрайды.

«Қазақтелеқом» АҚ жай және артықшылықты акциялары 1997 жылғы 16 қазандан бастап «А» санаты бойынша «Қазақстан қор биржасы» АҚ, (бұдан әрі – Биржа) ресми тізіміне қосылған, 2008 жылғы 1 қыркүйектен бастап Биржаның ресми тізімінің бірінші санатына аудистырылды.

Қазіргі уақытта компанияның жай және артықшылықты акциялары «Қазақстан қор биржасы» АҚ «Премиум» ресми санатына кіреді және биржаның негізгі алаңында сатылады.

2006 жылғы 28 сәуірде «Қазақтелеқом» АҚ акцияларының мемлекеттік пакеті Қазақстандың бірқатар ірі компанияларының мемлекеттік үлестерін тиімді басқару үшін ҚР Үкіметінің 2006 жылғы 23 ақпандығы № 117 қаулысымен құрылған «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ-ға берілді.

«Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 13 қазандығы № 669 Жарлығын іске асыру бойынша шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 17 қазандығы № 962 қаулысымен «Самұрық-Қазына» үлттық әл-ауқат қоры» АҚ, (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ, Қор) «Қазына» тұрақты даму қоры» және «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық қоры» акционерлік қоғамдарының бірігі жолымен құрылды. Бұгінгі күні Қор Қоғамның ең ірі акционері болып табылады.

2018 жылдың шілде айында SKYLINE INVESTMENT COMPANY S.A. компаниясы «Қазақтелеқом» АҚ жаңа ірі акционері болды.

1-сурет.

01.01.2019 жағдай бойынша «Қазақтелеком» АҚ жай акцияларының меншік иелері

Акционерлер	Акциялар саны	Үлесі (%)*
«Самұрық-Қазына» ҰӨҚ» АҚ	5 570 668	51,00
SKYLINE INVESTMENT COMPANY S.A.	2 671 481	24,46
ADR (BNY Mellon атаулы ұстаушысы)	1 001 276	9,17
Үлесі 5% аз өзге акционерлер**	1 679 451	15,37
Жарияланған жай акциялардың барлығы	10 922 876	100

01.01.2019 жағдай бойынша Қоғам Басқармасының, Директорлар кеңесінің мүшелері не «Қазақтелеком» АҚ жай акцияларының меншік иесі болып табылмайды, акцияларды тоғыспалы иемдену жок.

Акциялардың құны (теңге)***	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Жай акциялар (1 данасы)	9 280	14 523	20 505	33 499
Артықшылықты (1 данасы)	6 812	7 828	8 500	12 800

Бағалы қағаздар

Тіркеу什і туралы ақпарат

Толық атауы: «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамы.

2018 жылғы 16 тамызда «Бағалы қағаздар орталық депозитарийі» АҚ (Орталық депозитарий) және «Бағалы қағаздардың бірынғай тіркеушиі» АҚ (Бірынғай тіркеуши) акционерлерінің бірлескен кезектен тыс. жалпы жиналышы өтіп, онда Бірынғай тіркеушиі Орталық депозитарийге қосу арқылы Орталық депозитарий мен Бірынғай тіркеушиі қайта құру туралы шешім қабылданды. Орталық депозитарий 2019 жылғы 01 қаңтардан бастап Бірынғай тіркеушиің барлық құқығы мен міндеті бойынша құқықтық мұрагері болып табылады.

Пошталық мекенжайы:
Қазақстан Республикасы,
050051, Алматы қ., «Самал-1» ықш., 28

төл.: +7 (727) 262 08 46
факс: +7 (727) 355 47 60

«Ашық желі» телефоны: 8 800 080 86 68 (Қазақстан Республикасы бойынша қалалық және мобильдік телефондардан қонырау шалу тегін)
E-mail: kacd@kacd.kz

«Бағалы қағаздар орталық депозитарийі» туралы ақпарат «Қазақтелеком» АҚ корпоративтік веб-сайтында (Компания туралы>>Инвесторлар мен акционер үшін>>Бағалы қағаздар>>Тіркеуши туралы мәлімет белімі) және Орталық депозитарийінің сайтында (<http://kacd.kz>) ұсынылған.

*Үлес орналастырылған жай акциялардың жалпы санынан есептелген

**Соның ішінде «Қазақтелеком» АҚ сатып алған акциялар

***Соңғы қолжетімді құны жабу бағасы

Облигациялар шығару

«Қазақтелеком» АҚ 2018 жылы жалпы сомасы 100 000 000 000 теңгеге облигациялар шығарды және орналастырды. 2018 жылғы 6 қараша мен 12 желтоқсан аралығында Қоғамның облигациялары «Астана» – Astana International Exchange халықаралық қаржы орталығы биржасының ресми тізіміне енгізілді.

Компания активтерінің құрылымы:
еншілес және басқа афилиириленген үйымдар

Еншілес компаниялар телекоммуникациялық нарықтың мобильдік сегментіндегі «Қазақтелеком» АҚ тобының позицияларын қүштейтуде және дәстүрлі телекоммуникация қызметтерін, сондай-ақ саланың өсу өлеуеті бар шектес қызметтерін дамытуға өз үлесін қосуда.

01.01.2019 жағдай бойынша «Қазақтелеком» АҚ компаниялары тобының құрылымы

ҚАЗАҚТЕЛЕКОМ

Үткір байланыс

«Khan Tengri Holding B.V.» **(51%)**
Нидерландтар

¹Tele2-мен мобильді сегментте БК

«Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС **(100%)**

«Кселл» АҚ² **(75%)**

²Акцияларының 75% 2018 жылғы желтоқсанда сатып алынды

Корпоративтік инфокоммуникациялық қызметтер

«KT Cloud Lab» ЖШС **(100%)**

Байланысу орталықтары, IT-сервистер, VAS, Алматы қ. ДӘО басқару

«QazCloud» ЖШС **(49%)**

Инфрақұрылымдық шешімдер (IaaS, SaaS, IT аутсорсинг және т.б.) жөнінде бірыңгай сервистік провайдер күру бойынша «Самұрық-Қазына» АҚ-мен БК

Тіркеңген байланыс

«Востоктелеком» ЖШС **(100%)**

Ауылдық жерлерде КТ телекоммуникациялық қызметтеріне қол жеткізу

«КТ-АйИкс» ЖШҚ **(100%)**, Ресей Федерациясы

РФ аумағындағы байланыс торабы, IX-қызметтер (Мәскей)

«Нұрсат» АҚ³ **(100%)**

³Ерікті түрде таралудың соңғы сатысындағы телекоммуникациялық оператор

Электронды коммерция және қаржылық қызметтер

«Нұрсат+» ЖШС **(100%)**

E-commerce және FinTech саласында жаңа бизнестерді дамыту

Басқа активтер

«Info-Net Wireless» ЖШС **(100%)**

Инфокоммуникациялық қызметтер

«KCELL» АҚ

2018 жылдың желтоқсанында «Қазақтелеком» АҚ қазақстандық ұялы байланыс компаниясы «Кселл» АҚ акциялар пакетінің 75% сатып алу туралы шартқа қол қойды. «Кселл» акцияларының 75% сатып алу туралы шешімді «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі және «Самұрық-Қазына» АҚ инвестициялық-стратегиялық комитеті қабылдады. Бұл мәміле компанияның ұзак мерзімді даму стратегиясына сәйкес «Қазақтелеком» АҚ ұялы байланыс нарығындағы орнын айтарлықтай кеңейтуге мүмкіндік береді.

«Кселл» акцияларының бақылау пакетін сатып алу «Қазақтелеком» АҚ акционерлік құнына он әсерін тигізіп, сондай-ақ Қазақстанның жалпы телекоммуникация нарығын одан әрі дамытуға, соның ішінде республика халқына ұсынылатын заманауи телекоммуникациялық қызметтердің шоғыры мен сапасын арттыруға ықпал етеді деп күтілуде. Қазақстан аумағында мобильді және тіркелген байланыс қызметтерін үздік сапада ұсынуға мүмкіндік беретін жоғары технологиялық біріктірілген желі салу жоспарлануда.

Хан Тенгри Холдинг Б.В. (Tele2-мен мобильдік сегменттегі бірлескен кәсіпорын)

Біріктірілген операторды қалыптастыру бойынша стратегиялық бастаманы іске асыру мақсатында мобильдік сегменттегі Tele2 Group-мен бірлескен кәсіпорын базасында Хан Тенгри Холдинг Б.В. басқаратын Tele2/ALTEL БК мобильді бизнесін дамыту жұмысы жалғасын тапты. Tele2/ALTEL БК қызметтің табысты жүзеге асыруда және 2018 жылдың қорытындысы бойынша негізгі жоспарлы операциялық және қаржы-экономикалық көрсеткіштерге қол жеткізілді. 2018 жылғы түсім 2017 жылмен салыстырғанда 17,5% өсіп, 122 млрд. теңгені құрады. Tele2/ALTEL БК жалпы абоненттік базасы 7,2 млн. адамды құрады, ал базалық станциялардың саны 6 мыңнан асты.

Tele2/ALTEL БК республикадағы телекоммуникациялық саланың технологиялық көшбасшысы ретінде орнын сақтап, түпкілікті пайдаланушылар үшін алдыңғы қатарлы технологияларды енгізуде. 2018 жылдың сонында LTE Advanced технологиясы желіде жаппай енгізілді және халықты қамту үлесі 75% жетті. Сондай-ақ мобильді қаржылық сервистер іске қосылып, соның нәтижесінде Tele2/ALTEL БК абоненттері қажетті тауарлары мен қызметтері үшін мобильді телефонның теңгерімінен төлей алады.

Сонымен қатар «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-ны «АЛТЕЛ» АҚ-мен біріктіру үдерісі Азиядағы үздік телекоммуникациялық жоба ретінде Global Carrier Award марапатын алды.

«QazCloud» ЖШС («Самұрық-Қазына» АҚ еншілес компаниясымен бірлескен кәсіпорын)

«QazCloud» ЖШС – «Самұрық-Қазына» АҚ Тобының компаниялары үшін IT-сервистерінің бірынғай провайдері. Негізгі қызмет бағыттары:

- IaaS – сервис ретіндегі инфрақұрылым;
- Ақпараттық қауіпсіздікті басқару және дамыту орталығының қызметтері;
- SaaS (Microsoft, 1C Cloud сервистері);
- Аутсорсинг және АТ қызметтер, баспа сервисі, пайдаланушылық техника.

2018 жылы компания «Самұрық-Қазына» ҮӘҚ» АҚ Инвестициялық комитеті бекіткен бизнес-жоспарды іске асыру бойынша белсенді әрекеттер бастады. Қызметтің барлық бағыты бойынша мамандардан команда құрылды. Жұмыскерлердің жобаларды басқару, АТ жабдығы мен бағдарламалық жасақтаманы басқару бойынша халықаралық сертификаттары бар.

2018 жыл ішінде:

- IaaS қызметтерін көрсету үшін меншікті вирутальды бүлт салынды (Сервис ретіндегі инфрақұрылым), SaaS (Сервис ретіндегі БЖ);
- «Самұрық-Қазына» АҚ портфельдік компанияларының ақпараттық жүйелерін кезең-ке зенмен көшіру басталды;
- Компанияда АТ инфрақұрылымды басқару бойынша SDS сияқты Қазақстан Республикасы үшін бирегей, инновациялық шешімдер енгізілді (Бағдарламалы-анықталатын сақтау желісі);
- 3,7 млрд. теңге көлемінде кіріс түсті.

2-сурет. Кірістер құрылымы

«KT Cloud Lab» ЖШС

«KT Cloud Lab» ЖШС қызметінің негізгі бағыттары:

- Республикалық байланысу орталығы (БО) қызметтерін көрсету;
- АТР ЕЭА (ДӘО) инфокоммуникациялық орталық қызметтерін көрсету;
- IT-аутсорсинг қызметтерін көрсету.

2018 жылдың нәтижелері:

- БО клиенттерінің ортасы кеңейді – «Қазақстан Халық банкі» АҚ, «Астана» халықаралық қаржы орталығы» АҚ, «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ, Қазақстан жастарының конгресі, «Kompetenz сақтандауры компаниясы» АҚ, «KTZ EXPRESS» АҚ және басқалар үшін байланысу орталықтары үйымдастырылды.
- «Қазақтелеком» АҚ абоненттерін қолдау функцияларын (БО 160) «KTCLOUD Lab» ЖШС-ға өткізу жүзеге асырылды. БО 160 бизнес-үдерістерін жақсарту, сервистерді бірегейлендіру және персоналды басқару бойынша жүргізілген іс-шаралар кешені нәтижесінде Қоғамның абоненттеріне қызмет көрсету сапасы 82%-дан 92%-ға өсті, бұл әлемдік қызмет көрсету стандарттарына сәйкес келеді.
- Қолданыстағы жобаларды, соның ішінде байланысу орталығының балалар мен жастардың құқығын қорғау бойынша 111 жобасын іске асыру жұмысы жалғыстырылды. 2018 жылы Қазақстан Республикасындағы бала құқықтары жөніндегі үекілетті органнан алғыс хат алынды.
- Интернет-порталдарды техникалық қолдау және әкімшілендіру қызметтерін көрсету басталды. Компания «Қазақтелеком» АҚ мен «Самұрық-Қазына» АҚ порталдары, t.sk.kz, privatization.sk.kz жекешелендіру порталы, transformation.sk.kz трансформация порталы үшін аталған қызметтің провайдері болып табылады, www.balaombudsman.kz сайты әзірленіп, әкімшілендірілуде.

- Деректерді өндеу орталығының (ДӘО) базасында жаңа өнімдер мен сервистер әзірлеу жұмысы жүргізілуде, жаңа өнімдерді, соның ішінде «Қазпочта» АҚ мен «Кедос» АҚ үшін жобаларды басқару бойынша виртуалды платформаны оқшаулау қызметтің іріктеу және енгізу жұмысы жүргізілді.

З-сурет. «KT Cloud Lab» ЖШС түсімі, млрд. теңге

«НҰРСАТ+» ЖШС

«НҰРСАТ+» ЖШС – «Қазақтелеком» АҚ еншілес компаниясы, қаржы төлемдері және электронды коммерция саласында бизнестің жаңа бағыттарын дамытуда.

2018 жылы компания мынадай негізгі бизнес бағыттарын белсенді түрде дамытты:

Төлем жүйесі
қызметтері
(Fin Tech):

Ktray төлем жүйесі

- Компания Ktray төлем жүйесін тестілік режимде өзірлеп, іске қости;
- iOS және Android платформалары үшін өнімнің мобиЛЬДІ қосымшасы жасалды, төлем виджетінің платформасын өзірлеу жұмысы жүргізілуде;
- Touch ID/Face ID арқылы қосымшада авторландыру функционалы өзірленді;
- «Қазақтелеком» АҚ-мен бірлесіп абоненттерден телекоммуникация қызметтері үшін төлемдер қабылдауды үйімдастыру жұмысы жүргізіліп жатыр.

Электрондық
коммерция
қызметтері
(E-commerce):

www.Chocomart.kz және www.Intermarket.kz интернет-дүкендері

- 2018 жылдың басында интернет-дүкендерді компаниялар тобының үдерістерімен және ресурстарымен ықпалдастыру бойынша іс-шаралар аяқталды;
- Тауарлар түржинағы 30-дан 40-қа дейін арттырылды;
- Тауар жеткізушилердің саны 45-тен 90-га дейін артты;
- Интернет-дүкендерге кірушілер трафигі айна 100 000 кірушіні құрайды, 6 000 астам тұрақты сатып алушы бар.

market place KT Store платформасы

- 2018 жылдың қазанында компаниялар тобының ішінде маркетплейстің MVP нұсқасы іске қосылды. Аталған жоба аясында chocomart.kz және intermarket.kz электронды дүкендерімен ықпалдастыру жүргізілді.
- Жұмыстардың келесі кезеңінде басқа онлайн-дүкендерді қосу және өнімді одан әрі дамыту жоспарланып отыр.

«ВОСТОКТЕЛЕКОМ» ЖШС

2018 жылы «ВОСТОКТЕЛЕКОМ» ЖШС ҚР ауылдық жерлерінде сымсыз қатынау желісінің үздіксіз жұмысын қамтамасыз етті. Оның базасында ауылдық елді мекендердегі «Қазақтелеком» АҚ, абоненттеріне дауыс байланысы және интернетке қатынау қызметтері ұсынылады, сондай-ақ Tele2/ALTEL БҚ базалық станцияларының антенналы-фидерлік құрылғыларына техникалық күтім жасауды жүзеге асырды.

Сондай-ақ 2018 жылы «ВОСТОКТЕЛЕКОМ» ЖШС Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында төртінші буын желісін (LTE) дамытуды қүшету үшін 800 МГц диапазонында радиожиіліктерді алды. Оларды пайдалану арқылы ауылдық елді мекендерді КЖҚ сапалы қызметтерімен қамтамасыз ету үшін LTE/WLL-800 желісін дамыту жоспарланып отыр.

«КТ-АЙИКС» ЖШҚ

«КТ-АЙИКС» ЖШҚ – пирингілік орталық, Ресей Федерациясы аумағындағы (Мәскеу қ.) «Қазақтелеком» АҚ байланыс торабы.

2018 жылы компания № 9 ҚХТС-да телематикалық қызметтер мен деректер беру желісінің үздіксіз және авариясыз жұмысын қамтамасыз етті. «Қазақтелеком» АҚ мен «MSK-IX» бірлесіп, Қазақстан Республикасындағы пайдаланушылар үшін арналарды агрегациялау және Ultra HD мен 4K стандарттарындағы жоғары сапалы телевизиялық контент жеткізу бойынша «Агрегация 25», «Агрегация 50» жобалары тестілік режимде іске қосылды. Жобаларды коммерциялық пайдалану 2019 жылы басталады.

Дивидендтік саясат

«Қазақтелеком» АҚ Дивидендтік саясатының мақсаты Қоғамның және акционерлердің мүдделерінің теңгерімін, дивидендтер көлемін, оларды төлеу шарттары мен тәртібін анықтау барысында тәсілдердің болжамдығын және ашықтығын қамтамасыз ету болып табылады. Акционерлердің кезектен тыс. жалпы жиналышында бекітілген (2013.18.01 № 49 хаттама) «Қазақтелеком» АҚ Дивидендтік саясат туралы ережесіне сәйкес дивидендтер мөлшерін i) таза пайданың 15% және ii) Қоғамның қаржы-экономикалық жағдайын (турақтылық пен өтімділік көрсеткіштері) ескеретін формула бойынша есептеумен ең жоғарғы мән ретінде анықтауға амал-тәсіл көзделген. Дивидендтер төлеу тәртібі және төленбеген дивидендтер бойынша акционерлермен есеп айрысу тәртібі «Қазақтелеком» АҚ, Дивидендтік саясат туралы ережемен реттеледі.

Акционерлердің жылдық жалпы жиналышының шешіміне сәйкес (2018.30.05 № 62 хаттама) 2018 жылдың маусым айында 2017 жылдың нәтижелері бойынша Қоғамның бір жай акциясына 1 595,79 теңге мөлшерінде дивидендтер төленді. Артықшылықты акциялар бойынша дивидендтердің кепілді мөлшері бір артықшылықты акцияға шаққанда 300 теңгені құрайды. Басқарманың 2018.26.11 № 48/221 шешіміне сәйкес 2018 жылға кепілді дивидендтер 2018 жылғы жеттоқсан айында төленді.

«Қазақтелеком» АҚ компания акционерлерінің жалпы жиналышының шешімдерін сақтайды және дивиденд алуға құқылы тұлғаларға дивидендтерді аудару бойынша өз міндеттемелерін толық орындайды.

Ақпараттық саясат

«Қазақтелеком» АҚ қызметі туралы ақпаратты ашудың басты қағидаттари мен жалпы талаптарын анықтайтын негізгі құжаттардың бірі компанияның ақпараттық саясаты болып табылады. «Қазақтелеком» АҚ ақпараттық саясаты компанияның Директорлар кеңесінің шешімімен өзірленген және бекітілген (2009 жылғы 26 қазандағы № 45 хаттама), өзгерістер енгізілген (2012 жылғы 29 желтоқсандағы № 15 хаттама).

«Қазақтелеком» АҚ компания туралы дұрыс ақпаратты, оның ішінде қаржылық жағдайы, экономикалық көрсеткіштері, қызмет нәтижелері, меншік және басқару құрылымы туралы ақпаратты уақытында ашуды қамтамасыз етеді. Қандай да бір ақпаратты ашу және жариялау кезінде ҚР коммерциялық және заңмен қорғалғатын өзге де құпия туралы заңнамасының ережелері, сондай-ақ ішкі құжаттардың талаптары ескеріледі.

Ақпарат «Қазақтелеком» АҚ ресми порталында бірдей мерзімде қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде, республикалық мерзімді, электрондық және интернет БАҚ-та компанияның қызметтік, коммерциялық құпиясын құрайтын мәліметтер тізбесін сақтай отырып, орналастырылады.

Әлеуметтік медиаларда «Қазақтелеком» АҚ беделін жоғарылату саясаты Корпоративтік басқару кодексінде бекітілген ақпаратты ашудың ашықтығы мен дұрыстығы қағидаттарына негізделген. Әлеуметтік медиаларға қатысадың басты мақсаты – клиентке бағдарланған компания, ілгерішіл ақпараттық-коммуникациялық оператор беделін қалыптастыру, сондай-ақ хабардарлық деңгейінің артуы есебінен қызметтерге деген сұранысты арттыру.

Әлеуметтік медиаларда өтімділігін арттырудың негізгі қағидаттари – бірегей контент құру және кері байланыс қалыптастыру. Әлеуметтік медиада «Қазақтелеком» АҚ өтімділігін арттыру тиімділігін талдау интернет кеңістігін мониторингілеу жолымен анықталады.

Есепті кезеңде 120 PR-ic-шара өткізілді, БАҚ-та 7 601 материал жарияланды және айтылды.

Ағымдағы жылдың басынан бері Қоғаммен байланыс қызметіне бүқаралық ақпарат құралдарының өкілдері 30 рет ресми сұраумен жүгінді. Сұрауларға заңнамада белгіленген мерзімде 100% толық қамтылған жауап берілді.

2018 жылы БАҚ-та айтылған маңызды тақырыптар:

- Fintech;
- АЕМ ТОБЖ жобасын іске асыру;
- M2M (бұлтты бейнебақылау, Big Data, Smart City, Smart Home);
- Халықаралық рейтинг агенттіктері зерттеулерінің нәтижелері;
- Трансформация;
- Компанияның халықаралық ивенттерге қатысуын баяндау;
- Филиалдардың ағымдағы қызметі.

2018 жылдың 12 айында әлеуметтік желілерде 1 615 пост, яғни әр әлеуметтік желіде 323 жарияланым орналастырылды.

Компанияның аккаунттарындағы жеке хабарламаларға жіберілген өтініштер, шағымдар мен сұрақтар, сондай-ақ Facebook парақшасындағы жарияланымдарға пікірлер бойынша көрініс мұнадай: 1 қаңтардан бастап 12 ай ішінде Facebook жеке хабарламаларына 2 648 өтініш, жарияланымдар мен пікірлер астында – 10 291, VK.com жеке хабарламаларына 1 428 дербес өтініш, жарияланымдар мен пікірлер астында – 12 768, Instagram дайректіне – 4 056, жарияланымдар мен пікірлер астында – 3 018, Twitter пікірлеріндегі жарияланымдар астында – 25, Twitter жеке хабарламаларына 71 дербес өтініш. Жалпы барлығы 34 305 өтініш, хабарлама, сұрау түсті. Оның 90% қанагаттандырылды.

Интернетте 12 ай ішінде компанияның 62 201 рет аты аталды, соның ішінде бірегей авторлардан – 26 109. Бұл жаңа авторлардың келіп жатқанын және барлық алаң мен парақшаларды орталықтандырудың тиімділігін көрсетеді. Біз ағымдағы жылдың 12 айында пайдаланушылармен қарым-қатынас орнатып, өтініштерді өндеу қағидаларын енгізе алдық. Ашық мәндегі жағымсыз өтініштер көлемі азайып, хабарламалар мен комментарийлер бейтарап ретінде сипатталады.

Мұндай амал-тәсіл парақшаларға және брендке деген ниеттестікті қүшеттіп, жарияланатын хабарламаларға сенімді арттырады және абоненттер мен филиалдар арасындағы байланысты нығайтады. Бұл ретте ол тағы бір толықжанды коммуникация арнасы және өтініштер қабылдайтын орын ретінде қалыптасты. Осылайша, барлық алаңдағы жазылышылар саны 275 466 пайдаланушыдан асты, оның ішінде Facebook – 84 828, Твиттер – 79 100, VK.com – 43 825, Instagram – 52 500, Мой мир – 15 213.

2018 жылы визуалды кескіндер стилистикасы пысықталып, брендбук пен әлемдік трендтерге сәйкес әлеуметтік медиада мәтіндік хабарламаларды ресімдеу және дизайнның жасаудағы визуалдау талаптары әзірленді. Визуалдық материалдар – постерлер, посттарға вижуалдар, ақпараттық кестелер саны 12 ай ішінде 323 бірлікті құрады.

Веб-сайт

Компанияның веб-сайты жақсы құрылымдастырылған, навигациялауға ыңғайлы және мүдделі түлғалар компанияның қызметі туралы хабардар болуы үшін қажетті ақпаратты қамтиды. Бұл ресурс қызметтер өтімділігін арттыруда және компанияны нарықта жайғастыруда басты құрал болып табылады, сондай-ақ барынша ашықтық пен ақпараттың қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

Мұдделер қайшылығын реттеу саясаты

«Қазақтелеком» АҚ-да мұдделер қайшылығын реттеу саясаты (бұдан өрі – Саясат) «Қазақтелеком» АҚ, Директорлар кеңесінің 2011.14.10 № 10 шешімімен бекітілген. Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қоғамның Жарғысына және Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес өзірленді. «Қазақтелеком» АҚ-да мұдделер қайшылығын реттеу саясаты мұдделер қайшылығының алдын алу, анықтау және реттеу тәртібін; мұдделер қайшылығы туындағанда немесе туындауы ықтимал болғанда, Қоғам органдарының өзара іс-қымыл жасау және үйлестіру іс-жосығын айқындайды. Осы Саясаттың мақсаты қандай да бір теріс салдарды болдырмайтын «Қазақтелеком» АҚ-да мұдделер қайшылығын реттеудің тиісті дәрежесіне қол жеткізу болып табылады. «Қазақтелеком» АҚ, Директорлар кеңесінің шешіміне сәйкес (2013.26.11 № 13 хаттама) Саясат 5-1 «МҰДДЕЛЕР ҚАЙШЫЛЫҒЫНЫҢ ЖАҒДАЙЛАРЫ» бөлімімен толықтырылды. Онда мұдделер қайшылығының жағдайы немесе мұдделер қайшылығына әкелуі мүмкін жағдайлар санамаланып келтірілген. Әрбір жаңа жұмыскер Қоғамға жұмысқа қабылданатын кезде «Қазақтелеком» АҚ-да мұдделер қайшылығын реттеу іс-жосықтарымен танысу парагына және Саясаттың талаптарын орындау және оны өзінің кәсіби қызметінде басшылыққа алу міндеттемесіне қол қояды.

Акционерлермен және инвесторлармен өзара іс-қымыл

Компания инвестициялық қоғаммен қарым-қатынасын нығайтуға тырысада.

Жария компания ретінде IR – Қоғам қызметінің басым бағыты. Бұл бағыттың негізгі мақсаты – Қоғамның инвестициялық тартымдылығын өсіріп, оның нарықтағы құнын арттыру.

«Қазақтелеком» АҚ өкілдері инвестициялық банктердің аналитиктерімен үнемі байланыста болады және Қоғамның әлеуетті инвесторларымен және акционерлерімен тұрақты түрде кездесулер өткізіп тұрады.

Компанияда инвесторлармен өзара іс-қымыл жасау тұжырымдамасы өзірленіп бекітілген және онда IR негізгі қагидаттары жазылған.

«Қазақтелеком» АҚ қаржы нарықтарына шығуы, атап айтқанда, акцияларын жария орналастыруды, капиталдың ішкі және сыртқы нарықтарында қаржы ресурстарын тартуы қазақстандық пен шетелдік инвестициялық қауымдастықтың Қоғам қызметіне қызығушылығын арттырады.

2018 жылы Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Жекешелендірудің 2016–2020 жылдарға арналған кейір мәселелері туралы» қаулысын іске асыру мақсатында Қоғам шетелдік инвесторлар үшін роуд-шоу үйымдастырып, соның аясында компания менеджменті Шанхай, Нью-Йорк, Мәскеу қалаларында инвесторлармен, сондай-ақ банк аналитиктерімен кездесулер өткізді.

Компанияның сайтындағы «Инвесторлар мен акционерлер үшін» бөлімінде тұрақты түрде жаңартылатын инвестор құнтізбесі орналастырылған.

02

Стратегиялық есеп

«Қазақтелеком» АҚ
нарықтағы орны*

Тіркелген телефония:

76%

Тіркелген интернет:

71%

*түсім бойынша

Миссиясы, пайымы

Өзгере, таңдандыра және үміт еткеннен де асып түсіп, әрбір адамның қайталанбас әрі әдеттегі өмірінің бөлшегі болу!

Инфокоммуникациялар нарығындағы көшбасшы қазақстандық ықпалдастырылған сервис-провайдер

Цифрлық платформа

- Өнім портфелін дамыту: меншікті өнімдер, серіктестік өнімдері, контент, БЖ, сервистік платформалар, бизнес-тің сабактас бағыттарын іске қосу (Fintech, e-commerce, edutech, medtech);
- Бірыңғай бренд қалыптастыру (тіркелген және мобильді бизнес конвергенциясы);
- Сапаны жақсарту мақсатында өтімділікті арттыру арналарын, сатуды және қызмет көрсетуді цифрандандыру;
- Өнімдерді қалыптастыруды цифрандандыру (тариф белгілеу, маркетинг, үлкен деректер құралдарын қолдану).

- Желілік ресурстарды цифрандандыру (о.і. FWA, 5G құру, виртуалдандауды, бағдарламалы-ай-қындалатын желілер, ресурстарды цифрлық есепке алу);
- Бизнесті қолдаудың ақпараттық жүйелерін цифрандандыру (билинг, шот қою, тапсырыстарды басқару, оркестрация, клиенттермен өзара іс-қимыл, сапаны қолдау);
- Серіктестер үшін цифрлық сервистік платформалар құру, API дамыту, ашық кодпен БЖ әкожүйелері;
- Деректерді орталықтан басқару (Big Data).

Шығындар трансформациясы

- Активтерді/балансты оңтайландыру;
- Компанияның тиімді үйымдық архитектурасын құру;
- Қызметтердің өзіндік құнын төмендөту;
- Еңбек өнімділігін арттыру;
- Бизнес-бірліктердің маржиналдығын арттыру;
- CAPEX реновациясы;
- M&A тиімділігін арттыру.

«Қазақтелеком» АҚ сыртқы сын-тегеуріндерге, оның ішінде мемлекеттік бағдарламалардың талаптарына («Цифрлық Қазақстанды» қоса алғанда) икемді іс-қимыл жасай отырып, стратегияның басты назарын дамудың бес стратегиялық бағытынан (Барлық отбасына арналған қызметтер супермаркеті, Қазақстандық бизнестің ақпараттық іргетасы, Ұқыпталдастырылған оператор, Тиімді бизнес-модель, Жаңа бизнестер) дамудың үш стратегиялық бағытына ауыстырыды: Бірінші таңдау бренді, Цифрлық платформа, Шығындар трансформациясы. Бұл ретте «Қазақтелеком» АҚ мобильдік бизнестің белсенді қатысушысы болады деп күтіледі, сондай-ақ АЕМ-де ТОБЖ жобасын іске асырып, Цифрлық трансформация үшін негіз қалыптастырып, оны жүзеге асырады.

Компанияның құндылықтары

2018 жылы сәуірде корпоративтік мәдениетті трансформациялау жобасы аясында «Қазақтелеком» АҚ CREDO корпоративтік құндылықтардың жаңа моделін таныстырыды. Бес негізгі бағыттан тұратын жаңа модель жұмыскерлерге көптеген компанияға тән атқарушылық тәртіп мәдениетінен табысты қосыпкерлік ойлау мәдениетіне көшүге, сондай-ақ жеке құндылықтарын Қазақтелекомның корпоративтік құндылықтарымен ықпалдастыруға мүмкіндік береді.

Бұл орайда жүйелі жұмыстың арқасында HR бөлімшесінің қоржыны «Үздік жұмыс беруші» номинациясымен, сондай-ақ «Таланттарды басқару» жобасымен WOW!HR_KZ ең ірі халықаралық бизнес-сыйлығымен толықты.

«Қазақтелеком» АҚ корпоративтік мәдениетін трансформациялау

«Қазақтелеком» АҚ корпоративтік мәдениеті компанияның ұзақ мерзімді стратегиясын іске асыруға ықпал ететін тиімді жұмыс ортасын құруға бағытталған.

Персоналдың мінез-құлқындағы өзгерістер – корпоративтік мәдениетті трансформациялаудағы түпкілікті мақсат, ол идеологиялық құрамдасты мен бизнес-ұдерістерін өзгерту жолымен қамтамасыз етіледі.

«Қазақтелеком» АҚ жаңа корпоративтік құндылықтары

Барлық 5 жаңа құндылық CREDO деген бір сәзеге біріктірілген және «Қазақтелеком» АҚ әрбір жұмыскері үшін маңызды ұстанымдар мен бағыттарды қамтиды.

Зерттеуге «Қазақтелеком» АҚ-ның 16 000-ға жуық жұмыскері қатысқандықтан, жаңа корпоративтік құндылықтар моделін бүкіл компания жасады деп айтуда болады. Жүргізілген зерттеуден кейін компанияның топ-менеджментінің қатысуымен стратегиялық сессия үйімдастырылды. Оның барысында «Қазақтелеком» АҚ ұмтылып отырған мақсатты корпоративтік мәдениет образы айқындалды. Бұл – табыс мәдениеті.

Әз тиімділігін дәлелдеген «CREDO: табыс мәдениетіне жол» жобасы қазіргі сәтте Ақпараттық жүйелер дирекциясында, Корпоративтік бизнес жөніндегі дивизионда және Орталық ӘТД-де іске қосылды. Келешекте жобаны басқа филиалдарға да тарату жоспарланған.

CLIENT / Клиент
Клиенттің үміт еткенінен де асып тусу

Негізгі мәні:

- Сыртқы және ішкі клиенттердің қажеттіліктерін дәл әрі толық қанағаттандыруға үмтүлу;
- Клиентпен көрі байланысқа түсө отырып, клиенттік сервисті үнемі жетілдіріп отыру;
- Бір қадам алда болу – клиенттің үміт еткенінен де асып түсіп, таң қалдыру.

RESPONSIBILITY /
Нәтиже үшін жауапкершілік
Жауапкершілікті алу – нәтижесіне жауап беру

Негізгі мәні:

- Ақтық нәтиже үшін жеке жауапты болу;
- Шешім қабылдауда дербес бола білу;
- Үдеріске емес, нәтижеге бағдарлану.

ENTREPRENEURSHIP /
Кәсіпкерлік рух
Нарық көшбасшысының кәсіпкерлік батылдығы

Негізгі мәні:

- Кәсіпкерлік бастама жасау: жаңа идеяларды сенімді түрде ұсыну, тәуекелге баруға және жеңіп шығуға дайын болу;
- Амбицияға ие болу, табысқа үмтүлу;
- Бизнесті дамыту үшін үнемі жаңа мүмкіндіктер іздеу.

DIGITAL CULTURE /
Цифрлық мәдениет
Цифрлық коммуникация технологиялары жұмыста және өмірде

Негізгі мәні:

- Жаңалыққа құмар болу және жетістікке талпыну;
- Жаңашылдықпен әрекет ету: цифрлық технологиялар арқылы бизнесті өзгерту;
- Өзгерістерге дайын болу.

OUTSTANDING DECISIONS /
Көрнекі шешімдер
Табысты бизнес үшін сапалы шешімдер

Негізгі мәні:

- Шешім қабылдау барысында барлық тараптың мүддесін және алуан түрлі факторларды ескеру;
- Міндеттерді шешуде стандартты емес амал-тәсілдерді қолдану;
- IQ + EQ + DQ* балансын қолдау – логиканы, жаңа технологиялар білімін, жаңа әлемнің әлеуметтік және психологиялық трендтерін біріктіре отырып, шешімдер қабылдау.

* IQ + EQ + DQ – зияткерлік, эмоционалдық зияткерлік, цифрлық зияткерлік.

Топты дамытудың стратегиялық бағыттары

Жаһандық трендтерге сүйене отырып, Қазақстан Республикасының телекоммуникация саласы қарыштап өзгеру үстінде. Пайдаланушылардың қалауы өзгеруде, жеке тұлғалардың цифрлық ойын-сауықтарға, цифрлық коммуникацияларға, қауіпсіздікті қамтамасыз етуге, сапалы қаржылық сервистерге және басқа да цифрлық қызметтерге (e-payments, e-education, security, Smart Home, Smart Building, e-health және т. б.) қызығушылығы артуда. Занды тұлғалар дәстүрлі телекоммуникация қызметтерінен өзге ақпараттық қауіпсіздік сервистеріне, QOS, cloud-сервистерге, клиенттерге бейімделген бизнес-шешімдерге және т. б. сұраныс танытуда.

Бұл жағдайда «Қазақтелеком» АҚ стратегиялық бастамалардың эволюциялық өзгерістерін бастаң кешіруде және бұл компанияны сыртқы орта өзгерістеріне бейімдейді. «Қазақтелеком» АҚ дәстүрлі байланыс операторы моделінен ықпалдастырылған сервис-провайдер моделіне жоспарлы түрде көшуде.

Компанияның алдында жаңа өсу нүктелерін іздеумен байланысты бизнес-модель трансформациясы бойынша міндеттер түр: қазіргі бар қызметтерді дамыту; топтың мобиЛЬДІК активтерімен ықпалдасу; үйімдастыруышылық трансформация; үздік практика мен тәжірибе деңгейінде клиенттік сервисі дамыту; тиімділікті арттыру (инвестициялар рентабельділікті, өндірістік шығындарды азайтуды, еңбек өнімділігін арттыруды басты назарға ала отырып, күрделі шығындарды оңтайландыру); бизнес пен телекоммуникацияның сабактас салаларын дамыту арқылы жаңа нарықтарға шығу.

Компанияны ықпалдастырылған сервис-провайдерге қайта құру аясында Қоғам өзінің одан әрі дамуы үш стратегиялық бастаманы іске асыру жолымен үштастырады:

1. Бірінші таңдау бренді;
2. Цифрлық платформа;
3. Шығындар трансформациясы.

1. Бірінші таңдау бренді

«Бірінші таңдау бренді» стратегиялық даму бағыты тұтынушы үғымында «Қазақтелеком» АҚ, брендін ҚР аумағында кез келген инфокоммуникациялық қызметтің үздік жеткізуіші ретінде тұрақты қабылдауды қалыптастыруды көздейді. Компанияның алға қойып отырған міндеттері «Қазақтелеком» АҚ нарықта нөмірі бірінші деп одан әрі дамытуға бағытталған.

Ақпараттық кеңістіктің дамуына және интернеттің жаһандық дамуымен бірге телекоммуникация саласы да қарқынды өзгеріп келеді. Инфокоммуникациялық сервистер дәстүрлі телекоммуникациялық операторларды дамытумен қатар, онлайн сервистердің (Netflix, WhatsApp, Amazon, Google, Яндекс және т.с.с.) көптеген жаңа түрін де табысты дамытып келеді.

Шапшаң инновациялар, мейлінше көбірек конвергенциялар мен қызметтерге деген қажеттілік телекоммуникациялық компанияларға инновациялардың жаңа модельдері мен жаңартылған стратегияларды пайдалана отырып, мүмкіндіктердегі басты кемшін тұстардың орнын толтыру қажеттілігін білдіреді. Тұтынушылар жылдамдастытарға, өнімдер мен экожүйелердің алуан түріне, сондай-ақ қосылыстардың қауіпсіздігіне барынша көп мән беруде.

«Қазақтелеком» АҚ жаңа трендтерге сүйене отырып, өнімдерді дамыту және оларды нарыққа ұсынуда мынадай бастамаларды іске асыру арқылы жаңа амал-тәсілдерді сапа жағынан өзгертуі қажет:

- 1.1. Өнім портфелін және цифрлық платформаларды дамыту;
- 1.2. Бірыңғай брендті қалыптастыру;
- 1.3. Өтімділікті арттыру, сату және клиенттерге қызмет көрсету арналарын цифрландыру;
- 1.4. Өнімдерді қалыптастыруды цифрландыру.

2. Цифрлық платформа

«Цифрлық платформа» стратегиялық даму бағыты инфрақұрылымды цифрандышу және тиімділігін арттыру, технологиялық үдерістерді оңтайландашыру бойынша міндеттерді шешуге және «Бірінші таңдау бренді» стратегиялық даму бағытының бастамаларын қолдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Пайдаланушылар саны мен тұтынылатын трафиктің үнемі өсіу телекоммуникация саласында іргелі қайта құруды талап етеді. Алайда физикалық инфрақұрылымның жіктелуге деген икемділігі айтартылғатай төмендеді: жаңа сервистерді дамыту үшін жаңа аппараттық құрылғыларды таңдау, жобалау, ықпалдастыру, желіні тарамдау бойынша іс-жосықтарды көптеп жүргізуі талап етеді. Пайдаланушылардың, құрылғылардың және трафиктің көптеген есе өсіу операторлар бизнесінің дамуына қатысты жаңа амал-тәсілдерді қажет етеді.

SDN мен NFV желілерді салудың басты технологиялары болып табылады, олар мыналарды жүргізе алады:

- Инновацияларды қамтамасыз ету, атап айтқанда корпоративтік пайдаланушыларға қосымшалардың, қызметтер мен бизнес-модельдердің жаңа типтерін құру мүмкіндігін үсінады;
- Жаңа ақша ағынын өндіретін жаңа қызметтерді үсінүү;
- CAPEX курделі шығындарын азайту;
- Бағдарламаланатын желілік элементтердің көмегі арқылу басқаруды автоматтандыру мен алгоритмдеу есебінен OPEX операциялық шығындарын төмендетеу, бұл өз кезегінде желілерді жобалау, тарамдау, әкімшілендіру және масштабтау бойынша операцияларды мейлінше женілдетеді;
- Agility (тиімділік, шапшаңдық пен икемділік) қамтамасыз ету, бұл өзгеріп отыратын талаптарға сай жаңа қосымшаларды желілерде, қызметтерде және инфрақұрылымдарда жылдам таратуға мүмкіндік береді.

Бұл бастама «Қазақтелеком» АҚ үшін 2018–2020 жылдарға мынадай драйверлерді дамытуды көздейді:

- 2.1. Желілік ресурстарды цифрандышу;
- 2.2. Бизнесі қолдаудың ақпараттық жүйелерін цифрандышу;
- 2.3. Серіктестер үшін цифрлық сервистік платформаларды құру;
- 2.4. Деректерді орталықтандырылған басқару (Big Data).

3. Шығындар трансформациясы

ARPU өсімінің төмен динамикасымен бірге шығындардың өсіу кезінде трафиктің үлғауы мен телекоммуникациялық инфрақұрылымға түсіп отырған жүктеменің артуымен байланысты телекоммуникациялық нарықтағы болып жатқан жаһандық құрылымдық өзгерістер операциялық тиімділікі арттыру мен жұмысалатын ресурстардың қайтарымын арттыру бойынша жұмысты тұрақты жүргізу қажеттілігін талап етеді.

Жоғарыда аталған өзгерістерге сүйене отырып, Қоғам «Шығындар трансформациясы» стратегиялық даму бағытын өзірледі және ол операциялық тиімділікі арттыруға, бизнес-модельдерді қайта қарастыруға, оларды оңайлатуға және оңтайландастыруға, тиімді үйымдық архитектураны құруға бағытталған ішкі трансформациялық өзгерістерді жүргізуі көздейді. Бұл стратегиялық бағыт бірқатар бастамаларды іске асыруды көздейді:

- 3.1. Активтерді/балансты оңтайландастыру;
- 3.2. Компанияның тиімді үйымдастыру архитектурасын құру;
- 3.3. Қызметтердің өзіндік құнын төмендетеу;
- 3.4. Еңбек өнімділігін арттыру;
- 3.5. Бизнес-бірліктердің маржиналдығын арттыру;
- 3.6. CAPEX реновациясы.

2018 жылғы телекоммуникация нарығына шолу

(интернет-ақпарат көздеріндегі байланыс нарығы бойынша Статистика, маркетингілік деректер жөніндегі комитеттің деректері мен сараптамалық бағалау деректері бойынша ұсынылған)

2018 жылдың телекоммуникация нарығының негізгі үрдістері:

- 2018 жылдың қорытындысы бойынша телекоммуникация нарығының көлемі ақшалай түрде 2017 жылмен салыстырганда 2,5%-ға артып, 728,7 млрд. теңгені құрады.
- 2018 жылы байланыс нарығында дәстүрлі төмөнделеп кележатқан тіркелген телефонияны (-4% немесе -2,8 млрд. теңге) қоспағанда, барлық бизнес бағыттары бойынша өсім байқалады.
- 2017 жылдың қорытындысы бойынша байланыс нарығында кірістер өсімінің негізгі драйверлері мынадай бағыттар болып табылды:
 - деректер беру (+6,3%);
 - тіркелген КЖҚ (+3%);
 - мобильдік интернетті қоса алғанда, мобильдік байланыс (+3,7%);
 - цифрлық және спутниктік телевидение (+8,3%);
 - ИКТ қызметтері (+3,4%).
- 2018 жылы нарықтағы негізгі үрдіс – желілердегі трафиктің өсуі де сақталды – интернетке мобильдік қатынау кірістері байланыс нарығының көшбасшысы болып қалуда. ҚР Статистика комитеттің деректері бойынша 2018 жылы

интернетке қатынауы бар үялы байланыс абоненттерінің саны 4,2%-ға артты.

- Смартфондар үлесінің ұдайы өсуі интернет желісіне мобильдік қатынаудың өсуінің негізгі факторы болып отыр. ҚР Статистика комитеттің деректері бойынша интернет желісін пайдаланушылардың 97% астамы интернетке шығу үшін мобильдік телефондарды пайдаланады.
- Тіркелген желіжолдардың 374 мыңға азаюы (-10%) тіркелген телефония нарығындағы жалпы төмөндеу үрдісімен байланысты.
- Сонымен қатар интернет желісіне тіркелген қатынау нарығының 4%-ға төмөндеуі орын алды, бұл оны біртінде мобильдік қатынаудың ығыстыруымен түсіндіріледі.
- 2018 жылы ерекше күтілген жыл оқиғасы болды – «Kcell» АҚ акцияларының 75% сатып алынды.

2018 жылғы телекоммуникация нарығы

Статистика комитетінің деректері бойынша ҚР байланыс нарығының көлемі 2018 жылы 728,7 млрд. теңгені құрады. 2013 жылдан бастап соңғы 5 жыл ішінде 2016 жылы 1% төмендегенді қоспағанда, байланыс нарығында кіріс көлемінің сенімді түрде өсіп отырғаны көрінеді. 2018 жылы нарық 2017 жылмен салыстырғанда 2,5%-ға есті.

Өздерінің қосалқы нарықтарында байланыс нарығы түрлі үрдістерге ие:

- Тіркелген телефония 2007 жылдан бастап төмендеп келеді, 2018 жылы тіркелген желіжолдардан кету 374 мындық құрады, оның ішінде B2C сегментінде кету 230 мынға жуық абонентті құрады.
- 2018 жылы мобильдік байланыстың клиенттік базасының көлемінде айтартықтай өзгерістер байқалған жоқ, теріс өсім шамамен 465 мың абонентті құрап, 26 млн. адам болды
- Мобильдік интернет он динамикамен дамып келеді, атап айтқанда 2018 жылы мобильдік КЖК клиенттік базасы 485 мың абонентке өсіп, 14.4 млн. абонентті құрады.
- Тіркелген КЖК, 2018 жылы 2017 жылмен салыстырғанда төмендеді, абоненттер базасы 4%-ға азайып, шамамен 2.5 млн. адамды құрады.
- Ақылы телевидение мен ИКТ қызметтері (телекоммуникациялық сектор) нарығы белсенді дамып келеді. Алайда, көлемі аз болғандықтан, барлық байланыс нарығына айтартықтай әсер ете алмай отыр.

2018 жылдың нәтижелері бойынша байланыс нарығының құрылымы 7 жекелеген қосалқы нарықтан тұрады:

- 1) Мобильдік байланыс (даусыс байланысы, VAS, КЖК) 48%;
- 2) Кеңжолақты интернет (тіркелген) 14%;
- 3) Тіркелген телефония 9%;
- 4) Операторлық қызметтер 10%;
- 5) ИКТ қызметтері 10%;
- 6) Ақылы телевидение 5%;
- 7) Деректер бери 4%.

4-сурет. 2014–2018 жылдары ҚР телекоммуникация нарығының өсу көлемі мен қарқыны

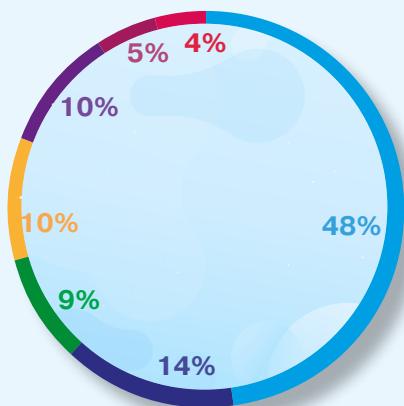
Дереккөз: ҚР Статистика комитетінің деректері

Телекоммуникация нарығы дамуының соңғы 20 жылында нарық құрылымы түбөгейлі өзгерді және әр 5 жыл сайын өзгеріп отыр. 2000 жылға дейінгі кезеңде тіркелген телефония (байланыс нарығының **90%** дейін) және операторлық сегмент (**9%**) басым болды.

Қазіргі уақытта негізінен мобиЛЬДІК интернет қызметтері есебінен мобиЛЬДІК нарық (48%) басым болуда.

5-сурет. Қызмет түрлері бойынша Қазақстан Республикасындағы байланыс нарығы кірісінің құрылымы (интернет технологиялары бойынша кірістер бөлінісмен)

- МобиЛЬДІК байланыс (дауыс бай., VAS, КЖК)
- Тіркелген телефония
- Тіркелген интернет
- Операторлық қызметтер
- ИКТ қызметтері
- Ақылы телевидение
- Деректер беру

Нарық (млрд. теңге)	728,7
Телефония	68.2
Интернет	99.9
Деректер беру	31.3
Операторлар	69.9
ИКТ	72.3
ТВ (о.и. спутник.)	35.5
МобиЛЬДІК байланыс (дауыс, Интернет)	351.4

«Қазақтелеком» АҚ нарықтағы позициялары

Статистика комитетінің деректеріне сәйкес жалпы байланыс нарығында «Қазақтелеком» АҚ үлесі 2018 жылы 30% деңгейінде сақталды.

Нарық сегменттері бөлінісінде «Қазақтелеком» АҚ тұсім бойынша позициясы мынадай:

- Тіркелген телефония – 76%;
- Тіркелген интернет – 71%;
- Мобильдік байланыс («ХАН ТЕНГРИ» БК есепке алмағанда) – 2%;
- Ақылы ТВ – 43%;
- Деректер беру – 64%;
- ИКТ қызметтері – 10%;
- Операторлық бизнес – 58%.

Қазақстан байланыс нарығының көлемі екі ірі сегментпен қамтылған: тұргындарға көрсетілген қызметтер – B2C және ірі, орта және шағын бизнесті, мемлекеттік секторға көрсетілетін қызметтерді, байланыс операторларына көрсетіletіn қызметтерді қоса алғанда, корпоративтік секторға көрсетілген қызметтер – B2B.

2018 жылы көрсетілген байланыс қызметтерінің көлемі:

- B2C – 400.7 млрд. теңгені құрады, бұл 2017 жылғыдан 1.8 млрд. теңгеге артық;
- B2B – 328 млрд. теңгені құрады, бұл 2017 жылғыдан 16 млрд. теңгеге артық.

Тіркелген телефония

2014–2018 жылдардағы тіркелген телефония нарығының динамикасы мен сыйымдылығы

2018 жылы тіркелген телефония нарығының сыйымдылығы 68.2 млрд. теңгені құрады. Соңғы 5 жыл ішінде тіркелген телефония нарығы жалпы кіріс көлемінде өз позицияларынан айырылып отырды. 2018 жылы осы үрдіс жалғасуда және бұл тіркелген телефония қызметтеріне деген сұраныстың тәмендеуімен түсіндіріледі.

6-сурет. 2014–2018 жылдардағы КР телекоммуникация нарығы кірісінің динамикасы

Дереккөз: КР Статистика комитеті, 2018 жыл

Нарық көлемінің ақшалай түрде тәмендеуі негізінен тіркелген байланыс абоненттерінің 374 мыңға айтарлықтай қысқаруымен байланысты. 2018 жылдың соңына тіркелген желіжолдардың жалпы саны 3 323 мыңды құрады.

Ағымдағы даму кезеңінде тіркелген телефония абоненттерінің кетуі жетекші дүниежүзілік телекоммуникация нарықтарының даму сценариіне сәйкес келеді және кемел нарықта тіркелген телефонияның орнын сезсіз ауыстыратын мобильді байланыс қызметтерінің ерекше жоғары деңгейде таралғандығы мен қолжетімділігін дәлелдейді. Басқаша айтқанда, нарықтың жалпы даму барысында тіркелген телефония абоненттерінің кетуінің елеусіз деңгейі оның өзекті бағыттарда дұрыс әрі дамушы ретінде сипаттайды.

МобиЛЬдік байланыс

2018 жылдың корытындылары бойынша Қазақстанда ұялы байланыс нарығының көлемі 351,4 млрд. теңгені құрады және өткен жылмен салыстырганда 3,7%-ға өсті.

2018 жылы мобиЛЬдік интернет кірістері өсті. Ұялы байланыс кірістерінің құрылымында олардың үлесі 39% пайызға дейін артты.

2018 жылы мобиЛЬдік байланыс абоненттерінің тығыздығы 100 адамға шаққанда 142 пайдаланушыға дейін аздалағанда, ал интернетке қатынауы бар абоненттердің тығыздығы өсіп, 79% құрады.

МобиЛЬдік интернет нарығын дамытудың табиги драйвері смартфондардың пайдаланушылары қатарының жылдам өсуі болды және солай болып қалуда. 2015 жылдың тамыз айында ұлттық валютаның құлдырауынан болған үзілістен кейін 2018 жылы мобиЛЬдік телефондардың қазақстандық нарығында смартфондарды сату көлемінің үлғауы жалғасты. ҚР Статистика комитетінің деректеріне сәйкес қазір Қазақстанда мобиЛЬдік байланыс операторлары барлық абоненттің 97% өз смартфондарында интернетті пайдаланады.

Интернет желісіне тіркелген қатынау нарығы

Есептеу деректері бойынша интернетке тіркелген КЖҚ жалпы сыйымдылығы 99,9 млрд. теңгені құрады, бұл ретте 2018 жылы кірістің өсуі 2017 жылмен салыстырганда 3% құрады. Интернетке мобиЛЬдік КЖҚ, абоненттерінің өсуі мен Қазақстандағы 4G дамуы тіркелген интернеттің абоненттері базасының 4%-ға төмендеуіне әсер етті және ол 2,5 млн. абонентті құрады.

Нарық, абоненттерінің жалпы саны 110 мыңға дейін төмендейдеп, 2,5 млн. құрады, 2018 жылы кірігу деңгейі 100 үй шаруашылығына шаққанда 42 абонентті құрады.

Жалпы нарық көлемінде «Қазақтелеком» АҚ үлесі түсімде 71% және көлемдік көрсеткіштер бойынша 69% құрады.

«Қазақтелеком» АҚ, абоненттік базасының өсуі 2017 жылдың базасы көлеміне қатысты + 30,7 мың портты құрады. Клиенттік базаның өсімі негізінен ауылдағы КЖҚ қосылыстары есебінен болды.

7-сурет. 2014–2018 жылдары тіркелген КЖҚ нарығы кірісінің динамикасы

Дереккөз: ҚР Статистика комитеті, 2018 жыл

2018 жыл тіркелген КЖК ARPU жалпы алғанда 1%-ға үлгайды және 3 297 теңгені құрады. Интернет трафигін тұтыну нарығына әсер ететін негізгі факторлар мыналар болып табылды: сымсыз интернеттің қолжетімділігі, бөлшек сегментте медиялық трафиктің таралуы, сатудың дауыс үялы байланысынан интернетке көшуі, бұлтты БЖ жалдаудың дамуы мен LTE абоненттік базасының жылдам тарамдалуы.

Деректер беру нарығы

Деректер беру нарығы ҚР телекоммуникация нарығының тұрақтанған сегменті болып табылады. Жыл сайын аталған нарық сегментінде тұрақты даму байқалады. Атап айтқанда, 2018 жылы көлем 2017 жылмен салыстырғанда 6%-ға үлгайды, 31.3 млрд. теңгені құрады.

ИКТ қызметтері нарығы

Лицензиялы телекоммуникациялық компаниялардың ұсынатын өзге ИКТ қызметтері нарығында да Дата-орталықтар қызметтерін ұсыйын, аппараттық қамтамасыз ету инжинирингімен қатар, түрлі АТ аутсорсинг қызметтерін көрсету бойынша да қатал бәсекелестік қалыптасты.

ИКТ нарығы байланыс нарығында басты емес, қосалқы болып табылуына байланысты оның жалпы кіріс құрылымындағы үлесі сенімді түрде өсіп келеді. 2018 жылы байланыс нарығы кірістерінің жалпы құрылымындағы ИКТ кірістерінің көлемі 72.4 млрд. теңгені құрады.

Ақылы телевидение

Ақылы телевидение қызметтерінің кірістері 35.5 млрд. теңгені құрады. 2017 жылмен салыстырғанда кірістің өсу қарқыны 2018 жылы 8% немесе + 2.7 млрд. теңгені құрады. Кірістің өсу шыны 2014 жылы байқалды және ол ақылы ТВ қызметтеріне қосылыстардың максималды санымен байланысты болды. 2015 жылдан бастап кірістің өсу қарқыны баяулап келеді, бұл нарықтың кезең-кезеңмен толығып келе жатқанын білдіреді.

2018 жылы цифрлық, кәбілдік және спутниктік телевидение абоненттерінің жалпы саны алдын ала есептеу бойынша шамамен 1.8 млн.

8-сурет. 2014–2018 жылдардағы Ақылы ТВ қызметтерінің кіріс динамикасы

Телекоммуникация қызметтерінің операторлық нарығы

2018 жылы нарық қатысушыларының операторлық сегментінде кіріс көлемі шамамен 70 млрд. теңгенің құрады. 2018 жылы Орталық Азия операторларынан трафик транзитіне деген сұраныстың төмендеуінен біршама нарықтың төмендеуі орын алды.

9-сурет. Операторлық сегмент кірістерінің динамикасы, 2014–2018 жылдар

Саланың реттеуши ортасына шолу

Мемлекет тараپынан Қоғамның қызметін үекілетті орган – Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Телекоммуникациялар комитеті (бұдан әрі – ҚР ЦДҚАӘМ комитеті) реттейді және бақылайды).

Сондай-ақ ҚР ЦДҚАӘМ комитеті телекоммуникация саласындағы табиғи монополия саласының үекілетті органды болып табылады. Сонымен қатар Қоғамға қатысты бәсекелестікті қорғау бөлігінде өз өкілдіктерін Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті қорғау және тұтынушылар құқықтарын реттеу комитеті жүзеге асырады.

«Қазақтелеком» АҚ қазіргі уақытта Табиғи монополиялар субъектілерінің мемлекеттік тіркелімінің республикалық бөлімінде тіркелген.

Кесіпкерлік кодекске сәйкес 2017 жылдың 1 қаңтарынан бастап реттелетін нарықтарда басымды немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің мемлекеттік тіркелімі алынып тасталды. Онда Қоғам 16 қызмет бойынша тіркеліп, олар бойынша компанияның қызметі бағалық реттелуге жататын. Сонымен қатар бағалық реттеу монополияга қарсы құралдарға ауыстырылуына байланысты алынып тасталғанын атап өткен жөн.

2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ қызметі тариф белгілеу бөлігінде үш бағыт бойынша мемлекеттік реттелуге жататын:

1. Табиғи монополиялар саласы қызметтері.

«Табиғи монополиялар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 2) тармақшасына сәйкес табиғи монополиялар салаларындағы қызметті мемлекеттік реттеу тарифті қалыптастыру, белгілеу және бекіту арқылы жүзеге асырылды. Табиғи монополия саласында Заңының 5-бабына сәйкес шағын кәсіпкерлік субъектілерінің, қызметін қоспағанда, кәбілдік көрізді мүліктік жалдауға (жалға алуға) немесе пайдалануға беру қызметі реттеледі.

2. Телекоммуникацияның әмбебап қызметтері.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 2 мамырдағы № 238 қаулысымен бекітілген Телекоммуникацияның әмбебап қызметтерінің тізбесіне мынадай қызметтер түрі енгізілген:

- 1) Жергілікті телефон байланысы қызметтері;
- 2) Қосылыс жылдамдығы кемінде 1 536 Кбит/с интернет желісіне жеке қатынау қызметтері.

3. Құш құрылымдарына, сондай-ақ «электрондық үкімет» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылым операторына көрсетілетін қызметтер.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 14 сәуірдегі № 514 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы уәкілетті мемлекеттік органдарының, әскери басқару, ұлттық қауіпсіздік және ішкі істер органдарының, сондай-ақ «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымы операторының мұқтаждықтары үшін техникалық құралдарды орналастыруға қажетті байланыс жолдары мен арналарын, кәбілдік көріздердегі арналарды және аландарды берудің көрсетілетін қызметтеріне бағаларды (тарифтерді) реттеу қағидаларында көзделген қызметтер тарифтерін үәкілдеп органдарды бекітеді. Бұл ретте 2017 жылдың 1 қаңтарынан бастап аталған пайдаланушылар санатына көрсетілетін

арналық және/немесе желілік деңгейде деректер берудің цифрлық байланыс арналарын жалға алу қызметіне жаңа тарифтер енгізілген.

Сонымен қатар жаңа қызметтерді енгізу, телекоммуникация желісін одан әрі жаңғыруға аясында жұмыстар жүргізу кезінде Қоғамға радиожиілік спектрін, нәмірлеме ресурсын пайдалануға рұқсаттармен байланысты мәселелерді мемлекеттік органдармен келісу талап етіледі.

Осы мақсатта Қоғам ҚР радиожиілік спектрін пайдалануға, сондай-ақ нәмірлеме ресурсын пайдалануға рұқсатты ресімдеу бойынша үәкілдеп органдармен жұмыс жүргізеді. elicense.kz мемлекеттік порталында Қоғам тиісті өтінімді қалыптастырады. Өтінімді үәкілдеп органдармен белгіленген мерзімдерде қарайды, ол мерзімдер аяқталғаннан кейін тиісті шешім қабылданады.

Телекоммуникация саласындағы мемлекеттің субсидиялары және кепілдіктері

Қала мен ауыл арасындағы ақпараттық тенсіздікті төмендешу үшін Қазақстан Республикасы заңна- масында кез келген пайдаланушыға қайда орна- ласқанына қарамастан, оған қолайлы бағамен әлеуметтік маңызы бар қызметтерді белгіленген сапада ұсынуды қамтамасыз ететін өмбебап қызмет көрсету механизмі көзделген. Көпте- ген жылдан бері өмбебап қызметтерді көрсету бойынша міндеттемелер «Қазақтелеком» АҚ-ға жүктеліп келді.

2018 жылы 12 шілдеде «Қазақтелеком» АҚ мен байланыс саласындағы уәкілетті орган арасында Ауылдық жерде телекоммуникация секторына бекітілген байланыстың өмбебап қызметтерінің құнын субсидиялау туралы шарт жасалды. 2018 жылдың қорытындылары бойынша көрсетілген қызметтердің нақты сомасы 6 183,58 млн. теңгені құрады. Телекоммуникацияның өмбебап қызметтерін көрсету аясында Қоғам 745 289 абонентті жергілікті телефон байланысы қызметтерімен және 188 882 абонентті интернет желісіне жеке қатынау қызметімен қамтамасыз етті.

«Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарлама- сына сәйкес Қазақстан Республикасы өнірлерінде «цифрлық тенсіздікті» төмендешу маңында 2018 жылы «Қазақстан Республикасы ауылдық елді мекендерін талшықты-оптикалық байланыс желіжолдары технологиясы бойынша кеңжолақты қатынаумен қамтамасыз ету» мемлекеттік-же- кешелік әріптестік жобасын (бұдан әрі – МЖӘ жобасы) іске асыру басталды.

МЖӘ жобасы міндеттерін іске асыру маңында мынадай мемлекеттің мынадай қызметтерді тұтынуына кепілдік түрінде мемлекеттік қолдау шаралары қарастырылған:

- 1) мектептерге арналған интернет желісіне кеңжолақты қатынау;
- 2) өзге мемлекеттік мекемелерге арналған интернет желісіне кеңжолақты қатынау;
- 3) Бас прокуратураға арналған облыстық IP VPN;
- 4) өзге мемлекеттік мекемелерге арналған республикалық IP VPN.

Компанияның саладағы орны

Қазақстанның телекоммуникация нарығындағы бәсекелестік жағдай

10-сурет. 2010–2018 жылдардағы КР телекоммуникация нарығының динамикасы

Ақпарат көзі: жылдық есептер, сараптамалық бағалау, КР ҮӘМ Статистика комитеті.

Нарықтың жалпы динамикасы соңғы 3 жылда «Қазақтелеком» АҚ кірістер бойынша өз үлесін сақтап отырғанын көрсетіп отыр. Сондай-ақ, біріктірілген сәттен бастап Altel/Tele 2 компаниялары тобының қарқынды өсүі де байқалады.

03

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

2018 жылы:

Директорлар кеңесі:

117

Басқарма:

248

шешім қабылдады

Корпоративтік басқару құрылымы

Тиімді басқару құрылымы компанияны корпоративтік басқарудың негізі болып табылады. Ол акционерлік қоғам қызметіне мүдделі барлық тұлғаның құқықтары мен мүдделерін құрметтеуді көздейді және оның табысты қызметіне, оның ішінде беделінің нығаюына, қаржылық тұрақтылық пен кірістілікті сақтап тұруға септігін тигізеді.

«Қазақтелеком» АҚ корпоративтік басқару жүйесі акционерлік қоғам қызметін басқару мен бақылауды, сондай-ақ атқарушы орган, Директорлар кеңесі, акционерлер және мүдделі таралттар арасындағы өзара қарым-қатынас жүйесін қамтамасыз ететін үдерістердің жиынтығынан тұрады. Органдардың құзыреттілігі және шешімдер қабылдау тәртібі «Қазақтелеком» АҚ Жарғысында анықталып бекітілген.

Қызметтің басты көрсеткіштер жүйесі «Қазақтелеком» АҚ атқарушы органдың қызметінің тиімділігін бағалаудың негізгі элементі болып табылады. Акционерлік қоғам ҚБК тізбесі мен мақсатты мәндөрін Директорлар кеңесі бекітеді. ҚБК-ға қол жеткізу мақсатында компания тиісті даму жоспарларын өзірлейді.

Басқару органдары

Акционерлік қоғамның органдары мыналар болып табылады:

- 1) жоғарғы орган – Акционерлердің жалпы жиналысы;
- 2) басқару органы – Директорлар кеңесі;
- 3) атқарушы орган – Басқарма;
- 4) компанияның қаржы-шаруашылық қызметіне бақылау жасауды, тәуекелдерді ішкі бақылау, басқару саласындағы және корпоративтік басқару саласындағы құжаттардың орындаудын бағалауды, сондай-ақ акционерлік қоғам қызметін жетілдіру мақсатында консультация беруді жүзеге асыратын орган – ішкі аудит қызметі.

«Қазақтелеком» АҚ корпоративтік құрылымы

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі – «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Занымен және (немесе) акционерлік қоғамның Жарғысымен акционерлердің жалпы жиналышының ерекше құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Қоғам қызметіне жалпы басшылық жасауды жүзеге асыратын, сондай-ақ Басқарманың қызметін бақылайтын орган.

Директорлар кеңесінің мүшелері акционерлердің жылдық жалпы жиналышында сайланады және Қазақстан Республикасының заңнамасында, акционерлік қоғамның Жарғысында және «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі туралы ережеде белгіленген тәртіппен акционерлік қоғамның Директорлар кеңесінің бұдан бұрын сайланған мүшелерінің өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтатылды, сондай-ақ «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің жаңа құрамы сайланды.

Директорлар кеңесінде бір орынға бір кандидат сайлауға түсетін жағдайды қоспағанда, акционерлер Директорлар кеңесінің мүшелерін таңдауды дауыс беруге арналған бюллетеніндерді пайдалана отырып, кумулятивтік дауыс беру арқылы жүзеге асырады.

Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшесі лауазымна сайлау үшін кандидатуралар:

- 1) акционерлер – жеке адамдардан;
- 2) Директорлар кеңесіне акционерлердің өкілдері ретінде сайлауға ұсынылған (ұсыным берілген) адамдар;
- 3) компанияның акционері болып табылмайтын және Директорлар кеңесіне акционердің өкіл ретінде сайлауға ұсынылмаған (ұсыным берілмеген) жеке адамдар арасынан ұсынылуы мүмкін.

Директорлар кеңесінің кандидаттары мен мүшелері өз міндеттерін орындау үшін тиісті жұмыс тәжірибесіне, білімге, біліктілікке, он жетістіктерге және іскери және/немесе салалық салада және акционерлер мен акционерлік қоғамның мүддесі үшін тұтас Директорлар кеңесінің тиімді

жұмысын ұйымдастыруды мінсіз беделге ие болу керек.

2018 жылғы 1 қаңтар мен 2018 жылғы 30 мамыр аралығында Директорлар кеңесі «Қазақтелеком» АҚ акционерлерінің кезектен тыс. жалпы жиналышының 2015.30.06 (№ 55 хаттама) шешімімен сайланған құрамда жұмыс істеді.

2018 жылғы 30 мамырдағы (№ 62 хаттама) «Қазақтелеком» АҚ акционерлерінің жылдық жалпы жиналышымен «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің барлық мүшесінің өкілеттіктері мерзімінен бұрын тоқтатылды, сондай-ақ «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің жаңа құрамы сайланды.

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі Д.А. Прихожан АҚЖЖ 2018.19.11 шешімі бойынша өз өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатты.

2019.01.01 жағдай бойынша «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің құрамы мына адамдардан тұрады:

Директорлар кеңесінің мүшелері:

- Нұржан Тәліпұлы Байдәүлетов
- Қуанышбек Бақытбекұлы Есекеев
- Абай Савитұлы Алимов
- Ерұлан Айташұлы Құсайынов
- Серік Болатұлы Саудабаев

Директорлар кеңесінің мүшелері, тәуелсіз директорлар:

- Алексей Николаевич Буянов
- Garrett Martin Джонстон
- Дмитрий Александрович Заика
- Тимур Құрманғазыұлы Найзабеков

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің 2018 жылғы 31 мамырдағы (№ 6 хаттама) шешімімен Нұржан Тәліпұлы Байдәүлетов «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің тәрағасы болып сайланды.

Нұржан Тәліпұлы Байдәuletov

Тұған күні:

1960 жылғы 1 қыркүйек

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

Директорлар кеңесі құрамына алғашқы сайланған күні:

2012 жылғы 8 мамыр

Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы сайланған күні :

2018 жылғы 30 мамыр

Мәртебесі:

Директорлар кеңесінің төрағасы
«Самұрық-Қазына» АҚ акционерінің өкілі
(5 570 668 жай (дауыс беретін) акциялар)

Акцияларға иелік етуі:

Иелік етпейді

Білімі:

2017 – 2018

Ұлыбританияның Директорлар институтының
IOD директорларын сертификаттаудың халықа-
ралық бағдарламасы

09.1977 – 06.1986

Мәскеу теміржол көлігі институты

Мамандығы: Теміржол көлігінде тасымалдау
үдерістерін басқару

**Соңғы бес жылда ұйымдардағы жұмыс
орны және атқарған лауазымдары:**

17.04.2016 – қазіргі уақытта

«Самұрық-Қазына» АҚ

«Әйр Астана» АҚ, «Қазақтелеком» АҚ, «Qazak Air» АҚ, «Қазақстан темір жолы» ұлттық компа-
ниясы» АҚ, Директорлар кеңесіндегі
«Самұрық-Қазына» АҚ өкілі.

«Самұрық-Қазына» АҚ

АО «Самрук-Қазына»

Активтерді басқару жөніндегі бас директор

27.11.2008 – 01.06.2014

«Самұрық-Қазына» АҚ

Басқарушы директор

Қуанышбек Бақытбекұлы Есекеев

Тұған күні:

1975 жылғы 10 маусым

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

Директорлар кеңесі құрамына алғашқы сайланған күні:

2006 жылғы 16 желтоқсан

Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы сайланған күні:

2018 жылғы 30 мамыр

Мәртебесі:

Директорлар кеңесінің мүшесі
«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының төрағасы

Акцияларға иелік етуі:

Иелік етпейді

Білімі:

2015 – 2017

Hult Business School, London, GB

Мамандығы: Қаржы

Дәрежесі: Executive MBA

2001 – 2002

Қазақ мемлекеттік басқару академиясы

Мамандығы: Менеджмент

1991 – 1995

Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік
университеті.

Мамандығы: Қолданбалы математика

Математика ғылымдарының кандидаты

Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

15.03.2010 – қазіргі уақытта

«Қазақтелеком» АҚ

Басқарма төрағасы, Директорлар кеңесінің
мүшесі

23.02.2007 – 15.03.2010

**Қазақстан Республикасының Ақпараттан-
дыру және байланыс агенттігі**

Төраға

Абай Савитұлы Алимов

Тұған күні:

1975 жылғы 29 қазан

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

Директорлар кеңесі құрамына алғашқы сыйланған күні:

2018 жылғы 19 қараша

Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы сыйланған күні:

2018 жылғы 19 қараша

Мәртебесі:

Директорлар кеңесінің мүшесі,
акционер – Skyline Investment Company өкілі

Акцияларға иелік етуі:

Иелік етпейді

Білімі:

1998 – 2000

Т. Рысқұлов атындағы Қазақ ұлттық басқару академиясы

Мамандығы: Қаржы және кредит

1993 – 1997

Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университеті

Мамандығы: Құқықтану

Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

05.2018 – қазіргі уақытта

Skyline Investment Company

Өкіл

01.2018 – қазіргі уақытта

«Parasat Advising Group» ЖШС

Басқарушы директор

08.2016 – 12.2017

«КИПРОС» ЖШС

Басқарушы директор

03.2010 – 12.2015

«PetroKazakhstan» мұнай холдингі

Құқықтық мәселелер жөніндегі директор

Ерұлан Айташұлы Құсайынов

Тұған күні:
1976 жылғы 28 қаңтар

Азаматтығы:
Қазақстан Республикасы

**Директорлар кеңесі құрамына алғашқы
сайланған күні:**
2018 жылғы 30 мамыр

**Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы
сайланған күні:**
2018 жылғы 30 мамыр

Мәртебесі:

Директорлар кеңесінің мүшесі,
акционер – Skyline Investment Company өкілі

Акцияларға иелік етуі:

Иелік етпейді

Білімі:

2012 – 2013

Я.Коменский атындағы университет (Прага қ.,
Чехия)
Іскери өкімшілендіру магистрі.

2001 – 2005

О.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған
университеті.

Мамандығы: Қаржы және кредит.

1993 – 1996

Қазақ мемлекеттік басқару академиясының
Қарағанды банк колледжі

Мамандығы: Банк ісі

Соңғы бес жылда ұйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

12.2014 – қазіргі уақытта

«Damina» білім беру орталығы» ЖШС
Бас директор

04.2016 – 07.2017

«Қазкоммерцбанк» АҚ

Атқарушы директор, Басқарма мүшесі, Басқарушы директор

07.2014 – 10.2014

«Самұрық-Қазына Инвест» ЖШС
Бас директордың орынбасары

08.2006 – 12.2013

«Темірбанк» АҚ

Басқарма төрағасының кеңесшісі, басқарушы
директор, Басқарма мүшесі, филиал директо-
ры, басқарушы директор – Басқарма мүшесі,
Басқарма төрағасының орынбасары – Басқар-
ма мүшесі

Серік Болатұлы Саудабаев

Тұған күні:

1977 жылғы 8 желтоқсан

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

Директорлар кеңесі құрамына алғашқы сайланған күні:

2010 жылғы 12 шілде

Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы сайланған күні:

2018 жылғы 30 мамыр

Мәртебесі:

Директорлар кеңесінің мүшесі

«Самұрық-Қазына» АҚ акционерінің өкілі
(5 570 668 жай (дауыс беретін) акциялар)

Акцияларға иелік етуі:

Иелік етпейді

Образование:

2004 – 2006

Т. Рысқұлов атындағы Қазақ экономикалық университеті

Мамандығы: Экономика

1995 – 1999

Абай атындағы Алматы мемлекеттік университеті

Мамандығы: Құқықтану

Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

02.05.2018 – қазіргі уақытта

«Самұрық-Қазына» АҚ

Активтерді басқару дирекциясының «Коммуникациялар» секторының басшысы

11.07.2016 – 01.05.2018

«Самұрық-Қазына» АҚ

Коммуникациялар дирекциясының директоры

11.05.2014 – 10.07.2016

«Самұрық-Қазына» АҚ

Бас директордың активтерді басқару жөніндегі орынбасары

17.06.2010 – 10.05.2014

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ

Коммуникациялық активтерді басқару жөніндегі директор

Алексей Николаевич Буянов

Тұған күні:
1969 жылғы 15 тамыз

Гражданство:
Ресей Федерациясы

**Директорлар кеңесі құрамына алғашқы
сайланған күні:**
2015 жылғы 30 маусым

**Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы
сайланған күні:**
2018 жылғы 30 мамыр

Мәртебесі:
Тәуелсіз директор

Акцияларға иелік етуі:
Иелік етпейді

Тәуелсіздік критерийлері
«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Занының 1-бабы
20) тармақшасында көрсетілген критерийлерге сәйкес келеді

Білімі:
1986 – 1992
Мәскеу физика-техникалық институты (МФТИ)
Мамандығы: Қолданбалы физика және
математика
Біліктілігі: инженер-физик

**Соңғы бес жылда ұйымдардағы жұмыс
орны және атқарған лауазымдары:**

**2016 жылғы қаңтардан бастап қазіргі уақытқа
дейін**

**Bengala Investments SA инвестициялық
компаниясы**
Директор

2014 – 2016
Redline Capital Management
басқарушы директоры,
«Московская Биржа» ААҚ
Биржа кеңесінің мүшесі

Гарретт Мартин Джонстон

Тұған күні:

1968 жылғы 22 шілде

Азаматтығы:

Ирландия, Ресей Федерациясы

**Директорлар кеңесі құрамына алғашқы
сайланған күні:**

2015 жылғы 30 маусым

**Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы
сайланған күні:**

2018 жылғы 30 мамыр

Мәртебесі:

Тәуелсіз директор

Акцияларға иелік етуі:

Иелік етпейді

Тәуелсіздік критерийлері

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 1-бабы 20) тармақшасында көрсетілген критерийлерге сәйкес келеді

Білімі:

1990 – 1991

Тринити колledge, Дублин, Ирландия

Мамандығы: Халықаралық сауда, TMI дәрежесі (Postgraduate Diploma International Commerce)

1985– 1990

Дублин университеті,

Мамандығы: Экономика

**Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс
орны және атқарған лауазымдары:**

15.06.2015 –қазіргі уақытта

Macroscope consulting

Owner and CEO

01.10.2014 –қазіргі уақытта

Appselekt.com

Chief Marketing Officer

15.01.2014 – 30.09.2014

Digicel Caribbean and Central America

CEO Enterprise Solutions

27.12.2011 – 11.01. 2014

Rosnano MediInvest (RMI Partners)

Маркетинг және стратегия жөніндегі
вице-президент

Дмитрий Александрович Заика

Мәртебесі:

Тәуелсіз директор

Акцияларға иелік етуі:

Иелік етпейді

Тәуелсіздік критерийлері:

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 1-бабы 20) тармақшасында көрсетілген критерийлерге сәйкес келеді

Білімі:

2003 – 2005

Қазақ мемлекеттік экономика университеті

Мамандығы: Қаржы менеджменті

Біліктілігі: экономист (ұздық диплом)

1992 – 1998

Алматы Энергетика және Байланыс Институты

Мамандығы: Радиотехника,

Біліктілігі: радиоинженер

Тұған күні:

1975 жылғы 27 сәуір

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

Директорлар кеңесі құрамына алғашқы сайланған күні:

2015 жылғы 30 маусым

Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы сайланған күні:

2018 жылғы 30 мамыр

Соңғы бес жылда ұйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

20.04.2012 – 15.08.2016

«АЛТЕЛ» АҚ

Тәуелсіз директор

29.08.2011 – қазіргі уақытта

«Химфарм» АҚ

Тәуелсіз директор

Тимур Күрманғазыұлы Найзабеков

Тұған күні:

1983 жылғы 21 сәуір

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

Директорлар кеңесі құрамына далғашқы сыйланған күні:

2018 жылғы 30 мамыр

Директорлар кеңесі құрамына ағымдағы сыйланған күні:

2018 жылғы 30 мамыр

Мәртебесі:

Тәуелсіз директор

Акцияларға иелік етуі:

Иелік етпейді

Тәуелсіздік критерийлері

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 1-бабы 20) тармақшасында көрсетілген критерийлерге сәйкес келеді

Білімі:

2014 – 2015

Лондон университет колледжі (UCL)
(үздік диплом)

2005 – 2007

Халықаралық бизнес университеті
Қаржы магистрі (үздік диплом)

2000 – 2004

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
Математика және бизнестегі ақпараттық жүйелер
бакалавры (үздік диплом)

Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

04.2016 – 09.2017

«Estate Management Company» АҚ

Басқарма төрағасы, Директорлар кеңесінің мүшесі, Ішкі аудит комитетінің, Стратегиялық жоспарлау, кадрлар және сыйақылау комитетінің мүшесі

09.2015 – 04.2016

«Commercial RE» ЖШС

Қаржы директоры, бас директор

09.2014 – 09.2015

Union Bancaire Privee (Ұлыбритания)

Қаржы аналитигі/Еуропалық акциялар нарығы

10.2012 – 07.2014

Ұлттық инвестициялық корпорация

Басқарушы директор, Басқарма мүшесі/Басқарма төрағасының кеңесшісі

Есепті жылы Директорлар кеңесінің құрамында **4 тәуелсіз директор** жұмыс істеді және олар Қазақстан Республикасы заңнамасының «тәуелсіз директор» деген үғымға қоятын талаптарына толық сәйкес келді.

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 54-бабының 5-тармағына сәйкес қоғамның Директорлар кеңесі құрамының кемінде **30%** тәуелсіз директорлар болуы тиіс.

«Қазақтелеком» АҚ-да бұл талап орындалып отыр, Директорлар кеңесінің тәуелсіз мүшелерінің саны ең төменгі шектен асып, **44%** құрайды.

Тәуелсіз директорлардың тәуелсіздігін анықтау критерийлері

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 1-бабының 20-тармақшасына сәйкес **тәуелсіз директор**:

- аталған акционерлік қоғамның аффилиирленген тұлғасы болып табылмайтын және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде ондай тұлға болмаған (оның осы акционерлік қоғамның тәуелсіз директоры қызметінде болған жағдайды қоспағанда),
- осы акционерлік қоғамның аффилиирленген тұлғаларына қатынасы жөнінен аффилиирленген тұлға болып табылмайтын;
- аталған акционерлік қоғамның немесе осы қоғам үйымының аффилиирленген тұлғаларының лауазымды адамдарына бағынышты емес және директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде сол тұлғаларға бағынышты болмаған;
- мемлекеттік қызметші болып табылмайтын;
- осы акционерлік қоғам органдарының отырысында акционердің өкілі болып табылмайтын және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде ондай аудитор болмаған;
- аудиторлық үйым құрамында жұмыс істейтін аудитор ретінде осы акционерлік қоғамның аудитіне қатыспаған және өзі директорлар кеңесіне сайланар алдындағы үш жыл ішінде мұндай аудитке қатыспаған директорлар кеңесінің мүшесі.

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің комитеттері

Мәселелерді мейлінше терең және сапалы пысықтау үшін Директорлар кеңесінің функцияларын тиімді орындауда көмек көрсету мақсатында Директорлар кеңесі жаһында мынадай комитеттер құрылды:

1. Аудит комитеті;
2. Кадрлар, сыйақылау және әлеуметтік мәселелер комитеті;
3. Стратегиялық жоспарлау комитеті.

Директорлар кеңесі комитеттерді құру туралы шешім қабылдайды, олардың дербес және сан құрамын, тәрағаларын, өкілеттік мерзімдерін, сондай-ақ функциялары мен жұмыс тәртібін анықтайды.

Барлық комитеттің қызметі Директорлар кеңесі бекітетін ішкі құжаттармен реттеледі, онда құрамы, біліктілігі, комитет мүшелерін сайлау тәртібі, комитеттердің жұмыс тәртібі, сондай-ақ мүшелерінің құқықтары мен міндеттері туралы ережелер қамтылады.

Аудит комитеті «Қазақтелеком» АҚ, Директорлар кеңесінің консультациялық-кеңес беру органды болып табылады және өз қызметін Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген (2010.01.03 № 2 хаттама) Аудит комитеті туралы ережеге сәйкес жүзеге асырады.

Аудит комитетінің қызметі Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметтің бақылаудың тиімді жүйесін белгілеу, тәуекелдерді ішкі бақылау және басқару жүйелерінің сенімділігі мен тиімділігін, сондай-ақ сыртқы және ішкі аудит тәуелсіздігін бақылау бойынша ұсынымдарды дайындау жолымен Директорлар кеңесіне көмек көрсетуге бағытталған.

«Қазақтелеком» АҚ Корпоративтік басқару кодексінде сәйкес Комитет толығымен тәуелсіз директорлардан құралған, олар «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 1-бабы 20) тармақшасында көзделген тәуелсіз директорларды тану критерийлеріне сәйкес келеді.

2019.01.01 жағдай бойынша «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі Аудит комитетінің құрамы:

Комитет тәрағасы:

- Тимур Құрманғазыұлы Найзабеков – тәуелсіз директор.

Комитет мүшелері:

- Алексей Николаевич Буянов – тәуелсіз директор;
- Garrett Martin Johnston – тәуелсіз директор;
- Дмитрий Александрович Заика – тәуелсіз директор.

Аудит комитеті тұрақты тұрде тоқсанына кемінде бір рет қатысу тәртібіндегі отырыстарын және қажеттілігіне қарай кезектен тыс. отырыстарын өткізіп тұрады.

2018 жылы Аудит комитеті 11 отырыс өткізді, оның біреуі сырттай өткізілді. Онда 33 мәселе қаралып, Қоғамның Директорлар кеңесіне тиісті ұсынымдар берілді, оның ішінде мынадай мәселелер бар: ішкі аудит қызметінің жұмысы, ішкі бақылау және тәуекелдер, қаржылық есептілік, сыртқы аудит және басқа да маңызды мәселелер.

2018 жылы Аудит комитетінің отырыстарына қатысу:

Директор-лар кеңесінің мүшелері	№ 1 15.01	№ 2 22.01 сыртта.	№ 3 01.02	№ 4 12.02	№ 5 07.03	№ 6 14.03	№ 7 21.05	№ 8 12.07	№ 9 14.09	№ 10 28.09	№ 11 30.10	Қа-тысу пайызы
Т.Қ. Найзабеков												100%
		АК құрамына 2018 жылғы 31 мамырда сайланғанына бай-ланысты қатыспады										
Гарретт Мартин Джонстон	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	100%
А.Н. Буянов	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	100%
Д.А. Заика	+	+	+	+	+	+	–	+	+	+	+	90,9%

Аудит комитеті аудиторлық үдерісті мұқият қа-дағалайды, ішкі аудит қызметімен тұрақты түрде өзара іс-қимыл жасайды, сыртқы аудитормен, сондай-ақ аудиторлық және консультациялық қызметтер көрсететін компаниялардың өкілдерімен кездесу өткізеді.

Кадрлар, сыйақылау және әлеуметтік мәселелер комитеті өз қызметінде толығымен акционерлік қоғамның Директорлар кеңесіне есеп береді және өз қызметін Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген (2015.18.03 №2 хаттама) «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің Кадрлар, сыйақылау және әлеуметтік мәселелер комитеті туралы ережеге сәйкес жүзеге асырады.

Мына мәселелер бойынша Директорлар кеңесінің ұсынымдарын дайындау комитеттің міндеттері болып табылады:

- 1) акционерлік қоғам Басқармасының, Директорлар кеңесінің құрамына, еншілес үйымдардың басшыларын, сондай-ақ Басшы жұмыскерлердің лауазымдар тізбесіне сәйкес өзге де басшыларды кадрлық тағайындау;
- 2) Қоғамның жұмыскерлері мен лауазымды тұлғаларын уәждеу және сыйақылау жүйелері;
- 3) компания жұмыскерлерін әлеуметтік қолдау;
- 4) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету;

5) Директорлар кеңесінің тапсырмаларына және/немесе Қоғамның ішкі құжаттарының ережелеріне сәйкес өз құзыреті шегінде өзге де мәселелер.

2018 жылы акционерлердің, жылдық жалпы жиналышын өткізгенге дейін 30.05.2018 Кадрлар, сыйақылау және әлеуметтік мәселелер комитеті мына тұлғалардан тұрды: Д.А. Заика, А.Н. Буянов, Гарретт Мартин Джонстон, С.Б. Саудабаев, Д.А. Прихожан.

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі Кадрлар, сыйақылау және әлеуметтік мәселелер комитетінің қазіргі құрамы 2018 жылғы 31 мамырда бекітілген:

Комитет төрағасы:

- Дмитрий Александрович Заика – тәуелсіз директор.

Комитет мүшелері:

- Ерұлан Айташұлы Құсайынов – Директорлар кеңесінің мүшесі;
- Серік Болатұлы Саудабаев – Директорлар кеңесінің мүшесі;
- Алексей Николаевич Буянов – тәуелсіз директор;
- Гарретт Мартин Джонстон – тәуелсіз директор;
- Тимур Құрманғазыұлы Найзабеков – тәуелсіз директор.

Кадрлар, сыйақылау және өлеуметтік мәселелер комитеті 2018 жылы қатысу тәртібімен 8 отырыс өткізді, онда 24 мәселе қаралып, олар бойынша компанияның Директорлар кеңесіне тиісті ұсынымдар берілді. Атап айтқанда, мынадай мәселелер: Қоғам Басқармасының құрамына жұмыскерлерді сайлау, еншілес үйымдардың бірінші басшылары лауазымдарына тағайындау, басшы жұмыскерлерге ҚБК бекіту, енбекке ақы төлеу, персоналды басқару және басқа да мәселелер.

Кадрлар, сыйақылау және өлеуметтік мәселелер комитеті туралы ережеге сәйкес комитет төрағасы отырыстарға баяндамашылар, қадағалаушылар ретінде, сондай-ақ күн тәртібінің мәселелері бойынша ақпарат беру үшін:

- Директорлар кеңесінің мүшелерін;
- Қоғамның жұмыскерлерін (топ-менеджмент, құрылымдық бөлімшелердің басшылары, мамандар);
- Басшы жұмыскерлердің лауазымдар тізбесіне сәйкес басшы лауазымдарға кандидаттарды шақырды.

Кадрлар, сыйақылау және өлеуметтік мәселелер комитеті мүшелерінің 2018 жылы комитет отырыста-рына қатысы

Директор-лар кеңесінің мүшелері	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6	№ 7	№ 8	Қатысу пайызы
Д.А. Заика	+	+	+	+	+	+	+	+	100%
С.Б. Саудабаев	+	+	+	+	+	+	+	+	100%
А.Н. Буюнов	+	+	+	+	+	+	+	+	100%
Гарретт Мартин Джонстон	+	+	+	+	+	+	+	+	100%
Е.А. Құсайынов	КСӘМК құрамына 2018 жылғы 31 мамырда сайланғанына байланысты қатыспады				+	+	+	+	100%
Т.К. Найзабеков					+	+	+	+	100%

Комитет өз жұмысында «Қазақтелеком» АҚ Жарғысын, акционерлік қоғамның Корпоративтік басқару кодексін, Кадрлар, сыйақылау және өлеуметтік мәселелер комитеті туралы ережені мұлтқсіз басшылыққа алады.

Стратегиялық жоспарлау комитеті Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен 2010 жылы құрылды. Стратегиялық жоспарлау комитеті «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің консультациялық-кеңес беру органы болып табылады және өз қызметін Директорлар кеңесінің шешімімен (2010.19.11 № 14 хаттама) бекітілген Стратегиялық жоспарлау комитеті туралы ережеге сәйкес жүзеге асырады.

Комитеттің міндеттері үзақ мерзімді перспективада Қоғам қызметінің тиімділігін арттыруға ықпал ететін іс-шараларды өзірлеу мәселелерін қоса алғанда, компанияның басым қызмет бағыттарын және оның даму стратегияларын анықтау мәселелері бойынша Директорлар кеңесіне ұсынымдарды өзірлеу және ұсыну болып табылады.

30.05.2018 дейін Стратегиялық жоспарлау комитеті мына тұлғалардан тұрды: А.Н. Буюнов, Д.А. Заика, С.Б. Саудабаев, А.Ф. Сәрсенов, Д.А. Прихожан.

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі Стратегиялық жоспарлау комитетінің қазіргі құрамы

2018 жылғы 31 мамырда бекітілген

Комитет төрағасы:

- Алексей Николаевич Буянов – тәуелсіз директор.

Комитет мүшелері:

- Garrett Martin Джонстон – тәуелсіз директор,
- Дмитрий Александрович Заика – тәуелсіз директор,
- Тимур Құрмангазыұлы Найзабеков – тәуелсіз директор,
- Ерұлан Айташұлы Құсайынов – Директорлар кеңесінің мүшесі,
- Серік Болатұлы Саудабаев – Директорлар кеңесінің мүшесі,
- Абай Савитұлы Алимов – Директорлар кеңесінің мүшесі, (СЖК құрамына 2018 жылғы 12 желтоқсанда сайланды).

Стратегиялық жоспарлау комитеті Комитет туралы ереженің 15-тармағына сәйкес Комитеттің шешімімен бекітілген жыл сайынғы жоспар бой-

ынша тоқсанына кемінде бір рет, кезектен тыс. отырыстарын қажеттілігіне қарай өткізіп отырады.

Стратегиялық жоспарлау комитеті 2018 жылы қатысу тәртібімен 7 отырыс өткізіп, онда 17 мәселе қаралды және олар бойынша Директорлар кеңесіне тиісті ұсынымдар берілді. Бұл «Кселл» АҚ акцияларын сатып алу бойынша мәмілені іске асыру, бизнес-жоспарлау, компанияның акционерлік құнын арттыру стратегиясын мақұлдау, консультациялық қызметтерді тарту, стратегиялық жобаларды іске асыру және компания қызметінің басқа да маңызды мәселелері.

Комитеттің төрағасы отырыстарға бақылаушылар, баяндамашылар ретінде, сондай-ақ күн тәртібінің мәселелері бойынша ақпарат ұсыну үшін:

- Директорлар кеңесінің, Басқарманың мүшелерін;
- Қоғамның, сондай-ақ еншілес ұйымдардың басшы және өзге жұмыскерлерін;
- консалтингілік компаниялардың өкілдерін шақырды.

2018 жылы Стратегиялық жоспарлау комитет мүшелерінің комитеттің отырыстарына қатысуы

Директор-лар кеңесінің мүшелері	№ 1 05.04	№ 2 19.04	№ 3 30.05	№ 4 23.07	№ 5 24.09	№ 6 06.11	№ 7 11.12	Қатыспау себебі	Қатысу пайызы
А.Н. Буянов	+	+	+	+	+	+	+		100%
Д.А. Заика	+	+	+	+	+	+	–	Мұдделер қайшылығы	85,7%
С.Б. Саудабаев	+	+	+	+	+	+	+		100%
Гарретт Мартин Джонстон	+	+	+	+	+	+	+		100%
Е.А. Құсайынов	мамырда сайланғандықтан қатысқан жоқ			+	+	+	+		100%
Т.Қ. Найзабеков				+	+		+	+	100%
А.С. Алимов СЖК	құрамына 2018 жылғы 12 желтоқсанда сайланғандықтан қатысқан жоқ								

Комитет ұзақ мерзімді перспективада қызмет тиімділігін арттыруға ықпал ететін іс-шараларды өзірлеу мәселелерін қоса алғанда, компанияның басым қызмет бағыттарын және оның даму стратегияларын анықтау мәселелері бойынша Директорлар кеңесінә ұсынымдарды өзірлеу және ұсыну міндеттін толықтай шешеді.

Комитеттердің жұмысын бағалай келе, «Қазақтелеком» АҚ, Директорлар кеңесінің комитеттері

өз міндеттерін орындау барысында Қоғамның мұдделерін көздең, адаптацияның әрекет ететінін атап өту қажет. Комитеттер есепті жылы комитеттер туралы ережелерге, Директорлар кеңесінің шешімдеріне, Директорлар кеңесінің тапсырмаларына, сондай-ақ комитеттердің 2018 жылға жұмыс жоспарларына сәйкес акционерлік қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде белгіленген мақсаттарын, міндеттері мен функционалдық міндеттерін орындауды.

Корпоративтік хатшы

Корпоративтік басқару жүйесінің тиімділігін қамтамасыз ету мақсатында Қоғамда Корпоративтік хатшы институты жұмыс істейді.

Директорлар кеңесі Корпоративтік хатшыны тағайындау туралы шешім қабылдайды, оның өкілеттіктерінің мерзімін, функцияларын және қызмет тәртібін анықтайды.

Корпоративтік хатшы өз қызметінде Қоғамның Директорлар кеңесінә есеп береді және ҚР заңнамасының нормаларына, Қоғамның Жарғысына, Корпоративтік басқару кодексіне және өзге де ішкі құжаттарына сәйкес Қоғам мен акционерлердің арасында, сондай-ақ Қоғамның органдары арасында өзара анық және тиімді іс-қимылды қамтамасыз етеді.

«Қазақтелеком» АҚ Корпоративтік хатшысы Б.Қ. Әбдікалықов мемлекеттік марарапаттарға, «Үздік байланысшы» салалық атағына ие. «Самұрық-Қазына» қоры компаниялары тобының үздік корпоративтік хатшыларының бірі деп танылды. Корпоративтік басқаруды және корпоративтік хатшылар институтын одан әрі жетілдіру жөніндегі жұмыс топтарының тұрақты қатысушысы.

2018 жылдың директорлар кеңесі қарапан негізгі мәселелер

«Қазақтелеком» АҚ, директорлар кеңесі өз отырыстарын жылдық жұмыс жоспарына сәйкес, сондай-ақ қажеттілігіне қарай өткізді. 2018 жылды «Қазақтелеком» АҚ, директорлар кеңесі 13 отырыс өткізді, оның 9-ы қатысу тәртібінде және 4-і сырттай дауыс беру нысанында өткізілді.

2018 жылды «Қазақтелеком» АҚ, директорлар кеңесінің қарауына 117 мәселе шығарылды. «Қазақтелеком» АҚ, директорлар кеңесі 2018 жылды қабылдаған ең маңызды шешімдердің ішінен мыналарын атап өтү қажет:

- «Қазақтелеком» АҚ 2019–2023 жылдарға арналған даму жоспарын бекіту туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ тұрақты даму саясатын бекіту туралы және «Қазақтелеком» АҚ стейкхолдерлер картасы туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ жұмыс тәртіптемесін бекіту туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ, директорлар кеңесінің және оның комитеттерінің, директорлар кеңесі мүшелерінің және «Қазақтелеком» АҚ корпоративтік хатшысының қызметін бағалау қагидаларын бекіту туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ, Басқарма мүшелерін жаңа мерзімге сайлау туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ 2017 жылғы жылдық қаржылық есептілігін алдын ала бекіту туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ Орталық аппараты жұмыскерлерінің штатын бекіту туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ Комплаенс қызметін құру туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ ірі мәміле жасасуы туралы.

«Қазақтелеком» АҚ, Басқармасының есептері жүйелі түрде (тоқсан сайын) қаралып тұрады:

- ірі инвестициялық жобаларды іске асыру туралы;
- Қоғамның даму жоспарын іске асыру туралы;
- тәуекелдер туралы;
- «Қазақтелеком» АҚ айқындылығы және ақпаратты ашу үдерістерінің тиімділігін бағалау туралы;
- Жасалуына «Қазақтелеком» АҚ мүдделі және Басқарма олар туралы шешімдер қабылдаған мәмілелерді жасасу туралы;
- Ишкі аудит қызметінің есептері.

2018 жылы Директорлар кеңесінің отырыстарына Директорлар кеңесі мүшелерінің қатысы

Директорлар кеңесінің мүшелері	№ 1 01.02	№ 2 15.02 сырттай	№ 3 16.03	№ 4 05.04	№ 5 30.05 сырттай	№ 6 31.05	№ 7 24.07	№ 8 25.09	№ 9 09.10	№ 10 12.10 сырттай	№ 11 06.11	№ 12 04.12 сырттай	№ 13 12.12
Н.Т. Байдәүлетов	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
К.Б. Есекеев	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Д.А. Прихожан	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	19.11.2018 АҚЖЖ шешімімен өкілдептіктер тоқтатылды	
А.С. Алимов													+
А.Ф. Сәрсенов	+	+	+	+	+								+
Е.А. Құсайынов	30.05.2018 АҚЖЖ шешімімен ДК құрамына сайланды												30.05.2018 АҚЖЖ шешімімен өкілдептіктер тоқтатылды
С.Б. Саудабаев	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
А.Н. Буянов	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Гарретт Мартин Джонстон	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
Д.А. Заика	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
Т.Қ. Найзабеков	30.05.2018 АҚЖЖ шешімімен ДК құрамына сайланды												+

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің жұмысын бағалау саясаты туралы ақпарат

Есепті жылы Директорлар кеңесін бағалау мәселелері 2018 жылғы ақпандың бекітілген «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі мен оның комитеттерінің, Директорлар кеңесі мүшелерінің және «Қазақтелеком» АҚ Корпоративтік хатшысының, қызметтің бағалау қағидаларымен реттелді.

Директорлар кеңесінің қызметтің бағалау жалпы Директорлар кеңесінің, оның комитеттерінің, Директорлар кеңесі тәрағасының, Директорлар кеңесінің әрбір мүшесінің және Корпоративтік хатшының жұмысы тиімділігін талдау жүргізуге, халықаралық үздік тәжірибелер және стандарттармен салыстырғанда Директорлар кеңесі жұмысының күшті және әлсіз жақтарын анықтауға, сондай-ақ Директорлар кеңесінің жасырын резервтері мен пайдаланылмаған өлеуетін анықтауға бағытталған.

Бағалау Директорлар кеңесі мен оның мүшелерінің Қоғамның ұзақ мерзімді құнын өсіруге және тұрақты дамуына қосқан үлесін анықтауға, сондай-ақ бағыттарды айқындалады, Директорлар кеңесінің жұмысын одан әрі жақсарту шараларына ұсыным беруге мүмкіндік береді.

«Қазақтелеком» АҚ Корпоративтік басқару кодексімен және жоғарыда аталған қағидалармен Қоғамның Директорлар кеңесі бекіткен құрылымдық үдеріс аясында жыл сайынғы бағалау өткізу көзделген. Бұл ретте кемінде үш жылда бір рет тәуелсіз консультанттарды тарта отырып, бағалау жүргізіледі. Сауалнамаға және/немесе сұхбат алуга қатысады қоспағанда, ешқандай директорды оның қызметтің бағалау үдерісіне тартуға болмайды.

2018 жылы «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС «Қазақтелеком» АҚ корпоративтік басқару деңгейін диагностикалау аясында Қоғамның Директорлар кеңесінің тиімділігін тәуелсіз бағалау жүргізді. «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің қызметін диагностикалау нәтижелері бойынша оң баға алды.

Сондай-ақ Қоғамның Директорлар кеңесінің комитеттері 2018 жылғы қызмет нәтижелері бойынша Директорлар кеңесі тараапынан оң баға алды.

Директорлар кеңесі мүшелерін сыйақылау туралы ақпарат

Тәуелсіз директорларды сыйақылау талаптары олармен жасалған шарттарда көрсетілген. Тәуелсіз директорларды қоспағанда, «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің мүшелері өз жұмысын тегін жүргізді.

Тәуелсіз директорлар бола отырып, Директорлар кеңесінің мүшелері жылдық белгіленген сыйақы және «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі комитеттің отырысына қатысқаны үшін қосымша сыйақы алады.

Тәуелсіз директорға Директорлар кеңесінің және оның комитеттерінің қатысу тәртібімен өткізілетін отырыстарына келуіне байланысты, акционерлердің жылдық жалпы жиналышына, сондай-ақ, акционерлердің, Директорлар кеңесі тәрағасының және/немесе Қоғам Басқармасының бастамасымен шақырылатын және тәуелсіз директордың тұрғылықты жерінен тыс. жерде өткізілетін отырыстарға қатысқаны үшін шығыстары (жол

жүру, тұру, тәуліктік шығыстар, Қазақстан Республикасындағы телефон байланысы, сканерлеу, ксерокөшіру, факс, құжаттарды басып шыгару, тери қызметтері, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау, курьер және пошта қызметі) өтеді.

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі мүшелесінің функцияларын орындағаны үшін сыйақы төлеу Қоғамның Директолар кеңесіне сайланған тәуелсіз директорларға ғана жүзеге асырылады.

«Қазақтелеком» АҚ акционерлерінің жалпы жиналышының 2009 жылғы 4 қыркүйектегі №39 хаттама және 2011 жылғы 29 желтоқсандағы №46 хаттама шешімдеріне сәйкес жылдық белгіленген сыйақының және Директорлар кеңесі комитеттің әрбір қатысу тәртібімен өткізілетін отырысына қатысқаны үшін қосымша сыйақының мәлшерлері:

1. «Қазақтелеком» АҚ әрбір тәуелсіз директоры үшін жылдық белгіленген сыйақы мәлшері:
 - Қазақстан Республикасының бейрезидентіне – 45 000 АҚШ доллары;
 - Қазақстан Республикасының резидентіне – 6 660 000 теңге.
2. Директорлар кеңесі комитеттің қатысу тәртібіндегі, сондай-ақ теле-бейне конференцбайланыс арқылы өткізілетін әрбір отырысына қатысқаны үшін «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің әрбір тәуелсіз мүшесі үшін қосымша сыйақы мәлшері:
 - комитет мүшесі ретінде сез сөйлейтін Қазақстан Республикасының бейрезиденттеріне 500 АҚШ доллары сомасында;
 - комитет мүшесі ретінде сез сөйлейтін Қазақстан Республикасының резиденттеріне 75 000 теңге сомасында.

2018 жылға тәуелсіз директорларға төлемдер

№	ДК мүшесі – тәуелсіз директорлар	Валюта	Жылдық белгіленген сыйақы сомасы	Комитеттердің отырыста-рына қатысқаны үшін қосымша сыйақы сомасы	2018 жылдың қорытындысы
1	ҚР бейрезиденттері (2 адам)	АҚШ доллары	90 000	23 500	113 500
2	ҚР резиденттері (2 адам)	теңге	10 582 000	2 625 000	13 207 000

«Қазақтелеком» АҚ Қазақстан Республикасының заңнамасына, «Қазақтелеком» АҚ Жарғысына сәйкес барлық мүдделі тұлға үшін Директорлар

кеңесі мүшелерінің сыйақы мөлшері туралы мәліметті ашып көрсетеді.

Басқарма

Басқарма Қоғамның міндеттерін орындау және стратегиясын іске асыру мақсатында оның ағымдағы қызметіне басшылық жасауды жүзеге асыратын алқалы атқарушы орган болып табылады.

Басқарма қызметі акционерлердің мүдделерін барынша сақтау қагидатының негізінде құрылады және акционерлердің жалпы жиналышы мен Директорлар кеңесінің шешімдеріне толықтай есеп береді.

Басқарма 7 мүшеден – Басқарма төрағасынан және Қоғамның Директорлар кеңесі сайлаған басқа да тұлғалардан тұрады.

Қуанышбек Бақытбекұлы Есекеев

Тұған күні:

1975 жылғы 10 маусым

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің құрамына алғашқы сайланған күні:

2006 жылғы 15 желтоқсан

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің құрамына ағымдағы сайланған күні:

2016 жылғы 05 ақпан

Мәртебесі:

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, Басқарма төрағасы

Акцияларға иелік етуі:

иелік етпейді

Білімі:

Жоғары. Математика ғылымдарының кандидаты
2015 – 2017

Hult Business School, London, GB

Мамандығы: Қаржы

Дәрежесі: Executive MBA

2001 – 2002

Қазақ мемлекеттік басқару академиясы

Мамандығы: Менеджмент

1991 – 1995

Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік
университеті.

Мамандығы: Қолданбалы математика, Матема-
тика ғылымдарының кандидаты

Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

15.03.2010 – қазіргі уақытта

«Қазақтелеком» АҚ

Басқарма төрағасы, Директорлар кеңесінің
мүшесі

23.02.2007 – 15.03.2010

**Қазақстан Республикасының Ақпараттан-
дыру және байланыс агенттігі**
төраға

Қосымша жұмысы және басқа үйымдар- дың директорлар кеңестеріндегі мүшелігі:

«Хан Тенгри Холдинг Б.В.» Директорлар
кеңесінің мүшесі, «Мобайл Телеком-Сервис»
ЖШС Қадағалау кеңесінің мүшесі

Компания акцияларына, жеткізушілердің және компания бәсекелестерінің акцияла- рына иелік етуі:

иелік етпейді

Асхат Архатұлы Өзбеков

Тұған күні:

1980 жылғы 18 маусым

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына алғашқы сайланған күні:

27.09.2016

Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына ағымдағы сайланған күні:

14.03.2017

Мәртебесі:

«Қазақтелеком» АҚ Басқарма мүшесі, «Қазақтелеком» АҚ бас қаржы директоры.

Білімі: жоғары

1996 – 2000

«Туран» университеті

Мамандығы: халықаралық экономиста

Соңғы бес жылда үйлемдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

01.2015 – қазіргі уақытта

«Қазақтелеком» АҚ

«Қазақтелеком» АҚ, басқарушы директор – басқазынашы, басқарушы директор – қаржы бақылаушысы, «Қазақтелеком» АҚ бас қаржы директоры

02.2012 – 12.2014

KMG EP International

Қаржы директоры

Қосымша жұмысы және басқа үйлемдардың директорлар кеңестеріндегі мүшелігі:
жоқ

Компания акцияларына, жеткізушилердің

және компания бәсекелестерінің акцияларына иелік етуі: иелік етпейді

Батыр Эпенұлы Маханбетәжиев

Тұған күні:
1972 жылғы 12 наурыз

Азаматтығы:
Қазақстан Республикасы

**«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құра-
мына алғашқы сайланған күні:**
07.06.2010

**«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құра-
мына ағымдағы сайланған күні:**
17.03.2017

Мәртебесі:

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасы мүшесі, «Қа-
зақтелеком» АҚ Стратегиялық басқару жөніндегі
бас директоры

Білімі:

жоғары

2015–2017

Hult Business School, London, GB

Мамандығы: қаржы

Дәрежесі: Executive MBA

1989 – 1994

М. Ломоносов ат. Мәскеу мемлекеттік
университеті

Мамандығы: экономикалық кибернетика,
экономист-математик

Соңғы бес жылда ұйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

04.2010 – қазіргі уақытта

«Қазақтелеком» АҚ

Бас әкімшілік директор, «Қазақтелеком» АҚ
Стратегиялық басқару жөніндегі бас директоры

**Қосымша жұмысы және басқа ұйымдар-
дың директорлар кеңестеріндегі мүшелі-
гі:** жоқ

**Компания акцияларына, жеткізушілердің
және компания бәсекелестерінің акция-
ларына иелік етуі:** иелік етпейді

Рафаэль Еламанұлы Абыханов

Тұған күні:

1971 жылғы 07 маусым

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына алғашқы сайланған күні:

09.09.2013

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына ағымдағы сайланған күні:

14.03.2017

Мәртебесі:

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасы мүшесі, Корпоративтік сегмент жөніндегі бас директор
«Қазақтелеком» АҚ филиалы – Корпоративтік бизнес жөніндегі дивизионның бас директоры

Білімі: жоғары.

1990–1996

Қазақ ұлттық техникалық университеті

Мамандығы: радиотехника

Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

09.09.2013 – қазіргі уақытта

«Қазақтелеком» АҚ

Бас коммерциялық директор, Корпоративтік сегмент жөніндегі бас директор – «Қазақтелеком» АҚ филиалы – Корпоративтік бизнес жөніндегі дивизионның бас директоры

07.05.2009 – 08.09.2013

«Қазақтелеком» АҚ

Операторлармен жұмыс жөніндегі басқарушы директор

Қосымша жұмысы және басқа үйымдардың директорлар кеңестеріндегі мүшелігі:
«КТ-АйИкс» ЖШҚ Қадағалау кеңесінің төрагасы

Компания акцияларына, жеткізушілердің және компания бәсекелестерінің акцияла-рына иелік етуі: иелік етпейді

Лезговко Александр Владимирович

Тұған күні:

1961 жылғы 15 қыркүйек

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына алғашқы сайланған күні:

26.03.2007

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына ағымдағы сайланған күні:

14.03.2017

Мәртебесі:

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасы мүшесі, «Қазақтелеком» АҚ бас техникалық директоры

Білімі:

1978 – 1983

Алматы энергетика институты

Мамандығы: автоматты электр байланысы

Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

03.2007 – қазіргі уақытта

«Қазақтелеком» АҚ

Вице-президент – бас техникалық директор, «Қазақтелеком» АҚ бас техникалық директоры

Қосымша жұмысы және басқа үйымдардың директорлар кеңестеріндегі мүшелігі: жоқ

Компания акцияларына, жеткізушілердің және компания бәсекелестерінің акцияларына иелік етуі:

«Қазақтелеком» АҚ артықшылықты акцияларына ие

Марат Мұхтарұлы Әбділдәбеков

Тұған күні:

1967 жылғы 13 қазан

Азаматтығы:

Қазақстан Республикасы

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына алғашқы сайланған күні:

08.06.2007

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына ағымдағы сайланған күні:

14.03.2017

Мәртебесі:

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасы мүшесі, «Қазақтелеком» АҚ ақпараттық технологиялар жөніндегі бас директоры

Білімі: жоғары

1984 – 1991

С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университеті.

Мамандығы: механика және қолданбалы математика

Соңғы бес жылда үйімдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

05.2007 – қазіргі уақытта

«Қазақтелеком» АҚ

Вице-президент – Ақпараттық технологиялар жөніндегі бас директор, «Қазақтелеком» АҚ Ақпараттық технологиялар жөніндегі бас директоры.

Қосымша жұмысы және басқа үйімдардың директорлар кеңестеріндегі мүшелігі:

«KT Cloud Lab» ЖШС Қадағалау кеңесінің төрағасы, «QazCloud» ЖШС Қадағалау кеңесінің мүшесі.

Компания акцияларына, жеткізушілердің және компаниябәсекелестерінің акцияларына иелік етуі: иелік етпейді

Күкелис Каспарс

Тұған күні:
1971 жылғы 03 қараша

Азаматтығы:
Латвия Республикасы

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына алғашқы сайланған күні:
01.06.2017

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының құрамына ағымдағы сайланған күні:
01.06.2017

Мәртебесі:

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының мүшесі,
Бөлшек сегмент жөніндегі бас директор – «Қазақтелеком» АҚ филиалы – Бөлшек бизнес
жөніндегі дивизионның бас директоры

Білімі:

жоғары

2001 – 2004

Harvard Business School, Boston, USA
EMBA (Маркетинглік стратегия, Жалпы
басқару, Есеп және бақылау, Көшбасшылық
және үйымдастыру тиімділігі, Ақпараттық
технологиялар)

1989 – 1994

Алматы технологиялық университеті.

Мамандығы: экономист

Соңғы бес жылда үйымдардағы жұмыс орны және атқарған лауазымдары:

01.06.2017 – қазіргі уақытта

«Қазақтелеком» АҚ, «Қазақтелеком» АҚ, филиалы – Бөлшек бизнес жөніндегі дивизионның
бас директоры

01.02.2017 – 01.06.2017

«Қазақтелеком» АҚ,
Бөлшек сегмент жөніндегі бас директор

01.09.2015 – 20.03.2016

«АЛТЕЛ» АҚ, Тәуелсіз директор, Директорлар
кеңесінің мүшесі

01.09.2013 – 01.02.2014

«КСЕЛЛ» АҚ, Коммерциялық директор

**Қосымша жұмысы және басқа үйымдардың
директорлар кеңестеріндегі мүшелігі:** ЖОҚ.

**Компания акцияларына, жеткізушілердің
және компания бәсекелестерінің акцияларына иелік етуі:** иелік етпейді

Басқарманың 2018 жылғы қызметі туралы есеп, қабылданған шешімдердің ең маңыздылары

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасы аптасына бір рет қатысу тәртібімен отырыс өткізеді, қажет болғанда қосымша отырыстар өткізіледі.

2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ Басқармасы қатысу тәртібімен 54 отырыс өткізді, онда Басқарманың 248 шешімі, сондай-ақ 2 шешім сырттай дауыс беру арқылы қабылданды.

Есепті жылы Басқарма мынадай негізгі мәселелер бойынша шешімдерді қарады және қабылдады.

«Қазақтелеком» АҚ және еншілес компаниялардың алдын ала жылдық қаржылық есептілігі, «Қазақтелеком» АҚ тұрақты даму туралы 2017 жылға арналған есебі, тұуекелдерді басқару бойынша тоқсан сайынғы есептер, 2019 жылғы тәуекелдер тіркелімі мен картасы, «Қазақтелеком» АҚ тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесінің көрсеткіштері бойынша нормативтер, Акционерлік құнды арттырудың 2018–2028 жылдарға арналған стратегиясының жобасы, «Қазақтелеком» АҚ Жұмыс тәртіптемесі (өзектендіру) және т. б.

Мынадай бірқатар құжаттар бекітілді: Операциялық бюджет, Күрделі салымдар бюджетінің және 2019–2023 жылдарға арналған даму жоспарының жобалары, Тұрақты даму саласындағы бастамаларды іске асыру бойынша нұсқама мен бағдарлама, «Қазақтелеком» АҚ стейхолдерлермен өзара іс-қимыл бойынша 2018 жылға коммуникациялық жоспары, «Қазақтелеком» АҚ цифрлық трансформация бағдарламасын іске асыру бойынша іс-шаралар жоспары және т. б.

«Өрлеу» трансформация бағдарламасы аясында «Қазақтелеком» АҚ үйімдік басқару құрылымы қайта өзгеріліуіне байланысты заң жағынан демеу функциясы, персоналды басқару функциясы, әкімшілік және қаржылық функциялар бойынша ортақ қызмет көрсету орталықтары құрылды.

Басқарма мүшелерін сыйақылау туралы ақпарат

«Қазақтелеком» АҚ Басқармасының мүшелерін сыйақылау шарттары мен тәртібі «Қазақтелеком» АҚ Басқармасы туралы ережемен, «Қазақтелеком» АҚ Орталық аппараты жұмыскерлерінің еңбегіне ақы төлеу туралы ережемен, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» АҚ басшы жұмыскерлердің еңбегін бағалау және сыйақылау саласындағы саясатына сәйкес əзірленген «Қазақтелеком» АҚ басшы қызметкерлеріне, Корпоративтік хатшысына және Ішкі аудит қызметінің басшысына бір жылдағы жұмыс қорытындылары бойынша сыйақы төлеу қағидаларымен анықталған.

Директорлар кеңесі жоғарыда көрсетілген құжаттарға сәйкес Директорлар кеңесінің жанындағы тиісті комитеттің ұсынымы бойынша Басқарма тәрагасының және мүшелерінің лауазымдық айлықақыларының мөлшерін, еңбекке ақы және сыйлықақы төлеу шарттарын анықтайды.

Сыйақы төлеудің негізгі шарты есепті жыл үшін шоғырландырылған жиынтық пайданың болуы болып табылады.

Басшы персоналды бір жылдағы жұмыс нәтижелері бойынша сыйақылау Қоғамның Директорлар кеңесі бекіткен қызметтің уәждемелік басты көрсеткіштерін орындауга байланысты төленеді. Белгіленген корпоративтік ҚБК мақсатты мәндерін асыра орындау Басқарманың әрбір мүшесінің жеке үлесінің нәтижесі болып табылады. Басқарма тәрагасының уәждемелік ҚБК нәтижелілігі 2018 жыл қорытындылары бойынша 100% құрады.

Компанияның елеулі мәмілелері

«Қазақтелеком» АҚ Жарғысының 33-бабының 1-тармағының (33) тармақшасына сәйкес жасалуына Қоғам мұдделі мәмілелерді жасасу туралы шешім қабылдау Қоғамның Жарғысында белгіленген жағдайларды қоспағанда, Қоғамның Директорлар кеңесінің айрықша құзыretіне жатады.

2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ Басқармасы жасалуына Қоғам мұдделі мәмілелерді жасасуға қатысты Басқарманың 9 шешімін мақұлдады және Қоғамның Директорлар кеңесінің қарауына шығарды, соның ішінде мыналар жасалды:

- 1) «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС және «Қазақтелеком» АҚ арасында байланыс объектілеріне техникалық күтім жасау туралы 2016.23.12 № ALM-ОТД-1231/16/37/№ 624-43-ДТО шартқа № 2 қосымша келісім;
- 2) «ВОСТОКТЕЛЕКОМ» ЖШС және «Қазақтелеком» АҚ, арасында антенналы-діңгекті гимараттарға, антенналы-фидерлік құрылғыларға, радиорелелі жабдықтарға техникалық күтім жасау туралы 2016.28.12 № 639-43-ДТО/01/176-ДУ/16 шартқа № 2 қосымша келісім;
- 3) «ВОСТОКТЕЛЕКОМ» ЖШС және «Қазақтелеком» АҚ арасында байланыс объектілеріне техникалық күтім жасау туралы 2017.28.07 № 443-43-ДТО/17086 шартқа № 1 қосымша келісім;
- 4) «QazCloud» ЖШС және «Қазақтелеком» АҚ аффилиирленген тұлғаларға қызметтер ұсыну және өтімділігін арттыру бойынша ортақ қызмет туралы 2018.06.08 № 523-24-ДЗ шарт;
- 5) Телекоммуникация қызметтерін және интернет қызметтерін ұсыну келісімшарттарын 2020 жылғы 31 желтоқсанға дейін ұзарту туралы «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-мен ортақ қызмет жөніндегі 2012.14.12 № 743/12-ДО/1171-03-ДСД шартқа № 8 қосымша келісім;
- 6) «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС және «Қазақтелеком» АҚ филиалдары арасында металл құрастырылымдарға арналған орындарды жалдау шарттары:
Орталық ӨТД, 2018.04.06 № 351/18/11;
Оңтүстік ӨТД, 2018.20.08
№ ALM-PMO-464/18/11;
«Алматытелеңом» ӨТД, 2018.20.08
№ ALM-PMO-550/18/11;
- 7) Ашық кредиттік желі ашу туралы 2016 жылғы 25 ақпандағы № 1923 келісімді бұзу туралы 2018.27.06 № 361-15-CPC келісім;
- 8) «Қазақтелеком» АҚ мұлкін пайдаланбай телекоммуникация қызметтерінің өтімділігін арттыру бойынша «Қазақтелеком» АҚ және «QazCloud» ЖШС (Агент) өзара ынтымақтасығы туралы 2018.05.06 № 506-18 келісім;
- 9) «Қазақтелеком» АҚ клиенттерінің телекоммуникация қызметтері үшін төлеушілерден төлем арналарын бірлесіп ұсыну және өтімділігін арттыру бойынша күш пен ресурстарды біріктіру туралы «Қазақтелеком» АҚ және «НҮРСАТ+» ЖШС арасындағы 2018.24.10 № 778-27-ДСД шарт;
- 10) «Тіркелген және мобильді байланыстың бірыңғай және конвергенттеген қызметтер топтамаларын сату туралы» 2016 жылғы 29 ақпандағы № 123-27-ДУ шартқа байланыс қызметтерін көрсетуге жеке тұлғалармен шарт жасасу рәсімдерін жөнілдету мақсатында тиісті өзгерістерді енгізу туралы № 1 қосымша келісім;
- 11) Ұсынылатын қызметтердің сыйымдылығын 2019 жылғы кезеңге қосымша көлемдердің әрбір 1 Мбит/с шартты құнын төмендету есебінен арттыру туралы «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-мен ортақ қызмет туралы 2012.14.12 № 743/12-ДО/1171-03-ДСД шартқа № 8 қосымша келісім.

Компанияның ішкі аудиті

«Қазақтелеком» АҚ ішкі аудитін үйімдастыру және жүзеге асыруды Ішкі аудит қызметі (IAK) қамтамасыз етеді. IAK Директорлар кеңесіне тікелей бағынады және есеп береді. IAK қызметіне жетекшілік етуді Қоғам Директорлар кеңесінің Аудит комитеті жүзеге асырады.

IAK қызметінің негізгі мақсаты Қоғамда тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерін жетілдіруде жүйелік амал-тәсілді енгізу арқылы Қоғамның Директорлар кеңесіне компанияны тиімді басқаруды қамтамасыз етуге арналған тәуелсіз және шынайы ақпарат ұсыну болып табылады.

ДІБҚ қызметі «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі бекіткен «Қазақтелеком» АҚ Ішкі аудит қызметі туралы ережеге, «Қазақтелеком» АҚ-да ішкі аудитті үйімдастыру саясатына негізделген.

Аудиторлық тексерулер Аудит комитеті мақұлдаған және Қоғамның Директорлар кеңесі бекіт-

кен жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес жүзеге асырылады.

«Қазақтелеком» АҚ Ішкі аудит қызметінің қызметі ішкі аудиттің халықаралық кәсіби стандарттарына сәйкес келеді. Бұл 2018 жылы «КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС тәуелсіз консультантты өткізген ішкі аудит жүйесін сыртқы бағалау нәтижелерімен расталған.

2018 жылы аудиторлық тексерулердің бекітілген жылдық жоспарына сәйкес IAK 17 (он жеті) жоспарлы аудиторлық іс-шара, сондай-ақ Директорлар кеңесінің тапсырмалары мен акционерлік қоғам менеджментінің сұраулары бойынша 5 (бес) жоспардан тыс. аудиторлық іс-шара жүргізді. Аудиторлық тапсырмалардың мақсаттарына қол жеткізілді. Жұмыс Ішкі аудит қызметінің 10 жұмыскерінің күшімен жүргізілді.

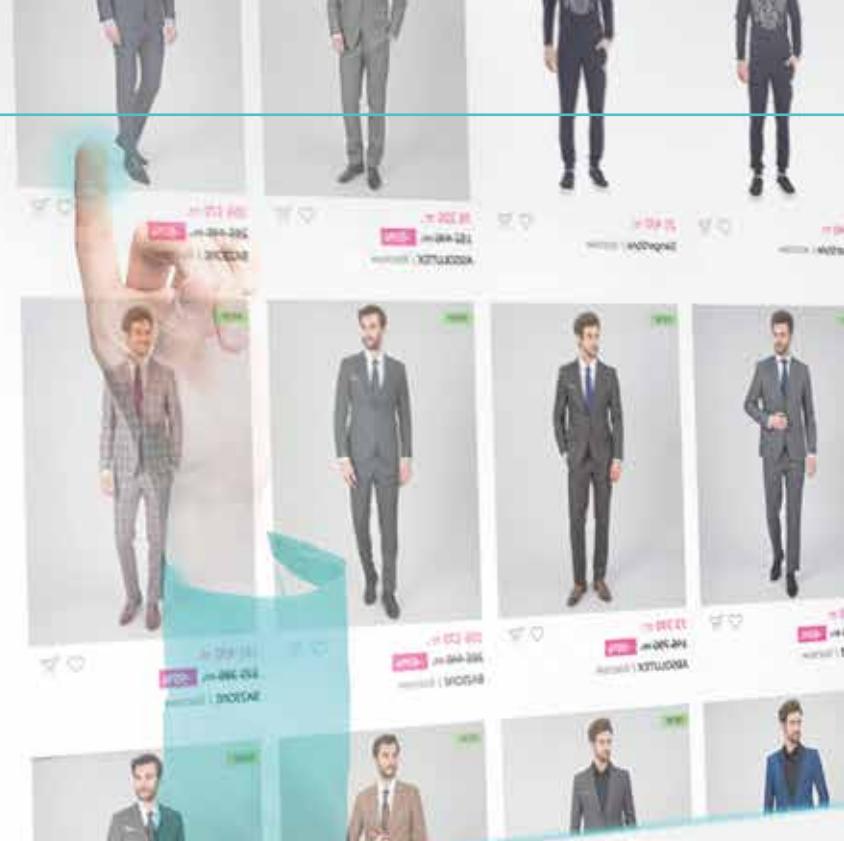
04

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау

ТБКЖ тиімділігінің
жынтық бағасы

99,2%
күрады

Тәуекелдерді басқару жүйесі

Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі (бұдан әрі – ТБКЖ) «Қазақтелеком» АҚ мен оның ЕҰ стратегиялық және операциялық мақсаттарына қол жеткізуге кері әсер етуі мүмкін әлеуетті тәуекелдерді уақытылы сайкестендіруге, бағалауға, мониторингілеуге және оларды азайтуға бағытталған корпоративтік басқару жүйесінің басты құрамдас бөлігі болып табылады.

Тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаттары мыналар болып табылады:

- ашықтық – ТБКЖ автономды немесе оқшау ретінде қабылдауға тыым салу;
- құрылымдылық – тәуекелдерді басқарудың кешенді жүйесіне тән айқын құрылымның болуы;

- ақпараттану – тәуекелдерді басқару үдерісін объективті, дұрыс әрі өзекті ақпаратпен демеу;
- үздіксіздік – тәуекелдерді басқару үдерісін тұрақты негізде жүзеге асыру;
- кезеңділік – тәуекелдерді басқару үдерісі оның негізгі құрамдастарының үнемі қайталанып отыратын жолға қойылған циклі болып табылады.

Компанияда тәуекел-менеджмент Директорлар кеңесінің, ішкі аудит қызметінің, Басқарманың, құрылымдық бөлімшелердің, Тәуекелдерді басқару қызметінің, сондай-ақ ішкі бақылау қызметінің қатысуымен жүзеге асырылады.

2018 жылы тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі мен ішкі бақылау жүйесінде негізгі үдерістер бөлігінде 2018 жылы айтартықтай өзгерістер болған жоқ. Қолданыстағы Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес Директорлар кеңесі тоқсан сайын Қогамның Тәуекелдерді басқару қызметінің есептерін қарайды, ішкі аудитормен қатар, тәуелсіз сыртқы бағалаушы жүргізетін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау бойынша корпоративтік жүйелердің тиімділігін жыл сайын бағалау туралы хабардар етіледі.

ТБКЖ дамыту 2017 жылы «Қазақтелеком» АҚ тәуекелдерді басқару жүйесінің кемелдігі мен тиімділігін бағалауды жүргізген тәуелсіз сыртқы сарапшының ұсынымдары бойынша әзірленген жол картасы негізінде жүзеге асырылды. 2018 жылы ИБҚ бойынша негізі іс-шаралар Қогамның жүзеге асырылып жатқан ұйымдық құрылымының трансформациясы мен негізгі

бизнес-үдерістерімен байланысты жүйенің құжаттamasын өзекті етуге бағытталды.

Қоғамның барлық тәуекел өрісі стратегиялық, қаржылық, операциялық, құқықтық санаттарға жіктеледі. Тәуекелдерді басқару үдерісі аясында компанияда Корпоративтік тәуекелдер тіркелімі жүргізіледі, онда Директорлар кеңесі бекіткен Даму жоспарының басты қызмет көрсеткіштері мен ұзақ мерзімді стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге әсер ете алатын тәуекелдер көрсетіледі.

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі жыл сайынғы негізде компанияның Тәуекелдер тіркелімі мен тәуекелдер картасын бекітеді. Тәуекелдерді басқару қызметі 2018 жылы Тәуекелдер тіркелімін мониторингілеу, тәуекелдер бойынша деректерді өзекті ету, тәуекелдерді азайту іс-шараларын бақылау бойынша жұмыстар жүргізді.

Тәуекелдерді басқару үдерісінің қатысуышылары

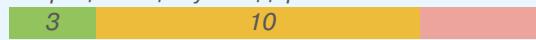

Компанияның Тәуекелдер тіркелімі мен тәуекелдер картасы бойынша компанияның Тәуекелдер тіркелімінде 2018 жылдың соңында барлығы 38 тәуекел болды.

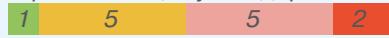
Тәуекелдер тіркелімінде көрсетілген жекелеген тәуекелдер бойынша тәуекелдердің іске асу себептерін жоюмен қатар, тәуекел оқиғалары іске асқан жағдайда олардың салдарын азайтуға бағытталған іс-шаралар өзірленді. Тәуекелдердің басқару қызметі құрделі тәуекелдердің динамикасы мен олардың митигациясы бойынша іс-шаралардың орындалуына тұрақты мониторинг жүргізді. Мониторинг нәтижелері тоқсан сайын тәуекелдер бойынша есептілік түрінде компанияның Басқармасы мен Директорлар кеңесіне жолданады.

11-сурет. Санаттар бойынша тәуекелдер радары

операциялық тәуекелдер

стратегиялық тәуекелдер

қаржылық тәуекелдер

Құқықтық тәуекелдер

● төмен

○ орта

● жоғары

○ курделі

Тәуекелдердің басқару және ішкі бақылау жүйелерін филиалдар мен еншілес үйымдарға ықпалдастыруды жалғастыру

Филиалдар мен еншілес үйымдар деңгейінде жинақталған және өзекті етілген өлеуетті тәуекелдер бойынша ақпарат жергілікті деңгеймен қатар, барлық Топ деңгейінде әсер ететін факторларды қамтып, бағалауға мүмкіндік береді. Бұл жергілікті деңгейде тәуекелдерді реттеу бойынша профилактикалық шараларды мейлінше табысты жүргізуге және барлық субъектілерден түсстін ықпалдастырылған деректерге негізделген кешенді шешімдерді қабылдауға мүмкіндік береді.

Филиалдар мен еншілес үйымдар тәуекелдер тіркелімі мен карталарын тоқсан сайын қайта бағалайды және өзекті етеді. Жергілікті көрсеткіштермен қоса, корпоративтік деңгейдегі тәуекелдерге әсер ететін және оларды азайту үшін қаржылық салымды қажет ететін өлеулі тәуекелдер бойынша филиалдар келесі жылы іске асырылатын шараларға бағытталған жобаларды дайындал қорғады.

2018 жылы 1шкі бақылау қызметі Тәуекелдердің басқару қызметімен бірге Корпоративтік тәуекелдер тіркеліміне кері әсер ететін, тәуекелдердің іске асу ықтималдығын және кейбір тәуекелдердің Тәуекелдер картасының құрделі аймағына миграциясын арттыратын Компанияның ОТД жекелеген бизнес үдерістеріне тәуекел-аудит жүргізді. Нәтижелері бойынша өңірлердің 1шкі бақылау жүйесінің тиімділігін арттыру бойынша ұсынылдар өзірленді.

Басты тәуекелдер

№	Тәуекел	Тәуекел сипаттамасы және салдары	Әрекет ету шаралары	2018 жылы басқарымдылығы
1	«Тіркелген телефония» сегменті бойынша жоспарлық көрсеткіштердің орындалмауы	Дәстүрлі қызметтердің тұтынушылық құнының төмендеуі мен трафиктің «Тіркелген телефония» сегментінен «мобильді байланыс» сегментіне ауысуы аталған сегмент бойынша Компанияның кірістеріне айтарлықтай әсер етуі мүмкін.	Өнімнің тұтынушылық құны мен бәсекеге қабілеттілігін үлгайту үшін жаңа қызметтер мен топтамалық, шешімдерді әзірлеу және енгізу; тарифтердің жаңа қатары бекітілді; клиентке бейінділік деңгейін арттыру мақсатында Сервистік қызмет көрсету стандарттары бекітілді.	орташа
2	«Интернет желісіне» тіркелген КЖК» сегменті бойынша жоспарлық көрсеткіштердің орындалмауы	Тіркелген КЖК-ны мобильді түрлерінің белсенді түрде ығыстыруы мен орнын алмастыруы, сондай-ақ қазақстандық интернет желісіне тіркелген КЖК, нарығында инвестициялық мүмкіндітерге, ең жаңа технологияларға ие меншікті инфра құрылымы бар мықты бәсекелестердің пайда болуы қазіргі бар және алеуетті клиенттерді жоғалтуға алып келеді, бұл өз кезегінде Компанияның кірістеріне әсер етуі мүмкін.	Өнімнің тұтынушылық құны мен бәсекеге қабілеттілігін үлгайту үшін жаңа қызметтер мен топтамалық, шешімдерді әзірлеу және енгізу; Тарифтердің жаңа қатары бекітілді; Қызмет көрсету сапасы жақсарды.	орташа
3	Клиенттердің мерзімі өткен дебиторлық берешегінің өсуі	Абоненттердің тіркелген байланыстан бас тартуына байланысты күмәнді және мерзімі өткен дебиторлық берешек үлесінің үлғијесі байқалуда, мұны берешекті өндіріп алу іс-шараларынан кейін гана есептен шығаруға болады.	Компанияда Дебиторлық берешекті басқару бойынша бірыңғай орталық (ДБББО) құрылған. Абоненттерден берешекті өндіріп алу қызметтерін көрсету үшін бөгде үйымдар тартылуда; ID TV абоненттерінің берешегі бар екенін хабарлайтын жүйені енгізу жоспарланып отыр.	орташа
4	Қойылған талап-арыздар, үйғарымдар және басқа да шағымдар бойынша Қоғамның міндеттемелерінің пайда болуы	Компанияга миноритарлық акционерлерден «Қазақтелефон» АҚ акцияларын сатып алу бойынша ірі мәмілениң жасасу туралы Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімімен келіспеуіне байланысты оларға тиесілі акцияларды сатып алу туралы талаппен өтініштер түсті. Сотта қаралып, сот шешімі Қоғам пайдасына болмайтын жағдайда, миноритарлық акционерлердің алдында қаржылық міндеттемелер туындауы мүмкін.	Мемлекеттік кірістер департаментіне инсайдерлік ақпаратты пайдалану және акционерлер тобының Қоғамға зиян келтіру фактісі бойынша сотқа дейінгі тексеруге өтініш берілді; Акционерлердің талабы бойынша акцияларды сатып алу мәселесін шешу бойынша комиссия құрылды.	орташа

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылаудың корпоративтік жүйесін одан әрі жетілдіру

Компанияда тәуекел мәдениеті «Қазақтелеком» АҚ құрылымдық бөлімшелері мен ЕҰ тәуекелдерді басқару үдерісіне тартылу жолымен, сондай-ақ Директорлар кеңесі, Басқарма, Тәуекелдерді басқару комитеті мен Компания жұмыскерлері арасында үнемі ақпарат алмасу есебінен дамып келеді. Компанияның және ЕҰ жұмыскерлеріне тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау мәселелері бойынша әдіснамалық, консультациялық және білім жағынан қолдауды Тәуекелдерді басқару қызметі мен ішкі бақылау қызметі қамтамасыз етеді.

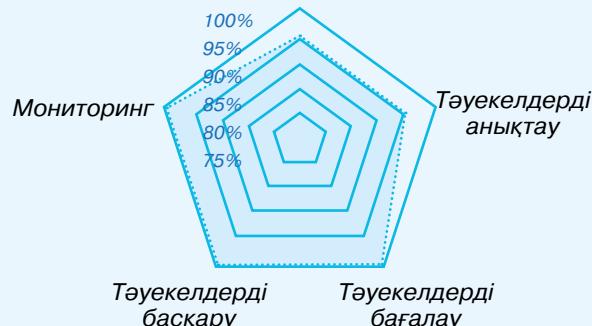
2018 жылы IV тоқсанда «Қазақтелеком» АҚ ішкі аудит қызметі (бұдан әрі – IAK) ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес компанияда ТБКЖ тиімділігін бағалауды жүргізді. Жүргізілген іс-шаралар нәтижелері бойынша ТБКЖ жиынтық тиімділік бағасы 99,2% құрады (2017 жылы ТБКЖ жиынтық тиімділік бағасы 97,1% құрады).

2019 жылы тәуекелдерді басқару және ішкі бақылаудың корпоративтік жүйесін жетілдіру бойынша жұмыс тәуелсіз сыртқы сарапшының ұсынымдары, акционерлердің күтетін нәтижесі мен үздік әлемдік тәжірибелер негізінде әзірленген жол картасы аясында жалғасады.

12-сурет. ТБКЖ

Тәуекелдерді басқару үдерістерін үйімдастыру

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау бойынша 2019 жылға арналған жоспарлар

2019 жылы «Қазақтелеком» АҚ тәуекелдерді басқару жүйесін мына түрде дамытуды жоспарлад отыр:

- Тәуекелдерді басқару жүйесінің әдіснамалық базасын жетілдіру;
- Тәуекелдердің басты индикаторларын қолдануды дамыту;
- Тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау құралдарын кеңейту;
- Тәуекелдерді басқарудың тәуекел-мәдениетін арттыру;
- Инвестициялық жобалар тәуекелдерінің мониторингі және пост-мониторингі құралдарын енгізу;
- Тәуекелдерді басқарудың автоматтандырылған жүйесін дамыту.

05

ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРИ

2018 жылға таза пайда

42 883

млн. тәңге.

жоспарланғаннан **72%-ға** жоғары

Әткен жылмен салыстырғанда
17%-ға өсіп, 2018 жылы еркін ақша
ағынының нәтижесі

34,9
млрд. теңге құрады.

14 облыстық
дирекция
қайта құрылды

«Өрлеу» жаңғырту бағдарламасы

«Қазақтелеком» АҚ-да «Өрлеу» ауқымды трансформация бағдарламасының басталғаны туралы 2014 жылдың көктемінде жарияланды. Міне, 5-ші жыл «Қазақтелеком» АҚ жақсартуға бағытталған іс-шараларды бірізді іске асыруда, қаржылық және сапалы нәтижеге қол жеткізілген бірқатар өзгерістерді енгізуде. Трансформация бағдарламасын бес жылға тарта уақытта іске асырудан еркін ақша ағынының нәтижесі (табис пен үнемделген ақша сомасы) **106,2** млрд. теңге болды.

«Өрлеу» трансформация бағдарламасының шенберінде іске асырылатын басты оқиғалардың арасынан, қаражатты тиімді пайдалануды және қосымша табыс табуды үйренген оқиғаларды атап өттеге болады:

- «Қазақтелеком» АҚ желілерін бірыңғай басқару орталығын іске қостық;
- грейдтер негізінде енбекке ақы төлеу жүйесін енгіздік;
- клиенттердің кетуін басқаруды үйрендік;
- абоненттерге топтамалық ұсыныстар ұсындық;
- HR, заң жағынан және қаржылық демеу, жалақыны есептеу және төлеу, IT қызмет көрсету, сатып алу, жөндеу бюросының, байланысу орталығының функциялары орталықтандырылды;
- 14 облыстық дирекцияны 6 өнірлік дирекция етіп қайта құрдық;
- B2B және B2C дивизиондарын құрдық.

2018 жылы «Өрлеу» жаңғырту бағдарламасының шенберінде үйымдық тиімділікті көтеру, корпоративтік мәдениетті қабылдау, жаңа бизнестерді дамыту, сату арналарын дамыту, клиенттердің кетуіне жол бермеу және ішкі үдерістерді онтайландыру бойынша жұмыстар жалғасын тапты.

Үйымдастырушылық және операциялық жақсартулар бағытында функцияларды орталықтандыру және үйлестіру, ішкі үдерістер мен клиенттермен қарым-қатынас үдерістерінің тиімділігін арттыру жұмысы одан әрі жүргізілді. Корпоративтік мәдениеттің маңызды элементтерінің бірі – «CREDO» корпоративтік құндылықтары әзірленді. Жаңа бизнестер бойынша жобалар іске асырылуда. Дивизиондық құрылым шарттарында коммерциялық жобалар бойынша жұмысты жүргізу жалғасты, жаңа бастамалар басталды.

«ӨРЛЕУ» БАҒДАРЛАМАСЫН ИСКЕ АСЫРУДАН ЖЫЛ САЙЫН КӨРСЕТИЛЕТІН НӘТИЖЕ ОДАН ӘРІ ӨЗІНІҢ ӨСҮІН ЖАЛҒАСТЫРДЫ

Егер 2017 жылы бүл сома 29,7 млрд. теңге болса, ал 2018 жылы еркін ақша ағынының нәтижесі 34,9 млрд. теңге құрап, өткен жылмен салыстырғанда 17%-ға өсті.

Сегментке бағдарланған құрылымды логикалық жалғастыру ретінде B2B және B2C дивизиондары байланысу орталықтары, дебиторлық бере-шекті басқару, сервис-менеджмент, маркетинг және менторлар қызметі сияқта бірқатар функцияны орталықтандыруды. Осының арқасында жұмыстағы үдерістер мен амал-тәсілдер біріздендірілді және стандартталды. Өткен жыл дивизиондар ішінде және компанияның қалған бөлімшөлөрімен өзара іс-қимыл жасау үдерістерін құру сатысында болды.

Заң жағынан демеу ортақ қызмет көрсету орталығы (бұдан әрі – ОҚО) және Қаржылық ОҚО құрылды. Бұлар да өз кезегінде үдерістерді стандарттауға және тиісінше еңбек өнімділігін арттыруға, операцияларды орындау мерзімін қысқар-

13-сурет. 2014–2018 жылдарға еркін ақша ағынының нәтижесі, млрд. теңге

туға мүмкіндік берді.

Орталық аппараттың құрылымынан Әкімшілік-шаруашылық департаменті мен Жылжымайтын мүлікті басқару және аутсорсинг қызметі жаңадан құрылған Әкімшілік ОҚО-ға шығарылды. Бүл қадам әкімшілік-шаруашылық функцияларды, көлікпен қамтамасыз етуді және жылжымайтын мүлікті басқаруды үйлестірудің бастамасы болып табылады. Осылайша, қазіргі уақытта АББ құрылымында («Алыспен байланыс» бірлестігі) 5 ОҚО бар. Болашақта ОҚО тұтас компания үшін бизнеске қолдау көрсету функциясын орындаітын жеке филиал – Сервистік фабрикаға шығару жоспарланып отыр.

Өткен жылы сатудың басты көрсеткіштерінің бірі FMS қызметтері – тіркелген және мобильді байланыстың конвергентtelgen топтамалық шешімдерінің өтімділігін арттыру болды. Бір жылдың ішінде клиенттер базасы 398 мыңдан 896 мыңға дейін артып, 2 есе өсті.

Бұл ретте бәсекелестік орта жағдайында сатуғана емес, клиенттерімізді де сақтап қалу маңызды. Осы мақсатта клиенттердің кетуін басқаруда реактивті амал-тәсілдер қайта қаралып, жаңа проактивті амал-тәсілдер әзірленді. Нәтижесінде 200 мың клиент бізben қалды. Клиенттік базаны сақтау және қызметтерді тұтыну кепілінің қосымша жаңа құралы жылдық келісімшартпен тарифтік жоспарларды қосу болды. Мұндай қосу саны 145 мыңға жетті.

Жылжымайтын мүлікті басқаруды онтайландыру жобасының шенберінде 1 млрд. теңгеге орынжайларды босату мен сату жүргізілді.

«Жаңа бизнестер» бағытының жобаларын іске асыру жалғасын тапты: электрондық коммерция қызметтерін дамыту жобасы бойынша chocomart.kz және intermarket.kz интернет-ритейлері 550 млн. теңгеге өнім сатты, B2C/B2B/B2G сегменттерінде «Бұлтты бейнебақылау» платформасына 45 мыңға жуық бейнекамерамен қамту қамтамасызы етілді, Қазақстанның 14 қаласында LoRaWAN қашықтағы әрекет радиусының сымсыз энерготиімді желісі салынды.

«Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының шенберінде «Шағын және орта бизнеске арналған ашық цифрлық платформа» жобасы іске асырылуда. Платформа кәсіпорынның барлық тіршілік кезеңінде бизнестің жұмыс істеүін қамтамасызы етуге қажетті сервистердің агрегаторынан тұрады. 2018 жылдың сонында ismet.kz порталында пайдалануға болатын 140-тай сервис қолжетімді болды.

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

Өнімдер мен сегменттер бойынша негізгі жетістіктер

B2B

B2B сегментінде «Қазақтелеком» АҚ барлық шешім клиенттің сапа мен қолайлылықта негізделген кәсіби коммуникациялық шешімдерін толықтай қанағаттандыруға ұмтылады. Осы сегментте Қоғам мынадай қызметтер көрсетеді:

- тіркелген қызметтер;
- конвергентtelgen қызметтер;
- инфокоммуникациялық, соның ішінде бүлтты қызметтер.

Осы сегмент бойынша тіркелген байланыс қызметтеріне Megaline Business және ID Net Business брендтерімен дәстүрлі телефония және интернет желісіне кеңжолақты қатынау қызметтері кіреді.

2018 жылдың нәтижелері бойынша 20 мыңнан астам орын ҚР бойынша және одан тыс. жерлерде «Қазақтелеком» АҚ VPN виртуалдық жеке желілері қызметтері арқылы корпоративтік желіге біріктірілді. VPN қызметтері L2- және L3-технологияларын қолдана отырып, үстеме салынған желілерді ұйымдастыру мүмкіндіктерінің кең көлемін ұсынады және еліміздегі бизнес-үй-ымдардың көпшілігі үшін үлкен көлемдегі таратылған корпоративтік желілер құрудың негізі болып табылады.

P.E. Абыханов

Корпоративтік сегмент жөніндегі бас директор – «Қазақтелеком» АҚ филиалы – Корпоративтік бизнес жөніндегі дивизионның бас директоры

«Осы жылы біз стратегиялық цикл нәтижелерін қорытындылап, өткен жылдың нарықтық трендтерін қайта қарадық. 2018 жыл біз үшін технологиялық көшбасшылық пен қызметтердің сараланған портфелін қоса алғандағы, бәсекелестік артықшылықтарды қүшейту үшін трансформацияның басталған жылы болды. Инфрақұрылымға инвестициялар бізге клиенттерге қызметтер ұсыну жағынан бір қадам алға болуға мүмкіндік береді. Кәсіби шеберлерден мықты команда құра отырып, біз болашаққа сенімді түрде қараймыз және күрделі ұзақмерзімді жобаларды табысты түрде іске асырамыз.»

«Қазақтелеком» АҚ зияткерлік қызметтері B2B сегменті үшін әмбебап шешім болып табылады, бұл телефон бойынша толық немесе жартылай автоматты тәртіпте кез келген ақпарат жинау немесе ұсынуға, сондай-ақ өз клиенттерін тегін шақыру, ақылы ақпараттық қызмет, теледауыс беру секілді қосымша сервистермен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Бизнес үшін дайын шешімдер өзірлеу заңды тұлғалар нарығын сегменттеуден тұратын алдын ала үлкен көлемдегі жұмыстарды қажет етеді. Жұмысты оңтайландыру үшін клиенттер мынадай сегменттерге бөлінді: мемлекетті құйымдар, ірі корпоративтік клиенттер, орта бизнес, шағын бизнес, жеке кәсіпкерлер.

«Қазақтелеком» АҚ Қазақстанның көшбасшы телекоммуникация және инфокоммуникация операторы ретінде технологиялармен жаңа сервистер дамуының алдында тұру маңызды.

Сегмент бағдарлы модель аясында корпоративтік сегмент үшін телекоммуникация қызметтерін ұсыну моно қызметтер ұсынудың орнына заңды тұлғалардың ерекшелігін ескере отырып өзірленген клиент үшін кешенді шешімдер ұсынуға жұмылдырылған. Осы мақсатта ірі корпоративтік клиенттерден бастап жеке кәсіпкерлерге дейін әрбір сегмент үшін шешімдер өзірленген:

- интернет желісіне жоғары жылдамдықта қатаюна, телефония қызметтері, ҚР бойынша және ALTEL/TELE2 желісінде лимитсіз қала аралық қоныраулар кіретін шағын және орталық бизнеске арналған топтамалық шешімдер;
- «Бұлтты вебинар», «Бұлтты бейнеконференция», «Деректер сақтау жүйесі», «Виртуальдық номір», «Colocation».

- «Бизнес үшін әмбебап номір» топтамасы – мобиЛЬДІ номірлерден және тіркелген телефония номірлерінен қонырауларды клиенттің мобиЛЬДІ телефонынан аудару мүмкіндігі. Топтамаға лимитсіз қоныраулар және 4G технологиясы бойынша интернетке қатаюна кіреді;
- бизнеске арналған Wi-Fi бизнес орталықтар, мейрамханалар, кафе, университеттер, мектептер, саябақтар және басқа қоғамдық орындар басқарушылары мен иелеріне өз келушілеріне жоғары жылдамдық интернет ұсынып, онда пайдалы ақпарат, жарнама, акциялар туралы мәліметтер мен ұсыныстар туралы ақпарат орналастыруға, сол арқылы тұтынушылар мен келушілер адалдығын, клиенттер ағынын және қолма-қол түсімді арттыруға мүмкіндік береді;
- мынадай қызметтермен бизнес үшін IT шешімдер: Бұлтты вебинар, Бұлтты бейнеконференция, Деректер сақтау жүйесі, Виртуальдық номір, Colocation.

Қоғамда ірі корпоративтік клиенттермен орталық бизнес клиенттері үшін икемді тариф саясатын іске асыру мақсатында Шегерімдердің автоматты жүйесі модулін пайдалана отырып, өнімдік ұсыныстар қалыптастыру тетірі іске асырылды. Бұл клиенттіңде, Қоғамныңда мүддесін ескеруға мүмкіндік береді. Шағын бизнес және SOHO сегменті клиенттері үшін SOHO желісі дайын топтамалық өнімдік ұсыныстары өзірленіп, белсенді түрде іске асырылуда.

Мемлекеттік органдар үшін интернет желісіне қатаюна қызметтері аумақты мейлінше кең қамти отырып, бірыңғай шлюз арқылы орталықтан шығуды қамтамасыз етеді: қызметтің қол жетімділігі ҚР 100 елді мекенінен астам аумақты қамтиды.

2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ B2B сегментінде маңызды инновациялық жобаларды іске асыруды жалғастырды. Коммерциялық пайдалануға келесі қызметтер іске қосылды және енгізілді:

1. «Бейне бақылау үшін камераларға онлайн қатынау»;
2. «Әкімшілік-шаруашылық қызметті есепке алу және жоспарлау бүлтті ақпараттық жүйесі» (Бүлтті бухгалтерия);
3. «Қазақстанның цифрлық медицина картасы» бірыңғай платформасына қосылу;
4. FMC – One contact (fixed mobile convergence) – тіркелген және үялышты біркіртептін технология) қызметтің сынама сату іске қосылды, әрі қарай коммерциялық пайдалануға көшірілді;
5. 2018 жылғы желтоқсанда Астана, Алматы, Шымкент қалаларында 300 БКМ сынама сатуарымен «БКМ жалдау» пилоттық жобасы іске қосылды.

2018 жылы «B2B, B2G сегментінде бейнебақылау платформасы мен деректер сақтау жүйесі» өнімі іске қосылды. Осы өнім бойынша «Қалалық бейнебақылау жүйесі» жобасын іске асыру мақсатында «Қазақтелеком» АҚ, және «Қалалық мониторингілеу және жедел әрекет ету орталығы» МҚК арасында Бірлескен ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

B2B сегментінде FMC шешімдері мен M2M шешімдерін іске қосу конвергенттеген өнімдерді одан әрі дамыту нәтижесі болып табылады. Корпоративтік сегментке арналған бүл қызметтер шағын және орта бизнес үшін телефония, деректер беру қызметтерінен және тіркелген және мобильді жөлілерінің базасында M2M шешімдерін тұрады. Осы бағытта МобиЛЬДІ оффис, БКМ (ФДО) сынды қызметтер әзірленіп енгізілді. Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен «Қазақтелеком» АҚ ортақ пайдаланылатын телекоммуникация жөлілері бойынша салық қызметінің органдарына жедел тәртіpte ақшалай есеп айырысулар туралы мәліметтер беруді қамтамасыз ететін занды тұлға болып анықталды.

Қазақстан Республикасында бақылау-кассалық машиналарды қолданудың қолданыстағы жүйесін жаңғырту, сондай-ақ қолма-қол-ақшалай операцияларды мониторингілеу мен талдауды жақсарту мақсатында 2015 жылы деректер беру функциясы бар кассалық техниканы енгізу жобасы іске асырылды. 2018 жылдың қорытындысы бойынша қосылған кассалардың саны 156 073 БКМ құрады. 2018 жылдың желтоқсан айында Астана, Алматы, Шымкент қалаларында «БКМ жалдау» пилоттық жобасы іске қосылды. Жобаны таралымға шығару мақсатында 2019 жылдың 2-ші тоқсанында «БКМ жалдау» тарифі бойынша 3 000-ға тарта кассаны сату жоспарланып отыр.

«Smart City – Ақылды қала» жобасы «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының негізгі бағыттарының бірі болып анықталды. Осы жобаны іске асыру аясында инфакұрылымдық оператор ретінде «Қазақтелеком» АҚ, «Tengrilib» ЖШС және «Евразийская Группа» ЖШС-мен бірлесіп, «Smart Aqkol» жобасына белсене атсалысты. Жобаның мақсаты басқарылатын деректер қалаларын құру үшін ақпараттық ағындарды агрегаттау базасында «Smart City – Ақылды қала» тұжырымдамалық моделін құру болып табылады.

«Қазақтелеком» АҚ күшімен жоба бойынша мыналар іске асырылды:

- 9 әлеуметтік обьектіге дейін (мектеп, аурухана, IIБ, қалалық және аудандық әкімшілік, мәдениет үйі) 17,5 км талшықты-оптикалық байланыс желіжолы салынды;
- қоғамдық Wi-Fi үйымдастырылды (орталық алаң, мектептер, аурухана, барлығы 34 қатынау орны);
- қоғамдық көліктे Wi-Fi үйымдастырылды;
- 4 500 су есептеуішінің көрсеткіштерін жинау үшін LoRa желісімен толық қамтамасыз етілді;
- қалалық бейнебақылау жүйесі үйымдастырылды (62 қоғамдық және жол қауіпсіздігі камера-сы, кіреберісте 24 бейнебақылау камерасы);
- аудандық әкімшілік пен № 1 мектепте «Smart Building – Ақылды құрылым» жүйесі орнатыл-

ды (түтіндеу/өрт, есіктің ашылуы, қозғалыс датчиктері, бейнекамера және ақпарат жинау үшін датчиктер контроллері);

- экологиялық мониторинг жүйесі орнатылды (3 датчик ауаның ластануын (SO_2), азот тоғынын (NO), бензолды (C_6H_6), азот тоғынын (NO) тіркейді);
- жол қозғалысын қашықтан басқарудың автоматандырылған жүйесі орнатылды (3 қызылыс);
- өртке қарсы қауіпсіздік жүйелерін қашықтан басқару үйімдастырылды (8 объект).

Сонымен қатар «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасын іске асыру шеңберінде Ақкөл қаласында ахуалдық орталық салынды. Ол коммуналдық қызметтерді басқару, қалалық ресурстар тұралы дұрыс және уақытында берілетін деректерді агрегаттау, қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша шешімдерді визуалдандыру үшін қажетті инфрақұрылыммен жабдықталған.

Ахуалдық орталықтың жалпы ауданы 400 шаршы метрден асады. Объект үздік өлемдік тәжірибелерді қолдана отырып жоспарланған. Орталықтың негізгі орынжайлары мыналар болып табылады: анағұрлым өзекті ақпаратты шығару үшін бейнекәбұргамен жабдықталған және 9 операторға арналған диспетчер залы, ведомствоаралық өзара іс-кимыл үшін бейнеконференция жүйесі бар, 12-ден аса адамға шақталған дағдарыс бөлмесі.

Деректерді агрегаттау және өндеу бункер сияқты «Қазақтелеком» АҚ деректер өндеу орталығында жүргізіледі. Сондықтан да бірегей және бұдан басқа, қажетті инженерлік инфрақұрылымды резервтеуге, күшпен ену және деректерді жою қаупін тәмендетуге мүмкіндік береді. Бункер 1973 жылғы жоғары талаптарға сәйкес жердің

астына салынған және географиялық тұрғыдан өнеркәсіптік аймақтардан алыс орналасқан.

«Tengri Lab» ЖШС қүшімен жобада деректерді өндеу, корреляциялау және оқиғаларды болжайға арналған зияткерлік-аналитикалық платформа салынды. Сондай-ақ жобада мыналар іске асырылды:

- 18 қабаттан тұратын геоакпараттық жүйе;
- білім беру обьектілерінде қатынауды бақылау және басқару жүйелері;
- қаланы ақылды жарықтандыру жүйесі (250 жағық беретін обьект);
- салалық және мемлекеттік ақпараттық жүйелерді ықпалдастыру.

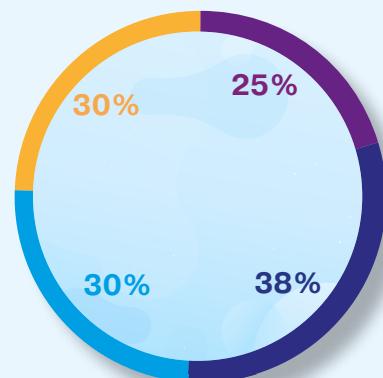
Қала тұрғындарының әкімшіліктің және қалалық қызметтердің қызметкерлерімен байланысқа шығу үдерісін жеңілдету үшін қалалық сервистер мен мессенджерге қатынайтын қалалық мобиЛЬДІ қосымша өзірленді.

IoT дамыту бөлігінде «Қазақтелеком» АҚ LORA және Zigbee технологиялары базасында Орталық Азиядағы ірі M2M/Internet of Things желісін салу жобасының бірінші кезеңін аяқтады (аталған желілер «заттар интернеті» нарығының барлық сегментін қамтиды: B2C сегментіндегі пәтерлер, жеке үйлер мен кіреберістер; B2B/B2G сегментіндегі көппәтерлі үйлер, әкімшілік ғимараттар, өндірістік обьектілер және автокөлік жолдары).

B2O

«Қазақтелеком» АҚ операторлық сегментте (B2O) телекоммуникация желілерін қосу және желіаралық трафикті өткізу, интернет желісіне қатынау және арналарды жалға беру қызметтерін ұсына отырып, қолданыстағы заңнаманың нормалары мен өзара тиімді серіктестік қағидаттарын қатаң сақтай отырып, ҚР байланыс операторлары желілерінің өзара іс-күмылын қамтамасыз етеді. Компания бәсекелестік артықшылық факторлары, яғни операторлардың желілерін қосу және трафикті барлық түрін өткізу үшін қажетті мөлшердегі желілік ресурстардың болуын, операторлар мен олардың абоненттеріне сапалы әрі сенімді сервис ұсынуды қамтамасыз ететін және өткізу мүмкіндігі жогары заманауи цифрлық жабдық негізіндегі тармақталған телекоммуникация желісін сақтап қалуға және дамытуға тырысады. «Қазақтелеком» АҚ компанияларының тобы соңғы жылдар ішінде ҚР ISP-провайдерлері үшін интернет желісіне қатынау және магистральдық байланыс арналарын жалға беру қызметтерінің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету бойынша тұрақты қадамдар жасап келеді, сондай-ақ жылдан жылға тарифтерді төмендетіп, Еуропа, Ресей, Орта Азия мен КХР бағыттарында транзиттік қызметтер ұсыну сенімділігі мен сапасын арттыруда және географиясын кеңейтуде.

14-сурет. «Қазақтелеком» АҚ операторлық сегменттегі үлесі

- Өзбекстан нарығы 400G транзитке бағаланады. Қазақтелеком 100G сатты нарық үлесі 25%
- Қыргызстан нарығы 180G транзитке бағаланады. Қазақтелеком 90G сатты нарық үлесі 38%
- Қазақстан арқылы Қытай-Еуропа транзит нарығы 300G тең. Қазақтелеком 100G сатты нарық үлесі 30%
- нарықтағы жалпы көлемі 910G транзит Қазақтелеком 290G сатты нарық үлесі 30%

К.Кукелис

Бөлшек сегмент жөніндегі бас директор – «Қазақтелеком» АҚ, филиалы – Бөлшек бизнес жөніндегі дивизионның бас директоры

«Бөлшек бизнес жөніндегі дивизион үшін 2018 жыл құрылу және қалыптасу кезеңі ретінде есте қалды және жоғары талаптарға толы болды: бәсекелестігі жоғары орта бизнес моделіне бейімделуді және қазақстандықтардың қажеттіліктерін дәл табатын өнім каталогтарын өзірлеуді талап етті. Бұл бөлшек сегменттің барлық саласына жоспарлау мен қаржыдан бастап сату мен клиенттік тәжірибелі басқаруға дейін айтарлықтай өзгерістер алып келді. 2018 жылы өте маңызды шешімдер қабылданды: Қазақстан үшін тенденсіз тарифтік қатар нарыққа шығарылды, ішкі үдерістер клиенттер үшін жеңіл және ыңғайлы қалыпқа келтірледі. Бұл бастамалар 2018 жылы басталды, бірақ B2C командасын оларды алдағы жылдары іске асыру бойынша үлкен міндет күтіп тұр».

B2C

Байланыс қызметтерінің бөлшек нарығында (B2C) «Қазақтелеком» АҚ түпкілікті тұтынуышылар үшін мына бағыттарда инновациялық жоғары технологиялық телекоммуникациялық шешімдер ұсынады:

- тіркелген байланыс қызметтері;
- ақылы телевидение қызметтері;
- конвергентtelgen қызметтер;
- топтамалық шешімдер.

Tіркелген байланыс қызметтері

Тіркелген байланыс қызметтері дәстүрлі телефония және алдыңғы қатарлы технологиялар бойынша интернет желісіне кеңжолақты қатынау қызметтерін қамтиды. Бұл бағытта B2C жаппай нарығына мынадай қызметтер шығарылды:

Виртуалды телефония

Қызмет 2009 жылы іске қосылған және қазіргі уақытта қызметке барлық өнірден 150 мыңнан астам абонент қосылған.

Интернет желісіне кеңжолақты қатынау

Қатынау қызметтері 2005 жылдан бастап ұсынылады. Бүгінгі таңда бұл қызметтің тарифтік жоспарлары қызметтің параметрлеріне қарай түрлі баға сегменттеріндегі ұсыныстардан тұрады. Соның ішінде «Қазақтелеком» АҚ қатынау жылдамдығы 1 Гбит/с дейінгі FTTH жоғары жылдамдықты технологиясы бойынша интернет желісіне қатынауды қамтамасыз етеді, бұл бәсекелестердің мүмкіндіктерінен анағұрлым басым. 2018 жылдың деректері бойынша қызметке ҚР барлық қаласы мен елді мекеніндегі 1,6 млн. астам үй шаруашылығы қосылған.

15-сурет.

Сондай-ақ «Қазақтелеком» АҚ өз аборненттеріне қоғамдық орындарда Wi-Fi технологиясы бойынша интернетке қатынау, ауылдық жерлерде WLL CDMA EVDO сияқты сымсыз шешімдер базасында интернет желісіне қатынау қызметін ұсынады. Тіркелген байланыстың орнын мобильді қызметтер басуына қарамастан, «Қазақтелеком» АҚ 2018 жылы B2C сегментінде тіркелген байланыс қызметтері нарығындағы үлесі бойынша жетекші позицияларын 94% деңгейінде сақтап қалды. Бұгінгі күні «Қазақтелеком» АҚ тіркелген телефония қызметтерін ҚР-мен қатар, ТМД түрлі бағыттары бойынша лимитсіз қоныраулар топтамасымен алуға болады. Әлемдік телекоммуникация нарығының үрдістеріне сәйкес аборненттердің мобильді желіге көшүі орын алып отырған бәсекелі ортада «Қазақтелеком» АҚ, интернет желісіне кеңжолақты қатынау қызметтерінің клиенттік базасы 2018 жылы шамамен 1,6 млн. аборнентке жетті.

Аборненттердің ARPU, компанияның кірісін үлгайту, сондай-ақ қызметтерге ниеттестікті арттыру үшін «Қазақтелеком» АҚ қосымша қызметтерді өзірлеу және қолданыстағыларын жаңғырту үшін қосымша құш салуда.

Ақылы телевидение қызметтері

2018 жылы Қоғам тапсырыспен және жазылу бойынша бейнені, караоке, HD-телеарналар топтамасы мен эфирлік телевидениеге онлайн қатынауды қоса алғанда, цифрлық телевидение қызметтерін дамыту мен өтімділігін арттыру бойынша жұмыстарды жалғастырды. 2018 жылы клиенттік база B2B қоса 770 мың аборненттен асты, оның 620 мыңы IPTV технологиясы бойынша цифрлық телевидение аборненттері болып табылады.

Бизнестің бұл бағытын дамыту, бір жағынан, ақылы ТВ нарығындағы көшбасшылық үлесті сақтауды білдірсе, екінші жағынан, кешенді шешімдерді қамтитын қызметтер топтамасының, кең шоғыры есебінен топтамалық ұсыныстар (қызметтер топтамасын сату: интернетке жоғары жылдамдықпен қатынау, IP TV және телефон байланысы) қағидатын іске асыруды қамтамасыз етуді көздейді. Сондай-ақ телеарналар мен бейнеконтентті кеңінен ұсына отырып, SmartTV, мобильді құрылғылар, дербес компьютер және т. б. құрылғылар арқылы контентті кешенді ұсыну есебінен үзақ мерзімді бәсекелі артықшылықты үлгайту жүзеге асырылады.

16-сурет.

оның ішінде аналогты ТВ аборненттерінің саны
оның ішінде IP TV аборненттерінің саны

* B2B, B2C сегменттерін қосқанда

Конвергенттеген қызметтер

2018 жылы тіркелген және мобильді желілердің конвергенциясы белсенді дамыды. Tele2/ALTEL-мен серіктестік аясында осындағы қызметтерді дамыту үшін қажетті технологиялық база қамтамасыз етілді. Бұл бағыт нарықта FMS өнімдерімен ұсынылады. «Әмбебап нөмір» және FMS қызметтері тіркелген сервистердің мобильді сервистермен ұштастырылуының айқын көрінісі болып табылады, бұл абоненттердің дәстүрлі байланыс туралы түсініктерін өзгертеді. FMS қызметіне қосылған абоненттер саны 850 мыңдан асты, бұл мобильдік байланыс нарығының 3% немесе конвергенция нарығының 84% құрайды.

Топтамалық шешімдер

Телекоммуникация нарығының даму үрдістеріне және байланыс қызметтерін пайдаланушылардың қалауларының өзгеруіне байланысты «Қазақтелеком» АҚ топтамалық шешімдерді дамытуға ерекше назар аударып отыр.

Қызметтерді тұтыну профилі бойынша B2C сегментінде әрбір абоненттің (үй шаруашылығы) қажеттіліктерін ескере отырып, топтамалық шешімдер құрылымы өзірленген және түрлі мінкорсегменттердегі отбасылық қажеттіліктерді қанағаттандыруға бағытталған маңызды топтар анықталды. Топтамалар құрылымы түрлі техникалық параметрлер мен оларға қосымша қызметтер (VAS) қосылған базалық тіркелген байланыс қызметтерінен тұрады.

2018 жылдың қорытындысы бойынша Супертелефон қызметтер топтамаларына қосылған клиенттік базасы шамамен 1 537 998, КЖК қызметтері топтамаларына 1 572 613, ТВ қызметтеріне 751 345 абонентті құрады.

2018 жылдың соңында енгізілген тарифтердің жаңа қатарына ерекше көніл бөлу қажет. Компания 2018 жылы B2C сегментінде компанияның нарықтағы жайғасымын өзгертуге мүмкіндік беретін жаңа бизнес-үлгіні қабылдады. Жаңа жайғасым клиенттің өмірлік цикл құндылығы (CLV – customer lifetime value) көрсеткішін өсіруге бағытталған. Абоненттердің мұндай көрсеткішін арттыруға клиенттермен нарықта бұрын болмаған, өзара

кеңілдіктер қарастырылған ұзақ мерзімді келісімшарттар жүйесін енгізу арқылы қол жеткізіледі. Компания ұзақ мерзімді келісімшарт жасалған жағдайда клиентке бұрынғыдан жоғары параметрлер мен қызметтер тізбесін қолжетімді тарифтермен алу мүмкіндігін ұсынады. Клиент ұзақ мерзімді ниеттестік кепілдігін келісімшартпен бекітеді. Келісімшарттарды бұзы екі тарапқа да экономикалық түрғыдан тиімсіз. Келісімшарттар компанияға үш жылға дейін абоненттің өмірлік циклі (CLV) мерзімін айтارлықтай арттыруға және клиенттік базаны қолдау шығындарын қысқартуға мүмкіндік береді. Жаңа бизнес-үлгі мен өнімдер қатары абоненттерді ұстап қалуды ғана емес, нарықтан жаңа пайдаланушыларды тартуды да көздейді. Барлық өнімдік ұсыныс (топтама) FMS қағидаты бойынша құралған.

Бизнес-үлгі 2018 жылғы 1 желтоқсаннан бастап тарифтердің жаңа қатарын шығару арқылы іске асырылды. Жаңа қатардың қосымша ерекшеліктері:

1. Бәсекелестер көшіріп алуы үшін қолжетімсіз бірегей ұсыныстар қалыптастыру (жаңа телеарналар топтамалары, Ftth технологиясы бойынша жоғары жылдамдықтағы КЖК; 200 Мбит/сек пен 500 Мбит/сек аралығы);
2. Нарықтан жаңа пайдаланушыларды тартуға бағытталған бағалардың шабуылдауышы денгейі;
3. Келісімшарттардың мерзімін арттыру есебінен бұрынғыдан құндырақ өнім ұсыну арқылы ұзақ мерзімді негізде кепілдендірлген келісімшарттар жүйесін енгізу;
4. Абонентке қосымша сервистерді өз бетінше таңдау мүмкіндігін ұсыну.

«Қазақтелеком» АҚ ақпараттық қауіпсіздік қызметтерін белсенді дамытып, қызметтер шоғыры мен функционалдың кеңейтуде. «РентСофт» ЖШҚ-мен «Қазақтелеком» АҚ қолданыстағы тарифтік қатарларына эксклюзивті бағамен «Kaspersky Internet Security» кешенді антивирусын қосуға қатысты қосымша келісім жасалды. Өнімді ұсынуды женілдету және техникалық қолдауға жүктемені азайту мақсатында «Лаборатория Касперского» антивирусын инсталляциялау/деинсталляциялау және оны басқару бойынша нұсқаулықтар өзірленді.

Жаңа бизнестер

Жаңа стратегия – бұл цифрлық бизнестер стратегиясы

IoT нарығындағы жаңа бизнестер мен өнімдер

Internet of Things (IoT) технологиялары деректерді жинаудың өмбебап тәсіліне қол жеткізуге және автоматика жүйелерінің құрамдастарын басқаруға, еңбек шығындарын үнемдеуге мүмкіндік береді. Қазақстанда IoT нарығы енді пайдалы болып келе жатыр және оның телекоммуникация нарығын өсіруге айтарлықтай әлеуеті бар. Әлемдегі және Қазақстандағы негізгі трендтерді еске ре отырып, «Қазақтелеком» АҚ Internet of Things нарығын қалыптастыруға белсененді қатысада. Нарық алдағы он жылдықта ИКТ кірісін арттыратын негізгі драйвер болмақ. «Қазақтелеком» АҚ бағалауы бойынша 2025 жылға қарай Қазақстанда заттар интернетіне шамамен 100 млн. құрылғы қосылады, бұл мобиЛЬДі байланыс нарығынан 3,5 есе көп. Елдегі нарықтың өз көлемі 2025 жылға қарай 251 млн. АҚШ долларына жетеді.

Қазақстандағы IoT нарығының өсу әлеуетін еске ре отырып, 2017 жылы «Қазақтелеком» АҚ B2C және B2B/B2G сегменттері үшін IoT бағытында 2 жобага бастама жасады:

1. B2C сегменті үшін Smart Home өнімін дамыту жобасы;
2. LoRa желісі базасында B2B/B2G сегменті үшін IoT өнімдерін дамыту жобасы.

Жоғарыда аталған жобалар заттар интернеті нарығының барлық сегментін қамтиды: B2C сегментіндегі пәтерлер, жеке үйлер мен кіре берістер; B2B/B2G сегментіндегі қалалардың көше аумақтары, көппәтерлі үйлер, әкімшілік ғимараттар, өндірістік объектілер және автомобиль жолдары.

Б.Ә. Маханбетәжіев

«Қазақтелеком» АҚ стратегиялық басқару жөніндегі бас директоры

«Қазақтелеком» АҚ, жалпы саланың және Қазақстанның алдында цифрлық дәуір шығындарын бағындыру міндепті тұр. Тұтас еліміздің экономикасы трансформациялану барысында және бұл бізден бизнестегі амал-тәсілдерімізді өзгертуді талап етеді. «Цифрлық Қазақстанды» қалыптастыру дегеніміз Қазақстан ауқымында технологиялық жаңалықтар қатарын іске асырып, бизнестің жаңа бағыттарын іске қосуды және қазіргі телекоммуникация саласын едәуір трансформациялауды білдіреді.

Біз бұны іске асырудамыз. Компания стратегиялық тұрғыда 2018 жылы негізі қаланған бағыттарда жұмыс істеп жатыр: заттар интернеті технологиялары (IoT) біздің инвестицияларымыздың басты элементтеріне айналды, сондай-ақ электронды коммерция мен fintech сияқты бағыттар компаниядан жаңа бизнес құрудың стандарттан тыс. амал-тәсілдерін талап етті».

B2C сегментіне арналған «Smart Home – Ақылды үй» өнімі

2018 жылы үй шаруашылықтарындағы қауіпсіздікке бағытталған B2C сегменті үшін «Smart Home – Ақылды үй» өнімін өзірлеу және іске қосу бойынша жоба іске асырылды. Жоба аясында 2018 жылы Smart Home бүлтті платформасы дайындалып, іске қосылды. Бұл платформа «Smart Home – Ақылды үй» өнімін пайдаланушыларға арнағы мобиЛЬДІ қосымша арқылы өз шаруашылығында Smart Home құрылғыларын басқаруға мүмкіндік береді. «Smart Home» платформасы 5 миллион құрылғыға және бір миллион бірегей пайдаланушыға дейін есептелген.

Сондай-ақ, жоба шенберінде Smart Home мобиЛЬДІ қосымшасы өзірленді, оны Android және iOS операциялық жүйесінен жүктеуге және орнатуға болады.

«Smart Home – Ақылды үй» қызыметін пайдаланушыларға үй шаруашылығында ZigBee технологиясын және бейнекамера, қозғалыс датчиктері, есік пен терезені ашу/жабу датчиктері, түтін сенсоры сияқты Smart Home құрылғыларын қолдайтын арнағы Smart Home бақылаушысы орнатылады. Smart Home барлық құрылғысы кіріктірме аккумулятор арқылы жұмыс істейді және электр қуаты желісіне қосуды талап етпейді, сондай-ақ Smart Home үй бақылаушысына ZigBee сымсыз қатынау технологиясы арқылы қосылады және сымды қосу қажет емес.

Smart Home бүлтті платформасы және мобиЛЬДІ қосымшасы көмегімен Smart Home пайдаланушылары шынайы уақыт режимінде пәтерлеріндең бейнекамералардан бейнеагынды карап, түрлі жұмыс сценарийлерін теңшей алады және Smart Home құрылғыларын басқарып, сондай-ақ датчиктерден хабарламалар алуына болады.

LoRa желісі базасында B2B/B2G сегментіне арналған IoT өнімдері

Сонымен қатар «Қазақтелеком» АҚ 2018 жылы LoRa желісі базасында B2B/B2G сегментіне арналған IoT өнімдерін дамыту жобасының 1-кезеңін іске асырды. 1-кезеңнің шенберінде LORA технологиясы базасында Орталық Азиядағы ең ауқымды LPWAN әнергиялық тиімді желісін салуды бастады.

2018 жылы Астана, Алматы, Шымкент және Аққөл қалаларында барлық көппәтерлі үйді, ғимарат пен қалалық аумақты қамтитын 97 LoRa базалық станциясы орнатылды.

Жалпы жоба аясында 19 қалада 30 мыңнан аса көппәтерлі үйді, шамамен 1,5 млн. пәтерді және 6 926 шаршы километр қалалық аумақты қамтитын 400-ден аса LORA базалық станциясын орнату жоспарланып отыр.

Қамту радиусының үлкендігі (25 км дейін), түпкілікті құрылғылардың батареяларының қызмет ету мерзімінің ұзақтығы (10 жылға дейін) және құрылғылардың кең шоғыры үшін протоколдың ашықтығы LoRa желісінің артықшылықтары болып табылады. Бұл IoT желісі ақылды қалаға арналған шешімдер мен өнімдерді іске асыру үшін негізгі инфрақұрылымға айналады:

- Smart Metering: ресурстарды есепке алу құралдарынан көрсетулерді автоматты түрде жинау (су, электр, газ, жылу әнергиясы);
- Smart Lightning: ақылды жарықтандыру, қалалық жарықтандыруды қашықтан басқару және мониторингілеу;
- Smart Parking: ақылды паркинг;
- Smart Asset Management: көріз люктері, қоқыс контейнерлері және т.б. сияқты қала активтерін ақылды басқару.

«Smart Aqkol» ақылды қала құру жобасы

2018 жылы «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының негізгі бағыттарының бірі аясында Ақмола облысы Ақкөл қаласында Smart Aqkol жобасы іске асрылды. Іс жүзінде Smart Aqkol ақылды қалаларды құру үшін «Қазақтелеком» АҚ мүмкіндіктері мен шешімдерінің таныстырылым алаңы болып табылады. Ақкөл Қазақстанда ақылды қалалардың қолжетімді элементтері мен шешімдері іске асрылған алғашқы қала болып табылады.

B2C/B2B/B2G сегменттеріне арналған «Бұлтты телевидение» өнімі

2017 жылы «Қазақтелеком» АҚ-да бұлтты бейнебақылау жобасын іске асры басталды. Жобаның 1-кезеңі 8 911 кіреберісте инфрақұрылымды дайындауға және ҚР 18 қаласында көппәтерлі үйдің кіреберістерінде орнатылған камералардан бейнедеректерді жинауды және сақтауды қамтамасыз ететін бұлтты бейнебақылау платформасына 16 940 бейнекамераны қосуға арналды.

Әзірленген мобиЛЬДІК қосымшалар мен web-портал арқылы смартфоннан және басқа құрылғылардан бейнеге онлайн қатынау бұлтты бейнебақылаудың артықшылығы болып табылады.

Сондай-ақ ұзақтығы 7 тәулікке дейін архивтік бейнежазбаларды қарau мүмкіндігі, Tier 3 класының ДӨО-де бейнедеректерді сақтауды қорғау, республикалық, қалалық және аудандық деңгейлерде IIM/ІІД ДӨО-де біріктіру көзделген. Қызметті ұсыну географиясы: Алматы, Астана, Шымкент және 14 облыс орталығы.

2018 жылы жобаның 2-кезеңі іске асрылды, оның аясында «Бұлтты бейнебақылаудың» платформасы мен ресурстарды кеңейту жүргізілді:

1. В2С сегментінде 17 822 кіреберісте 33 880 бейнекамераға дейін камтуды кеңейту қамтамасыз етілді;

2. В2В/В2В сегментін 11 мың бейнекамерадан аса көлемде бұлтты бейнебақылау камераларымен қамту қамтамасыз етілді;
3. Бейнежазбаларды сақтау үшін серверлер шамамен 12 Петабайтқа дейін кеңейтілді;
4. Желілік түйіспені «Бұлтты бейнебақылау» платформасымен 100 Гбит/с дейін кеңейтілді.

Осылайша, 2018 жылы 45 мыңдан аса бейнекамераны қосу мүмкіндігі қамтамасыз етілді.

Сонымен қатар, В2В/В2Г сегменттері үшін бұлтты бейнебақылау бойынша өнім іске қосылды және мемлекеттік органдар мен қоғамдық орындарда орнатылған бейнекамераларға онлайн-қатынау бойынша пилоттық жобалар жүргізілді. 2019 жылы платформаның функционалын ұлғайту, оның ішінде пайдаланушылық сипаттамалар мен бейнеаналитика функционалын қолдану жоспарлануда.

Blockchain

2018 жылы бағдарламалық-аппараттық кешен іске асрылды, ол Павлодар, Ақтөбе, Шымкент, Қарағанды қалаларындағы 4 Блокчейн торабы болып табылады. Олар Hyperledger fabric Блокчейн-плаформасының басқарылуымен жұмыс жасайды. Сондай-ақ аталған жоба аясында Baas (Blockchain-as-a-Service) тұжырымдамасы бойынша Blockchain есептеуіш және инфрақұрылымдық ресурстарды ұсыну бойынша өнім қалыптастырылды. Сонымен қатар «Қазақтелеком» АҚ ҚР-да блокчейн технологиясын стандарттау үдерісіне қатысу мақсатында «Қазақстан Республикасында блокчейн және криптотехнологияларды дамытудың ұлттық қауымдастырығы» ЗТБ-ға кірді. 2019 жылы Baas өнімін коммерциялық пайдалануға шығару жоспарлануда.

E-commerce

2017 жылдың сонында «Қазақтелеком» АҚ chocomart.kz және intermarket.kz интернет-дүкендерінің активтерін сатып алу бойынша мәмілені жүзеге асырды.

2018 жылы сайтқа 1 млн. аса пайдаланушы кірген, 30 мыңдан аса қоңырау өндөлді. Аталған жобаларды дамыту мақсатында сайтта тауарлар ассортиментін 30 000-нан 40 000-ға дейін ұлғайту жұмыстары жүргізілді. Жиназ, балаларға арналған тауарлар, зергерлік әшекейлер, гүлдер санаттары қосылды. Еліміздің ірі желілік серіктестері қосылды. Жеке brand-book құрылды.

Homeshop және ForteMarket дүкенімен техникалық интеграция жүргізілді. Банк витринасында 3 000-нан аса тауар қойылған. Алматы қаласында «Қазақтелеком» АҚ ғимаратында тауарды өздігінен алғып кету орны ашылды.

2019 жылы ассортиментті кеңейту, банктермен ынтымақтастық және сайт редизайны жоспарланды.

Ktstore – marketplace (тауар сатушаларға арналған алан), «Қазақтелеком» АҚ өз күшімен өзірленуде. 2018 жылы өнімнің бета-нұсқасы өзірленді, сайтқа «Қазақстан Халық Банкі» АҚ өнімі – Home orange біріктірілді. Витрина макеті, мерчанттың жеке кабинеті, техникалық инфрақұрылым (CI, docker, ELK-мониторинг) өзірленді. Серіктестерге арналған marketing-kit құрылды. Ktstore іске қосу 2019 жылдың II тоқсанына жоспарланған.

Fintech

Fintech – «Қазақтелеком» АҚ өз күшімен өзірленген ktray төлем жүйесі.

2018 жылы электрондық төлем жүйесінің MVP нұсқасы құрылды. Ktray өніміне 406 қызмет енгізілді. Түрлі коммерция платформасында төлемдер қабылдау үшін төлем виджеті, интерфейс құру бойынша жұмыстар басталды. 3D-secure көмегімен өнімнің қауіпсіздігі қүшейтілді және iOS пен Android үшін мобиЛЬДІК қосымша жасалды. Toch ID/Face ID арқылы қосымшада авторландыру бойынша жұмыстар жүргізілді. Өнімнің жұмысы тестілік режимде жүзеге асырылуда.

Төлем қабылдау бойынша «Қазақтелеком» АҚ-мен бірлескен қызмет туралы шарт жасалды. telecom.kz сайтында виджет енгізу жоспарлануда. Төлем үйімінің лицензиясын алу жұмысы жүргізілуде. Коммерциялық іске қосу 2019 жылдың II тоқсанына жоспарланған.

Telco Cloud

Акционерлік құнды арттыру стратегиясы ая-сында «Қазақтелеком» АҚ технологиялық және инфрақұрылымдық жобаларды белсенді дамыта бастады. Мұндай жобалардың бірі «SDN/NFV-де деректер беру желілерінің миграциясы» болып табылады, оның аясында көптеген тораптар мен ДӘО-ларды виртуалданырылған желілік және есептеуіш сервистерінің өнімділігі жоғары платформасына ауыстыруды қамтитын жаңа архитектуралық құру жоспарланып отыр. Осы мақсаттар үшін Алматы, Атырау, Шымкент, Талдықорған және Көкшетау қалаларында MetroEthernet желілерін жаңғырту үшін агрегация деңгейінің 28 коммутаторы орнатылып қосылды. OCP (Open Compute Platform) және Leaf&Spine коммутация фабрикасын қамтитын CORD (Central Office as a Data Center) мақсатты архитектурасы дайындалды. RedHat OpenStack базасында RedHat OpenStack виртуалды ортасының жұмысы тексерілді және VNF (virtualized network function) тестіленді – виртуалды ортадағы түпкілікті сервистер.

2018 жылы кәштеу платформасының өткізу мүмкіндігі үлғайтылды. Осылайша, Google Global Cache 300 Гбит/с-ке және Akamai AANP 100 Гбит/с-ке кеңейтілді. 160 Гбит/с қосылған Facebook Network Appliance кәш-кластерді еске-ре келгенде жалпы кештелген трафик шамамен 500 Гбит/с құрайды және 2,2 млрд. тг. үнемдеуге мүмкіндік береді. 2019 жылы Google Global Cache кеңейту және Amazon CloudFront сервисімен түйіспе орналастыру жоспарлануда.

5G

2018 жылы компания Samsung-пен 5G технологиясының мүмкіндіктерін бірлесіп зерттеу бойынша өзара түсіністік туралы меморандум жасап, 5G дамыту бағытында ізденістерді бастады және Nokia корпорациясымен бірлесіп, технологияны пилоттық режимде тестілеу туралы уағдаластыққа қол жеткізді. «Қазақтелеком» трендтерді мүқият зерттейді және 5G-ді инфрақұрылымдық сервистер мен жаңа бизнес-мүмкіндіктер құру үшін қарастырады. 2018 жылы Қазақстанда 5G технологияны белсенді енгізу бойынша жұмыстар басталды:

- Қазақстанда 5G тұжырымдамасы мен тестілеу жоспары әзірленді;
- 5G тестілеу үшін жиіліктер мен географиялық орындар анықталды;
- тестілеу үшін 5G жабдығын ұсыну туралы өндірушілермен уағдаластыққа қол жеткізілді;
- 5G FWA тіркелген сымсыз желілерде қолдану үшін 5G Beamforming технологиясы элементін тестілеу жүргізілді.

М.М.Әбділдәбеков

«Қазақтелеком» АҚ ақпараттық технологиялар жөніндегі бас директоры

«Біздің болашағымыз – дамудың жаңа бағыттарында. 2018 жылдан бастап біздің барлық жобалар мен бастамалар – бұл жаңа стратегияның және ықпалдастырылған цифрлық қызметтер провайдері, жаңа Қазақтелекомның басты элементтері. Жаңа экономикалық заманда клиенттеріміздің қажеттіліктері туралы білім біздің құндылығымыз болып табылатынын үғына отырып, электрондық коммерция нарығына шықтық. Біз бұл қажеттіліктерді түпкілікті тұтынушылар нарығында қанағаттандырумен қатар, цифрлық ортада өзара іс-қимыл құралдарын ұсына отырып, шағын және орта бизнестерге көмектесуге тырысамыз. Шағын және орта бизнес үшін цифрлық платформа, ismet.kz құралдарын ұсыну, фискалдық деректер операторының функцияларын іске асыру, сондай-ақ ktrau электрондық төлем жүйесін іске асыру – үлкен деректерге және тұтынушылар мен бизнестердің цифрлық әкожүйе қызметтеріне деген сұранысын қанағаттандыруға негізделген цифрлық қаржылық әкожүйе құру бойынша біздің алғашқы қадамдарымыз».

Корпоративтік ақпараттық жүйелер

«Қазақтелеком» АҚ бизнес-үдерістерін автоматтандыру аясында 2018 жылы Қоғам филиалдарының анықтамалықтарын орталықтандыру аяқталды. Тапсырысты 100 секундта құру мәс-сатында CRM 2.0. жүйесі пайдалануға енгізілді. Жеңілдетілген пайдаланушылық интерфейс, жүйенің іркіліссіз икемді қайта конфигурациясы мүмкіндігі, техникалық есепке алу жүйелерімен, телекоммуникация желісінің өзгерістерін басқару жүйесімен (ТЖӨБЖ) кеңейтілген интеграция, биллинг, тапсырыстарды басқару CRM 2.0 айрықша ерекшеліктері болып табылады. CRM 2.0 іске қосу нәтижесінде деректердің жаңа моделі мен пайдаланушылық интерфейсті оңтайландыру есебінен тапсырыс уақытын қысқартуға кол жеткізілді, деректерді бақылау үлғайтылды, өнім ұсыныстарын теңшеу, сегмент, филиал, сату арнасы бойынша абоненттің қызметтер жиынтығын қосуды бақылау орталықтандырылды.

ШОБ үшін ашық цифрлық платформа

2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ «ISMET.kz бизнес үшін ашық цифрлық платформа» жобасын іске қосты. Жоба қазақстандық бизнес үшін ақпараттық іргетас құру бойынша бастамалар және инфокоммуникациялық оператордың жаңа бизнестер мен нарықтарды игеруі, сатуда клиентке және сегментке бейінделген бағытты қамтама-сыз ету үшін цифрлық маркетинг әдістерін енгізу аясында іске асырылуда.

Платформада персоналды іріктеу, серіктестер іздеу, құжатайналымы, кассалық, бухгалтерлік және салықтық есепке алу сынды үдерістерді автоматтандыратын қазақстандық IT-компанияларының цифрлық сервистері агрегацияланған. ISMET.kz-те коммуникациялар үшін функционал автоматтандырылған: блогтар, «Сұрақ-жауап» бөлімі, бизнес жаңалықтары және бизнес тақырыбы бойынша танымдық мақалалар. Сондай-ақ IT-компаниясы өз шешімін ISMET.kz-те интегра-

циялап, әлеуетті мақсатты нарықта шыға алады. Платформа кәсіпкерге бизнесті жүргізу үшін заманауи құралдар мен бизнесті жүргізуге қажетті білім береді. Портал кәсіпкерлердің консультация алу, кеңес немесе бағдарламалық шешім сынды көмек алатын бірыңғай ресурсы болуға үмттылады.

Қазақстан медицинасының цифрлық картасы

«Қазақтелеком» АҚ 2018 жылы нарықта медициналық үйымдарға арналған «Қазақстан медицинасының цифрлық картасы» атты жаңа өнім шығарды. Жоба бұлтты технологиялар базасында іске асырылды. Ол Қазақстанның медициналық үйымдарының сайттарын біріктіріп, бірыңғай платформада стандарттайды. Сервистің негізгі пайдаланушылары Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылады және онда рейтингілер мен пікірлер жүйесі бар республиканың барлық медициналық үйымдары мен дәрігерлері туралы ақпарат агрегацияланған.

2018 жылы сервис pilotтық режимде Қазақстанның 70 клиникасында енгізілді.

Бұлтты бухгалтерлік есеп

Бұлтты бухгалтерлік есеп сервисі 2018 жылы Павлодар қ. мекемелерінде енгізілді. Сервиске 100-ден аса мектеп пен балабақшасы қосылды. Бұлтты есепке алу жүйесінде бухгалтерлік, кадрлық есепке алу және контингенттің қозғалысын есепке алу автоматтандырылады және бұл білім беруде жан басына қаржыландыруды енгізу жағадайларында мейлінше өзекті болып табылады.

Сервисті енгізу нәтижесінде мемлекеттік және жергілікті өзін-өзі басқару органдары оқушылар мен мұғалімдерге қатысты қаржы-шаруашылық қызмет туралы білім беру мекемелерінің нәтижелері мен бюджеттік құралдарды нақты пайдалану туралы дұрыс әрі жедел ақпаратты алады.

2019 жылы жобаны Қазақстан Республикасының басқа өнірлеріне тарату жоспарланды.

«Қазақтелеком» АҚ бірыңғай порталы – telecom.kz

2018 жылдың соңында сатудың цифрлық арнасы бөлшек бизнес сегментінде жалпы сату сомасының 15% артық көлемді құрады. Сайтқа кіру динамикасы тамыздағы ай сайынғы 143 791 көрсеткішінен желтоқсан айында 257 238 дейін артты. Атап айтқанда, 2018 жылы 14 желтоқсанда сайт ашылғалы күнделікті кірудегі ең жоғары көрсеткіш тіркелді – 25 519 кіру. Жаңа оңтайландырылған сайт өзірленді, сайт картасы оңтайландырылды, бұл іздеу жүйелері үшін ресурсты барынша ашық, кере алу мүмкіндігін тузызды.

Жаңа өнімдер мен серікtesttік сервистерді онлайн сату іске қосылды.

Big Data

«Қазақтелеком» АҚ-да 2018 жылдан бастап Big Data жобасы іске асырылуда. Data Flow, Big Data Analytics System, Marketing Automation System және Event Processing System кіші жүйелері негізгі құрамдастары болып табылатын ашық бастапқы коды бар бағдарламалық жасақтама базасында машиналық оқытуға арналған бағдарламалық-аппараттық кешен іске қосылды.

Бұл жоба 360 клиент профилін құруға, сегменттеу, таргеттеу жасауға және клиенттердің негізгі қызығушылықтарын анықтауға мүмкіндік береді.

Деректер аналитикасы бойынша IT-және бизнес бөлімшелердің бірлескен командалары анықталды. 2018 жылға негізгі басымдылықтар кетуді тәмендету, «Қазақтелеком» АҚ қызметтерін, e-commerce қосымша сату және кросс сату бойынша бизнес-кейстер, сондай-ақ деректерді сыртқы монетизациялау мәселелері болып табылды.

A.B. Лезговко

«Қазақтелеком» АҚ бас техникалық директоры

«Біз үшін елді цифрландыру дегеніміз – бұл ең алдымен барлық телекоммуникация қызметтерін пайдалану салаларын кеңейту болып табылады, сондықтан біз «АЕМ-дегі ТОБЖ» жобасын жаңа цифрлық экономиканың инфрақұрылымдық негізі ретінде іске қостық. Негізгі мақсат – ауылдық жердегі мемлекеттік және өлеуметтік мекемелерді «Цифрлық Қазақстан» жобасы бойынша іске асырылатын қызметтермен қамтамасыз ету: мектептер үшін – білім беру контенті мен жобаларға қолжетімділік, құқық қорғау органдары үшін – өз корпоративтік желілерін құру мүмкіндігі, медициналық мекемелер үшін – телемедицина жетістіктерін және бірыңғай ақпараттық базаларды қолдану мүмкіндігі. Мұның барлығын телекоммуникациялық инфрақұрылыммен қамтылмаған аумақтарда жасау мүмкін емес, ендеше тұрғындардың мемлекеттік қызметтер сервистерінің барлық жиынтығын пайдалануда тен құқықтары ие емес».

Телекоммуникациялық инфрақұрылым және желіні дамыту

«Ауылдық елді мекендерді талшықты-оптикалық байланыс желіжолдары бойынша кеңжолақты қатынаумен қамтамасыз ету» жобасы

«Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасына сәйкес ауылдық елді мекендерді кеңжолақты қатынаумен қамтамасыз етуге бағытталған жоба бойынша талшықты-оптикалық байланыс желіжолдары құрылышының басталуы 2018 жылдың басты оқиғаларының бірі болды. Екі жыл ішінде 15 мың км аса талшықты-оптикалық байланыс желіжолдарын салу және магистралдық арналарға 828 елді мекенде 2,5 мыңға жуық мемлекеттік мекемені қосу жоспарланып отыр.

Бұл осындағы ауқымдағы мемлекеттік-жекешелік әріптестік механизмі арқылы іске асырылып отырған алғашқы жоба: Қазақтелеком жеке әріптес ретінде 2020 жылдың соңына дейін өз қаражаты есебінен талшықты-оптикалық желіні салады, оған мемлекеттік мекемелер мен бюджеттік үйымдарды қосады және қызметтерді ұсынуды қамтамасыз етеді. Құрылған инфрақұрылымды басқа нарыққа қатысушыларға, оның ішінде үялы компанияларға ішкі желілерді салу және телекоммуникация қызметтерінің толық шоғырын көрсетуге ресурстарды ұсыну есебінен сервистерді ұсыну үшін пайдалануға болады. 2018 жылдың соңына дейін «Қазақтелеком» АҚ Шығыс Қазақстан, Павлодар, Ақтөбе және Батыс Қазақстан облыстарында 7 АЕМ-де 27ММ/БҰ қосуды қамтамасыз етті. Бұдан басқа 2019 жылдың екінші жарты жылдығында 462 АЕМ-де 1 352 ММ/БҰ қосу үшін ЖСҚ әзірлеумен жобалау-іздестіру жұмыстары басталды.

Магистральдық тасымал желісін дамыту

2018 жылы қолданыстағы Үлттық ақпараттық супермагистральдың (ҰАСМ) өткізу мүмкіндігін кеңейту мақсатында DWDM магистральдық желісін салу бойынша жұмыстар жалғастырылды:

- Интернеттің сыртқы арналарына жиынтық қуат 890-нан 940 Гбит/с дейін ұлғайтылды;
- Шекаралас өтпежолдарды кеңейту үшін DWDM магистральдық желісі жабдығының құрастырылған сыйымдылығы 1 380 Гбит/с кеңейтілді;
- Жүйенің қосымша функционалдық мүмкіндіктерін қамтамасыз ететін DWDMбасқару жүйесі ЖБ нұсқасы жаңартылды;
- Трафикті қорғауды қамтамасыз ету үшін Қарағанды, Павлодар, Өскемен, Талдықорған, Тараз, Петропавл, Қостанай қ. ROADM тораптық станцияларында енгізу-шығару қосымша құрылымы ұйымдастырылды.

ДБМЖ желісі

Деректер берудің магистральдық желісі 100G 10 портына және 10G 296 портына кеңейтілді. B2O/B2B сегменті үшін жалпы өткізу мүмкіндігі 585 Гбит/с 1 497 арна, жалпы өткізу мүмкіндігі 1 Гбит/сB2G арналған 300 арна ұйымдастырылды. Павлодар, Семей, Өскемен, Қызылорда қ. қалалық желілері өзектерін өнімділігі мейлінше жоғары маршруттаушыларға ауыстыру жүргізілді. Атырау, Қекшетау, Талдықорған, Шымкент қалаларында SDN технологиясын қолдайтын қалалық желілердің жаңа жабдығы орнатылды, жаңа жабдыққа қатынау желілерін (DSLAM, МАК, және т. б.) қосу жұмыстары жүргізілуде.

IPTV қызметін енгізу және дамыту

- Желі сыйымдылығы 86 060 iDTV қосылу орындарына санына кеңейтілді;
- Жаңа сервис енгізілді – Call орталыққа өтініш білдіру арқылы IDTV қосымша қызметтеріне (телеарналар топтамасына) қашықтан қосылу;

- Статистика жинауга арналған сервер жаңғыртылды;
- MPEGHD, FULLHD, 4K форматтарында 40 дейінгі телеарна қабылдау үшін Алматы қ. IPTV (HeadEnd) бас торабы кеңейтілді;
- 70 дейінгі HD арна тарату қамтамасыз етілді.

Жергілікті телекоммуникация желілері

Республиканың жергілікті телекоммуникация желісінде 6 090 коммутация орны (КО) бар. Оның ішінде: қалалық елді мекендерде (ҚЕМ) 3 158 КО, ауылдық елді мекендерде (бұдан әрі – АЕМ) 2 932 КО бар.

Құрастырылған жалпы сыйымдылық 5 403 953 нөмір болды, оның ішінде: ҚЕМ-де – 4 048 825, АЕМ-де – 1 355 128 нөмір.

Станционарлық телефон желіжолдарынан бас тарту секілді бүкіл әлемде орын алғып отырған үрдіс «Қазақтелеком» АҚ желісін де айналып өткен жоқ. Бұл ретте ЖТ теріс өсімі бойынша көрсеткіш өткен жылмен салыстырғанда 447 087 бірлік болды, оның ішінде ҚТЖ бойынша 387 374 бірлік, СТЖ бойынша 59 713 бірлік болды. Клиенттердің кетуінің алдын алу бойынша Қоғам өткізіп отырған кешенді іс-шаралар, оның ішінде қызметтерді топтамамен сату, қызмет көрсету сапасын арттыру, GPON желісіне телефонияны қосу белсенді абоненттік базаны ұстап қалуға мүмкіндік берді.

Тіркелген желіжолдар саны 2019 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша 2 978 472 бірлікті құрады. Оның ішінде: ҚТС-да – 2 123 977, СТС-да – 854 495 бірлік.

Қоғамның телефон желісін онтайландыру аясында 2018 жылы 38 мың абонент сым желіжолдарынан FTTH желісіне ауыстырып қосылды. Өскемен қ. АТС-21 және RSU-238 пайдаланудан шығарылды. 2018 жылдың аяғына кеңжолақты қатынау желісі сыйымдылығы 116 433 портқа ұлғайтылды және 2 420 855 портты құрады, оның 41% GPON портына тиесілі.

Ауылдық мектептерге интернет желісіне қатынау үсыну

2018 жылдың аяғына 7 019 телефондандырылған ауылдық мектептің 5 761-і КЖҚ технологиясы бойынша интернет желісіне қосылды, оның ішінде Солтүстік Қазақстан облысының 75 мектебі және Қызылорда облысының 40 мектебі торап орындарында коммутаторлар орната отырып, радиоқатынау жабдығы базасында интернет желісіне қатынауға қол жеткізді.

Орталықтандырылған телекоммуникация желілерін басқару

«Өрлеу» трансформация бағдарламасының аясында орталықтандырылған телекоммуникация желілерін басқару жобасы іске асырылды. 2018 жылдың Желілерді басқарудың бірынғай орталығын автоматтандыру үдерісінің деңгейі 95% көрсеткішке жетті, оның ішінде еңбек өнімділігі 27%-ға артты.

2018 жыл телекоммуникация желілерін (ChangeManagement) өзгертудегі басқарудың сапалы үдерісін дамыту, абоненттік қатынау желілеріндегі (IncidentManagement) бүлінімдерді жою, телекоммуникация желілерінің жұмыс сапасын басқару (QualityManagement), үнемі өндірістік желілердегі басқару үдерісін дамыту, ресурстарды есептеу жүйесі мен телекоммуникация желі ресурстарындағы бұзылымдарды жоюмен сипатталады.

Үшденгейлі үлгідегі (Tier 1/2/3) тиімді жұмыстар TMForum үсыныстарына сәйкес жасалғандықтан, қызметкерлерді жүйелі мамандандыруға және олардың жүктемесін бірдей бөлу мен желідегі жұмыс көрсеткіші сапасын арттыруға ықпал етеді.

2018 жылдың қорытындысы бойынша MTTR желісіндегі жұмыстарды қалпына келтірудің орташа уақыт көрсеткіші 2017 жылмен салыстырғанда 12%-ға төмендеді және төмендеуі мүмкін.

Байланыс орталықтарын орталықтандыру аясында 2018 жылдың төртінші тоқсанында қызметкерлердің штат санын арттырмай, ҚР өнірлеріндегі барлық абоненттерге жетікүндік қызмет көрсетуге өтү жүзеге асырылды. Бұл ретте орташа есеппен желіде абоненттердің күту уақыты 16%-ға төмендеді және 30 сек. құрайды. Шагымдарды жою жылдамдығы «165» Байланысу орталығының абоненттері шагымдарының санының 31%-ға төмендеуіне әкелді.

Техникалық шешімдерді іске асыру GPON жабдығында TriplePlay (жоғары жылдамдықтағы интернет, цифрлық телеарна және телефония топтама құрамындағы үсыныстар) автоматты активация/деактивация қызметтері абоненттердің бұл қызметтерді қосу мерзімін айтарлықтай қысқартты, сондай-ақ жабдықты конфигурациялау үдерісінде қызметкердің қатесін жойып отырады. Қызметтер активациясының автоматты үдерісі бір минут (қолмен жұмыс істеу тәртібіндегі 4 сағаттың орнына) көлемінде орындалады, Оператордың жұмыс жылдамдығының артуы абоненттің қанағаттандыру дәрежесіне оң әсерін тигізеді.

Персоналды мобиЛЬДІ басқару

жобасын дамыту аясында мыңға жуық техникалық мамандар – монтерлер мен инсталляторлар мобиЛЬДІ терминалмен жабдықталды, бұл оларға онлайн тәртібінде абоненттердің өтінімін өңдеуге мүмкіндік береді. Персоналдың мобиЛЬЛІГІН дамытуды қамтамасыз ету тапсырманың орындалу барысын қадағалау тиімділігін және мамандардың ағымдағы жұмыспен қамтылуын анықтауды арттырды және өз кезегінде желідегі жұмыстардың оңтайлы бөлінуіне мүмкіндік берді.

2018 жылы мобиЛЬДІ персонал 1 млн. астам қызметтерді орнату мен бүлінімдерді жою жұмыстарын жүргізді. Аталған механизмді қолдану техникалық кадрларды басқаруда аталған санат мамандарының еңбек өнімділігін 10%-ға арттырды.

VCIP дамуы

Қызметтерді ұсыну үдерісін жаңғыртуда маңызды кезеңдерінің бірі – техникалық есеп жүйесіне арналған бірыңғай интеграциялық торабына жаттың VCIP орталықтандырылған дерекқор базасын дамыту. VCIP дамуының нәтижелілігі техникалық мүмкіндікті анықтауда нақты үақытты қыскартумен негізделіп, оптикалық желі бойынша абоненттерге қызмет көрсетуде Алматы қаласында 4–8 сағаттан 100 секундқа дейін қыскаруына себеп болады.

ҚР жергілікті телекоммуникация желісінде:

6 090

коммутация орны (КО) бар

қалалық телефон желісінде (ҚТЖ)

3 158 (КО)

селолық телефон желісінде (СТЖ)

2 932 (КО)

Жалпы құрастырылған сыйымдылық:

5 403 953

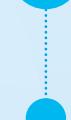
нөмір

құрады

ҚТЖ құрастырылған сыйымдылық

4 048 825 нөмір

СТЖ құрастырылған сыйымдылық

1 355 128 нөмір

Жалпы іске қосылған сыйымдылық:

3 074 653

нөмір

болды

ҚТЖ іске қосылған сыйымдылығы

2 201 031 нөмір

Жалпы іске қосылған сыйымдылық

873 622 нөмір

A.А. Өзбеков
«Қазақтелеком» АҚ бас қаржы директоры

«Компанияның қаржылық тұрақтылығы оның нарықта өмір сүру алуының кепілі болып табылады. Кірістердің шығыстардан тұрақты түрде артып отыруы, ақша қаражатын еркін және тиімді пайдалану компанияның 2018 жылы тұрақты дамуын қамтамасыз етті. 2018 жылы компанияның шоғырландырылған таза пайдасы рекордты 42,8 млрд. теңгені құрады. «Қазақтелеком» Кселл акцияларының бақылаудағы топтамасын сатып алды, бұл мобильді байланыс нарығында үlestі 64% дейін арттырып, бизнестің маржиналдығын ұлғайтуға және оның әрі қарай өсуіне мүмкіндікті қамтамасыз етуге жол ашты. «Қазақтелекомның» кредиттік рейтингінің «BB+» деңгейінде сақталуы компанияның жоғары жұмыс өнімділігін, тәуекелдерді тиімді басқарып отырганын және республиканың телекоммуникация нарығындағы көшбасшы тұғырда табысты сақтап отырганын көрсетеді».

Қаржылық нәтижелер

Басты қаржы көрсеткіштері

2018 жылы компания ұзақ мерзімді стратегиясын іске асыруда оң нәтижелерге қол жеткізді.

«Қазақтелеком» АҚ 2018 жылғы жұмыс қорытындысы бойынша:

- «Қазақтелеком» АҚ желісінде тіркелген желіжолдар саны 2 978 472 желіжолды нөмесе 2017 жылғы фактімен салыстырғанда 86,9% құрады. Тіркелген желіжолдар санының төмендеуіне пайдаланушылардың тіркелген байланыс қызыметтерінен мобильді байланыска көшүи әсер етті, бұл үрдіс бүкіл әлемде орын алуша;
- КЖҚ абоненттерінің саны 1 700 976 портты құрады, бұл 2017 жылғы фактінің 101%;
- ақылы телевидение абоненттерінің саны 772 373 орынды немесе өткен жылғы фактімен салыстырғанда 105% құрады, соның ішінде iD TV – 621 758 орын.

«Қазақтелеком» АҚ бойынша **қызыметтердің саудадан шоғырландырылған кіріс** 222 726 млн. теңгені құрады, бұл өткен жылғыдан 6%-ға жоғары. Жоспар 103,5% орындалды.

Шоғырландырылған таза пайда 42 883 млн. теңгені құрады, бұл жоспардан 72%-ға асты.

EBITDA – салық, кредит үшін пайыздар мен амортизациялық есептеулер шегерілгенге дейінгі пайда жоспарланған көрсеткіштен 14% асты. Нәтижесінде 2018 жылдың қорытындысы бойынша EBITDA көрсеткіші 79 887 млн. теңгені құрады, ал жоспар 69 376 млн. теңге болатын.

EBITDA маржасының деңгейі 35,9% құрап, жоспарланған көрсеткіштерден 3,4% асты.

Аталған көрсеткішке операциялық қызметтің тиімділігін арттыруға және шығынды оңтайландыруға бағытталған стратегияны іске асыру нәтиже-сінде қол жеткізілді.

«Қазақтелеком» АҚ компанияларының тобы бойынша есепті кезеңдегі негізгі қызметтен **шоғыр-ландырылған шығыс** 185 622 млн. теңгені құрады.

«Қазақтелеком» АҚ компанияларының тобы бойынша 2018 жылғы **курделі салыымдар көлемі** 47 853 млн. теңгені немесе өткен жылғы фактімен салыстырғанда 164,4% құрады. Жоспар 88,4% орындалды.

ARPU (бір абонентке шаққандағы орташа кіріс) 5 017 теңгені құрады.

Кредиттік рейтингілер динамикасы

«Қазақтелеком» АҚ ұзақ мерзімді оң кредиттік тарихын Standard & Poor's және Fitch Ratings халықаралық агенттіктері белгілейтін компанияның кредиттік рейтингілерінің динамикасынан байқауға болады.

2018 жылдың 18 желтоқсанында Fitch Ratings халықаралық рейтингілік агенттігі «Кселл» АҚ, дауыс беретін акцияларының 75% сатып алуды туралы келісімге қол қойылғаннан кейін «Қазақтелеком» АҚ, және «Кселл» АҚ, рейтингілерін Fitch Ratings «Оң» тізіміне енгізді. Агенттік аналитиктерінің бағасы бойынша «Кселл» АҚ, акцияларының бақылау пакетін сатып алуды «Қазақтелеком» АҚ, операциялық пайдасын және компанияның нарықтағы үстанимдарын жақсартты. Мобильді байланыс сегментіндегі нық үстаним компанияның кеңжолақты байланысты қоса алғанда, тіркелген байланыс сегментіндегі көшбасшылық жағдайын толықтыра туследі.

Standard & Poor's 2018 жылғы желтоқсанда Standard & Poor's рейтингілік агенттігі «Қазақтелеком» АҚ, кредиттік рейтингін «Тұрақты» болжамымен «ВВ» деңгейінде растады, бұл «Қазақтелеком» АҚ-ның «Кселл» АҚ дауыс беретін акцияларының 75% сатып алуды туралы келісімге қол қойылғаннан кейін орын алды. Агенттік мәміле «Қазақтелеком» АҚ, компаниялары тобына мобильді байланыс нарығындағы үлесін 64% дейін өсіріп, бизнес маржиналдығын үлгайтуға және оның әрі қарай өсүі үшін мүмкіндіктер қамтамасыз етуге жол ашты.

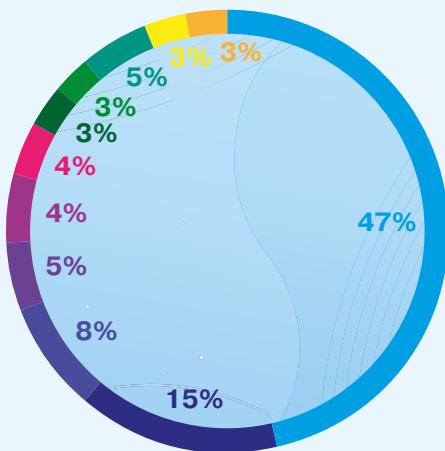
«Қазақтелеком» АҚ, кредиттік рейтингісінің «Кселл» АҚ үлесін сатып алу бойынша мәмілені жапқаннан кейін де «ВВ+» деңгейінде сақталуы компанияның кредит төлеу мүмкіндігі мен тәуекелдерді тиімді басқару деңгейі жоғары екенін және республиканың телекоммуникация нарығындағы Қоғамның көшбасшы ретіндегі үстанимдарын табысты сақтап қалғанын көрсететін жағымды оқыға болып табылады.

Қаржылық шолу

«Қазақтелеком» АҚ 2018 жылға қызметтер сатудан шоғырландырылған кірістері **222 726** млн. теңге болды.

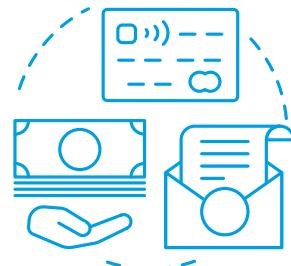
18-сурет. «Қазақтелеком» АҚ компаниялары тобындағы кірістер құрылымы

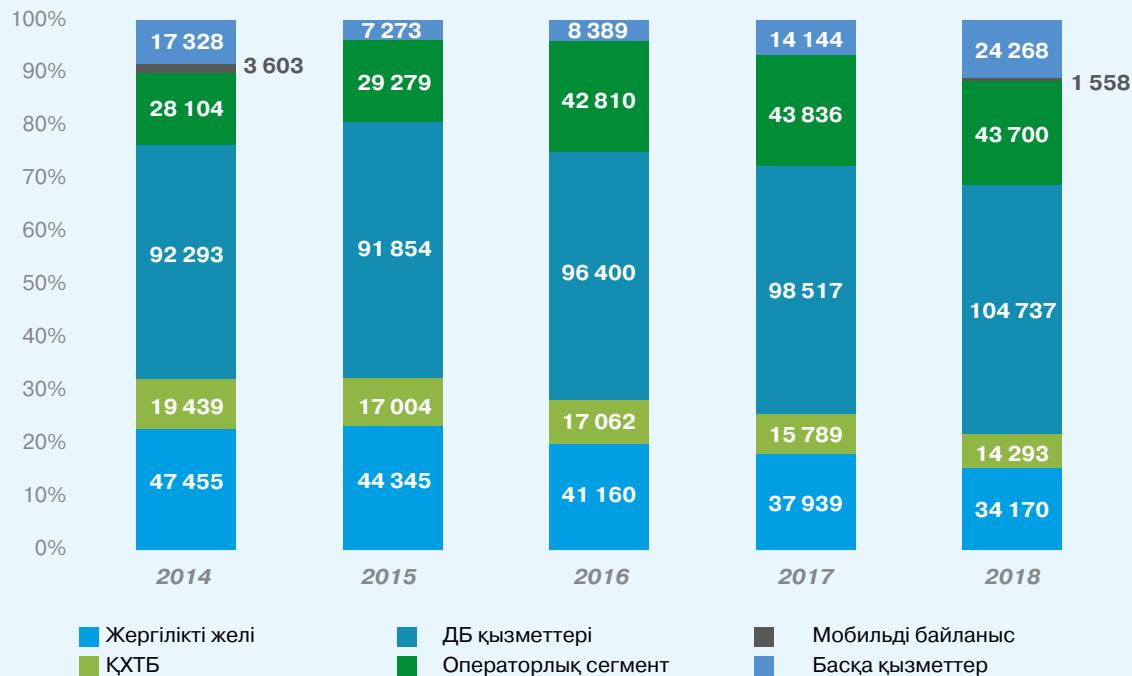
- Деректер беру желісі
- Жергілікті телефон байланысы
- Тасымал желісі арналарын жалдау
- Байланыс операторларына деректер беру желісі қызметтерін ұсыну барысындағы кірістер
- Халықаралық операторлармен келісімдер
- Қалааралық, халықаралық телефон байланысы Корпоративтік инфокоммуникациялық қызметтер
- Ұялы байланыс операторларын қоса алғанда, бөгде операторлар абоненттерімен сөйлесулер
- Басқалары
- Конвергентті қызметтер ұсынудан (FMS/FMC) кірістер
- «Қазақтелеком» АҚ желісіне қосылған байланыс операторларымен келісімдер бойынша кірістер

2018 жылы кірістердің мейлінше көп үлес салмағы мыналарға тиесілі болды:

- деректер беру қызметтерінен, «Қазақтелеком» АҚ кірістерінің жалпы құрылымындағы үлесі 47,0% құрады;
- жергілікті телефон байланысы қызметтерін көрсетуден, кірістердің жалпы құрылымындағы үлесі 15,4% құрады;
- тасымал желісі арналарын жалға беруден, кірістердің жалпы құрылымындағы үлесі 8,3% құрады;
- байланыс операторларына деректер беру жерінде қызметтерін көрсетуден, кірістердің жалпы құрылымындағы үлесі 4,6% құрады;
- халықаралық операторлармен келісімдер бойынша кірістердің жалпы құрылымындағы үлесі 4,0% құрады;
- қалааралық және халықаралық телефон байланысы қызметтерін көрсетуден, кірістердің жалпы құрылымындағы үлесі 3,6% құрады.

19-сурет. 5 жыл ішіндегі кірістің мейлінше елеулі балтарының динамикасы, млн. теңге

Соңғы бірнеше жылда тіркелген телефония қосылуарының көлемі мен дауыс трафигінің төмендегені байқалады. Нәтижесінде абоненттік сегмент бойынша КХТБ қызметтерінен кірістің өсу қарқыны мынадай себептермен төмендеді:

- мобиЛЬДІ байланыстың кіргің деңгейінің артуы және мобиЛЬДІ операторлардың төмен тарифтері;
- қоңырау шалудың балама түрлері мен алмасыруышы қызметтер танымалдылығының артуы (VoIP, Skype, WhatsApp және т. б.).

Сондай-ақ тіркелген КЖК көлемдерінің өсу қарқыны азайғаны байқалады. Бұл бәсекелестіктің артуы, соның ішінде мобиЛЬДІ КЖК дамуы салдарынан орын алуда.

«Қазақтелеком» АҚ «тәжірибелі» қызметтерден азайған кірістің орнын толтыру және тенденстірілген өнім портфелін құру мақсатында:

1. Өлі де экстенсивті өсуі мүмкін сегменттерде белсенді даму және нарық үлесін арттыру стратегиясын өзірлеуде, атап айтқанда:

- ақылы ТВ;
- жаңа қызметтер.

2. Қосымша сервистерді өз уақытында енгізеді – бұл ең алдымен конвергенттеген қызметтер, ДӘО, жүйелік ықпалдастыру, «Бұлтты есептейлер» қызметтері (SaaS, PaaS және т. б.), пайдаланушылардың кең тобына арналған контент-сервистер (такырыптық web-порталдар, мобиЛЬДІ коммерция, мобиЛЬДІ маркетинг, мультимедиялық контент және т. б.).

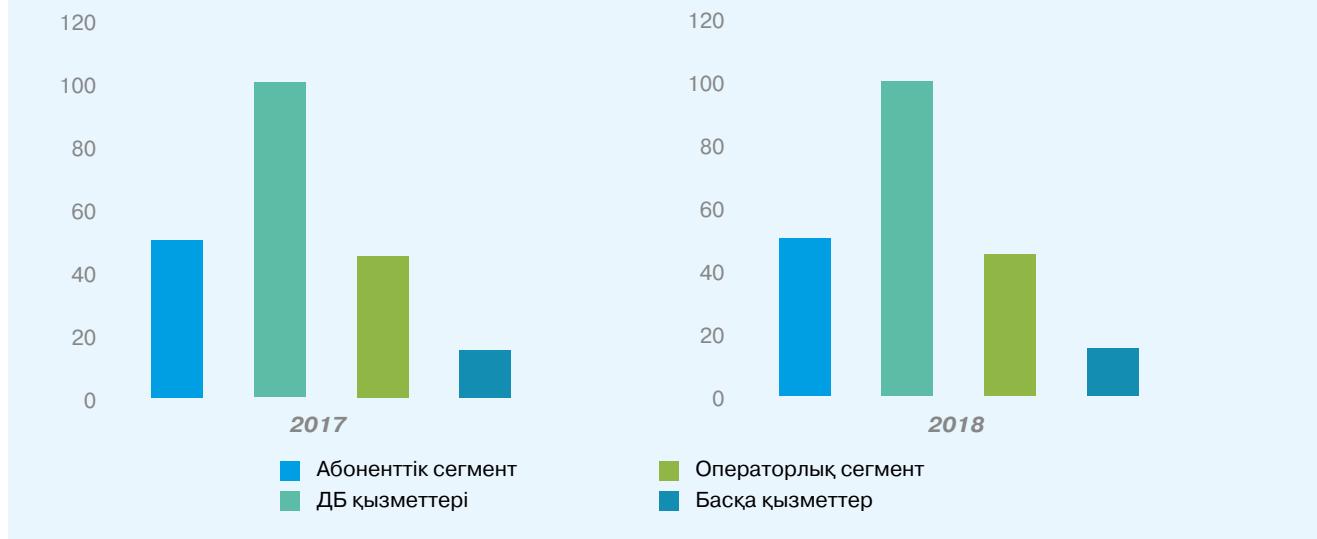

Жаңа қызметтер сатудан кіріс, 2018

Интернет желісіне КЖҚ қатынау қызметтерінің кірігү деңгейінің өсуіне және IT-технологиясының дамуына байланысты қызметтерді тұтыну стилі өзгерді. Тұтынушылар интернет қосымшалары (Skype, агенттер, мессенджерлер) арқылы VoIP

технологиясын пайдалану жолымен дауыс қызметтерін тұтынға көбірек аудиода және бұл дәстүрлі телефония қызметтерін тұтыну дәрежесіне әсер етуде. Деректер беру желісінің қызметтері үздіктер қатарын бастап тұр.

20-сурет. 2017 жылмен салыстырылғанда 2018 жылғы кіріс құрылымындағы өзгерістер, млн. теңгемен

Инвестициялық қызмет

2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ инвестициялық жобалары портфели ЕТҰ қоспағанда 47,7 млрд. теңге болды, оның ішінде техникалық даму жобаларына 35 млрд. теңгеге жуық қаражат жұмсалды.

21-сурет. Инвестициялар қарқыны, млн. теңгемен

Сатып алушағы қазақстандық қамту

Айқындылықты қамтамасыз ету мақсатында электрондық сатып алу порталында және Қоғамның корпоративтік порталында алдағы кезеңде сатып алу жоспары және ұзақ мерзімді сатып алу жоспары, сондай-ақ өткізіліп жатқан сатып алу туралы ақпарат пен олардың нәтижелері орналас-тырылады.

2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ компаниялары тобы сатып алушы ашық тендер тәсілдерімен және баға ұсыныстарын сұратумен электрондық сатып алушын ақпараттық жүйесінде бағаны төмендетіп, сауда жүргізу арқылы жүзеге асырды (www.tender.sk.kz). Электрондық сатып алушын жаңа алынғана көшүге байланысты 2018 жылғы 19 ақпаннан бастап бір көзден алу тәсілімен сатып алу және баға ұсыныстарын сұрату арқылы сатып алу, 2018 жылғы 21 мамырдан бастап ашық тендер тәсілімен сатып алу www.zakup.sk.kz адресі бойынша ЭСАЖ 2.0 жаңа платформасында жүзеге асырылады.

Компанияда тұрақты негізде «Электрондық сатып алу жоспары және есептілікті қалыптастырудың, автоматтандырылған жүйесі» ақпараттық жүйесі арқылы сатып алушағы жергілікті қамту көрсеткіштеріне мониторинг жүргізіледі. Мониторинг нәтижелері жергілікті қамту мониторингі картасында (www.kmks.kz) көрнекі түрде көрсетілген.

Барлығы 2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ, компаниялары тобы 64,936 млрд. теңге сомасына 10 214 шарт жасады, бұл ретте жергілікті қамту үлесі 30,24% (тауарлар сомасы 30,896 млрд. теңге (ЖҚ үлесі – 12,44%), жұмыстар – 16,491 млрд. теңге (ЖҚ үлесі – 58,31%), қызметтер – 17,549 млрд. теңге (ЖҚ үлесі – 47,93%).

Компаниялар тобының жалпы сатып алуындағы тауарлардың үлесі 47,6%, жұмыстардың үлесі – 25,4%, қызметтердің үлесі – 27,0%.

Жергілікті қамту бойынша көрсеткіштерге қол жеткізу мақсатында Қоғам холдингшілік кооперацияны дамыту және сатып алу кезінде холдингке кіретін ұйымдарға, холдингтің тауар өндірушілері тізіліміне кіретін сатып алынатын тауар өндірушілерге басымдылық ұсыну бойынша жұмыстар жүргізеді.

2018 жылы «Қазақтелеком» АҚ компаниялары тобы жалпы сомасы 11,097 млрд. теңгеге ілгеріде жасалған ұзақ мерзімді шарттарды демеу жұмыстарын жалғастырды, бұл ретте жергілікті қамтудың орташа деңгейі: тауарларда – 59,7%, жұмыстар мен қызметтерде – 94,7% құрады. Ұзақ мерзімді шарттарды жасаудың мақсаты Қазақстанда өндірілген тауарларды сатып алу бөлігінде отандық тауар өндірушілермен өзара қарым-қатынасты дамыту, жаңа импортты алмастыратын тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді игеруде көмек көрсету болып табылады.

06

Тұрақты даму

Ұжымдық шартпен қамтылған қызметкерлер
пайызы

96%

Кадрлардың тұрақтамау коэффициенті

9,8%
күрады

Жылына 1 жұмыскерге шаққанда оқу
сағатының орташа саны:

19,8
сағат

CASH RECEIPT

TRANSACTION INFORMATION
Date: 10/20/2018
Customer Name: Paul Shaffer
Total Amount: \$10.00

Change Given: \$0.00
Other Details: None

Print
Email
Print Receipt
Print Transaction
Print Credit Card

Thank you for shopping!

THANK YOU

Тұрақты даму саласындағы стратегия

Көшбасшы телекоммуникациялық компания ретінде «Қазақтелеком» АҚ еліміздің тұрақты дамуына елеулі үлес қосады, Қазақстанның жасыл экономикаға көшу тұжырымдамасын және Біріккен Ұлттар Ұйымы ұсынған мынжылдық даму мақсаттарын іске асрыруға ықпал етеді.

Инфокоммуникациялық сектор қоғамды дамыту тұрғысынан негіз қалаушы элемент болып табылады, себебі дәл осы жерде адамдардың жайлы өмір сүру ортасын құру үшін технологияларды өнгізу орын алады.

«Қазақтелеком» АҚ-да тұрақты даму тәсілін анықтаудағы басты нұктес экономикалық тұрақтылықты, әлеуметтік дамуды және қоршаған ортаны төң дәрежеде ескеретін орнықтылықтың үлгісі болып табылады.

«Қазақтелеком» АҚ қызметінің мынадай басты аспектілері адамдар өмірінің барлық салаларына ұзақ мерзімді он ықпал етеді:

- ауылдық жерлерде кеңжолақты интернет технологияларын тарату және елді цифрландыру деңгейін арттыру;

- жоғары жылдамдықты интернет, телефония технологияларын өнгізу арқылы адамдардың өмір сүру саласын жақсарту мен интернет желілерін және басқа да инфокоммуникациялық технологияларды дамыту үшін инфрақұрылыммен қамтамасыз ету;
- деректерді берудің энергиялық тиімді желілерін өзірлеу және енгізу, бейнеконференцияларға арналған бағдарламалық қамтамасыз ету, өзара іс-күмыл платформалары және т. б. сияқты көлікті пайдалану қажеттілігін қысқарттын бұлтты сақтау мен қызметтерді ұсыну;
- клиенттер үшін деректерді беру және сақтау қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- еңбек жағдайларын үнемі жақсарту және жұмыскерлердің біліктілігін арттыру арқылы компанияның адами ресурстарын дамыту;
- қоршаған ортаға теріс әсерді азайту, жасыл технологияларды өнгізу және өз жобаларын іске асруды шенберінде біліктілікті арттыру;
- Қазақстан Республикасының, Экологиялық кодексіне сәйкес ресурстарды тұтыну мен ластаушы заттар шығарындыларының тұрақты мониторингін жүзеге асруды.

Тұрақты даму саласындағы бастамалар

«Қазақтелеком» АҚ өз қызметінде тұрақты даму тәсілдерін белсенді пайдаланатын компания. Орнықты дамудағы корпоративтік басқару жүйесінің тиімділігін арттыруға бағытталған іс-шаралар арасында 2018 жылы орнықты дамуды басқару саласындағы бірқатар экономикалық, әлеуметтік және экологиялық бастамаларды атап өтуге болады. Жыл сайын компания көпшілік үшін GRI

халықаралық есептілік стандартына сәйкес орнықты даму бойынша есеп береді.

Кадрлық әкімшілендіру

Осы мәселе бойынша есепті жылы барлық құш-жігер HR үрдістеріне қызмет көрсету сапасын және тиімділігін арттыруға бағытталды. Персоналды басқару бойынша бизнес-үдерістерді автоматтандыру және онтайландыру бойынша үлкен жұмыс жүргізілді. Мәселен, ТКЖ бірыңғай ақпараттық жүйесінде персоналды іріктеу үрдістері, COR өткізу үрдісі (мансан бойынша сұхбат), қызмет тиімділігін бағалау жүйесі, KPI қою автоматтандырылды.

Сонымен қатар іссапар қуәлігінсіз жұмыскерлерді іссапарға жіберу үдерісі онтайландырылды. Компания филиалдарында «Бюрократияның тоқтату» жобасын іске асыру басталды, оның шенберінде компанияның ішкі құжаттарын келісу үдерісі қайта қаралып, онтайландырылады.

Персоналды басқару тиімділігін арттыру және жұмыскерлер қызметін негізгі бизнес-үрдістерге біріктіру мақсатында HR ОҚО-ға кадрлық басқару бойынша барлық қайталама үдерістерді беру жөніндегі жұмыс жалғастырылды. Осылайша, 2018 жылы компания филиалдарында міндеттері мынадай үдерістерді қамтитын HR ОҚО фронт-офистері құрылды:

- жеке істерді электрондық және қағаз тасығыштарда жүргізу,
- еңбек кітапшаларын жүргізу,
- еңбекке уақытша жарамсыздық парақтарын жүргізу,
- визалық қолдауды жүзеге асыру.

HR бөлімшесі HR ОҚО-мен (ортак қызмет көрсету орталығы) бірлесіп, кадрлық басқару үдерістеріндегі қағаз тасығыштардың үлесін төмендету бойынша үлкен жұмыс жүргізді. Осылайша, еңбек шарттын бұзу, жұмыскерлерді ауыстыру үрдістері автоматтандырылды, демалыс кезеңдерін, де-

малыстың қунтізбелік кундерінің қалдықтарын көрсететін демалысқа арналған өтінім интерфейсі жетілдірілді, бұл тиісінше жұмыскерлердің хабардар болуын жоғарылатты және туындаған мәселелер бойынша өтініштер санын азайтты.

HR ОҚО-да бизнес-үдерістерді автоматтандыру бойынша (SAP пен ПБЖ) жұмыс жалғастырылды, персоналды басқару бойынша жүйелерді ықпалдастыру аяқталды, бұл деректерді қолмен екі рет енгізу проблемасын, қателерге жол беру қаупін азайтуға мүмкіндік берді, үдеріске уақытша және еңбек шығындарын қысқартты. Сонымен қатар еңбек шарттарын электрондық тіркеу енгізілді, жұмыс уақытын есепке алу, бос орындар бойынша статистикалық есептілік автоматтандырылды. Көрсетілген барлық іс-шараалар HR ОҚО жұмыскерлерінің еңбек өнімділігін арттыруға мүмкіндік берді.

Персоналды тарту және бейімдеу

2018 жылы HR функциясын трансформациялау шеңберінде жұмыскерлерді іріктеу мен функцияларды орталықтандырудың мақсатты құрылымын қайта қараша болғанда үлкен жұмыс жүргізілді.

Функцияны талдау жергілікті жерлердегі бизнес-үдерістің тиімділігінің төмендігін көрсетті: персоналды іріктеу жергілікті жерлерде тиісті көңіл бөлінбеді, рекрутердің тиісті құзыреттеріне ие бейінді мамандар болған жоқ, үдеріс ашық болмады, оның созылуы байқалды. Талдай отырып, персоналды басқару бойынша ортақ қызмет көрсету орталығында персоналды іріктеу функциясын орталықтандыру туралы шешім қабылданды. Есепті жылдың сәуір айынан тамыз айына дейінгі кезеңде Алматы қаласында орналасқан филиалдардағы функцияларды орталықтандыру бойынша пилоттық жоба өткізілді, ол бастаманың сәттілігін көрсетті. Қыркүйек айынан бастап бұл бастама компанияның барлық филиалдарына енгізілді.

Функцияны орталықтандыру персоналды іріктеу бойынша бизнес-үдерістің тиімділігін онтайланыруға және арттыруға, жұмыскерлерді неғұрлым құрделі міндеттерді шешуге қайта бағыттауға және персоналды іріктеу жүйесінің сапасын арттыруға мүмкіндік берді. Бұдан басқа, персоналды тарту рәсімінің ашықтығы мен объективтілігі артты, барлық кандидаттар үшін төң мүмкіндіктер (жасына, жынысына, үлттық және діни көзқарасына қарамастан), үдерістің технологиялылығы (қазіргі заманғы технологияларды барынша енгізу, үдерістерді автоматтандыру) қамтамасыз етілді.

Сонымен қатар 2018 жылы «Өрлеу» трансформация бағдарламасының «Персоналды тиімді басқару» бастамасы аясында «PROtelecom» тағылымдама бағдарламасы жобасы жүзеге

асырылды. Студенттердің тағылымдама жобасы КР үздік жоғары оку орындарының түлектері арасынан талантты жастарды тартуды, сыртқы қадрлық резервті құруды, тартымды жұмыс беруші ретінде «Қазақтелеком» АҚ имиджін одан әрі қалыптастыруды, тәлімгерлік институтын дамытуды, компанияда кросс – функционалдық өзара іс-қимылды жақсартуды көздейді. Тағылымдамаға Алматы және Астана қалаларының жоғары оку орындарының бейінді және бизнес мамандықтарының студенттері тартылды. Эрбір тағылымдамадан өтушіге жобаның негізгі қатысуышылары болып табылатын жоғары білікті жұмыскерлер катарынан тәлімгерлер бекітілген.

Жоба қорытындысы бойынша жұмысқа қабылданған финалистер анықталды, 11 студентке «Қазақтелеком» АҚ атаулы шәкіртақысы тағайындалды, 5 үздік тәлімгер окуға шақыру алды.

Біліктілік деңгейі, қесіби іскерлік және жеке қасиеттері бойынша қойылатын талаптарға сәйкес келетін неғұрлым қолайлы кандидаттарды тиімді іріктеуді қамтамасыз ету мақсатында, сондай-ақ жоғары қесіби, тиімді жұмыс істейтін, мотивацияның жоғары деңгейі бар, компания алдында тұрған міндеттерді сапалы және жедел шешуге қабілетті, ішкі және сыртқы кандидаттарды іріктеу жолымен «Қазақтелеком» АҚ жұмыскерлерін ерекше көңіл бөлінді.

Жұмыскерлерді оқыту

Компания бизнес трансформация бойынша жаңа міндеттерге сәйкес өз персоналдарын үздіксіз дамытуға ұмтылады. 2018 жылы «Өрлеу» бағдарламасы аясында функционалды академияларға міндет жүктелді. Оның мақсаты – жұмыскерлерді белгілі және нақты мақсатты көздейтін қызметтің келесідей бағыттарына оқыту:

- 1) «Сату академиясы» жобасының аясында коммерциялық блок (B2B, B2C) жұмыскерлеріне арналған оқыту жүргізледі;
- 2) «Техникалық академия» құрылды және енгізілді. ТЖББО ЖББО Т1 және Т2 арналған лауазым бейіні әзірленіп, бағалау жүргізіліп, оқыту жоспары әзірленуде. «Техникалық академия» жобасын іске асыру барысында ККО бөлімшелеріне сәйкес бағалау жүргізу және лауазым бейінін әзірлеу бойынша ӨТД-ге арналған пилоттық жоба енгізілді;
- 3) «Қаржы академиясы» жобасының аясында қаржы ОҚО, ОА Бухгалтерлік есеп және есеп беру департаменті және ОА Қаржы департаменті үшін лауазым бейіні негізінде жұмыстар жүргізілді.

«Өрлеу» бағдарламасы HR бастамасының негізінде «Қазақтелеком» АҚ персоналды басқарудың тиімді жүйесін құру мақсатында филиалдардағы HRD мен Қызметкерлерді дамыту және басқару департаментінің жұмыскерлеріне арналған «Ғылым және коучинг өнері» бағдарламасы бойынша модульдік оқыту жүргізілді.

«Самұрық-Қазына» АҚ Трансформация бағдарламасы Жол картасының іс-шарасын іске асыру үдерісіндегі табысты көшбасшының дағдыларын дамыту мақсатында бизнес трансформация жағдайында және нарықтағы жиі өзгерістерге байланысты жоғары топ басшылары – компанияның бас және басқарушы директорларына оқыту жүргізілді. Аталған бағдарлама интегралды көшбасшылықты дамытуға бағытталған.

Басшыларды бағалау нәтижесі бойынша CREDO корпоративтік құндылықтар жүйесін құру және басқару дағдыларын қалыптастыру мақсатында компания филиалдары мен Орталық аппараттың орта және жоғары топтарының басшыларына арналған «Басшы-Көшбасшы» ұзақ мерзімді оқыту бағдарламасы жасалды және енгізілді.

Компанияда «Инфокоммуникациялық технологиялар академиясы» дирекциясының базасында негізгі компоненттері корпоратившілік оқыту және корпоративтік қашықтан оқыту жүйесі болып табылатын оқыту жүйесі жұмыс істеп келеді. Кез келген жұмыскер қашықтан оқу курсына тіркеліп, электронды жүйедегі курстарды оқы алады және курсты бітірген соң оқығандығы туралы сертификат беріледі.

Таланттарды басқару

«Самұрық-Қазына» АҚ тапсырмасын іске асыру және «Қазақтелеком» АҚ персоналды басқару жөніндегі стратегиядан туындастын мәселелер аясында компанияда «Қазақтелеком» АҚ ішкі көздерге негізделген негізгі лауазымға алмастыру, кадрлық пулды даярлау және қалыптастыру мақсатын көздейтін «Таланттарды басқару» жобасы іске асырылуда. Аталған жоба талантты жұмыскерлердің жоғары кәсіптік деңгейін анықтау және оларды үстап қалу құралы болып табылады. Аталған жоба аясында «Көшбасшылық мектебі» жұмыс істейді, бұл бағдарламада резервтегілер басқару және көшбасшылық дағыларды дамыту бойынша кезең-кезеңімен оқытылады. «Басқару шеберлігі негіздері» модульдік бағдарламасы бойынша оқытудың 2016 жылдың резервтегілері «Көшбасшылық мектебінің» үшінші кезеңін,

2017 жылдың резервтегілері «Көшбасшылық мектебінің» екінші кезеңін және 2018 жылдың резервтегілері «Көшбасшылық мектебінің» бірінші кезеңін өтті. Есептілік кезең бойынша Қоғамдағы резервтегілердің саны жалпы санынан 25,7% (44 адам) құрайды. Негізгі бос лауазымға 24 резервші тағайындалды.

2018 жылы компания «Таланттарды басқару» жобасы бойынша WOW-HR халықаралық сыйлығын жеңіп алды.

Алматы қаласында 25 жеттоқсанда Қазақтелеком жастар үйімінің «Z-telecom. Қайта жүктелім» форумы өткізілді. Қатысушыларға CREDO жобаларымен қатар, әлеуметтік жобалар бекітіліп берілді.

4telecom жаңа корпоратившілік порталы

DIGITAL CULTURE/Цифрлық мәдениет құндылықтарын басшылыққа ала отырып, «Қазақтелеком» АҚ жұмыскерлеріне арналған 4telecom.kz корпоратившілік порталы құрылды. Жаңа функционал, сайттың заманауи дизайны әлеуметтік желі әлемнен персоналға жұмыс үшін қажетті ақпаратты алуға және компанияда болып жатқан жаңалықтардан хабардар болуға мүм-

кіндік береді. Порталда Басқарма төрағасының, және персонал жөніндегі басқарушы директордың блогтары құрылған. Осылайша, жұмыскерлер сұрақтарын онай қойып, оларға «Қазақтелеком» АҚ басшыларынан жауап ала алады.

Қоршаған ортаны қорғау

Тұрақты дамудың маңызды аспектілерінің бірі – қоршаған ортаға үқыпты қарau. Телекоммуникация саласы қоршаған ортаны айтарлықтай ластаушылар санатына жатпайтынына қарамастан, «Қазақтелеком» АҚ теріс ықпалды мейлінше төмendetуге және экологиялық менеджмент жүйесін дамытуға үмтүлады.

2018 жылы ISO 14001 халықаралық стандарты және оның қазақстандық баламасы ИСО 14001 КР СТ сәйкес экологиялық менеджмент жүйесінің сәйкестігіне сертификатталған аудит табысты жүргізілді. Аудитті TUV Nord компаниясының халықаралық аудиторлары жүргізді.

Экологиялық менеджментті енгізу аясында құжатталған рәсімдер жүргізілді, олар экологиялық мақсаттар және оларға қол жеткізу бағдарламалары міндеттерімен экологиялық аспектілерді сапалы басқаруды жүзеге асыруға мүмкіндік берді. 2018 жылдан бастап автокөліктерді мотор отынынде газды пайдалануға көшіру, сондай-ақ автономды жылу жүйелерін дизельдік отыннан газга/орталық жылу жүйесіне көшіру басталды. Бұл болашақта автономдық және жылжымалы ластау көздерінен ластаушы заттардың шығу санын азайтуға мүмкіндік береді.

«Қазақтелеком» АҚ қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі бағыты мыналар болып табылады:

- Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексін және басқа да қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілер талаптарын сактау;
- Қоғам қызметін жоспарлау және іске асыру барысында тұрақты даму тұжырымдамасына сүйену;
- Экологиялық менеджмент жүйесін тұрақты түрде жетілдіріп отыру.

Телекоммуникация саласының жаңа технологияларын дамыта отырып, «Қазақтелеком» АҚ, LoRA және SDN желілері негізінде энергия үнемдешуші/энергия тиімді жобаларды енгізеді. Бұл желілермен Қазақстанның барлық қаласын қамту жоспарланып отыр. Осындај жобаларды енгізудің маңыздылығы сонда, олар Smart City, Smart Home және т. б. жобаларды дамытуға негіз болады. LoRA желісі байланыс қашықтығының энергия тиімділігімен бірегей сәйкестігімен ерекшеленеді. Басқа желілерден айырмашылығы – техникалық күтім жасауға шығын аз болуымен қатар, батареяларының қызмет мерзімі ұзақ (10 жыл). LoRA желісін дамыту базасында Smart Metering (энергия ресурстарын ақылды есептеу) және Smart Lighting (акылды жарық беру) жобалары іске асырылуда. SDN (Software defined network) – деректер беру желісі, онда деректер беру құрылғысынан желіні басқару деңгейі қашық және бағдарламамен іске асырылады. Желіні виртуалдандыру формаларының бірі энергия тұтынуды айтарлықтай қысқартады.

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау

Компанияда Қоғамдағы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жағдайына тұрақты әдістемелік-басшылық жасауды, талдау және бақылау жүргізуді қамтамасыз ететінеңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесі жұмыс істейді. Жүйе «2001 ILO-OSH 2001 МОТ СУОТ еңбекті қорғауды басқару жүйелері жөніндегі нұсқамаға», OHSAS 18001:2007 халықаралық стандартына және оның қазақстандық баламасы 18001:2008 ҚР СТ сәйкес еңбекті қорғауды ұйымдастыруға бірыңғай талаптарды белгілейді.

Компанияның өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау саласындағы сөзсіз басымдықтары салауатты және қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету, қауіпсіздік деңгейін үнемі жоғарылатып отыру, авария, өндірістік жарақат, кәсіби аурулар көрсеткіштерін төмендету болып табылады.

Еңбекті қорғау саласындағы Қоғам қызметі Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес, сондай-ақ еңбектің қауіпсіз жағдайларын және кәсіби аурулар мен жарақаттарды төмендетуді қамтамасыз ету бойынша талаптар көрсетілген корпоратившілік тәртіптемелер мен рәсімдерге сай жүргізіледі:

- компанияда 5 жылда 1 рет жұмыс орындарына аттестаттау жүргізіліп тұрады. Айталық, 2014 және 2018 жылдар аралығындағы кезеңде 3 638 жұмыс орны аттестаттаудан өтті;
- есепті жылы заңнама талаптарындағы өзгерістер мен Қоғамның құрылымындағы өзгерістер ескеріле отырып, еңбек қауіпсіздігі саласындағы 11 корпоративтік стандарт жаңартылды;

- филиалдарда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері қарастырылатын өндірістік кеңестер құрылған және жұмыс істейді;
- жыл сайынғы негізде жаппай мамандықтар мен офис жұмыскерлерін медициналық тексеру жүргізіліп отырады. Медицина мекемелері 16 785 жұмыскерді қарады;
- жаппай мамандықтардың жұмыскерлері үшін жыл сайын еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша оқу өткізіліп, білімдері мерзімді түрде тексеріліп тұрады. Осылайша, 2018 жылы Қоғамның 15 447 жұмыскері үшін оқу ұйымдастырылды;
- күн сайын компанияның 13 903 жұық жаппай мамандықтар жұмыскері жұмысқа шығар алдында журналдарда есептік жазбамен нұсқаулықтан өтеді.

Компанияда бір жылда және үш жылда бір рет жұмыскердің мамандығына қарай өнеркәсіптік қауіпсіздік бойынша оқу өткізіліп, білім тессеріледі және белгілі бір жұмыстарға рұқсат үшін сертификаттар беріледі. Үш жылда бір реттік жиілікпен компанияда басшылар мен өндірісте еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғауға жауапты тұлғаларды сертификат бере отырып оқыту және білімін тексеру жүргізіліп отырады.

Компания филиалдарында құрылымдық бөлімшелердің барлық жұмыскерлеріне өндірістегі жазатайым жағдай кезінде және бүйрықтар бойынша өндірістік тәртіпті, лауазымдық нұсқаулықтарды және қауіпсіздік шараларын сақтау бойынша жоспардан тыс. нұсқаулар жүргізіледі.

«Қазақтелеком» АҚ әлеуметтік дамуға қосқан үлесі

«Қазақтелеком» АҚ өз жұмыскерлерінің әлеуметтік қорғалуына және ертеңгі қунге деген сенімін қолдауға жауапкершілікпен қарайды. Компания жұмыскерлер өкілдерімен лайықты өмір сұру деңгейін қолдауға Ұжымдық шарт бойынша алған міндеттемелерін орындау және жұмыскерлер арқылы мұдделі тарап алдындағы әлеуметтік жауапкершілігі қағидаттарында іс-қимыл жасайды.

«Қазақтелеком» АҚ әлеуметтік қызметі бизнесің корпоративтік әлеуметтік жауапкершілігінің маңызды құрамдасы, компанияның тұрақты даму саласындағы қызметінің басты көрсеткіштерінің бірі болып табылады. Айтальық, есепті кезеңде кәсіподақ үйымдарымен бірлесіп, «Қазақтелеком» АҚ ұжымдық шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізу жұмысы жүргізілді, бұл жұмыскерлер мен компания зейнеткерлерінің әлеуметтік жағдайын айтарлықтай жақсартатын болады. «Қазақтелеком» АҚ қызмет көрсететін жерлерінде халықтың өмір сұру сапасын әлеуметтік және білім беру бағдарламалары, қызметінің ашықтығы, экологиялық мәселелеріне теріс әсерді тәмендеду арқылы жақсартуға күш жұмылдырады.

Компанияда «Қазақтелеком» АҚ 2018–2021 жылдарға арналған әлеуметтік жобаларды іске асыру корпоративтік бағдарламасы әзірленіп бекітілді. Бағдарламаға еріктілер қозғалысын дамыту, әлеуметтік аз қорғалған жұмыскерлерді қолдау секілді компанияның ішкі жобаларымен қатар, балалар үйімен қарым-қатынас, қайырымдылық қорларымен өзара іс-қимыл секілді сыртқы әлеуметтік жобалар да кіреді.

Тұрақты даму және компанияның әлеуметтік мақсаттарын іске асыру қағидаттарына сүйене отырып, акционерлік қоғам Басқармасының шешімімен жаңа редакцияда корпоративтік құндылықтар мен бизнес қағидаттардан тұратын комплаенс-тұруекелдер негізіндегі Іскери әдеп кодексі мақұлданды.

ГЛОССАРИЙ

5G / LTE – бесінші буын технологиясының жоғары жылдамдықты сымсыз интернеті, деректерді алу/беру жылдамдығын арттыру және диапазонды кеңейту есебінен барынша тиімді байланысты және деректер мен байланыс қызметтеріне қатынауды қамтамасыз етеді.

ARPU (Average Revenue Per User) – бір абонентке есептегендеге бір айдағы орташа түсім.

B2B (ағыл. Business to Business) – занұнды тұлғалар арасындағы коммерциялық қарым-қатынастарды білдіретін термин.

B2C (ағыл. Business-to-Consumer) – занұнды тұлға тұтынушы арасындағы коммерциялық қарым-қатынастарды білдіретін термин.

B2G (ағыл. Business-to-Government) – занұнды тұлға мен мемлекет арасындағы коммерциялық қарым-қатынастарды білдіретін термин.

B2O (ағыл. Business-toOperators) – занұнды тұлға мен байланыс операторларының арасындағы коммерциялық қарым-қатынастарды білдіретін термин.

Big Data – үлкен көлемді деректерді өңдеу.

Blockchain – ақпараттан тұратын блоктардың белгілі бір қағидалар бойынша құрылған үздіксіз бірізді тізбегі. Көп жағдайда блоктар тізбектерінің, көшірмелері көптеген түрлі компьютерлерде бір-біріне байланыссыз сақталады.

CDMA (Code Division Multiple Access) – кодты бөлініспен көптік қатынау, цифрлық үялы байланыс (симсыз) желісі. CDMA сымсыз байланыс жабдығын халықаралық байланысты стандарттау үйімі үшінші буын желілерін салуда ең перспективалы деп ұсынған.

DWDM (Dense Wave Division Multiplexing) – тығыз толқынды мультиплексирлеу технологиясы. Мультисервистік және мобильдік желілер тірек инфрақұрылымы үшін барынша сенімді технология болып табылады, желінің өткізу мүмкіндігін шүғыл арттыруды қамтамасыз етеді және түбөгейлі жаңа қызметтердің кең ауқымды жиынтығын іске асырады.

EVDO (Evolution Data Optimized) – CDMA стандартындағы ұялы байланыс желілерінде пайдаланылатын жоғары жылдамдықпен деректер беру технологиясы.

FMC – One contact (fixed mobile convergence) – тіркелген және ұялы байланысты біріктіретін және кейіннен коммерциялық пайдалануға аудыстырытын технология.

FTTH (Fiber To The Home) – үйге дейінгі оптикалық талшық (жеке үй мағынасында).

GPON (Gigabit passive optical network – гигабитті пассив оптикалық желілер.

IoT (ағыл. internet of things) – жеке объектілерге орнатылған құрылғыларға интернет (сыммен немесе сымсыз) арқылы ақпарат жіберуге және алуға мүмкіндік беретін технологиялардың жалпы атауы.

LoRa (ағыл. Long Range) – бұл технология және осы аттас модуляция әдісі болып табылады. Көлемі жағынан шағын деректерді алыс қашықтыққа сымсыз беру технологиясы, бөлектелген телеметрия желілері, машинааралық өзара іс-қимыл мен заттар интернеті үшін әзірленген.

M2M (Machine-to-Machine) – машинааралық өзара іс-қимыл (машина-машинааралық өзара іс-қимыл) – машиналарға бір-бірімен ақпарат алмасуға немесе біржақты тәртіппен ақпарат беруге мүмкіндік беретін технологиялардың ортақ атауы. Бұл датчиктерді немесе қандай да бір құрылғылардың параметрлерін мониторингілеудің сым арқылы және сымсыз жүйелері болуы мүмкін.

SDN/NFV – бағдарламалы-конфигурацияланатын желі (Software Defined Networks, SDN) және желілік функцияларды виртуалдандыру (Network Function Virtualization, NFV).

VAS (Value Added Services) – қосымша құны бар қызметтер.

VPN (Virtual Private Network – виртуалды жеке желі) – бір немесе бірнеше желілік қосылуларды (логикалық желі) басқа желінің үстімен (мысалы, интернет) қамтамасыз ететін технологиялардың жалпы атауы.

ҚАЗАҚТЕЛЕКОМ

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

МАЗМҰНЫ

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	145–146
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	147–148
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	149
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	150–151
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	152–267

Building a better
working world

«Эрнест энд Янг» ЖШС
Ал-Фараби д-лық, 77/7
«Есентай Тауэр» ғимараты
Алматы қ., 050060
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 727 258 5960
Факс: +7 727 258 5961
www.ey.com

ТОО «Эрнест энд Янг»
пр. Аль-Фараби, 77/7
здание «Есентай Тауэр»
г. Алматы, 050060
Республика Казахстан
Тел.: +7 727 258 5960
Факс: +7 727 258 5961

Ernst & Young LLP
Al-Farabi ave., 77/7
Esentai Tower
Almaty, 050060
Republic of Kazakhstan
Tel.: +7 727 258 5960
Fax: +7 727 258 5961

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Қазақтелеком» АҚ
акционерлеріне

Pikir

Біз «Қазақтелеком» АҚ және оның еншілес үйымдарының (бұдан әрі «Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, ол 2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен, жиынтық кіріс туралы шорғырландырылған есептен, капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептен және көрсетілген күнге аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептен, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелерден тұрады.

Біздің пікірімізше, қоса берілген шоғырландырылған қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына (КЕХС) сәйкес Топтың 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайына сай барлық маңызды аспектілер бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікті, сондай-ақ оның шоғырландырылған қаржылық нәтижелері мен көрсетілген күнге аяқталған жылдың ақшалай қаражатының шоғырландырылған қозғалысын дұрыс көрсетеді.

Pikir білдіру үшін болған негіздеме

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика кенесінің Кәсіби бухгалтерлердің этика кодексіне (БЭХС кодексі) сәйкес Топқа қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз БЭХС кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біздің ұсынған аудиторлық дәлелдеріміз пікір білдіруіміз үшін жеткілікті және тиісінше дұрыс деп санаймыз.

Аудиттің басты сұрақтары

Аудиттің басты сұрақтары – бұл біздің кәсіби пайымымызға сәйкес ағымдағы кезең үшін біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін мейлінше маңызы болған сұрақтар. Бұл сұрақтар жалпы біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіміздің контекстінде және осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптастыру кезінде қарастырылды және біз бұл сұрақтар бойынша өзге пікір білдіремейміз. Төменде көрсетілген әрбір сұрақ бойынша біздің аудитіміздің барысында әрбір тиісті сұрақ, қалай қарастырылғаны туралы сипаттама берілді, осы контекстіде беріледі.

Біз есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде осы сұрақтарға қатысты да сипатталған міндеттерімізді орындадық. Сәйкесінше, біздің аудитімізде шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі ауытқулаты тәуекелдеріне біздің бағамызға жарап ретінде әзірленген рәсімдердің орындалуы қамтылған. Біздің аудиторлық рәсімдеріміздің, оның ішінде төменде көрсетілген сұрақтарды қарастыру барысында орындалған рәсімдердің нәтижелері қоса берілген шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің аудиторлық пікір білдіруімізге негіз болып табылады.

Аудиттің басты сұрағы

Біздің аудитіміздің барысында тиісті басты сұрақ қалай қарастырылды

Түсімді тану – биллинг жүйелерінің күрделілігін ескергендеғі танылған түсім сомасының дұрыстығы

Телекоммуникация қызметтерін ұсынудан түскен түсімді танумен және бағалаумен байланысты айтарлықтай тәуекел бар, себебі Топ пайдаланатын биллинг жүйесі күрделі болып табылады, ал тарифтер мен көпкомпонентті қызметтер құрамының, өзгеруін есепке алу тәртібінің әсері елеулі болуы мүмкін.

Осы себептен, соңдай-ақ KEXC (IFRS) 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім» («KEXC (IFRS) 15» көшуге қатысты тәуекелдерге байланысты біз түсімді тану мен ақпаратты сәйкесінше ашуды аудиттің басты сұрағы ретінде айқындағық.

Түсімді тану бойынша есеп саясатына қатысты Топтың ақпаратты ашуы шоғырландырылған қаржылық есептілікке 3-ескертпеге, ал кірістер туралы ақпаратты жан-жақты ашу шоғырландырылған қаржылық есептілікке 30-ескертпеге қосылған.

Біз АТ тиісті жүйелері мен ішкі бақылау күралдарының дизайнны бағаладық және операциялар бойынша түсімді жинауды, түсімді есепке алуды, биллинг жүйелеріне енгізілген мәлшерлемелердің (тарифтердің) өзгерістерін авторландыруды, клиенттерге қойылған сомалар есептеулеріне ішкі бақылау күралдарының операциялық тиімділігін тестіледік.

Біз ай сайынғы түсім талдамасы мен түсімнің басты көрсеткіштеріндегі өзгерістердің, талдамасын қоса алғанда, талдамалық рәсімдерді орындадық, қаржылық және қаржылық емес деректерді салыстырдық.

Біз есеп саясатының ережелерін және («KEXC (IFRS) 15» талаптарына сәйкес ақпаратты ашуды талдадық.

Негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді және қауымдастырылған үйімға инвестицияларды қоса алғанда, үзақ мерзімді активтерді бағалау – құнсыздану тәуекелі

Топтың үзақ мерзімді активтерінің құнсыздануының елеулі тәуекелі бар. Гұдвилді қоса алғанда негізгі құралдар мен материалдық емес активтерге телекоммуникация саласындағы карқынды технологиялық өзгерістер аясында құнсыздану тәуекелі тән. «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» қауымдастырылған үйіміна инвестиция сондай-ақ Қазақстанның мобиЛЬДІК телекоммуникация нарығының қаңығына байланысты құнсыздану тән.

Есепті күнге Топ ақша қаражатын өндіретін өзінің бірқатар бірліктері (АҚӨБ) бойынша құнсыздану белгілерін анықтады. ҚЕХС 36 сәйкес басшылық осында АҚӨБ-лерді құнсыздануға қатысты тестілеу тиіс.

Құнсыздану белгілері болған кезде ақша қаражатын өндіретін өзінің бірқатар бірліктерін (АҚӨБ) құнсыздануға қатысты тестілеу курделі болып табылады және жоғары дәрежедегі субъективті жол берушіліктерді қамтиды, мысалы, клиенттік база, абоненттерден түсетін орташа түсім, курделі салым деңгейі және болжалдық кезеңдері ЕВІДТА маржасы, ақша қаражаты ағынының болжалдық кезең шегінен тыс экстраполяция үшін есім мәлшерлемесі және дисконт мәлшерлемесі.

Құнсыздануды тексеру барысында қолданылатын жол берушіліктер дұрыс болмауы мүмкін, сондықтан құнсызданудың қажеттілігіне қатысты қате тұжырым шығарылуы мүмкін.

Біздің аудиторлық рәсімдерімізге басқалармен қатар, құнсыздану моделінде қолданылатын жол берушіліктерді бағалау және тестілеу кірді. Біз Топ ҚЕХС 36 сәйкестікке пайдаланған өдіснаманы бағаладық. Рәсімдерді жүргізу үшін бағалау жөніндегі ішкі сарапшыны тарттық. Біз Топтың пайдаланған жол берушіліктері мен деректерін тарихи деректермен және ағымдағы салалық ақпаратпен салыстырудық. Біз жол берушіліктер өзгерістерінің негізделген мүмкіндігі АҚӨБ ағымдағы баланстық құнының оның өтелетін құнынан асуына алып келу ықтималдығын бағалай отырып,

тестілеу сезімталдығына ерекше назар аудардық.

Ұзақ мерзімді активтерді құнсыздандуға тестелеуге қатысты Топтың ашулары шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 11-ескертпесіне қосылған, ол атап айтқанда, пайдаланылатын негізгі жол берушіліктердегі аздаған өзгерістер келешектегі гудвиді қоса алғанда, негізгі құралдармен материалдық емес активтерге, қауымдастырылған үйимға инвестициялардың құнсыздандуына алып келуі мүмкін екенін ашады.

«Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-мен операциялар

Топ байланысты тарап, «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-мен «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС алған немесе көрсеткен деректерді беру, байланыс арналарын жалдау қызыметтерін, желіаралық қосылыстар қызыметтерін және өзге де қызыметтерді қоса алғанда, бірқатар операцияларды жүзеге асырады.

«Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-мен операцияларды ашу жөніндегі сұрақ атапған операциялар құрылымының күрделілігіне, саны мен айтырлықтай көлеміне байланысты біздің аудитіміз үшін елеулі сұрақтардың бірі болды.

«Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-мен операциялар бойынша ашу шоғырландырылған қаржылық есептілікке 41-ескертпеде берілген.

Бизнесті біріктіру кезінде сатып алу бағасын бөлуіді алдын ала бағалау

2018 жылы Топ «Кселл» АҚ акционерлік капиталының 75% үлесін сатып алды. Бұл сатып алу 5-ескертпеде жан-жақты жазылған.

Біз байланысты тараптармен операцияларды сәйкестендіру үдерісін бағаладық. Біз шарттық келісімдердің мәні мен атапған операциялардың сипатын түсіну үшін Топ пен «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС арасындағы келісімді зерделедік, сондай-ақ қолданылған есепке алу қағидаттарын бағаладық. Біз LTE радиожиіліктерін жалға беруден түсімді тану және ұсынуды ҚЕХС (IFRS) 15 таланттарына сәйкестікке талдадық. Біз «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-нен операциялар және өтмелеген қалдықтар бойынша растау алдық, мәмілелердің ашылған елеулі шарттарын растаушы құжаттармен салыстырдық және «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-мен операциялар бойынша ашуды талдадық.

Аудиторлық рәсімдерді жүргізу аясында біз Компания мен «Кселл» АҚ сатушылары арасында сатып алу-сату шартын, бизнесті біріктіру кезінде бухгалтерлік өткізбелерді қалыптастыруға қажетті мәміле бойынша өзге де құжаттарды талдадық.

Аталған сатып алудың гудвилі 54.656.742 мың тенге құраған сатып алынған компанияның таза активтері әділ құнынан төленген сыйақы жиынтық сомасының асуына байланысты шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін сатып алу бағасын алдын ала бағалау суралы мейлінше маңызды болады дег санаймыз.

Сәйкестендірілетін таза активтердің алдын ала әділ құнын анықтау кезінде қолданылатын елеулі пайымдар негізінде жатқан бағалау әдістері мен жол берушіліктерді қарадық. Біз сатып алынған еншілес үйымның белгілі бір активтері санаттарын бағалау үшін басшылық пайдаланатын әдістер мен жол берушіліктерді талдауды бағалау жөніндегі мамандарымызды тарттық. Сатып алынған еншілес үйымның активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын ірікеу негізінде бағалауды тестіледік.

Біз сатып алынған жеке сәйкестендірілетін материалдық емес активтердің сипаты мен құнын басшылықтың бағалауын талдадық.

Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікте бизнесі тіркіту бойынша таныстырылым мен ашуды қарадық.

Маңызды жағдайлар

Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікке 4-ескертпеге назар аударамыз, онда Топ ілгеріде 2018 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шығарғаны көрсетілген. Оған қатысты 2019 жылдың 15 наурызында түрлендірмеген пікір білдіре отырып, аудиторлық есеп жасадық. 2019 жылдың 15 наурызында басшылық мақұлдап, бұған дейін шығарылған 2018 жылдың 31 желтоқсанына аяқталған жылдың шоғырландырылған қаржылық есептілігі 4-ескертпеде көрсетілгендей қайта қаралды. Қайта қаралған шоғырландырылған қаржылық есептілікке қатысты бұл аудиторлық есеп біз бұған дейін берген аудиторлық есепті ауыстырады. Осы сұрақта байланысты біз өзгерілген пікір білдірмейміз.

Топтың 2018 жылға арналған жылдық есебіне қосылған өзге де ақпарат

Өзге ақпаратқа жылдық есептегі ақпарат кіреді, бірақ оған шоғырландырылған қаржылық есептілік және біздің ол туралы аудиторлық есебіміз кірмейді. Өзге ақпарат үшін басшылық жаупты. Жылдық есеп болжам бойынша бізге осы аудиторлық есеп күнінен кейін ұсынылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз өзге ақпаратқа тараlmайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да бір түрде сенімділікті білдіретін қорытынды бермейміз.

Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікке аудит жүргізуімізге байланысты біздің міндеттімізге жоғарыда көрсетілген өзге ақпаратты ол бізге ұсынылғаннан кейін таныстыру және бұл ретте сұрақты қарастыру, өзге ақпаратпен және шоғырландырылған қаржылық есептілік немесе аудит барысында алған біздің біліміміз арасында айтарлықтай сәйкессіздіктердің бар-жоғы, өзге ақпаратта басқа елеулі бұрмаланулар бар-жоғын қараяу да кіреді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін басшылық пен Директорлар кеңесі Аудит комитетінің жауапкершілігі

Басшылық аталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті ҚЕХС сәйкес дайындауға және ұсынуға және жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бүрмаланулар болмайтын шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жаупаты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік кезінде басшылық Топтың өз қызметтің үздіксіз жалғастыру мүмкіндігін бағалау үшін, қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің тиісті жағдайларында ашу үшін, басшылық Топты таратуды, оның қызметтің тоқтатуды ниеғтеніп не мұндай әрекеттерге нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жол берушіліктер негізінде есептілік жасау үшін жаупаты болады.

Директорлар кеңесінің Аудит комитеті Топтың қаржылық есептілігін дайындау барысын қадағалау үшін жаупаты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте жалпы алғанда жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бүрмаланулар жоқтығына және біздің пікірімізді білдіретін аудиторлық есепті шыгаруда акылға қонымды деңгейде сенімді болу біздің мақсатымыз болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік деп жоғары деңгейдегі сенімділікті айтамыз, алайда Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бүрмаланулар болған жағдайда оларды айқындастынына кепілдік бола алмайды. Бүрмаланулар жосықсыз әрекеттер немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне жекелей немесе жиынтығында әсер ету мүмкін деп болжанған жағдайда елеулі деп саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит аясында біз кәсіби пайымдауын қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби құдікшілдікті сақтаймыз. Сонымен қатар біз мыналарды орындаімыз:

- жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі елеулі бүрмаланудың тәуекелдерін анықтамызы және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауп ретінде аудиторлық рәсімдер әзірлеп, жүргіземіз; пікірімізді білдіруге негіз болатында жеткілікті және сәйкес болып табылатын аудиторлық дәлелдер аламыз. Жоғарыдағы жосықсыз әрекеттердің нәтижесінде елеулі бүрмалануларды анықтамау тәуекелі қателер нәтижесінде елеулі бүрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, себебі жосықсыз әрекеттердің қатарында ымыраласу, жалған құжат беру, қасақана жіберу, ақпаратты бүрмалап көрсету немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өткен әрекеттер болуы мүмкін;

- аудиторлық рәсімдерді өзірлеу мақсатында, жағдайларға сәйкес, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінуге қол жеткіземіз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық белгілеген бухгалтерлік бағалаудардың негізділігі мен тиісті ақпаратты ашуды бағалаймыз;
- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жол берушіліктерін қолданудың зандылығы туралы қорытынды жасаймыз және алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Топтың өз қызметтің үздіксіз жалғастыру мүмкіндігінде елеулі күмән тудыруы мүмкін оқигалармен немесе шарттармен байланысты елеулі белгісіздіктер бар-жогы туралы қорытынды жасаймыз. Егер елеулі белгісіздіктің бар болуы туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептілікте ақпаратты тиісті ашуға назар аударуымыз керек болады немесе мұндай ақпарат ашу дұрыс болмаса, пікірімізді өзгерту қажет болады. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда келешектегі оқигалар мен шарттар Топтың үздіксіз қызметтің жалғастыру мүмкіндігінен айырылуына алып келуі мүмкін;
- жалпы шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсынуды, ақпаратты ашуды қоса алғанда, оның құрылымы мен мазмұнын, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілікте оның негізіндегі операциялар мен оқигалар дұрыс ұсынылғаны қамтамасыз етілгендігін бағалаймыз;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін Топ ішінде үйымдардың және шаруашылық қызметтің қаржылық ақпаратына қатысты жеткілікті денгейде тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз Топтың аудитін жүргізуге, жалпы басшылық жасуға және бақылауга жауаптымыз. Біз аудиторлық есебіміз үшін жеке-дара жауапты болып табыламыз.

Біз Директорлар кеңесінің Аудит комитетімен ақпараттық өзара әрекеттесуді жүзеге асырамыз. Оның назарына өзге ақпаратпен қатар, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімі, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде аудит барышында ішкі бақылау жүйесінде елеулі кемшіліктер табылса, оларды да жеткіземіз.

Біз сондай-ақ Директорлар кеңесінің Аудит комитетіне тәуелсіз болуға қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және оны аудитордың тәуелсіздігіне әсер етуін негізде деп санауға болатын барлық қарым-қатынастар, ал қажет жағдайларда – тиісті қорғаныс шаралары туралы өзге де мәселелер жөнінде мәлімдемені ұсынамыз.

Директорлар кенесі Аудит комитетінің назарына жеткізілген сұрақтар арасынан ағымдағы кезеңде шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін мейлінше маңызды болған және сәйкесінше, аудиттің басты мәселелері болатын сұрақтарды айқындамыз. Егер бұл сұрақтар туралы ақпаратты ашу заңда немесе басқа заңнамалық, актіде тыйым салынған жағдайды қоспағанда, немесе қандай да бір сұрақ туралы ақпараттың біздің есебімізде хабарлануы тиіс емес деген қорытындыға келетін сирек жағдайларда, біз бұл сұрақтарды сипаттап жазамыз. Себебі мұндай ақпаратты хабарлаудың көрінісі оны хабарлаудан келетін қоғам үшін маңызды пайдадан асып кетеді деп негізді түрде болжауға болады.

Тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебін шығаруға негіз болған аудитті жүргізуге жауапты басшы – Пол Кон.

Ernst & Young LLP

Пол Кон

Аудит бойынша серіктес

Рустамжан Саттаров

Аудитор

2012 жылғы 6 қаңтарда берілген

№ МФ-0000060 аудитордың біліктілік
куәлігі

Динара Малаева

«Эрнст энд Янг» ЖШС бас директорының
м.а.

Қазақстан Республикасы Қаржы
министрлігінің 2005 жылы 15 шілдедегі
сериясы МФЮ-2 № 0000003 Қазақстан
Республикасы аумағында аудиторлық
қызметпен айналысуға берген мемлекеттік
лицензиясы

050060, Қазақстан Республикасы, Алматы
қ., Әл-Фараби даңғ., 77/7, «Есентай
Тауэр» ғимараты

2019 жылғы 19 сәуір

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Мың тенге	Ескертпе	2018 жыл қайта қаралды*	2017 жыл**
Активтер			
Айналымнан тыс активтер			
Негізгі құралдар	8	390.309.113	259.021.612
Материалдық емес активтер	9	176.542.542	15.592.544
Айналымнан тыс активтер үшін төленген авансы		765.088	39.678
Қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялар	10	77.669.224	69.246.140
Кейінге қалдырылған салық активтері	39	246.884	104.614
Шарт жасасу шығындары		1.037.984	—
Шартты орындау шығындары		107.539	—
Өзге де айналымнан тыс активтер	14	3.194.682	2.453.521
Өзге де айналымнан тыс активтер	13	9.649.734	9.457.306
		659.522.790	355.915.415
Айналым активтері			
Тауарлы-материалдық қорлар	15	8.402.436	3.014.872
Сауда дебиторлық берешек	16	52.173.348	32.094.228
Аванстық төлемдер	17	1.416.363	538.756
Өтейтін актив	5	10.913.899	—
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем		1.849	7.269
Шарт жасасу шығындары		420.604	—
Шартты орындау шығындары		115.285	—
Өзге де айналым активтері	19	10.392.954	1.624.022
Өзге де қаржылық активтер	18	4.685.111	62.133.687
Ақша қаржаты және олардың баламалары	20	45.350.092	15.985.943
		133.871.941	115.398.777
Барлық актив		793.394.731	471.314.192
Мың тенге	Ескертпе	2018 жыл қайта қаралды*	2017 жыл**
Капитал және міндеттемелер			
Шығарылған акциялар	21	12.136.529	12.136.529
Меншікті сатып алғынган акциялар	21	(6.464.374)	(6.464.374)
Шетелдік валютаны қайта есептеу резерві	21	(15.157)	(6.354)
Өзге де резервтер	21	1.820.479	1.820.479
Бөлінбеген пайда		373.429.312	351.621.657
		380.906.789	359.107.937
Бақыламайтын қатысу үлесі		33.934.146	—
Барлық капитал		414.840.935	359.107.937

Қоса беріліп отырған 145-шіден 267-ші параллардағы есеп саясаты мен түсіндірме жазба шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Мың тенге	Ескертпе	2018 жыл қайта қаралды*	2017 жыл**
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар: ұзақ мерзімді бөлігі	22	135.838.411	24.967.690
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	23	15.975.306	7.681.118
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық активтер	25	993.705	260.431
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	39	38.897.126	19.040.850
Жұмыскерлерді сыйақылау міндеттемелері	24	14.471.353	11.940.014
Артықшылықты акциялардың қарыздық құрамдасы	21	874.244	874.244
Шарт бойынша міндеттемелер	26	5.699.301	—
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	26	1.444.530	5.361.847
		214.193.976	70.126.194
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар: қысқа мерзімді бөлігі	22	57.614.129	2.357.864
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелердің қысқа мерзімді бөлігі	23	6.754.019	3.920.719
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	28	18.853.954	13.356.061
Жұмыскерлерді сыйақылау міндеттемелерінің қысқа мерзімді бөлігі	24	1.334.417	992.170
Сауда кредиторлық берешек	27	42.147.405	13.506.545
Төленетін ағымдағы корпоративтік табыс салығы		3.319.656	91.891
Шарт бойынша міндеттемелер	29	12.667.725	—
Алынған аванстар		—	3.033.151
Шарт бұзылғаны үшін айыппұл төлеу бойынша міндеттемелер	5	14.551.865	—
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер	29	7.116.650	4.821.660
		164.359.820	42.080.061
Барлық міндеттемелер		378.553.796	112.206.255
Барлық капитал мен міндеттемелер		793.394.731	471.314.192

* Бұл бағандағы кейбір сома 2019 жылдың 15 наурызында бекітілген 2018 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікке сәйкес келмейді, өйткені жүргізілген түзетулерді көрсетеді және олар туралы жан-жақты ақпарат **4-ескертпеде** берілген.

** Топ кумулятивті әсер әдісін пайдалана отырып, ҚЕХС (IFRS) 15 және ҚЕХС (IFRS) 9 қолданы. Аталған әдіске сәйкес салыстырмалы ақпарат қайта есептелмейді (**3-ескертпен**).

Басқарма төрағасы

К.Б. Есекеев

Бас қаржы директоры

А.А. Әзбеков

Бас бухгалтер

Е.Ә.Сулейманов

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың тенге	Ескертпе	2018 жыл	2017 жыл*
Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім	30	216.542.790	203.057.540
Ауылдық мекендерде әмбебап қызметтерді көрсету үшін өтемакы	31	6.183.581	7.167.685
		222.726.371	210.225.225
Сатудың өзіндік құны	32	(154.015.612)	(151.676.716)
Жалпы пайда		68.710.759	58.548.509
Жалпы және әкімшілік шығыстар	33	(23.311.666)	(21.452.350)
Қаржылық активтердің құнсыздандыруынан залал	42	(3.907.083)	–
Сату шығыстары	34	(4.387.521)	(3.802.172)
Операциялық пайда		37.104.489	33.293.987
Қауымдастырылған ұйымдар пайдасындағы Топтың үлесі	10	7.860.084	1.098.368
Қаржыландыру шығыстары	36	(7.349.641)	(7.825.754)
Қаржыландыру кірістері	36	3.067.029	4.125.054
Валюта балттарын қайта бағалаудан таза кірістер/ (шығыстар)	37	10.591.474	(633.942)
Негізгі құралдарды істен шығару кірістері		321.632	311.074
Әзге де кірістер	38	4.358.724	4.427.650
Әзге де шығыстар	38	(1.962.895)	(1.859.771)
Салық салынғанға дейінгі пайда		53.990.896	32.936.666
Табыс салығы бойынша шығыстар	39	(11.107.580)	(8.218.845)
Есепті жыл пайдасы		42.883.316	24.717.821
Пайда:			
Бас компанияның меншік иелерінікі		43.067.365	24.717.821
Бақыламайтын қатысу үлестері		(184.049)	–

Қоса беріліп отырған 145-шіден 267-ші параллардағы есеп саясаты мен түсіндірме жазба шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Мың тәңгемен	Ескертпе	2018 жыл	2017 жыл *
Әзге жиынтық залал			
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуге жататын өзге де жиынтық залал (салықты шегергенде)</i>			
Шетелдік еншілес үйымдардың есептілігін қайта есептеудегі бағамдық айырма		(8.803)	(4.397)
Келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуге жататын таза өзге де жиынтық залал		(8.803)	(4.397)
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуге жатпайтын өзге де жиынтық залал (салықты шегергенде)</i>			
Табыс салығын шегергендең белгіленген төлемдері бар жоспарлар бойынша актуарлы залалдар	24, 39	(2.512.956)	(5.037.715)
Келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуге жатпайтын таза өзге де жиынтық залал		(2.512.956)	(5.037.715)
Табыс салығын шегергендең бір жыл үшін өзге де жиынтық залал		(2.521.759)	(5.042.112)
Табыс салығын шегергендең бір жыл үшін барлық жиынтық кіріс		40.361.557	19.675.709

Мыналарға келетін:

Бас компания меншік иелеріне	40.545.606	19.675.709
Бақыламайтын қатысу үлестері	(184.049)	–
	40.361.557	19.675.709

Акцияға пайда

Бір жылдағы таза пайдаға қатысты базалық және көбейтілген, тәңгемен	21	3.914,04	2.250,11
---	----	-----------------	----------

* Топ кумулятивті әсер әдісін пайдалана отырып, ҚЕХС (IFRS) 15 және ҚЕХС (IFRS) 9 алғаш рет қолданды. Бұл әдіске сәйкес салыстармалы ақпарат қайта есептелмейді (**3-ескертпе**).

Басқарма төрағасы

К.Б.Есекеев

Бас қаржы директоры

А.А.Әзбеков

Бас бухгалтер

Е.Ә.Сүлейманов

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың тенге	Шыға-рылған акциялар	Бас компанияның меншік иелеріне түседі						Барлық капитал
		Меншік-ті сатып алынған акциялар	Шетел валютасын қайта есептей резерві	Өзге резервтер	Бөлінбекен пайда	Барлығы	Бақыламайтын қатысу улестері	
Есткертпе	21	21	21	21				
2017 жылғы 1 қантарға	12.136.529	(6.464.374)	(1.957)	1.820.479	336.306.933	343.797.610	–	343.797.610
Кезеңдегі таза пайда	–	–	–	–	24.717.821	24.717.821	–	24.717.821
Өзге де жиынтық запал	–	–	(4.397)	–	(5.037.715)	(5.042.112)	–	(5.042.112)
Барлық жиынтық кіріс	–	–	(4.397)	–	19.680.106	19.675.709	–	19.675.709
Дивидендтер (21-ескертпе)	–	–	–	–	(4.365.382)	(4.365.382)	–	(4.365.382)
2017 жылғы 31 желтоқсанға*	12.136.529	(6.464.374)	(6.354)	1.820.479	351.621.657	359.107.937	–	359.107.937
2018 жылғы 1 қантарға*	12.136.529	(6.464.374)	(6.354)	1.820.479	351.621.657	359.107.937	–	359.107.937
KХЕС (IFRS) 15 және KХЕС (IFRS) 9 колданынға байланысты есеп саясатының өзгерістері (3-ескертпе)	–	–	–	–	(1.244.742)	(1.244.742)	–	(1.244.742)
2018 жылғы 1 қантарға (қайта есептелді)	12.136.529	(6.464.374)	(6.354)	1.820.479	350.376.915	357.863.195	–	357.863.195
Кезеңдегі таза пайда	–	–	–	–	43.067.365	43.067.365	(184.049)	42.883.316
Өзге де жиынтық запал	–	–	(8.803)	–	(2.512.956)	(2.521.759)	–	(2.521.759)
Барлық жиынтық кіріс	–	–	(8.803)	–	40.554.409	40.545.606	(184.049)	40.361.557
Дивидендтер (21-ескертпе)	–	–	–	–	(17.502.012)	(17.502.012)	–	(17.502.012)
Еншілес үйымды сатып алу (5-ескертпе)	–	–	–	–	–	–	34.118.195	34.118.195
2018 жылғы 31 желтоқсанға	12.136.529	(6.464.374)	(15.157)	1.820.479	373.429.312	380.906.789	33.934.146	414.840.935

* Топ кумулятивті өсер өдісін пайдалана отырып, KХЕС (IFRS) 15 және KХЕС (IFRS) 9 алғаш рет қолданды. Бұл өдіске сәйкес салыстармалы акпарат қайта есептелмейді (3-ескертпе).

Басқарма тәрағасы

Бас қаржы директоры

Бас бухгалтер

К.Б.Есекеев

А.А.Әзбеков

Е.Ә.Сулейманов

Қоса беріліп отырған 145-шіден 267-ші параптардағы есеп саясаты мен түсіндірме жазба шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың тәңгемен	Ескертпе	2018 жыл	2017 жыл*, **
Операциялық қызмет			
Есепті кезең үшін салық салынғанға дейінгі пайда		53.990.896	32.936.666
Мыналарға түзетулер:			
Негізгі құралдардың тозуы	32, 33	35.546.828	40.096.546
Материалдық емес активтердің тозуы	32, 33	3.329.003	3.054.440
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздандынан залал	38	1.169.713	1.246.347
Болашак кезең кірістеріндегі өзгерістер		–	2.639.160
Бағамдық айырмадан іске асырылмаған (кірістер)/залалдар		(6.405.452)	1.447.704
Жұмыскерлерге сыйақы беру бойынша міндеттемелдердегі өзгерістер		126.551	(585.721)
Каржылық активтердің құнсыздандынан залал	33,42	3.907.083	882.403
Тауарлы-материалдық қор құнын өткізуіндегі таза құнына дейін есептен шығару	33	30.673	13.729
Қауымдастырылған үйымдардың пайдасындағы Топ үлесі	10	(7.860.084)	(1.098.368)
Каржыландыру бойынша шығыстарды есептеу	36	7.349.641	7.825.754
Каржыландырудан түсken кірістерд есептеу	36	(3.067.029)	(4.125.054)
Негізгі құралдардың шығынан кіріс		(321.632)	(311.074)
Операциялық активтер мен міндеттемелдердегі өзгерістер			
Сауда дебиторлық берешектегі өзгеріс		(5.602.091)	(7.940.071)
Тауарлы-материалдық қордағы өзгеріс		262.303	1.455.123
Өзге де айналым активтеріндегі өзгеріс		(4.152.583)	1.295.230
Берілген аванстардағы өзгеріс		888.909	(239.724)
Кредиторлық берешектегі өзгеріс		(318.020)	1.432.917
Шарт жасасу залалындағы және шартты орындаудағы залалдағы өзгеріс		(375.931)	–
Шарт бойынша міндеттемелдердегі өзгеріс		906.894	–
Алынған аванстардағы өзгеріс		–	198.045
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелдердегі өзгеріс		283.619	1.274.880
Операциялық қызметтен ақша қаражатының түсімі		79.689.291	81.498.932
Төленген табыс салығы		(11.211.037)	(9.129.857)
Төленген пайыздар	42	(3.788.368)	(7.923.012)
Алынған пайыздар		1.661.720	1.778.771
Операциялық қызметтен алынған таза ақша ағындары		66.351.606	66.224.834
Инвестициялық қызмет			
Негізгі құралдарды сатып алу		(19.615.661)	(20.330.697)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(2.875.572)	(652.798)
Негізгі құралдарды өткізуден түсken түсімдер		1.534.246	696.344

Қоса беріліп отырған 145-шіден 267-ші параптардағы есеп саясаты мен түсіндірме жазба шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Мың тәңгемен

Еншілес үйымды сатып алу, алынған ақша қаражатының шегерімімен

Ескертпе 2018 жыл 2017 жыл*, **

Еншілес үйымды сатып алу, алынған ақша қаражатының шегерімімен	5	(158.819.914)	—
Депозиттерді орналастыру		(12.196.800)	(64.648.712)
Депозиттер бойынша қаражатты қайтару		74.525.196	49.519.792
Жабылған банк кепілдемесін шығару	18	(7.411.000)	—
Жұмыскерлерге ұзақ мерзімді қарыздар беру		(2.858.020)	(2.146.515)
Жұмыскерлерден қарыздың қайтарылуы		394.960	421.838
Қауымдастырылған үйымдардан инвестициялар	10	(563.000)	(986.980)
Жабылған банк кепілдемесінің қаражатын қайтару	18	7.608.800	50
Қаржылық көмекті қайтару		—	2.000
«QazCloud» ЖШС енішес үйымындағы үлесті сатып алушан ақша қаражаты	6	—	30.170
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(120.276.765)	(38.095.508)

Мың тәңгемен

Қаржылық қызмет

Қарыздар алу	42	100.000.000	—
Қарыздарды өтөу	42	(2.029.593)	(28.009.799)
Жай және артықшылықты акциялар бойынша төленген дивидендтер	21	(16.996.235)	(4.299.346)
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелерді өтөу	42	(3.697.239)	(3.162.706)

Қаржылық қызметтөн алынған / (пайдаланылған) таза ақша ағындары

Ақша қаражатына және оның баламаларына бағам айырмасының әсері		6.519.140	(992.474)
Күтілетін кредиттік залал резервіндегі өзгерістерден әсер	20	(506.765)	—
Ақша қаражаты мен олардың баламаларының таза өзгерісі		29.364.149	(8.334.999)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары, 1 қаңтарға		15.985.943	24.320.942
Ақша қаражаттары және олардың баламалары, 31 желтоқсанға	20	45.350.092	15.985.943

* Топ кумулятивті әсер әдісін пайдалана отырып, ҚЕХС (IFRS) 15 және ҚЕХС (IFRS) 9 алғаш рет қолданады. Бұл әдіске сәйкес салыстармалы ақпарат қайта есептелмейді (**3-ескертпе**).

** Бұл бағандығы кейбір сома 2017 жылдың шоғырландырылған қаржылық есептілігімен сәйкес келмейді, өйткені жүргізілген түзетулердің көрсетеді және олар туралы жан-жақты ақпарат **4-ескертпеде** берілген.

Елеулі ақшалай емес операцияларды ашу **40-ескертпеде** берілген.

Басқарма тәрағасы

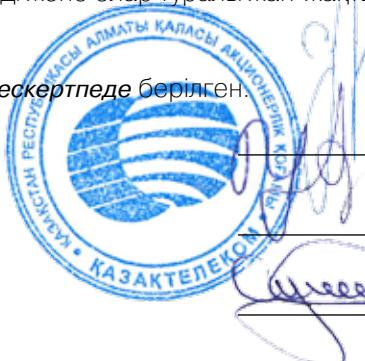
К.Б.Есекеев

Бас қаржы директоры

А.А.Әзбеков

Бас бухгалтер

Е.Ә.Сулейманов

Қоса беріліп отырған 145-шіден 267-ші параллардағы есеп саясаты мен түсіндірме жазба шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас болығы табылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақтелеком» АҚ (бұдан әрі – «Компания» немесе «Қазақтелеком») 1994 жылы маусымда Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылды.

Компанияның тіркелген, орналасқан және қызметін жүзеге асыратын орны Қазақстан Республикасы болып табылады. Компанияның заңды мекенжайы: 010000, Астана қаласы, Сауран көшесі, 12, Қазақстан Республикасы.

Қазақстан Республикасының Үкіметі Компанияны Компания акцияларының 51% мөлшеріндегі бақылау пакеті меншігі болып табылатын «Самұрық-Қазына» ұлттық өл-ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына» немесе «Бас компания») арқылы бақылайды. Төменде 2018 жылғы 31 желтоқсанға Компания акционерлерінің тізбесі беріліп отыр:

	2018 жылғы 31 желтоқсанға	2017 жылғы 31 желтоқсанға
Самұрық-Қазына	51,0%	51,0%
SKYLINE INVESTMENT COMPANY S.A.	24,5%	–
АДР (The Bank of New York – депозитарий)	9,2%	9,2%
«Алатау Капитал Инвест» ЖШС	3,7%	3,7%
«Бірыңғай жинақтау зейнетақы қоры» АҚ,	3,4%	3,4%
Deran Investment B.V.	2,0%	2,0%
SOBRIOS LIMITED	–	24,5%
өзгелері	6,2%	6,2%
	100%	100%

Компания телекоммуникация операторларына көрсетілетін трафикті беру, тәуелсіз телекоммуникация операторларына көрсетілетін ортақ пайдаланылатын телефон желісіне (бұдан әрі – «ОПТЖ») қосу, сондай-ақ ОПТЖ-ға қосылу үшін телекоммуникация операторларына бөлектелген телефон арналарын жалға беру бойынша қызметтер бөлігінде табиғи монополиялар тізіліміне қосылған.

Компания және оның 6-ескертпеде көрсетілген еншілес үйымдары (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») жергілікті, қалааралық және халықаралық, оның ішінде таяу және алыс шетелдермен байланыс қызметін қоса алғанда, тіркелген байланыс нарығының елеулі үлесіне ие; сондай-ақ байланыс арналарын жалға беру, деректер беру, сонымен қатар АТ қызметтері мен ақылы телевидение қызметтерін көрсетеді.

Компания басшылығы атынан Басқарма төрағасы 2019 жылғы 18 сәуірде Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілігін басып шығаруды мақұлдады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗІ

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі – «КЕХС») сәйкес Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі – «КЕХС жөніндегі кеңес») бекіткен редакцияда дайындалды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік, егер есеп саясатында және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелерде басқаша көрсетілмесе, бастапқы құн бойынша бағалау қағида-тының негізінде дайындалды. Шоғырландырылған қаржылық есептілік қазақстандық тәнгеде (бұдан әрі – «теңге») берілді және барлық сома, егер басқаша көрсетілмесе, бүтін мындықпен жуықталып дөңгелектенді.

Шоғырландыру негізи

Шоғырландырылған қаржылық есептілік «Қазақтелеком» АҚ және оның еншілес үйымдарының 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық есептіліктерін тұрады. Егер Топ инвестициялар объектісіне қатысадан түсстін ауыспалы кіріске байланысты тәуекелге ұшыраса немесе осындаі кірісті алуға құқылы болса, сондай-ақ инвестициялар объектісіне қатысты өз өкілеттіктерін жүзеге асыру арқылы кіріске ықпал ету мүмкіндігі болса, бақылау жүзеге асырылады. Атап айтқанда, Топ инвестиациялар объектісін мынадай шарттар орындалса ғана бақылай алады:

- Топтың инвестиациялар объектісіне қатысты өкілеттіктері болса (яғни инвестиациялар объектісінің маңызды қызметін басқарудың ағымдағы мүмкіндігін қамтамасыз ететін күшіндегі құқықтары);
- Топтың инвестиациялар объектісіне қатысадан ауыспалы кіріске байланысты тәуекелге ұшырау немесе осындаі кірісті алу құқығы болса.
- Топтың инвестиациялар объектісіне қатысты өз өкілеттіктерін жүзеге асыру арқылы кіріске ықпал ету мүмкіндігі болса.

Негізінен дауыс беру құқығының көп болуы бақылауды қажет етеді. Мұны растау үшін және Топтың инвестиациялар объектісіне қатысты дауыс құқығының басым бөлігі немесе осыған ұқсас құқығы болса, Топ барлық орынды фактілер мен жағдайларды осы инвестиациялар объектісіне қатысты өкілеттіктерінің барлығын бағалау барысында ескереді:

- инвестиациялар объектісінде дауыс құқығына ие барлық түлғамен келісім;
- басқа келісімдермен негізделген құқықтар;
- Топқа тиесілі дауыс беру құқықтары және әлеуетті дауыс беру құқықтары.

Топ, егер бақылаудың бір немесе бірнеше құрамдасының өзгергені туралы фактілер мен жағдайларды көрсетіп тұrsa, инвестиациялар объектісіне қатысты бақылаудың болуын қайталаپ талдайды. Еншілес компанияны шоғырландыру Топ еншілес компанияны бақылауға ие болғанда басталады және Топ еншілес компанияны бақылаудан айырлығанда тоқтатылады. Сатып алуы немесе шығып кетуі бір жыл ішінде орын алған еншілес үйымның активтері, міндеттемелері, кірістері және шығыстары Топ бақылау алған күннен бастап шоғырландырылған қаржылық есептілікке қосылады және Топ еншілес үйымға бақылауды жоғалтқан күнге дейін көрсетіледі.

Пайда немесе залал және өзге де жиынтық кірістің («ӨЖК») әрбір құрамдасы Топтың бас компаниясының акционерлеріне жатады және егер бұл бақылауда емес қатысу үлестерінің теріс сальдосына әкелсе де, бақылауда емес қатысу үлестеріне жатады. Қажет жағдайда еншілес үйымдардың қаржылық есептілігі осындаі үйымдардың есеп саясатын Топтың есеп саясатына сәйкестікке келтіру үшін тузытіледі. Топ ішінде операцияларды жүзеге асыру нәтижесінде туындастын барлық топшылік активтер

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

мен міндеттемелер, меншікті капитал, кірістер, шығыстар және ақша ағындары шоғырландыру барысында толықтай алынып тасталады.

Бақылауды жоғалтусыз еншілес үйымдағы қатысу үлесін өзгерту меншікті капиталмен операция ретінде ескеріледі.

Егер Топ еншілес үйымды бақылауды жоғалтса, ол меншікті капиталының тиісті активтерін (оның ішінде гудвилді), міндеттемелерін, бақылауда емес қатысу үлестерін және меншікті капиталының басқа құрамдастарын тануды тоқтатады және пайда немесе залал құрамындағы туындаған пайда немесе залалды таниды. Қалған инвестициялар әділ құны бойынша танылады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түсіндірмелер және түзетулер

Топ ҚЕХС (IFRS) 15 және ҚЕХС (IFRS) 9 алғаш рет қолданды. Аталған қаржылық есептілік стандарттарын қолданумен байланысты өзгерістердің сипаты мен әсері төменде жазылған

2018 жылы сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілікке әсер етпеген, стандарттар мен түсіндірмелерге кейбір басқа түзетулер алғаш рет. Топ шығарылған, бірақ күшіне енбеген стандарттар, түсіндірмeler немесе түзетулер мерзімінен бұрын қолданылмаған.

ҚЕХС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім»

ҚЕХС (IFRS) 15 заменяет ҚЕХС (IAS) 11 «Құрылыш шарттары», ҚЕХС (IAS) 18 «Түсім» және тиісті түсіндірмелер және шарттар басқа стандарттарды қолдану саласына қатысты жағдайларды қоспағанда сатып алушылармен шарттарға байланысты туындастын түсімдердің барлық баптарына қатысты қолданылады.

Сатып алушылармен шарттарға байланысты туындастын түсімді есепке алу үшін жаңа стандарт бес кезеңнен тұратын модельді көздейді. ҚЕХС (IFRS) 15 сәйкес түсім үйым тауарлар немесе қызметтерді сатып алушыға беруге ауыстырып алуды күтетін құқықты өтеуді көрсететін сомада танылады.

ҚЕХС (IFRS) 15 үйымдар пайымды қолдануын және сатып алушылармен шарттарға қатысты модельдің әр кезеңін қолдану кезіндегі барлық орынды фактілер мен жағдайларды ескеруін талап етеді. Стандарт сондай-ақ шартты жасауға қосымша шығындарды және шартты орындауға тікелей байланысты шығындарды есепке алуға қойылатын талаптарды қамтиды. Сонымен қатар стандарт үлкен көлемдегі ақпаратты ашуды талап етеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түсіндірмелер және түзетулер (жалғасы)

15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ҚЕХС (IFRS) (жалғасы)

Топ 15 ҚЕХС (IFRS) өзінің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде бастапқы қолдану күніне орындалған болып табылмайтын барлық шарт бойынша түрленген ретроспективті әдісті пайдалана отырып қолданды.

Қаржылық есептіліктің әр негізгі нысаны бойынша салыстырмалы ақпарат 11 ҚЕХС (IAS), 18 ҚЕХС (IAS) талаптарына сәйкес және тиісті түсіндірмелермен ұсынылды.

2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша бөлінбеген пайданың бастапқы сальdosын кумулятивті түзету 2018 жылғы 31 желтоқсанға аяқталған жыл үшін өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Осы түзету туралы ақпарат мынадай түрде ашылады:

Мың теңгемен	Түзетулер	
Айналымнан тыс активтер		
Шартты жасасу шығындары	(г)	649.182
Шартты орындау шығындары	(б)	61.515
Барлық айналымнан тыс актив	710.697	
Айналымдағы активтер		
Шартты жасасу шығындары	(г)	420.604
Шартты орындау шығындары	(б)	174.180
Барлық айналымдағы актив	594.784	
Барлық актив	1.305.481	
Капитал		
Бөлінбеген пайда	(б), (в), (г)	731.690
Барлық капитал	731.690	
Ұзақ мерзімді міндеттемелер		
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(б), (г)	261.096
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	(в)	(5.215.862)
Шарт бойынша міндеттемелер	(в)	5.360.104
Барлық ұзақ мерзімді міндеттеме	405.338	
Қысқа мерзімді міндеттемелер		
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	(в)	(1.207.937)
Алынған аванстар	(в)	(3.033.151)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Мың тәңгемен	Түзетулер
Шарт бойынша міндettемелер	(в) 4.409.541
Барлық қысқа мерзімді міндettеме	168.453
Барлық міндettеме	573.791

Топтың қызметі негізінен деректер беру, жергілікті, қалааралық және халықаралық қоныраулар бойынша қызметтерді, желіаралық қосылыстарды ұсынумен/басқа операторларға трафикті берумен және байланыс арналарын берумен байланысты.

(а) Қызметтерді көрсету

Желіаралық қосылысты орнату үшін жергілікті және шетелдік операторлардың төлемі өндөлетін трафиктің нақыт минут санын ескере отырып, қызметтердің көрсетілуіне қарай танылады.

Ұялы байланыс операторларын қоса алғанда, қалааралық және халықаралық телефон байланысы қызметтерінен және бөгде операторлардың абоненттерімен қосылыс қызметтерінен кірістер Топтың желісі бойынша қонырау шалуды жасау кезінде танылады.

Кеңжолакты және басқа интернет қызметтеріне немесе дауыс қызметтеріне қатынау үшін негізінен ай сайынғы төлемдерден тұратын абоненттік төлем уақыт өте келе тегіс кіріс ретінде танылады. Интернетке коммутацияланған қатынаудан түсेतін кіріс клиенттерге ұсынылатын нақты эфир уақытының, негізінде танылады.

Аналогты және цифрлық байланыс арналарын және жеке желілерді жалға беруден кірістер, сондай-ақ көтерме қатынаудан кірістер уақыт ішінде кіріс ретінде танылады, өйткені сатып алушы бір уақытта шарт бойынша Топ өз міндettерін орындау барысында пайданы алады және тұтынады.

Тіркелген және сымсыз байланыс желілеріне жаңа абоненттерді қосу кезінде алынатын өтелмейтін аванстық төлемдер клиентпен өзара қарым-қатынастардың күтілетін кезеңі ішінде танылады. Клиентпен өзара қарым-қатынастың болжалды кезеңі алдыңғы қатынастың тәжірибесіне, сондай-ақ салалық тәжірибеге негізделеді.

Сатып алушылармен шарттарға 15 ҚЕХС (IFRS) қолдану төмендегі (б), (в) және (г) ескертпелерінде сипатталған тармақтарды қоспағанда, Топтың кірістері мен шығыстарына елеулі әсер етпеді.

(б) Шартты орындау шығындары

Топ интернет және деректер беру бойынша басқа қызметтерді және модемдерді, роутерлер мен тағы басқаларды қоса алғанда, осы қызметтерді көрсету үшін жабдықтарды ұсынады.

Топ ағымдағы операциялық көрсеткіштердің талдауын негізге ала отырып, Топтың қызметтерінен бөлек абонент пайдалана алмайтын жабдық орындауға бөлек сәйкестендірілетін міндettеме болып табылмайды деген қорытындыға келді.

15 ҚЕХС (IFRS) сәйкес Топ шартты орындау шығыны ретінде тегін ұсынылатын жабдықтың құнын капиталданырыды және оның сомасы бөлінбеген пайда құрамында танылды. Шартты орындау шығындары клиентке қызметтерді көрсету кезеңі ішінде амортизацияланады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түсіндірмелер және түзетулер (жалғасы)

15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ҚЕХС (IFRS) (жалғасы)

(б) Шартты орындау шығындары (жалғасы)

15 ҚЕХС-ға (IFRS) көшу күніндегі жағдай бойынша (2018 жылғы 1 қаңтар) қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің деректері қайта есептелді, нәтижесінде 174.180 мың теңге және 61.515 мың теңге мөлшерінде шартты орындау шығындары қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді болып та-нылды, сәйкесінше, 47.139 мың теңге сомаға кейінгे қалдырылған салық міндеттемелері артты және 188.556 мың теңгеге бөлінбеген пайда артты.

(в) Клиенттерден алынған аванстар

Топ халықаралық желіге қосылуды белсенді ету үшін ұзақ мерзімді аванстарды да алады. 15 ҚЕХС (IFRS) қолданғанға дейін Топ мұндай аванстық төлемдерді кейінге қалдырылған түсім ретінде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетті. Ұзақ мерзімді аванстық төлемдерге қатысты будан бұрын қолданыстағы есептік саясатқа сәйкес пайыз есептелмеді. Топ осы шарттар қаржыландырудың елеулі компонентін тұрады деген қорытындыға келді. 15 ҚЕХС (IFRS) қолдану нәтижесінде Топ сомасы бөлінбеген пайданың құрамында танылған қаржыландырудың елеулі компонентін тұратын шарттар бойынша сатып алушылардан алған аванстық төлемдер бойынша пай-зыздарға қатысты шарт бойыша міндеттемені таныды. Мұнымен қатар Топ сатып алушылардан алған аванстық төлемдердің қалдығын шарт бойынша міндеттемелер құрамында кейінге қалдырылған түсім құрамынан қайта жіктеді.

15 ҚЕХС-ға (IFRS) көшу күніндегі жағдай бойынша (2018 жылғы 1 қаңтар) қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің деректері қайта есептелді, нәтижесінде мынадай өзгерістер жасалды: сәйкесінше, 4.409.541 мың теңге және 5.360.104 мың теңге сомаға шарт бойынша қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелердің сомасы артты; сәйкесінше, 1.207.937 мың теңге және 5.215.862 мың теңге сомаға басқа да қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттемелер сомасы азайтылды; 3.033.151 мың теңге сомаға алынған аванстар азайтылды және 312.695 мың теңгеге бөлінбеген пайда азайтылды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

(г) Шартты жасасу шығындары

Топ B2C сегментінде жаңадан қосқан абоненттер үшін сату жөніндегі агенттерге комиссиялық сыйақы төлейді. Бұдан бұрын қолданыста болған есептік саясатқа сәйкес сату жөніндегі агенттерге төленген комиссиялық сыйақы кезең шығыстары болып танылды. Егер Топ шартты жасасудың қосымша шығындары өтелетінін күтсе, 15 ҚЕХС (IFRS) сәйкес Топ мұндай шығындарды активтер ретінде таниды.

Егер шарт жасалмаса, сату жөніндегі агенттерге төленген комиссиялық сыйақы келтірілмеген қосымша шығындарды білдіреді. 15 ҚЕХС (IFRS) қолдану нәтижесінде Топ сату жөніндегі агенттерге төленген шығындарды капиталдандырыды.

15 ҚЕХС-ға (IFRS) көшу күніндегі жағдай бойынша (2018 жылғы 1 қантар) қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің деректері қайта есептелді, нәтижесінде шартты жасасуға қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді шығындар 420.604 мың теңге және 649.182 мың теңге мөлшерінде танылды, сәйкесінше, 213.957 мың теңге сомага кейінге қалдырылған салық міндеттемелері артты және 855.829 мың теңгеге бөлінбеген пайда артты.

(д) Ақпаратты ұсыну мен ашуға қойылатын талаптар

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің талаптарына сәйкес Топ сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша танылған түсім туралы ақпаратты экономикалық факторлар түсім мен ақша ағындағының сипатына, мерзімі мен туындау белгісіздігіне қалай ықпал атеттін көрсететін санаттар бойынша талдап ашты. Толық түсім туралы ақпаратты ашу 30-ескертпеде берілген.

(е) Есептік саясатқа ықпал ету

Кестелерде 2018 жылғы 31 желтоқсанға аяқталған жыл үшін Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне 15 ҚЕХС (IFRS) қолданудың ықпалы ұсынылған:

		Есептік саясатқа өзгерістердің ықпалы	
Мың теңгемен	Есептілікте қалай ұсынылған	Түзетулер	15 ҚЕХС (IFRS) нәтижелерінің есебінсіз баланс
2018 жылғы 31 желтоқсанға қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп			
Айналымнан тыс активтер			
Шартты жасасу шығындары	1.037.984	(1.037.984)	–
Шартты орындау шығындары	107.539	(107.539)	–
Барлық айналымнан тыс актив	659.522.790	(1.145.523)	658.377.267
Айналымдағы активтер			
Шартты жасасу шығындары	420.604	(420.604)	–
Шартты орындау шығындары	115.285	(115.285)	–
Барлық айналымдағы актив	133.871.941	(535.889)	133.336.052
Барлық актив	793.394.731	(1.681.412)	791.713.319

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түсіндірмелер және түзетулер (жалғасы)

15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ҚЕХС (IFRS) (жалғасы)

(e) Есептік саясатқа ықпал ету (жалғасы)

Мың теңгемен	Есептілікте қалай ұсынылған	Түзетулер	Есептік саясатқа өзгерістердің ықпалы
			15 ҚЕХС (IFRS) нәтижелерінің есебінсіз баланс
Капитал			
Бөлінбеген пайда	373.429.312	(1.785.446)	371.643.866
Барлық капитал	414.840.935	(1.785.446)	413.055.489
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	38.897.126	(336.282)	38.560.844
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	1.444.530	5.555.059	6.999.589
Шарт бойынша міндеттемелер	5.699.301	(5.699.301)	–
Барлық ұзақ мерзімді міндеттеме	214.193.976	(480.524)	213.713.452
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	7.116.650	1.937.069	9.053.719
Алынған аванстар	–	10.734.219	10.734.219
Шарт бойынша міндеттемелер	12.667.725	(12.086.730)	580.995
Барлық қысқа мерзімді міндеттеме	164.359.820	584.558	164.944.378
Барлық капитал мен міндеттеме	793.394.731	(1.681.412)	791.713.319

Мың теңгемен	Есептілікте қалай ұсынылған	Түзетулер	Есептік саясатқа өзгерістердің ықпалы
			15 ҚЕХС (IFRS) нәтижелерінің есебінсіз баланс
2018 жылғы 31 желтоқсанға аяқталған жыл үшін жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп			
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	222.726.371	(377.569)	222.348.802
Өткізуудің өзіндік құны	(154.015.612)	174.180	(153.841.432)
Өткізу бойынша шығыстар	(4.387.521)	(161.309)	(4.548.830)
Расходы по финансированию	(7.349.641)	549.585	(6.800.056)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Есептік саясатқа өзгерістердің ықпалы			
Мың теңгемен	Есептілікте қалай ұсынылған	Түзетулер	15 ҚЕХС (IFRS) нәтижелерінің есебінсіз баланс
Есепті кезеңге салық салынғанға дейінгі пайда	53.990.896	184.887	54.175.783
Табыс салығы бойынша шығыстар	(11.107.580)	(2.574)	(11.110.154)
Есепті кезеңге пайда	42.883.316	182.313	43.065.629
Есептік саясатқа өзгерістердің ықпалы			
Мың теңгемен	Есептілікте қалай ұсынылған	Түзетулер	15 ҚЕХС (IFRS) нәтижелерінің есебінсіз баланс
2018 жылғы 31 желтоқсанға аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп			
Операциялық қызмет			
Салық салынғанға дейінгі пайда	53.990.896	184.887	54.175.783
Мынаған түзету:			
Қаржыландыру бойынша шығыстарды есептеу	(7.349.641)	549.585	(6.800.056)
Айналым капиталын түзету			
Шартты жасасу шығындары мен шартты орындау шығындарындағы өзгеріс	375.931	(375.931)	–
Шарт бойынша міндеттемелердегі өзгеріс	906.894	(906.894)	–
Алған аванстардағы өзгеріс	–	7.701.068	7.701.068
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелердегі өзгеріс	283.619	(6.794.174)	(6.510.555)
Операциялық қызметтөн алған таза ақша ағындары	66.351.606	–	66.351.606

9 «Қаржы құралдары» ҚЕХС (IFRS)

9 «Қаржы құралдары» ҚЕХС (IFRS) 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» ҚЕХС (IAS) алмастырады. 9 ҚЕХС (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді, бұл ретте мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. 9 ҚЕХС (IFRS) қаржы құралдарын есептеудің үш аспектісін: жіктеме және бағалау, құнсыздану және хеджерлеу есебін біріктіреді.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түсіндірмелер және түзетулер (жалғасы)

9 «Қаржы құралдары» ҚЕХС (IFRS) (жалғасы)

Хеджерлеу есебін қоспағанда, стандарт 2018 жылғы 1 қаңтар бастапқы қолдану күнімен ретроспективті түрде қолданылады. Топ басшылығы 2017 жылғы 1 қаңтардан басталатын кезең үшін салыстырмалы ақпаратты қайта есептемеу туралы шешім қабылдады, демек:

- қаржылық есептіліктің әрбір негізгі нысаны бойынша салыстырмалы ақпарат 39 ҚЕХС-дағы (IAS) жіктеу мен бағалауға қойылатын талаптарға сәйкес ұсынылады;
- 2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша бөлінбеген пайданың бастапқы сальdosын түзету 2018 жылғы 31 желтоқсанға аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте танылды. Осы түзету туралы ақпарат мынадай түрде ашылып көрсетілді:

Мың тенге	Түзетулер	
Айналымнан тыс активтер		
Басқа да қаржылық айналымнан тыс активтер	(б)	(311.627)
Барлық айналымнан тыс актив		(311.627)
Айналымдағы активтер		
Сауда дебиторлық берешек	(б)	(870.289)
Ақша қаржаты мен оның баламалары	(б)	(20.240)
Басқа қаржылық айналым активтері	(б)	(278.727)
Барлық айналымдағы актив		(1.169.256)
Барлық актив		(1.480.883)
Капитал		
Бөлінбеген пайда	(а), (б)	(1.976.432)
Барлық капитал		(1.976.432)
Ұзақ мерзімді міндеттемелер		
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(б)	(204.630)
Басқа ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	(а)	700.179
Барлық ұзақ мерзімді міндеттеме		495.549

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

9 ҚЕХС-га (IFRS) өтуден бөлінбеген пайдаға ықпал мынадай түрде берілген:

Мың теңгемен	Бөлінбеген пайда
Бөлінбеген пайда	
39 ҚЕХС (IAS) сәйкес түпкілікті баланс (2017 жылғы 31 желтоқсан)	351.621.657
9 ҚЕХС (IFRS) бойынша болжалды кредиттік залалдарды тану	(2.181.062)
Жоғарыда көрсетілгенге қатысты кейінге қалдырылған салық	204.630
9 ҚЕХС сәйкес қайта есептелген баланс (2018 жылғы 1 қаңтар)	349.645.225
9 ҚЕХС-га өту есебінен капиталдағы барлық өзгеріс	(1.976.432)

(a) Жіктеу және бағалау

9 ҚЕХС-га (IFRS) сәйкес Топ ең алдымен пайда немесе залал арқылы өділ құны бойынша емес, мәміле бойынша шығындар сомасына бағаланатын қаржылық активтер жағдайында ұлғайған өділ құны бойынша қаржылық активтерді бағалайды. 9 ҚЕХС-га (IFRS) сәйкес борыштық қаржы құралдары нәтижесінде пайда немесе залал (ССЧПУ) арқылы өділ құны бойынша, амортизациялық құны бойынша немесе басқа жиынтық кіріс (ССЧПСД) арқылы өділ құны бойынша бағаланады. Жіктеу екі критерийге байланысты: қаржылық активтерді басқару үшін Топ пайдаланатын бизнес-модельдер; шартта көзделген қаржы құралдары бойынша ақша ағындары «борыштың негізгі сомасы және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздар есебіне төлемдер ғана» болып табыла ма?

Жаңа талаптарға сәйкес Топ борыштық қаржы активтерін мынадай түрде жіктеиді және бағалайды:

- амортизациялық құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар – борыштың негізгі сомасы және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыз есебіне төлемдер болып қана табылатын, шартта көзделген ақшалай ағындарды алу үшін міндеті қаржылық активтерді ұсташа болып табылатын бизнес-модельдің шенберінде ұсталатын қаржылық активтер үшін. Топ осы санатқа сауда және өзге де дебиторлық берешекті, сондай-ақ қаржылық институттардағы қаражатты (банк депозиттерін, ақшалай қаражат пен оның баламалары) қосады.

Топтың пайда мен залал және басқа да жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтері жоқ.

Топ бастапқы танылған сома және болжалды кредиттік залалдарға көзделген резерв сомасы бойынша бастапқы танығаннан кейін қаржылық кепіл шартын ескереді. Нәтижесінде Топ 2018 жылғы 1 қаңтарға бөлінбеген пайданың қалдығын және 700.179 мың теңге сомаға басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелерді түзетті.

Топтың бизнес-модельдерін бағалау бастапқы қолдану күні, 2018 жылғы 1 қаңтарда жүзеге асырылды, содан кейін 2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша тану тоқтатылмаған қаржылық активтерге рефлексивті қолданылды. Шартта көзделген қаржылық құралдар бойынша ақша ағындары борыштың негізгі сомасы мен пайыздар есебіне төлемдер болып қана табылады ма деген талдау осы активтерді бастапқы тану кезінде қолданыста болған фактілер мен міндеттемелердің негізінде жүзеге асырылды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түсіндірмелер және түзетулер (жалғасы)

9 «Қаржы құралдары» ҚЕХС (IFRS) (жалғасы)

(6) Құнсыздану

9 ҚЕХС (IFRS) қолдану қаржылық активтер бойынша құнсызданудан болған залалға қатысты Топ қолданатын есепке алу тәртібін түбегейлі өзгерту. 39 ҚЕХС-да (IAS) қолданылатын және тартқан залалдарға негізделген әдіс болжалды күтілетін кредиттік залалдар модельне (ОКУ) ауыстырылды.

9 ҚЕХС (IFRS) Топтың пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық қарыз берін басқа да борыштық қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік залалмен бағалау резервін көрсетуді талап етеді.

Болжалды кредиттік залалдар шартқа сәйкес Топқа тиесілі ақша ағындары мен Топтың алуы күтіліп отырған барлық ақша ағындары арасындағы айырма ретінде есептеледі. Алмай қалу кейіннен осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемеге шамамен тең мөлшерлеме бойынша дисконтталады.

Топ сауда мен өзге де дебиторлық берешекке қатысты стандартта көзделген жеңілдетілген тәсілді қолданды және барлық қолданыс кезеңі үшін болжалды кредиттік залалдарды есептеді. Топ қарыз алушылар мен жалпы экономикалық шарттар үшін арнайы болжамды факторларды ескере отырып түзетілген кредиттік залалдардың туындауы бойынша өзінің өткен тәжірибесіне сүйене отырып, бағалау резервтерінің матрицасын қолданды.

Топ амортизациялық құны бойынша көрсетілетін ұзак мерзімді банк депозиттері мен өзге де қаржылық активтер бойынша жалпы амал-тәсілді қолданды.

Топ қысқа мерзімді банк депозиттері, ақша қаражаты мен оның баламалары үшін кредиттік тәуекелді банктер мен қаржы мекемелерінің кредиттік рейтингілерінің негізінде төмен деп бағалады.

Егер шарт бойынша төлемдер 90 қунге кешіктірілсе, Топ қаржылық актив бойынша дефолт болды деп есептейді. Бірақ жекелеген жағдайларда Топ, егер ішкі және сыртқы ақпарат Топ үстайтын кредиттік сапаны көтеру механизмдерін ескермей, шарт бойынша көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын Топ алатыны екіталай екенін көрсетсе, қаржылық актив бойынша дефолт болды деген қорытындыға да келеді.

Болжалды кредиттік залалдарға қатысты 9 ҚЕХС (IFRS) талаптарын қолдану Топты борыштық қаржы активтері бойынша құнсызданудан болған бағалау резервтерінің артуына әкеп соқты. Осы артудың нәтижесінде капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте 2018 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша бөлінбеген пайданың сомасы тиісінше түзетілді. Түзету нәтижесі мынадай: дебиторлық берешектің, ақша қаражаты мен оның баламаларының, басқа да айналым және айналымнан тыс қаржылық активтердің, кейінгे қалдырылған салық міндеттемелері мен бөлінбеген пайданың төмөнде-

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

уі сәйкесінше, 870.289 мың теңге, 20.240 мың теңге, 278.727 мың теңге, 311.627 мың теңге, 204.630 мың, теңге және 1.276.253 мың, теңге.

Мұнымен қатар Топ 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жыл үшін жиынтық кіріс туралы өзінің шоғырландырылған есепте қаржылық активтердің құнсыздануынан болған залалы бөлек ұсынды.

22 «Шетел валютасындағы операциялар және алдын ала төлем» ХҚЕТК (IFRIC) түсіндіру

Түсіндіруде алдын ала төлемді жасау немесе алу нәтижесінде туындастын монетарлық емес активті немесе монетарлық емес міндеттемені тануды тоқтату кезінде тиісті активті, шығысты немесе кірісті (немесе оның бір бөлігін) бастапқы тану кезінде пайдаланулы туіс айырбастау бағамын анықтау мақсатында операция күні алдын ала төлемді жасау немесе алу нәтижесінде туындастын монетарлық емес активті немесе монетарлық емес міндеттемені үйым бастапқы танитын күн болып табылатыны түсіндірледі. Үйым алдын ала төлемді жасаудың немесе алудың бірнеше операциясы жағдайында әр төлем немесе алдын ала төлемді алу үшін операция күнін анықтау керек. Бұл түсіндіру шоғырландырылған қаржылық есептілікке ықпал етпейді.

40 «Инвестициялық жылжымайтын мүлікті санаттан санатқа ауыстыру» ҚЕХС-ға (IAS) түзетулер

Түзетулер үйымның салу немесе дамыту барысындағы жылжымайтын мүлікті қоса алғанда, жылжымайтын мүлік объектілерін инвестициялық жылжымайтын мүліктің санатына немесе санатынан ауыстыру керектігін түсіндіреді. Түзетулерде жылжымайтын мүлік объектісі инвестициялық жылжымайтын мүліктің анықтамасына сәйкес келуі басталатын немесе тоқтайтын жағдайда және оны пайдалану сипатының өзгеруіне растау болғанда, пайдалану сипатының өзгеруі болатыны көрсетілген. Басшылықтың жылжымайтын мүлік объектісін пайдалануға қатысты ниетінің өзгеруі оны пайдалану сипатын өзгертуге растау бола алмайды. Бұл түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілікке ықпал етпейді.

2 «Акциялар негізіндегі төлемдер бойынша операцияларды жіктеу және бағалау» ҚЕХС-ға (IFRS) түзетулер

ҚЕХС жөніндегі кеңес 2 «Акциялар негізіндегі төлемдер» ҚЕХС-ға (IFRS) түзетулерді шығарды, онда үш негізгі аспект қаралады: ақша қаражатының есептеулері бар акциялар негізінде төлемдер бойынша операцияларды бағалау құқықтарына көшу шарттарының ықпалы; қаржы көзінен ұсталатын салық, бойынша міндеттемелер үшін нетто-негізге есептеулер шарты бар акциялар негізінде төлемдер бойынша операцияларды жіктеу; акциялар негізінде төлемдер бойынша операция шарттарының өзгерісін есепке алу, осының нәтижесінде операция ақша қаражатының есептеулері бар операция ретінде жіктелуін тоқтатады және ақша қаражатының есептеулері бар операция ретінде емес, үlestік құралдардың есептеулері бар операция ретінде жіктелуді бастайды. Түзетулерді алғашқы қабылдау кезінде үйымдар өткен кезеңдер үшін ақпаратты қайта санауға міндетті емес, бірақ барлық үш аспекттің қатысты түзетулерді қолданған және басқа критерийлерді сактаған жағдайда ретроспективті қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер шоғырландырылған қаржылық есептілікке ықпал етпейді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түсіндірмелер және түзетулер (жалғасы)

4 «4 «Сақтандыру шарттары» ҚЕХС (IFRS) орнына 9 «Қаржы құралдары» ҚЕХС (IFRS) қолдану» ҚЕХС-ға (IFRS) түзетулер

Бұл түзетулер 4 ҚЕХС (IFRS) алмастыратын 17 «Сақтандыру шарттары» ҚЕХС (IFRS) енгізгенге дейін 9 ҚЕХС (IFRS) қаржы құралдары бойынша жаңа стандартты қолдануға байланысты туындастырылған проблемаларды жояды. Түзетулер сақтандыру шарттарын шығаратын үйымдар үшін екі мүмкіндікті көздөйді: 9 ҚЕХС (IFRS) қолданудан уақытша босату және салу əдісі. Бұл түзетулер Топқа қолданылмайды.

28 «Қауымдастырылған үйымдарға және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» ҚЕХС (IAS) – инвестиция объектілерін пайда немесе залал арқылы əділ құны бойынша бағалау бойынша шешім əр инвестиция үшін бөлек қабылдануы керектігі туралы түсіндіру

Түзетулер венчурлік инвестицияларда мамандандып жүрген үйым немесе басқа үқсас үйым пайда немесе залал арқылы əділ құны бойынша қауымдастырылған үйымдарға және бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды бағалау шешімін қабылдай алатынын түсіндіреді. Мұндай шешім бастапқы тану кезінде əр инвестиция үшін бөлек қабылданады. Егер өзі инвестиациялық үйым болып табылмайтын үйимның инвестиациялық үйимдар болып табылатын қауымдастырылған үйымдарда немесе бірлескен кәсіпорындарда қатысу үлесі болса, онда мұндай үйым үлестік қатысу əдісін қолдану кезінде инвестиациялық үйимдар болып табылатын оның қауымдастырылған үйымға немесе бірлескен кәсіпорынға қолданатын əділ құны бойынша бағаны еншілес үйымдардағы өзінің меншікті қатысу үлестеріне сақтауды шеше алады. Мұндай шешім инвестиациялық үйимдар болып табылатын əрбір қауымдастырылған үйимға немесе бірлескен кәсіпорынға бөлек мына қундердің ең соңғы күні қабылданады: (а) инвестиациялық үйимдар болып табылатын қауымдастырылған үйымды немесе бірлескен кәсіпорынды бастапқы тану күні; (б) қауымдастырылған үйым немесе бірлескен кәсіпорын инвестиациялық үйимдар болатын күн; және (в) инвестиациялық үйимдар болып табылатын қауымдастырылған үйым немесе бірлескен кәсіпорын алғаш рет бас үйимдар болатын күн. Бұл түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ықпал етпейді.

1 «Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарын алғаш қолдану» – ҚЕХС алғаш қолданып отырған үйимдар үшін қысқа мерзімді босатуларды жою» ҚЕХС-ға түзетулер (IFRS)

1 ҚЕХС (IFRS) E3-E7 тармақтарында көзделген қысқа мерзімді босатулар жойылды, өйткені олар өзінің міндетін орындаады. Бұл түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ықпал етпейді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбекен стандарттар

Төменде шығарылған, бірақ Топтың қаржылық есептілігі шыққан күніне дейін күшіне енбекен жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер көлтіріледі. Топ бұл стандарттарды, түзетулер мен түсіндірмелерді қолданылатын болса, олар күшіне енген күннен бастап қолдануды көздел отыр.

16 «Жалдау» ҚЕХС (IFRS)

16 ҚЕХС (IFRS) 2016 жылғы қаңтарда шығарылған болатын және 17 «Жалдау» ҚЕХС (IAS), 4 «Келісімде жалдау белгілерінің болуын анықтау» ХҚЕТК (IFRIC) түсіндіруін, 15 «Операциялық жалдау – ынталар» ТТК (SIC) түсіндіруін және 27 «Жалдаудың заңдық нысанына ие операциялар мәнін анықтау» ТТК (SIC) алмастырады. 16 ҚЕХС (IFRS) жалдау туралы ақпаратты тану, бағалау, ұсыну және ашу қағидаттарын белгілейді және жалгерлер қаржылық жалдау үшін 17 ҚЕХС-да (IAS) көзделген есепке алу тәртібіне үқсас баланстағы бірыңғай есепке алу моделін пайдалана отырып, барлық жалдау шартын көрсетуді талап етеді. Стандарт жалгерлер үшін танудан екі босатуды көздейді – құны төмен активтерді жалдауға қатысты (мысалы, дербес компьютерлер) және қысқа мерзімді жалдау (яғни 12 айдан аспайтын мерзіммен жалдау).

Жалдауды бастау күнінен жалгер жалгерлік төлемдерге қатысты міндеттемені (яғни жалдау бойынша міндеттемені), сондай-ақ жалдау мерзімі ішінде базалық активті пайдалану құқығын беретін активті (яғни пайдалану құқығы түріндегі актив) таниды. Жалгерлер жалдау міндеттемесі бойынша пайызыдық шығысты пайдалану құқығы түріндегі активтің амортизациясы бойынша шығыстардан бөлек тануға міндетті болады.

Сондай-ақ жалгерлер белгілі бір оқиға болғанда (мысалы, жалдау мерзімі өзгергенде, жалгерлік төлемдерді анықтау үшін пайдаланылатын индектің немесе мөлшерлеменің өзгеруі нәтижесінде болашақтағы жалгерлік төлемдер өзгергенде), жалдау бойынша міндеттемені қайта бағалайтын болады. Көп жағдайда жалгер жалдау бойынша міндеттемені қайта бағалау сомасын пайдалану құқығы нысаны бойынша активті түзету ретінде ескеретін болады.

Қазіргі уақытта қолданыстағы 17 ҚЕХС (IAS) талаптарымен салыстырғанда 16 ҚЕХС (IFRS) сәйкес жалға беруші үшін есептеу тәртібі өзгермейді. Жалға берушілер 17 ҚЕХС-дағыдай (IAS) жіктеу қағидаттарын пайдалана отырып және жалдаудың екі түрін бөле отырып (операциялық және қаржылық), жалдауды жіктеуді одан әрі жалғастыратын болады.

16 ҚЕХС (IFRS) 2019 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді, 17 ҚЕХС-мен (IAS) салыстырғанда жалға берушілер мен жалгерлерден үлкен көлемді ақпаратты ашуды талап етеді.

Топ түрленген ретроспективті тәсілді пайдалана отырып, 16 ҚЕХС (IFRS) қолдануды жоспарлап отыр. Мұндай тәсілде өткен кезеңдер үшін қаржылық ақпарат қайта есептелмейді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шығарылған, бірақ өлі күшіне енбекен стандарттар (жалғасы)

16 «Жалдау» ҚЕХС (IFRS) (жалғасы)

Жалдау бойынша міндеттемелер және пайдалану құқығы нысанындағы активтер бөлінбеген пайда көрсетілген тиісті нәтижесі бар 16 ҚЕХС-га (IFRS) көшу күніне танылатын болады. Түрлендірілген рефроспективті амал-тәсіл көшу күніне қосымша қарыз алу мөлшерлемесін пайдалана отырып, жалдау бойынша дисконтталған міндеттемелерді тануды көздейді және Топқа активтерді пайдалану құқығы нысанында қалай бағалау керектігін тандауга мүмкіндік береді:

- 16 ҚЕХС (IFRS) әрдайым қолданылса, сомага;
- жалдау бойынша міндеттемеге тең сомага (есептеулер мен алдын ала төлемді ескере отырып).

Топ 17 ҚЕХС (IAS) мен 4 ХҚЕТК (IFRIC) сәйкес бұдан бұрын жалдау шарттары ретінде сәйкестендірілген шарттарға 16 ҚЕХС (IFRS) қолдануды жоспарлап отыр. Осылайша, Топ 17 ҚЕХС (IAS) мен 4 ХҚЕТК (IFRIC) сәйкес бұдан бұрын жалдау белгілері бар ретінде сәйкестендірілмеген шарттарға стандартты қолданбайтын болады.

Топ бастапқы қолдану күніне жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын жалдау шарттарына қатысты стандартта көзделген босатуларды, сондай базалық активі төменгі құнга ие жалдау шарттарын пайдалану туралы шешім қабылдады.

2018 жылы Топ 16 ҚЕХС (IFRS) ықпалына алдын ала талдау жүргізді. 16 ҚЕХС (IFRS) қолданудың жалпы болжалды ықпалы мынадай түрде ұсынылды: пайдалану құқығы нысанындағы активтердің 25-30 млрд теңге сомага артуы, жалдау бойынша міндеттемелердің артуы 26-32 млрд теңге және бөлінбеген пайданың тиісінше азаюы. Осы ескертпеде ашылған сан бойынша ақпарат 2019 жылы өзгеруі мүмкін.

17 «Сақтандыру шарттары» ҚЕХС (IFRS)

2017 жылдың мамыр айында ҚЕХС жөніндегі кеңес сақтандыру шарттары үшін қаржылық есептіліктің жаңа, жан-жақты қамтылған стандарты 17 «Сақтандыру шарттары» ҚЕХС (IFRS) шыгарды. Ол тану мен бағалау, ақпаратты ұсыну мен ашу мәселелерін қарастырады. 17 ҚЕХС (IFRS) күшіне енгенде, ол 2005 жылы шығарылған 4 «Сақтандыру шарттары» ҚЕХС (IFRS) алмастыратын болады. 17 ҚЕХС (IFRS) оларды шығаратын ұйым түріне қарамастан, сақтандыру шарттарының барлық түріне (яғни өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан басқа сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру), сондай-ақ дискрециялық қатысу шарттары бар белгілі бір кепілдіктер мен қаржы құралдарына қолданылады.

Қолдану саласынан бірнеше ерекшелігі бар. 17 ҚЕХС (IFRS) негізгі мақсаты сақтандырушылар үшін анағұрлым тиімді және бірізді болып табылатын сақтандыру шарттарын есепке алу моделін ұсынудан турады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

17 ҚЕХС (IFRS) алдыңғы жергілікті есеп саясаттарына негізделетін 4 ҚЕХС (IFRS) талаптарынан ерекшелігі есепке алушың барлық орынды аспектін қамти отырып, сақтандыру шарттарының жан-жақты есепке алу моделін ұсынады. 17 ҚЕХС (IFRS) негізінде мыналармен толықтырылған жалпы модель бар:

- Тікелей қатысу талаптары бар сақтандыру шарттары үшін белгілі бір түрлөндірүлөр (ауыспалы сыйық ақылау әдісі).
- Негізінен қысқа мерзімді шарттар үшін жөнілдетілген амал-тәсіл (сыйлықақыны бөлу негізіндегі амал-тәсіл).

17 ҚЕХС (IFRS) 2021 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты қүшіне енеді, бұл ретте салыстырмалы ақпаратты ұсыну талап етіледі. Үйым 17 ҚЕХС (IFRS) алғашқы қолдану күніне немесе оған дейін 9 ҚЕХС (IFRS) пен 15 ҚЕХС (IFRS) да қолданған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл стандарт Топқа қолданылмайды.

23 «Пайдаға салынатын салықты есептеу қагидаларына қатысты екіүштылық» ХҚЕТК (IFRIC) түсіндіру

Түсіндіру 12 ҚЕХС (IAS) қолдануға ықпал ететін салық түсіндірмелерінің екіүштылығы болатын пайдаға салынатын салықты есептеу тәртібін қарастырады. Түсіндіру 12 ҚЕХС (IAS) қолдану саласына жатпайтын салыққа немесе алымдарға қолданылмайды, сондай-ақ екіүшты салық түсіндірмелерімен байланысты пайыздар мен айыппұлдарға қатысты ерекше талаптардан түрмайды. Атап айтқанда, түсіндіру мынадай мәселелерді қарастырады:

- үйым екіүшты салық түсіндірмелерін бөлек қарастыра ма;
- салық органдарының салық түсіндірмелерін тексеруіне қатысты үйым жасайтын қателіктер;
- үйым салық салынатын пайданы (салық залалын), салық базасын, пайдаланылмаған салық залалдарын, пайдаланылмаған салық жөнілдіктерін және салық мөлшерлемелерін қалай анықтайды;
- үйым фактілер мен жағдайлардың өзгерісін қалай қарайды.

Үйым әрбір екіүшті салық түсіндіремесін бір немесе бірнеше басқа екіүшты салық түсіндірмелерімен бірге немесе бөлек қарайтынын шешу керек. Екіүштылықты шешу нәтижесін айқын дәлдікпен алдын ала айтуға мүмкіндік беретін амал-тәсілді пайдалану керек. Түсіндіру 2019 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты қүшіне енеді. Бұл түсіндіру Топқа қолданылмайды.

9 ҚЕХС-ға (IFRS) түзетулер – «Орнын әлеуетті теріс толтыру арқылы мерзімінен бұрын өтеу туралы шарттар»

9 ҚЕХС-ға (IFRS) сәйкес борыштық құрал амортизациялық құн немесе шартта көзделген ақша ағындары «борыштың негізгі сомасы және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздар есебіне төлемдер болып қана табылады» деген талаптармен басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалануы мүмкін (SPPI критерийі) және құрал осындай жіктеуге мүмкіндік беретін тиісті бизнес-модельдің шенберінде ұсталады. 9 ҚЕХС-ға (IFRS) түзетулер қаржылық актив қандай жағдай немесе оқиға шартты мерзімінен бұрын бұзуга алып келетініне қарамастан, сондай-ақ қандай тарап төлейтініне немесе шартты мерзімінен бұрын бұзғаны үшін негізді өтеуді алатынына қарамастан, SPPI критерийін қанағаттандырады.

Бұл түзетулер ретроспективті қолданылады және 2019 жылғы 1 қаңтарда басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қүшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ықпал етпейді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шығарылған, бірақ өлі күшіне енбекен стандарттар (жалғасы)

«Инвестор және оның қауымдастырылған үйымы немесе бірлескен кәсіпорын арасында мәмілелерде активтерді сату немесе енгізу» 10 ҚЕХС (IFRS) және 28 ҚЕХС-ға (IAS) түзетулер

Түзетулер 10 ҚЕХС (IFRS) және 28 ҚЕХС (IAS) арасында қауымдастырылған үйымға немесе бірлескен кәсіпорынға сатылатын еншілес үйымға бақылауды жоғалту бөлігіндегі қайшылықтарды қарастырады немесе оларға енгізіледі. Түзетулер 3 ҚЕХС (IFRS) анықтама бойынша бизнесті білдіретін активтерді сату немесе енгізу нәтижесінде туындаитын пайда немесе залалды түсіндіреді, инвестор мен оның қауымдастырылған үйымы немесе бірлескен кәсіпорын арасындағы мәміледе толық көлемде танылады. Алайда бизнесті білдірмейтін активтерді сату немесе енгізу нәтижесінде туындаитын пайда немесе залал қауымдастырылған үйымда немесе бірлескен кәсіпорында инвесторлар үйымдастырғаннан гөрі басқаларда бар қатысу улестері шегінде ғана танылады. ҚЕХС жөніндегі кеңес осы түзетулердің күшіне енү күнін белгісіз мерзімге ауыстырды, алайда осы түзетулерді қолданатын үйым оларды перспективалы түрде мерзімінен бұрын қолдану керек. Бұл түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ықпал етпейді.

19 ҚЕХС-ға (IAS) түзетулер – «Бағдарламаға өзгерістер енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу»

19 ҚЕХС-ға (IAS) түзетулер есепке алу тәртібін бағдарламаға өзгерістер енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу есепті кезең ішінде болатын жағдайда қарастырады. Түзетулер бағдарламаға өзгерістер енгізу, бағдарламаны қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді өтеу есепті кезең ішінде болса, үйим:

- белгіленген төлемдері бар бағдарламаның таза міндеттемесін (активін) қайта бағалау үшін пайдаланылған, бағдарлама бойынша ұсынылатын сыйақыны көрсететін актуарлық жорамалдардан шыға отырып, бағдарламаға өзгерістер енгізгеннен кейін, оны қысқартқаннан кейін немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық өтегеннен кейін кезеңнің қалған бөлігіне қолданылатын ағымдағы кезеңнің қызметтер құнын және осы оқиғадан кейінгі бағдарламаның активтерін анықтау керек;
- бағдарлама бойынша ұсынылатын сыйақыны көрсететін белгіленген төлемдері бар таза міндеттемені (активті) пайдалана отырып, бағдарламаға өзгерістер енгізгеннен кейін, оны қысқартқаннан кейін немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық өтегеннен кейін кезеңнің қалған бөлігіне қолданылатын пайыздардың таза шамасын және осы оқиғадан кейінгі бағдарламаның активтерін және белгіленген төлемдері бар бағдарламаның таза міндеттемесін (активін) қайта бағалау үшін пайдаланылған дисконттау мөлшерлемесін анықтау керек.

Сондай-ақ түзетулер үйым басында өткен кезеңдердің қызметтер құнын немесе активтің шекті шамасын ескермей, міндеттемелерді өтеуден болған пайданы немесе залалды анықтау керек екенін түсініреді. Бұл сома пайда немесе залал құрамында танылады. Содан кейін үйим бағдарламаға өзгерістер енгізгеннен кейін, оны қысқартқаннан кейін немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық өтегеннен кейін активтердің шекті шамасының ықпалын анықтау қажет. Пайыздардың таза шамасына қосылған соманы қоспағанда, осы ықпалдың өзгерісі басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады.

Бұл түзетулер 2019 жылғы 1 қаңтарда басталатын бірінші жылдық есептік кезең күнінде немесе одан кейін немесе осы күннен кейін болған бағдарламаның өзгерістеріне, оның қысқартылуына немесе

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық өтегенге қатысты қолданылады. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ықпал етпейді.

28 ҚЕХС-ға (IAS) түзетулер – «Қауымдастырылған үйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар» (жалғасы)

Түзетулер үйым 9 ҚЕХС (IFRS) үлестік қатысу өдісі қолданылмайтын, бірақ қауымдастырылған үйымға немесе бірлескен үйымға (ұзақ мерзімді салымдар) таза инвестицияның бір бөлігін құрайтын қауымдастырылған үйымға немесе бірлескен үйымға ұзақ мерзімді салымдарға қолданатынын түсіндіреді. Бұл түсіндіру маңызды болып табылады, өйткені ол мұндай ұзақ мерзімді салымдарға 9 ҚЕХС-дағы (IFRS) күтілетін кредиттік залалдардың моделі қолданылатынын көздейді.

Түзетулерде 9 ҚЕХС (IFRS) қолдану кезінде үйым қауымдастырылған үйым немесе бірлескен үйым тартқан залалды не 28 ҚЕХС (IAS) «Қауымдастырылған үйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» қолдану нәтижесінде туындастырылған үйымға немесе бірлескен үйымға таза инвестицияның түзетуі ретінде танылған таза инвестицияның құнсыздануынан болған залалды назарға алуды қабылдамайтынын да түсіндірледі.

Бұл түзетулер ретроспективті қолданылады және 2019 жылғы 1 қаңтарда басталатын жылдық кезеңдерге қатысты құшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Топқа қолданылмайды.

ҚЕХС жыл сайынғы жетілдіру, 2015–2017 жылдардағы кезең (2017 жылдың желтоқсанында шығарылды)

Бұл жетілдіру мына түзетулерді қамтиды:

3 «Бизнесті біріктіру» ҚЕХС (IFRS)

Түзетулер бірлескен операция болып табылатын бизнеске бақылау жасауды үйым алғанда, үйым әділ құны бойынша бірлескен операцияның активтері мен міндеттемелеріндегі бұдан бұрын бар қатысу үлестерін қайта бағалауды қоса алғанда, кезең-кезеңмен жүзеге асырылатын бизнесті біріктіруге қатысты талаптарды қолданатынын түсіндіреді. Бұл ретте сатып алушы бірлескен операциялардағы өзінің бұдан бұрын бар барлық қатысу үлесін қайта бағалау керек.

Үйым осы түзетулердің бизнесті біріктіруге қатысты қолдану керек, олардың күні 2019 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын бірінші жылдық есепті кезеңнің басталуымен сәйкес келеді немесе содан кейін басталады. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Топқа қолданылмайды.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шығарылған, бірақ өлі күшіне енбекен стандарттар (жалғасы)

ҚЕХС жыл сайынғы жетілдіру, 2015–2017 жылдардағы кезең (2017 жылдың желтоқсанында шығарылды) (жалғасы)

11 «Бірлескен кәсіпкерлік» ҚЕХС (IFRS)

Бірлескен операциялардың қатысуышы болып табылатын, бірақ оған бірлескен бақылау жасай алмайтын тарап бұл термин 3 ҚЕХС-да (IFRS) анықталғандай, бірлескен операциялар аясындағы қызметі бизнесті білдіретін бірлескен операцияларға бірлескен бақылау жасауды ала алады. Түзетулерде мұндай жағдайларда осы бірлескен операциядағы бұдан бұрын бар қатысу үлесі қайта бағаланбайтыны түсіндірледі.

Үйым осы түзетулерді бірлескен бақылауды алатын мәмілелерге қатысты қолдану керек және олардың күні 2019 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын бірінші жылдық есепті кезеңнің басталуымен сәйкес келеді немесе содан кейін басталады. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Топқа қолданылмайды.

12 «Пайдаға салынатын салық» ҚЕХС (IAS)

Түзетулер дивидендтерге қатысты салықтың салдары иегерлердің арасындағы бөлүдерінен гөрі, бөлінетін пайданы өндірген өткен операцияларға немесе оқигаларға байланысты екенін түсіндіреді. Демек, үйым осы өткен операцияларды немесе оқигаларды қай жерде бастапқы танығанына қарай пайда немесе залал, өзге де жиынтық кіріс немесе меншікті капитал құрамында дивидендтерге қатысты салықтың салдарын тану керек.

Үйым осы түзетулерді 2019 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты қолдану керек. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Үйым осы түзетулерді алғаш рет қолданғанда, ол оларды ең ерте салыстырмалы кезеңнің басында немесе осы күннен кейін таныған дивидендтерге қатысты салықтың салдарына қолдануға тиіс.

23 «Қарыздар бойынша шығындар» ҚЕХС (IAS)

Түзетулер осы активті пайдалануға немесе сатуға көздел дайындауға қажетті барлық жұмыс аяқталғанда, үйым жіктелетін активті сатып алу үшін арнайы алынған қарызды жалпы мақсатқа арналған қарыздың құрамында ескеру керек екенін түсіндіреді.

Үйым осы түзетулерді олар алғаш қолданылатын жылдық есепті кезең басталған күнге немесе содан кейінгі күнге жатқызылған қарыздар бойынша шығындарға қатысты қолдану керек. Үйым осы түзетулерді 2019 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты қолдану керек. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Топқа қолданылмайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Бизнесті анықтау – 3 ҚЕХС-ға (IFRS) түзетулер

ҚЕХСК (IASB) ұйымдарға сатып алған қызмет пен актив түрлерінің жиынтығы бизнес немесе бизнес емес екенін анықтауға көмектесу үшін 3 «Бизнесті анықтау» ҚЕХС-да (IFRS) бизнесті анықтауға түзетулер шығарды. Олар бизнеске қойылатын ең аз талаптарды түсіндіреді, нарық қатысушылары қандай да бір жетіспейтін элементтерді ауыстыра ала ма деген бағалауды жояды, ұйымдарға сатып алған үдеріс елеулі болып табыла ма деп бағалауға көмектесуге нұсқаулар береді, бизнес пен нәтижелердің анықтамасын қысқартады және әділ құнды топтаудың міндетті емес тестісін енгізеді.

Түзетулер сатып алу құні 2020 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейінгі бірінші жылдық есепті кезеңнің басында немесе осыдан кейін басталатын не бизнесті біріктіру, не активтерді сатып алу болып табылатын операцияларға қолданылуы керек. Демек кәсіпорындар өткен кезеңдерде болған мұндаидар мәмілелерге қайта қараудың қажеті жоқ. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Топқа қолданылмайды.

Материалдықты анықтау – 1 ҚЕХС-қа (IAS) және 8 ҚЕХС-қа (IAS) түзетулер

2018 жылғы қазан айында ҚЕХСК (IASB) стандарттар арасындағы «елеулінің» анықтамасын келісу және анықтаманың кейбір аспекттерін нақтылау үшін 1 «Қаржылық есептілікті ұсыну» ҚЕХС-ға (IAS) және 8 «Есептік саясат, есептік бағалаудағы өзгерістер және қателер» БЕХС-ға түзетулер шығарды.

Түзетулер маңыздылық ақпараттың сипатына немесе көлеміне немесе басқаға байланысты екенін нақтылайды. Ұйым ақпарат жеке немесе басқа ақпаратпен қаржылық есептіліктің мәннәтінінде елеулі болып табыла ма екенін бағалау керек.

Түзетулерді перспективалық түрде қолдану керек. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бірақ материалдықты анықтауға түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі ықпал етпейді деп күтілуде, анықтамаға «жасыратын ақпарат» деген терминді қосу қаржылық есептілікте ақпарат қалай ұсынылады және ашылады деген маңыздылықты көтере отырып, маңыздылық туралы пайым практикада қабылданады дегенге әлеуетті әсер етуі мүмкін.

Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздері

ҚЕХСК (IASB) 2018 жылғы наурыз айында Тұжырымдамалық негіздерді шығарды. Тұжырымдамалық негіздер қаржылық есептілікті жасау, ҚЕХС стандарттарын құру үшін тұжырымдамалардың жан-жақты жиынтығынан, бірізді есептік саясатты әзірлеу үшін басшылыққа алатын нұсқаулардан тұрады және олар стандарттарды түсінуге және түсіндіруге көмектеседі.

Қайта қаралған Тұжырымдамалық негіздер (2018 жылы) ҚЕХСК (IASB) және ҚЕХС Интерпретациялау комитеті үшін тез арада қүшіне енеді. Тұжырымдамалық негіздердің негізінде есептік саясатты әзірлейтіндер үшін 2020 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейінгі жылдық есепті кезең үшін қүшіне енеді.

Тұжырымдамалық негіздердегі өзгерістер бірде-бір стандарт нақты бір операцияға немесе оқиғага қолданылмайтын жағдайда ҚЕХС қолдануға ықпал етуі мүмкін.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шетел валютасын қайта есептөу

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі Компанияның және оның негізгі еншілес үйымдарының функционалдық валютасы болып табылатын теңгемен ұсынылды. Теңге негізгі экономикалық айналымның валютасы болып табылады, онымен Компания және оның негізгі еншілес үйымдары жұмыс істейді. Топқа кіретін әрбір компания өзінің функционалдық валютасын белгілейді және әр компанияның қаржылық есептілігіне қосылған баптар осындағы функционалдық валютамен бағаланады.

Операциялар мен қалдықтар

Шетел валюталарындағы операцияларды ең алдымен Топтың компаниялары операция тану критерийлерін қанағаттандыратын күні қолданыстағы спот-бағам бойынша олардың функционалдық валютасында ескереді. Шетел валютасымен берілген монетарлық активтер мен міндеттемелер Қазақстан қор биржасы (бұдан әрі мәтін бойынша – «ҚҚБ») белгілеген және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі мәтін бойынша –«ҚРҰБ») жариялаған есепті күні қолданыстағы ресми бағам бойынша қайта есептеледі. Барлық айырмашылық жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте пайда мен залалдарда көрсетіледі.

Шетел валютасында тарихи құны негізінде бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелерді жасау күнінде қолданыстағы бағамдар бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасында әділ құнымен бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құнын белгілеу күніндегі бағам бойынша қайта есептеледі.

Мына кестеде шетел валюталарының теңгеге шаққандағы бағамы берілген:

	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	384,20	332,33
Евро	439,37	398,23
Ресей рублі	5,52	5,77

«КТ-АЙИКС» ЖШҚ (Ресей) шетелдегі белімшениң функционалдық валютасы ресей рублі болып табылады. Шетелдік белімшелердің активтері және міндеттемелері шоғырландыру барысында есепті күнде қолданыстағы теңгеге шаққандағы бағам бойынша қайта есептеледі, ал мұндай белімшелердің жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептің баптары мәмілеле жасау сәтіндегі қолданыстағы бағам бойынша қайта есептеледі. Мұндай қайта есептеуде туындаған бағамдық айырма өзге де жиынтық кіріс құрамында танылады.

Бизнесті біріктіру және гудвил

Бизнесті біріктіру сатып алу әдісін пайдалана отырып ескеріледі. Сатып алу құны сатып алынатын компанияда бақылаудағы емес қатысу үлесі және сатып алу күнінен әділ құны бойынша бағаланған берілген өтөу сомасы ретінде бағаланады. Бизнесті біріктіру бойынша әрбір мәмілеле үшін Топ сатып алатын компанияда бақылаудағы емес қатысу үлесін қалай бағалау туралы шешім қабылдайды: не әділ құны бойынша, не сатып алынатын компаниядағы таза активтерге сәйкесетін бара-бар үлес бойынша. Сатып алушмен байланысты шығындар олар көлтірілген сәттен бастап жалпы және әкімшілік шығыстар құрамына қосылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Егер Топ бизнес сатып алса, онда ол шарт талаптары, экономикалық жағдай және сатып алу күніне тиісті жағдайларға қарай сатып алынған қаржылық активтер мен қабылданған міндеттемелерді тиісті дәрежеде жіктейді және белгілейді. Бұған туынды қуралдардың негізгі шарттарына кіргізілген сатып алынатын компанияяға бөлу қажеттілігіне талдау жатқызылады.

Сатып алушыға берілетін шартты қайтару сатып алу күніндегі әділ құны бойынша танылады. Қаржылық құрал болып табылатын және 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» ҚЕХС (IAS) қолдану саласына жататын актив немесе міндеттеме түрінде жіктелетін шартты өтеу әділ құны бойынша бағаланады, ал әділ құнның өзгерісі жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Гудвил өуелден бастапқы құны бойынша бағаланады (берілген өтеу сомасының және танылған бақыланбайтын қатысу үлестерінің артуы ретінде анықталатын) және бұдан бұрын сатып алушыға қатысу үлесінің Топ сатып алған таза сәйкестендірілетін активтер мен оның қабылдаған міндеттемелерінің сомасынан артуы ретінде анықталады. Егер сатып алынған таза активтердің әділ құны берілген өтеу сомасынан асатын болса, Топ барлық сатып алынған активтің және барлық қабылданған міндеттеменің анықталуының, сондай-ақ сатып алу күні танылуы тиіс соманы бағалау кезінде қолданылған іс-жосықтардың дұрыстығын қайтадан талдайды. Егер қайтадан бағалаудан кейін берілген өтеу таза сатып алынған активтердің әділ құнның тағы да аз болып шықса, пайда пайда немесе залал құрамында танылады.

Кейіннен гудвил құнсызданданудан келетін жиналған залалды шегере отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады. Бизнесті біріктіру кезінде сатып алынған гудвилді тестілеу үшін гудвил Топ еншілес үйымды сатып алған күнінен бастап сатып алынатын еншілес үйымның өзге де активтері немесе міндеттемелері көрсетілген бірліктерге жатуына немесе жатпауына қарамастан, бизнесті біріктіруден пайда көретін, ақша қаражатын өндіретін Топтың әрбір бірлігіне бөлінеді.

Егер гудвил ақша қаражатын өндіретін бірліктің бір бөлігін құраса және осы бірліктің бір бөлігі шығарылатын болса, шығарылатын қызметке жататын гудвил оның шығуынан түсетін пайда немесе залал анықталған кезде осы қызметтің баланстық құннына қосылады. Бұл жағдайларда шыққан гудвил шығарылған қызмет құны мен ақша қаражатын өндіретін бірліктің қалған бөлігінің құннының қатынасы негізінде бағаланады.

Қауымдастырылған үйымдарға инвестициялар

Қауымдастырылған үйым – бұл қызметіне Компания елеулі ықпал ететін үйым. Елеулі ықпал – бұл инвестициялар обьектісінің қаржылық және операциялық саясаты бойынша шешімдерді қабылдауға қатыса алатын, бірақ осы саясатты бақылай алмайтын немесе бірлесіп бақылай алмайтын өкілеттік.

Елеулі ықпалдың болуын анықтау кезінде ескерілетін факторлар еншілес үйымдарды бақылаудың болуын анықтау кезінде ескерілетін факторларға үксас.

Топтың қауымдастырылған үйымдарына инвестициялары үлестік қатысу әдісі бойынша ескеріледі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қауымдастырылған үйымдарға инвестициялар (жалғасы)

Үлестік қатысу әдісіне сәйкес қауымдастырылған үйымға инвестиция басында бастапқы құны бойынша танылады. Инвестицияның баланстық құны нәтижесінде сатып алу күнінен кейін туындаған тәуелді үйымның таза активтерінде Топтың үлесіндегі өзгерістерді тану салдарынан түзетіледі. Қауымдастырылған үйымға жататын гудвил инвестицияның баланстық құнына қосылады және құнсыздануға бөлек тестіленбейді.

Егер қауымдастырылған үйимдағы қатысу үлесі сенімсіз активті қауымдастырылған үйымға салуға айырбас ретінде сатып алынса, Топ (а) 3 ҚЕХС (IAS) сәйкес әділ құны бойынша қауымдастырылған үйимдағы қатысу үлесін бағалайды; және (б) 3 ҚЕХС (IAS) сәйкес анықталғандай, бизнес болып табылатын активтерді сату немесе салу нәтижесінде туындаған пайданы немесе залалды толық көлемде таниды.

Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп қауымдастырылған үйымның қызмет нәтижелеріндегі Топтың үлесін көрсетеді. Осындағы инвестиция объектілерінің БЖК өзгерістері Топтың БЖК құрамында ұсынылады. Мұнымен қатар, егер қауымдастырылған үйымның меншікті капиталында тікелей танылған өзгеріс болса, Топ осы өзгерістегі өзінің үлесін таниды және орынды жерде бұл фактіні меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте ашып көрсетеді. Қауымдастырылған үйиммен байланысты Топтың операциялары бойынша туындағыны іске асырылмаған пайда және залалдар Топтың қауымдастырылған үйимдағы бар қатысу үлесі деңгейінде алынып тасталған.

Қауымдастырылған үйимның пайдасындағы немесе залалындағы Топ үлесі операциялық пайдадан тыс жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте тікелей ұсынылған. Ол қауымдастырылған үйимның еншілес үйимдарындағы бақыланбайтын қатысу үлестеріне салық салынғаннан кейінгі және есепке алынғаннан кейінгі пайда немесе залалды білдіреді.

Қауымдастырылған үйимның қаржылық есептілігі Топтың қаржылық есептілігі жасалатын есепті кезеңде жасалады. Қажет болған жағдайда есеп саясатын Топтың есеп саясатына сәйкестендіру мақсатында оған түзетулер енгізіледі.

Үлестік қатысу әдісін қолданғаннан кейін Топ қауымдастырылған үйимға салған өзінің инвестициясы бойынша құнсызданудан қосымша залалды тану қажеттілігін анықтайды. Әр есепті күнге Топ қауымдастырылған үйимға салған инвестициялардың құнсыздануына объективті растаулардың болуын белгілейді. Осындағы растаулар болған жағдайда, Топ қауымдастырылған үйимға инвестицияның өтелетін сомасы мен оның баланстық құны арасындағы айырма ретінде құнсыздану сомасын есептейді және «Топтың қауымдастырылған үйимдар залалындағы үлесі» бабы бойынша жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте залалды таниды.

Топ қауымдастырылған үйимға елеулі ықпал етуді жоғалтқан жағдайда қалған инвестицияны әділ құны бойынша бағалайды және таниды. Елеулі ықпалды немесе бірлесіп бақылауды жоғалту кезіндегі қауымдастырылған үйимның баланстық құны мен қалған инвестициялардың әділ құны және шығудан түсімдер арасындағы айырма пайда немесе залал құрамында танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Активтер мен міндеттемелерді айналымдағы/қысқа мерзімді және айналымнан тыс/ұзақ мерзімді деп жіктеу

Топ қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте активтер мен міндеттемелерді айналымдағы/қысқа мерзімді және айналымнан тыс/ұзақ мерзімді деп жіктеу арқылы ұсынады. Актив:

- оны сату қарастырылған немесе ол әдеттегі операциялық цикл аясында сатуға немесе тұтынуға арналған;
- ол негізінен сатуға арналған;
- оны есепті кезеңнен кейін 12 (он екі ай) ішінде сату қарастырылған; немесе
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі ай) ішінде міндеттемелерді өтеу үшін оны айырбастауға немесе пайдалануға шектеулер болу жағдайларын қоспағанда, ақша қарожаты немесе оның баламалары болып табылған жағдайларда айналымдағы актив болып табылады.

Барлық өзге актив айналымнан тыс актив ретінде жіктеледі.

Міндеттеме:

- оны әдеттегі операциялық цикл шеңберінде өтеу көзделген;
- ол негізінен сауда үшін ұсталған;
- ол есепті кезеңнен кейін 12 (он екі ай) ішінде өтелуге жатқан; немесе
- Топтың есепті кезеңнен кейін кемінде 12 (он екі ай) ішінде міндеттемелерді өтеуді кейінге қалдыруға шартсыз құқығы болған жағдайларда қысқа мерзімді болып табылады.

Топ барлық өзге міндеттемені ұзақ мерзімді міндеттеме ретінде жіктейді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері айналымнан тыс/ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Әділ құны бойынша бағалау

Әділ құны бойынша бағаланатын немесе әділ құны қаржылық есептілікте ашылуы тиіс қаржы құралдары мен қаржылық емес активтердің әділ құны туралы ақпаратты ашу 42-ескертпеде көрсетілген.

Әділ құн бағалау құніне нарық қатысушылары арасында әдеттегі операция аясында активті сату немесе міндеттемелерді беру үшін төленген баға болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру бойынша операция мынадай жағдайларда өтетінін қарастырады:

- не аталған актив немесе міндеттеме үшін негізгі нарықта;
- не негізгі нарық болмағанда, аталған актив немесе міндеттеме үшін мейлінше онтайлы нарықта.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Әділ құны бойынша бағалау (жалғасы)

Топқа негізгі немесе мейлінше оңтайлы нарық қолжетімді болуы тиіс.

Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарық қатысушыларының актив немесе міндеттеме бағасын анықтау кезінде пайдалануы мүмкін жорамалдарды қолдану арқылы бағаланады, бұл ретте нарық қатысушылары өздерінің үздік мұдделері үшін әрекет ететіні көзделеді.

Қаржылық өмес активтің әділ құнын бағалау нарық қатысушысының активті ең үздік әрі мейлінше тиімді тәсілмен пайдалану арқылы немесе аталған активті ең үздік әрі мейлінше тиімді тәсілмен пайдалантын нарықтың басқа қатысушысына сату нәтижесінде экономикалық тиімділікті өндіру мүмкіндігін ескереді.

Топ бұл ретте орынды қадағалайтын шығыс деректерді барынша пайдалана отырып және қадағалайтын шығыс деректерді мейлінше аз пайдалана отырып, туындаған жағдайларда қолдануға болатын және олар үшін әділ құны бойынша бағалау үшін жеткілікті деректер қолжетімді осындай бағалау модельдерін пайдаланады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте әділ құны бойынша бағаланатын немесе әділ құны шоғырландырылған қаржылық есептілікте ашылатын барлық актив пен міндеттеме жалпы алғанда әділ құны бойынша бағалау үшін айтарлықтай болып табылатын ең тәменгі деңгейдің бастапқы деректері негізінде әділ құн қөздерінің, тәменде берілген иерархиясы аясында жіктеледі:

- 1-денгей – үқсас активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтағы бағаның нарық котировкалары (қандай да бір түзетулерсіз).
- 2-денгей – бағалау модельдері, онда әділ құнды бағалау үшін мейлінше тәмен сатыға жататын бастапқы деректер тікелей немесе жанама түрде нарықта бақыланатын болып табылады.
- 3-денгей – бағалау модельдері, әділ құнды бағалау үшін мейлінше тәмен сатыға жататын бастапқы деректер нарықта бақыланбайтын болып табылады.

Мерзімді түрде қаржылық есептілікте қайта бағаланып отыратын активтер мен міндеттемелер жағдайында Топ әр есепті кезең сонына жіктеуді қайтадан талдай отырып, оларды иерархия көзі деңгейлерінің арасында ауыстыру қажеттілігін анықтайды (жалпы әділ құн бойынша бағалау үшін мәнді болып табылатын ең тәмен деңгейдегі бастапқы деректер негізінде).

Топтың тиісті бөлімшесі («Жұмыс тобы») инвестициялық жылжымайтын мүлікті және сату үшін қолда бар котировкаланбайтын қаржылық активтерді әділ құны бойынша мерзімді бағалаумен қатар, мысалы, тоқтатылған қызмет құрамында бөлуге арналған активтер сияқты активтердің әділ құны бойынша біржолғы бағалауға арналған саясат пен іс-жосықтарды анықтайды. Жұмыс тобының құрамын Компания басшылығы анықтайды.

Сатуға арналған жылжымайтын мүлік объектілері мен қаржылық активтер сияқты маңызды активтерді, сондай-ақ шартты өтеу сияқты маңызды міндеттемелерді бағалау үшін сыртқы бағалаушылар тартылады. Сыртқы бағалаушыларды тарту туралы шешімді жыл сайын Компанияның Аудит комитеті талқылап, бекіткеннен кейін Жұмыс тобы қабылдайды. Нарықты білуі, беделі, тәуелсіздігі және кәсіби стандарттарға сәйкестігі іріктеу критерийлері болып қабылданады. Бағалау комитеті сыртқы бағалаушылармен

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

талқылағаннан кейін әрбір жағдайда қандай бағалау моделі мен бастапқы деректерді қолдану қажеттігі туралы шешім қабылдайды.

Әр есепті қунғе Жұмыс тобы Топтың есеп саясатына сәйкес қайтадан талдауды немесе қайтадан бағалауды қажет ететін активтер мен міндеттемелер құнының өзгерісін талдайды. Мұндай талдау аясында Жұмыс тобы бағалау кезінде қолданылатын ақпаратты шарттармен және басқа орынды құжаттармен салыстыру арқылы соңғы бағалауда қолданылған негізгі бастапқы деректерді тексереді.

Жұмыс тобы және Топтың сыртқы бағалаушылары да әрбір активтің әділетті құнының және міндеттемелердің өзгерісін өзгерістің негізділігін анықтау мақсатында тиісті сыртқы ақпарат көздерімен салыстырады.

Жұмыс тобы және Топтың сыртқы бағалаушылары мерзімді түрде нәтижелерді Топтың Аудит комитетіне және тәуелсіз аудиторларына ұсынып отырады, бұл ретте бағалау кезінде пайдаланылған негізгі кемшін тұстар талқыланады.

Әділ құн туралы ақпаратты ашу мақсатында Топ активтер мен міндеттемелерді оларға тиесілі сипаттамалары мен тәуекелдерінің, сондай-ақ жоғарыда көрсетілген әділ құны көздерінің иерархиясында қолданылатын сипаты негізінде жіктеиді.

Сату үшін ұсталатын айналымнан тыс активтер және тоқтатылған қызмет

Топ айналымнан тыс активтерді және шығатын топтарды олардың баланстық құны ұзақ пайдалану нәтижесінде емес, негізінен оларды сату арқылы өтелуге жатса, сату үшін ұсталатын деп жіктеиді. Сату үшін ұсталатын деп жіктелген айналымнан тыс активтер және шығатын топтар екі мәннің мейлінше аз мәні бойынша – баланстық құны және сату шығындарын шегергендеңі әділ құны бойынша бағаланады. Сату ықтималдығы жоғары болып, ал актив немесе шығатын топ өзінің ағымдағы жағдайында дереу сатылуы мүмкін болғандаған сату үшін ұсталатын объектіні жіктеу критерийі сақталған болып саналады. Басшылықтың жіктеу күнінен кейін бір жыл ішінде аяқталған сату мәмілесі ретінде тану критерийіне сәйкестік күтілетін сатылымды жасауға мықты ниеті болуы тиіс.

Жіктеуден кейін сатуға арналған деп анықталған негізгі құралдар мен материалдық емес активтер амортизацияланбайды.

Бөлу үшін ұсталатындар деп жіктелген активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің айналымдағы/қысқа мерзімді баптары ретінде жеке ұсынылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Сату үшін ұсталатын айналымнан тыс активтер және тоқтатылған қызмет (жалғасы)

Кетуші топ, егер ол кеткен немесе сатуға арналған деп жіктелетін компанияның құрамдасы болып табылса, тоқтатылған қызмет ретінде жіктеме критерийлерін қанағаттандырады және:

- қызметтің жеке негізгі бағытын немесе қызмет жүзеге асырылатын ірі географиялық өнірді білдіреді;
- қызмет жүзеге асырылатын ірі географиялық өнірдің немесе қызметтің жеке негізгі бағытының ке- туін жүзеге асыру жөніндегі бірыңғай үйлестірілген жоспарға кіргізілген; не
- қайта сату мақсатында ғана сатып алынған еншілес үйым болып табылады.

Тоқтатылған қызмет жалғасатын қызмет нәтижелерінен алынған тасталады және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте тоқтатылған қызметтеннен салық салынғанға дейін алынған пайда немесе залал ретінде бөлек баппен ұсынылады.

Nегізгі құралдар

Негізгі құралдар болған жағдайда, олар жинақталған амортизацияны және құнсыздандының жи- нақталған залалдарын шегергендең бастапқы құны бойынша есептелінеді. Мұндай құн жабдықтардың бір бөлігін ауыстыру құнын және ұзақ мерзімді құрылымы жобаларын тану критерийлері орындалған жағдайда қарыздар бойынша шығындарды қамтиды. Белгілі уақыт аралығынан кейін негізгі құралдардың маңызды компоненттерін ауыстыру қажет болғанда, Топ оларды пайдалы қолданудың тиісті жеке мерзімдеріне сәйкес бөлек амортизациялады. Елеулі техникалық байқауды өткізу кезінде баламалы түрде оларға байланысты шығындар, егер тану критерийлері орындалса, негізгі құралдардың ба- ланстық құнында жабдықтарды ауыстыру ретінде танылады. Жөндеу мен техникалық күтім жасаудың барлық өзге шығындары жатқызылу сәтінде пайда немесе залал құрамында танылады. Активті оны қолданудан кейін пайдаланудан шығару бойынша күтілген шығындардың берілген құны, егер бағалау міндеттемелерін тану критерийлері орындалса, оны пайдаланғаннан кейін тиісті активтің бастапқы құнына қосылады. Пайдаланудан шығару бойынша танылған бағалау міндеттемесі туралы мейлінше толық ақпарат «Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер» бөлімінде беріледі (**26-ескертпе**).

Амортизация активтерді пайдалы қолданудың мынадай есептік мерзімдері ішінде жүйелік өдіспен есептеледі:

Жылдар	
Фимараттар	50
Құрылыштар	10-20
Телекоммуникация жабдығы	3-20
Өзгелері	3-20

Жер амортизацияланбайды.

Негізгі құралдар объектісін және негізгі құралдардың кез келген бастапқыда танылған маңызды обьекті компонентін тану олар шығарылғаннан кейін немесе олардың шығуы барысында немесе болашақта пайдаланудан экономикалық пайда болмайтын жағдайда тоқтатылады. Активті тануды тоқтату кезінде тұындастырын пайда немесе залал (істен шығарудан түскен таза тұсімдер мен активтің баланстық құны

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

арасындағы айырма ретінде есептеледі) активті тандуды тоқтату кезіндегі жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепке қосылады.

Негізі құралдардың жою құны, пайдалы қолдану мерзімдері мен олардың амортизация өдістері әрбір қаржы жылының аяғында талданып, қажетіне қарай перспектиналы негізде түзету енгізіледі.

Аяқталмаған құрылыш

Аяқталмаған құрылыш қондыру күтіліп отырған машиналар және жабдықтар құрылышы барысында не-гізгі құралдармен берілген және бастапқы құны бойынша есептеледі. Аяқталмаған құрылышқа құрылыштың, жабдықтың өзіндік құны және өзге де тікелей шығындар қосылады. Активтерді салу аяқталғаннан кейін немесе жабдықты пайдалануға беру сәтінде құрылыш объектілері тиісті санатқа көшіріледі. Құрылыш объектілері амортизацияға жатпайды.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте инвестициялық жылжымайтын мүлікті тану мына-дай жағдайда тоқтатылады: ол істен шықса немесе ол пайдаланудан шығарылса және оны пайдала-нудан болашақта ешқандай экономикалық пайда болмаса. Істен шығудың таза түсімдері мән активтің баланстық құны арасындағы айырмашылық оны тану тоқтатылған есепті жылдың жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есебінде танылатын болады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктің санатына немесе оның санатынан ауыстыру жылжымайтын мүлікті пайдалану сипаты өзгергенде ғана жүзеге асырылады. Инвестициялық жылжымайтын мүлік-тен меншік иесі орын алған жылжымайтын мүлік объектісіне ауыстырған кезде кейінгі есепке алудың шартты бастапқы құны пайдалану мақсаттарын өзгерту кезіндегі әділ құнды білдіреді. Меншік иесі алып отырған жылжымайтын мүлік объекті инвестициялық жылжымайтын мүлік объектісі болса, Топ мұндай жылжымайтын мүлікті пайдалану мақсаты өзгергенге дейінгі негізгі құралдарды есептеу саясатына сәйкес есепке алады.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Материалдық емес активтер

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқы тануда бастапқы құнымен бағаланады. Бизнесті біріктіру нәтижесінде сатып алынған материалдық емес активтердің бастапқы құны сатып алу қүніндегі әділ құнды білдіреді. Материалдық емес активтер бастапқы танудан кейін жинақталған амортизация мен құнсыздану салдарынан жинақталған шығындарды шегергеннен кейінгі сатып алу құннымен көрсетіледі. Өнімдерді дайындауға капиталға айналдырылған шығындарды қоспағанда, Топтың ішінде өндірілген материалдық емес активтер капиталдандырылмайды және тиісті шығындар олар туындаған кезеңге пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Материалдық емес активтердің пайдалы қолдану мөрзімдері шектеулі.

Пайдалы қолдану мөрзімі шектеулі материалдық емес активтер осы мөрзім ішінде амортизацияланады және осы материалдық емес активтің ықтимал құнсыздану белгілері болған жағдайда құнсыздануға бағаланады. Пайдалы қолданудың шектеулі мөрзімі бар материалдық емес актив үшін амортизация мөрзімі мен әдісі ен, аз дегендегі әр есепті кезеңнің аяғында қайта қаралады. Пайдалы қолданудың шектеулі мөрзімін немесе активте жасалған болашақтағы экономикалық пайданың болжалды құрылымын өзгерту амортизация мөрзімін немесе әдісін өзгертеді және есеп бағасының өзгерістері ретінде ескеріледі. Пайдалы қолдану мөрзімі шектеулі материалдық емес активтердің амортизациясына шығыстар жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте материалдық емес активтердің функциясы сәйкес келетін шығыстар санатында танылады.

Материалдық емес активті тануды тоқтатудан пайда немесе залал активтің шығуынан таза түсім мен активтің балансстық құны арасындағы айырмашылық ретінде бағаланады және осы активті тануды тоқтату сәтінде жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есебінде танылады.

Материалдық емес активтер пайдалы қолданудың есепті мөрзімі ішінде жүйелік әдіс бойынша амортизацияланады.

Жылдар

Лицензиялар және тауар белгілері	3-20
Бағдарламалық жасақтама	1-14
Клиенттік база	8-10
Әзгелері	2-15

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Топ әрбір есепті қүнге активтің ықтимал құнсыздану белгілерінің бар-жоғын тексереді. Егер осындағы белгілер болса немесе жыл сайынғы активтің құнсыздану мәніне тексеру қажет болса, Топ активтің өтелетін құнын бағалайды. Активтің немесе ақша қаражатын өндіретін бірліктің (акша қаражатын өндіретін бірлік) өтелетін сомасы мынадай мәлшерлердің ен үлкені: істен шығу шығындарын шегергендеңдегі активтің (акша қаражатын өндіретін бірліктің) әділ құнды және активті (акша қаражатын өндіретін бірлікті) пайдалану құндылығы. Өтелетін құн негізінен өзге де активтер немесе активтердің топтары өндіретініне қарамастан, актив ақша ағынын өндірмейтін жағдайларды қоспағанда, жекелеген актив

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

үшін белгіленеді. Егер активтің немесе ақша қаражатын өндіретін бірліктің баланстық құны оның өтелетін сомасынан асса, ондай актив құнсызданған болып саналады және өтелетін құнына дейін есептен шығарылады.

Пайдаланудан түскен құндылықты бағалау кезінде болашактағы ақша ағындары активке тән ақша мен тәуекелдің уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салық салғанға дейінгі дисконттау мөлшерлемесі бойынша келтірілген құнына дейін дисконтталады. Шығуы бойынша шығындарын шегере отырып, әділ құнын белгілеу кезінде жақын мерзімде болған нарықтық операциялар есепке алынады. Олар болмаған жағдайда тиісті бағалау үлгісі қолданылады. Бұл есептеулер акциялар нарығында еркін айналатын баға белгілеуімен, бағалау коэффициенттерімен немесе әділ құнның басқа да қолжетімді көрсеткіштерімен расталады.

Топ жекелеген активтер жатқызылатын ақша қаражатын өндіретін әр бірлік үшін жеке дайындалатын егжей-тегжейлі жоспарлар мен болжамды есептеулерге сәйкес құнсыздану сомасын анықтайды. Бұл жоспарлар мен болжамды есептеулер негізінен 5 (бес) жылға жасалады. Ұзақ мерзімді өсу қарқындары бесінші жылдан кейінгі болашақтағы ақша ағындарына қатысты қолданылады және есептеледі.

Жалғасып отырған қызметтің құнсыздануынан болған залалдар құнсызданған актив функциясына сәйкес келетін шығыс санаттарының құрамындағы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Топ гудвилді қоспағанда, әрбір есепті қүнге активтің құнсыздануынан бұдан бұрын танылған залалдардың белгісінің бар-жоғын немесе қысқарғандығын анықтайды. Егер мұндай белгілер орын алса, Топ активтің немесе ақша қаражатын өндіретін бірліктің өтелетін құнын есептейді. Құнсызданудың бұдан бұрын танылған залалдары құнсызданудан болған залалды соңғы таныған мерзімнен бастап активтің өтелетін құнын анықтау үшін пайдаланылған жорамалдарда өзгеріс болған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Қалпына келтіру активтің баланстық құны оның өтелетін құнинан аспайтын жолмен шектелген, сондай-ақ алдыңғы жылдары құнсызданудан болған залал танылмаған жағдайда аталаған актив танылатын амортизация шегерілгендеңі баланстық құннан аспайды. Мұндай құнды қалпына келтіру жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Мынадай активтердің құнсыздануы болуы анықталған жағдайда мынадай критерийлер қолданылады:

Гудвил

Гудвил құнсыздануға жыл сайын 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, сондай-ақ оқиғалар немесе жағдайлар оның баланстық құны құнсызданатынын білдірсе, тестіленеді.

Гудвилдің құнсыздануы гудвил қатысы бар ақша қаражатын өндіретін әр бірліктің (немесе осындай бірліктер тобының) өтелетін құнын бағалау жолымен анықталады. Егер ақша қаражатын өндіретін бірліктің өтелетін құны оның баланстық құнинан кем болса, онда оның құнсыздану залалы танылады. Гудвилдің құнсыздану залалы болашақ кезеңдерде қалпына келтірілмейді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржылық активтер

Бастапқы тану және бағалау

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін бастапқы тану кезінде қаржылық активтер тиісінше пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер; берілген қарыз және дебиторлық бере-шек; өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар; сату үшін қолда бар қаржылық активтер ретінде жік-телді. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтерді қоспағанда, бастапқыда қаржылық активті сатып алуға тікелей жататын мәміле бойынша шығынға ұлғайтылған әділ құны бойынша танылды.

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап бастапқы тану кезінде қаржылық активтер кейіннен амортизацияланған құны бойынша, басқа жиынтық кіріс (БЖК) арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатында жіктеледі.

Бастапқы тану кезінде қаржылық активтерді жіктеу қаржылық актив және осы активтерді басқару үшін Топ қолданатын бизнес-модель бойынша ақша ағындарының шартында көзделген сипаттамаларға байланысты. Қаржыландырудың елеулі компонентінен тұрмайтын немесе Топ практикалық сипаттағы женілдетуді қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Топ бастапқыда қаржылық активтерді пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық активтер жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды. Қаржыландырудың елеулі компонентінен тұрмайтын немесе Топ практикалық сипаттағы женілдетуді қолданған сауда дебиторлық берешек 15 ҚЕХС (IFRS) сәйкес анықталған мәміле бағасы бойынша бағаланады.

Қаржылық активті амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жікте бағалау үшін осы активтің шарттық талаптары «борыштың негізгі сомасы және бо-рыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздар есебі болып қана табылатын» ақша ағында-рын алушмен негізделген. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әр құралдың деңгейінде жүзеге асырылады.

Қаржылық активтерді бағалау үшін Топ қолданатын бизнес-модель ақша ағындарын өндіру мақсатында Топтың өзінің қаржылық активерін басқаратын тәсілді сипаттайтын. Бизнес-модель шартта көздел-ген ақша ағындарын алу, қаржылық активтерді немесе басқаны сату нәтижесі болатынын-болмайты-нын анықтайтын.

Заңнамамен немесе белгілі бір нарықтағы қағидаларға сәйкес («стандартты талаптарда» сату) бел-гіленген мерзімдерде жеткізу қажет етілетін активтерді сатып алу немесе сату бойынша барлық опера-ция мәміле жасау күні, яғни Топ өзіне активті сатып алу немесе сату міндеттемесін алған күні танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Кейінгі бағалау

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер (борыштық құралдар)

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін берілген қарыз және дебиторлық берешек белсенді нарықта бағасы белгіленбен анықталатын немесе белгіленген төлемдері бар туынды емес қаржылық активтерді білдірді. Мұндай турдегі қаржылық активтер бастапқы танудан кейін құнсызданды шегергенде, тиімді пайыздық мөлшерлеме өдісін пайдалана отырып анықталатын амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Амортизациялық құн сатып алу кезінде дисконттарды немесе сыйлықақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялықтарды немесе шығындарды ескере отырып есептелді. Тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану негізінде амортизация жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептегі қаржыландырудан түсken кіріс құрамына қосылды. Құнсызданумен негізделген залалдар қарыз жағдайында қаржыландыру бойынша шығыстар құрамында және дебиторлық берешек жағдайында жалпы және әкімшілік шығыстар құрамында жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылды.

Егер мына екі шарт орындалатын болса, 2018 жылғы 1 қаңтардан кейін Топ қаржылық активтерді амортизациялық құны бойынша бағалайды:

- қаржылық актив мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін қаржылық активтерді ұстау болып табылатын бизнес-модель шенберінде ұсталады; және
- борыштық негізгі сомасына және борыштық негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыз есебі-не төлемдер болып қана табылатын ақша ағындарын көрсетілген күндері алумен негізделген қаржылық активтің шарттық талаптары.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер нәтижесінде тиімді пайыздық мөлшерлеме өдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Пайда немесе залалдар активті тануды тоқтатқан, ол өзгерген немесе құнсызданған жағдайда пайда немесе залал құрамында танылады.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер санатына Топ сауда және басқа дебиторлық берешекті, жұмыскерлерге берілетін қарызды, банк депозиттері мен басқа да айналымнан тыс және айналымдағы қаржылық активтерді жатқызады.

Тануды тоқтату

Қаржылық активті (немесе – қолдануға болатын жерде – қаржылық активтің бір бөлігін немесе үксас қаржылық активтердің бір бөлігін) мынадай жағдайларда тану тоқтатылады (яғни Топтың шоғырландырылған есебінен қаржылық жағдай туралы алынып тасталады), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданыс мерзімі өтіп кетсе; не
- Топ активтен ақша ағындарын алуға өз құқықтарын тапсырса немесе үшінші тарапқа алынатын ақша ағындарын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша айтырлықтай кешіктірмей беру бойынша міндеттемен өзіне алса; не (а) Топ іс жүзінде активтің барлық тәуекелі мен пайдасын іс жүзінде тапсырса, не (б) Топ тапсырмаса, бірақ активтің барлық тәуекелі мен пайдасын іс жүзінде өзінде сактамай, осы активтің бақылауын тапсырса.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржылық активтер (жалғасы)

Тануды тоқтату (жалғасы)

Егер Топ активтен ақша ағынын алудың барлық құқығын тапсырса немесе транзиттік келісім жасаса, ол мәншік құқығымен байланысты тәуекелдер мен пайданың сақталуын бағалайды, егер сақтаса, қандай көлемде сақтағанын бағалайды. Егер Топ тапсырмаса, оған қоса іс жүзінде активтің барлық тәуекелі мен пайдасын өзінде сақтамаса, сондай-ақ активтің бақылауын тапсырмаса, Топ тапсырылған активті ондағы өзінің қатысуын жалғастырып отырған деңгейде тануды жалғастырады. Бұл жағдайда Топ тиісті міндеттемені де таниды. Тапсырылған актив және тиісті міндеттеме Топ сақтаған құқықтар мен міндет-темелерді көрсететін негізде бағаланады.

Тапсырылған актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайтын жалғасатын қатысу мынадай шамалардың ең аз шамасымен бағаланады: активтің бастапқы баланстық құны немесе төлемі Топтан талап етілуі мүмкін төлемді өтеудің жоғарғы сомасы.

Қаржылық активтердің құнсыздануы

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін Топ әрбір есепті қүнге қаржылық активтің немесе қаржылық активтер тобы құнсыздануының объективті белгісінің бар-жоғын бағалады. Активті бастапқы танығаннан кейін қаржылық актив немесе қаржылық активтер тобы бойынша болашақтағы болжалды ақша ағындарының сенімді бағалауына жоғары ықпал еткен бір немесе одан да көп оқиғаңың («залаға әкелетін оқиға-ның» басталуы) нәтижесінде құнсыздану орын алады. Борышкер немесе борышкерлер тобы елеулі қаржылық қыыншылыққа душар болса, өзінің берешегіне қызмет көрсете алмаса немесе берешектің пайыздарын немесе негізгі сомасын төлеуді дұрыс жүргізбесе, сондай-ақ олардың банкрот іс-жо-сығын өткізу немесе басқа түрдегі қаржылық қайта құрылу ықтималдығы болса, құнсыздану дәлелі бола алады. Мұнымен бірге мұндай дәлелдерге қаржылық құрал бойынша болашақтағы болжалды ақша ағындарының төмендеуін көрсететін қадағалау деректері де жатады, атап айтқанда, мерзімі етken берешек көлемінің немесе қарызды төлеу бойынша міндетмелерді орындаудан бас тартумен өзара байланысты экономикалық жағдайлардың өзгерісі.

Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржылық активтер

Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржылық активтерге қатысты Топ ең алдымен мән-ді қаржылық активтердің объективті құнсыздану дәлелдерінің болуын бөлек бағалайды не жекелей алғанда мәнді болып табылмайтын қаржылық активтер бойынша тұтас бағалайды. Егер Топ жеке бағаланатын қаржылық активті объективті құнсыздану дәлелдері жоқ екенін анықтаса, оның мәніне қарамастан, ол осы активті кредит тәуекелінің баламалы сипаттары бар қаржылық активтер тобына қосады, содан кейін осы активтерді құнсыздануға жиынтық негізде қарастырады. Құнсыздану шығыны таныла-тын немесе тануы жалғасатын, құнсыздану үшін бөлек бағаланатын активтер құнсыздануға арналған жиынтық бағалауга қосылмайды.

Анықталған құнсызданудан залал сомасы активтің баланстық құны мен болашақтағы болжалды ақша ағындарының көлтірілген құны арасындағы айырмашылық ретінде (әлі көлтірілмеген болашақтағы

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

болжалды кредиттік залалдарды есептеусіз) бағаланады. Болашақтағы есептік ақша ағындарының келтірілген құны қаржылық актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемемен дисконтталады.

Активтің баланстық құны бағалау резервінің шотын пайдалану арқылы тәмендетіледі, ал залал жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады. Тәмендетілген баланстық құны бойынша пайыздық кірісті есептеу (жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте қаржыландыру кірісі ретінде көрсетілетін) құнсыздану залалын бағалау мақсатында болашақтағы ақша ағындарын дисконттау үшін пайдаланылатын пайыздық мөлшерлемеге негізделе отырып жалғасын табады. Карыз, егер оны болашақта өтеудің нақты перспектиvasы болмай, ал барлық қолжетімді қамтамасыз ету сатылса не Топқа өткізілсе, тиісті бағалау резервімен бірге есептен шығарылады. Егер құнсыздануды танығаннан кейін болған қандай да болмасын жағдайдан келесі жыл ішінде құнсызданудың есептік залалының сомасы ұлғайса не тәмендесе, құнсызданудың бұдан бұрын танылған залал сомасы бағалау резервінің есебін түзету арқылы ұлғаяды не тәмендейді. Егер қаржылық құралдың бұдан бұрынғы есептен шығарылған құны нәтижесінде қайта қалпына келтірілсе, қайта қалпына келтіру сомасы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте қаржыландыру бойынша шығыстардың тәмендеуі ретінде танылатын болады.

Топ 2018 жылғы 1 қарандардан бастап бағалау резервін пайда немесе залал арқылы әділ емес құнымен бағаланатын барлық борыштық құралға қатысты болжалды кредиттік залалдармен (БКЗ) таниды. БКЗ шартқа сәйкес тиесілі ақша ағындары мен алушы Топ күтіп отырын барлық ақша ағыны арасындағы бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені немесе оның шамалас мәнін пайдалана отырып дисконтталған айырманың негізінде есептеледі. Күтілетін ақша ағындары үсталатын құнсыздануды сатудан немесе шарттық талаптардың ажырамас бөлігі болып табылатын кредиттік сапаны көтерудің басқа механизмдерінен түсетін ақша ағындарынан тұрады.

БКЗ екі кезеңмен танылады. Бастапқы танығанынан бастап кредиттік тәуекелі елеулі артпаған қаржы құралдары жағдайында келесі 12 ай ішінде ықтимал (12 айлық болжалды кредиттік залалдар) дефолттардың салдарынан пайда болуы мүмкін кредиттік залалдарға қатысты залалмен бағалау резерві құрылады. Бастапқы танығанынан бастап кредиттік тәуекелі елеулі артқан қаржы құралдары үшін дефолттың басталу мерзіміне қарамастан (барлық мерзімге болжалды кредиттік залалдар), осы қаржы құралының қалған қолданыс мерзімі ішінде күтілетін кредиттік залалдарға қатысты залалмен бағалау резерві құрылады.

Топ сауда дебиторлық берешекке қатысты БКЗ есептеу кезінде жеңілдетілген амал-тәсілді қолданады. Олай болса, Топ кредиттік тәуекелдің өзгерісін қадағаламайды, мұның орнына әр есепті қунғе барлық мерзімге болжалды кредиттік залалдарға тең сомада залалмен бағалау резервін таниды.

Топ қарыз алушыларға арналған болжалды факторларды және жалпы экономикалық жағдайларды ескере отырып түзетілген кредиттік залалдардың туындауына қатысты өзінің өткен тәжірибесіне сүйене отырып, бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Егер шартта көзделген төлемдер 90 қунға кешіктірілсе, Топ қаржылық активтер бойынша дефолт болды деп санайды. Егер ішкі және сыртқы ақпарат Топ үстайтын, шартта көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын кредиттік сапаны көтеру механизмдерін ескермей, Топтың алатыны екіталаң екенін көрсетсе, белгілі бір жағдайларда Топ қаржылық актив бойынша дефолт болды деген қорытындыға да келіу мүмкін. Егер Топта шартта көзделген ақша ағындарын өтеуге қатысты негізді болжамдар болмаса, қаржылық актив есептен шығарылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Қаржылық міндеттемелер бастапқы тану кезінде тиісінше пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер, кредиттер мен қарыздар және кредиторлық берешек ретінде жіктеледі.

Барлық қаржылық міндеттеме мәміле бойынша оларға тікелей жататын шығындарды шегере отырып (кредиттер, қарыздар және кредиторлық берешек жағдайында), бастапқы кезде әділ құны бойынша танылады.

Топтың қаржылық міндеттемелері сауда және өзге де кредиторлық берешекті, қарыздар мен кредиттерді, қаржылық жалдау міндеттемелерін, қаржылық кепілдік шарттары мен артықшылықты акциялардың борыштық құрамдас бөлігін қамтиды.

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейінгі бағалау мынадай түрде олардың жіктемесіне байланысты болады:

Кредиттер мен қарыз

Бұл санат Топ үшін мейлінше маңызды болып табылады. Бастапқы танудан кейін пайыздық кредиттер мен қарыз тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизациялық құны бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар оларды тану тоқтатылғанда, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, амортизация есептелуіне қарай пайда немесе залал құрамында танылады.

Амортизацияланған құн сатып алу кезіндегі дисконттарды немесе сыйақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялықтарды немесе шығындарды ескере отырып есептелінеді. Тиімді пайыздық мөлшерлеменің амортизациясы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептегі қаржыландыру бойынша шығыстар құрамына қосылады.

Ең бастысы бұл санатқа пайыздық кредиттер мен қарыз кіреді. Толық ақпарат 22-ескертпеде берілген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Қаржылық кепілдік шарттары

Топ шығарған қаржылық кепілдік шарттары белгілі бір борышкердің борыштық құрал талаптарына сәйкес үақытында төлем жүргізе алмау салдарынан осы шарт иесіне келтірілген залалдарды өтеуге төлем жүргізуі талап ететін шарттар болып табылады. Қаржылық кепілдік шарттары бастапқыда кепілдік шығаруға тікелей қатысты мәміленің шығындары ескерілген әділ құн бойынша міндеттеме ретінде танылады. Сонында міндеттеме мына шамалардың ең үлкені бойынша бағаланады: есепті қүнге қолданыстағы міндеттемені өтеуге қажетті шығындардың ең үздік бағасы және жинақталған амортизация шегеріле отырып, міндеттеменің танылған сомасы.

Артықшылықты акциялардың міндеттемелер құрамында көрсетілетін борыштық құрамdas бөлігі

Міндеттемелердің құрамында берілетін және міндеттеменің сипаттамасын көрсететін артықшылықты акциялардың борыштық құрамдасы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі міндеттеменің құрамында мәміле бойынша шығындар шегеріле отырып танылады. Көрсетілген акцияларға кепілді дивидендтердің тиісті ең төмен мөлшері жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте қаржыландыру шығыстарының құрамында көрсетіледі. Міндеттемелердің құрамында көрсетілген үлестің әділ құны бастапқы танылу кезінде үқсас борыштық құрал арқылы нарықтық пайыздық мөлшерлеме бойынша болашақтағы болжалды ақша ағындарын дисконттау жолымен анықталады. Нәтижесінде міндеттемелердің құрамында көрсетілетін акциялар үлесі кредиттер мен қарыздарға қатысты қолданылатын қагидаттар арқылы есептеледі, ал капиталдың құрамында көрсетілетін акциялар үлесі келесі жылдары қайта бағаланбайды.

Сауда және өзге де кредиторлық берешек

Сауда және өзге де кредиторлық берешек бойынша міндеттемелер Топтың шоттары ұсынылғанына қарамастан, алынған тауарлар мен қызметтер үшін болашақта төленуі тиіс әділ құны бойынша есептелінеді.

Тануды тоқтату

Егер міндеттеме өтелсе, жойылса немесе қолданыс мерзімі аяқталса, қаржылық міндеттемені тану тоқтатылады. Егер қолда бар қаржылық міндеттеме айтарлықай айырмашылықтары бар шарттарда сол кредитор алдында басқа міндеттемемен ауыстырылса немесе бар міндеттеменің шарттары айтарлықтай өзгертуілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгеріс бастапқы міндеттеменің тоқтатылуы және жаңа міндеттемені танудың басы болып ескеріледі, ал олардың баланстық құны арасындағы айырмашылық жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржы құралдарының өзара есепке алынуы

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынуға жатады, ал нетто-сома ағымдағы сәтте танылған соманы өзара есепке алуға заңды қорғау құқығы бар кезде және есептесу-ді нетто-негізде жүргізуге, активтерді сатуға және онымен бір мезгілде міндеттемелерді өтеуге ниеті болғанда, қаржылық жағдай туралы шоғырланырылған есепте көрсетуге жатады.

Тауарлы-материалдық қорлар

Қорлар мына екі шаманың мейлінше кішісімен бағаланады: бастапқы сатып алу құны және таза ықтимал сату бағасы.

Шығындар қорларды межелі орынға жеткізу кезінде келтірілген және оларды тиісті жағдайға келтіру шығыстарынан тұрады. Таза ықтимал сату құны әдеттегі қызмет барысындағы өндірісті аяқтауға есептік шығыстарды және сатудың ықтимал шығындарын шегергендеңі есептік сату бағасы ретінде анықтады. Сипаты мен міндеті үқсас барлық тауарлы-материалдық қорға қатысты бір ғана құнды есептей формуласы қолданылады. Барлық қор орта есеппен алынған құнның әдісі бойынша бағаланады.

Жалдау

Келісім жалдау келісімі болып табылатынын не онда жалдау белгілерінің бар-жоғын аяқтау жалдау қатынастарының басталу қуніне келісімнің мазмұнын талдауға негізделген. Егер келісімді орындау нақты бөлгілі активті немесе активтерді пайдалануға байланысты болса және осы келісім нәтижесінде активті немесе активтерді пайдалану құқығы бір тараптан екінші тарапқа өтсе, тіпті бұл келісімде анық көрсетілмесе де, келісім жалдау келісімі болып табылады және жалдау белгілерінен тұрады.

Жалға алушы ретіндегі Топ

Жалдау қаржылық немесе операциялық ретінде жалдау қатынастарының басталу қуніне жіктеледі. Топқа меншік құқығымен байланысты барлық тәуекел және пайда өтетін жалдау қаржылық жалдау ретінде жіктеледі.

Қаржылық жалдау жалға алынатын мүліктің әділ құны бойынша жалдау мерзімі басталу қуніне немесе егер бұл сома аз болса – ең аз жалдау төлемдерінің дисконтталған құны бойынша капиталға айналдырылады. Жалдау төлемдері қаржыландыру бойынша шығыстар мен міндеттеменің негізгі сомасын төмендету арасында міндеттеменің өтелмеген сомасына тұрақты пайыздық мөлшерлеме шығатын-дай етіп бөлінеді. Қаржыландыру шығыстары тікелей жиынтық кіріс туралы шоғырланырылған есепте көрсетіледі.

Жалға алынған актив активті пайдалы қолдану мерзімі ішінде амортизацияланады. Алайда Топқа жалдау мерзімінің соңында активтің меншік құқығы ауысатындығына дәйекті сенімділік болмаса, актив мына кезеңдердің ең қысқа мерзімі ішінде амортизацияланады: активті пайдалы қолданудың есепті мерзімі және жалдау мерзімі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Операциялық жалдау бойынша төлемдер жалдау мерзімі бойы тікелей әдіспен жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте шығыс ретінде танылады.

Жалға беруші ретіндегі Топ

Топ активке қатысты меншік құқығымен байланысты барлық тәуекел мен пайдаға ие болатын жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Операциялық жалдау шартын жасау барысында келтірілген бастапқы тұра шығындар жалға берілген активтің баланстық құнына қосылады және жалдау кірісі секілді сондай негізде жалдау мерзімі ішінде танылады. Шартты жалдау төлемі төлем алынған кезеңдегі түсімдер мен өзге де кірістер құрамында танылады.

Бағалау міндеттемелері

Жалпы ақпарат

Егер Топтың өткен жағдайдың нәтижесінен туындаған (занды немесе тәжірибеден келіп шығатын) қолданыстағы міндеттемесі болса, бағалау міндеттемелері танылады; осы міндеттемені өтеу үшін қажет болатын экономикалық пайданың жылыстауы ықтимал болып табылады және осында міндеттеме сомасының сенімді бағасы алынуы мүмкін. Егер Топ бағалау міндеттемелерінің бір белгінің немесе барлық бағалау міндеттемесінің өтелуін көздесе, мәселен, сақтандыру шарты бойынша, мұндай өтеге қол жеткізу ешқандай күдік тудырмайды деген жағдайда ғана өтеу жеке актив ретінде көрсетіледі. Бағалау міндеттемесіне жататын шығыс өтеуді шегергенде жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Егер ақшаның уақытша құнының ықпалы айтарлықтай болса, онда бағалау міндеттемелері салық салғанға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконттады, олар бұл қолданыма болғанда, нақты бір міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсетеді. Егер дисконттау қолданылса, онда бағалау міндеттемесінің ұлғаюы уақыт өте келе қаржыландыру шығыстары ретінде танылады.

Объектілерді пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелер

Орын алып отырған участкеде пайдаланудан шығару бойынша бағалау міндеттемесі объектілерді жабу және қалпына келтіруге, сондай-ақ қоршаган ортаны қалпына келтіруге (инфрақұрылымды бөлшектеу және жоюды қоса алғанда, қоқыстарды шығару және түртілген участкелерді қалпына келтіру) көзделген болашақтағы шығындарға қатысты қоршаган ортаны тиісті бұзы орын алатын есепті кезеңде қалыптасады. Пайдаланудан шығару бойынша шығындар есептік ақша ағындарын пайдалана отырып есептелген міндеттемелерді реттеуге күтілетін шығындардың дисконттадан құны бойынша есептеді және тиісті активтің бастапқы құны бөлігі ретінде танылады. Ақша ағындары пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелерге тән тәуекелдерді көрсететін салық салғанға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконттады. Дисконт амортизациясы туындауына қарай шығыстар есебіне жатады және қаржыландыру бойынша шығыстар ретінде жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады. Пайдаланудан шығару бойынша есепті болашақтағы шығындар жыл сайын талданады, қажетіне қарай түзетіледі. Есепті болашақтағы шығындардағы немесе қолданылатын дисконттау мөлшерлемесіндегі өзгерістер тиісті актив құнына қосылады немесе алынып тасталады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жұмыскерлерге сыйақы беру

Әлеуметтік салық

Топ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалық талаптарына сәйкес әлеуметтік салықты төлейді. Әлеуметтік салық бойынша шығыстар олардың пайда болуы кезіндегі шығыстарға жатқызылады.

Мұнымен қатар Топ жинақтаушы зейнетакы қорларға жұмыскерлердің жарнасы ретінде төленетін жұмыскерлердің жалақысынан 10% ұстайды. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес жұмыскерлер өз зейнетакы төлемдері үшін жауапты болады және Топтың жұмыскерлер зейнетке шыққаннан кейін оларға қосымша сыйақы беру бойынша ағымдағы немесе болашақтағы міндеттемелері жоқ.

Белгіленген төлемдері бар зейнеткерлік жоспар

Компаниямен жасалынатын ұжымдық шарт белгілі жұмыскерлер үшін бірқатар ұзақ мерзімді сыйақылар мен жұмыстан босағанда алатын жәрдемақыларды көздейді (бұдан әрі – «Белгіленген төлемдері бар зейнеткерлік жоспар»).

Ұзақ мерзімді сыйақылар белгілі жыл бойы жұмыс істеген жұмыскерлерге төленеді, ал жұмыстан босағанда алатын жәрдемақылар Компанияның ұжымдық шартында көзделген еңбек қызметінің аяқталаудына байланысты біржолғы төлемдерді білдіреді. Көрсетілген сыйақылар көлемі жұмыскердің орташа жалақысы мен жұмыс етіліне қарай өзгереді.

Белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша сыйақылар беру құны «болжамдалатын шартты бірлік» әдісін пайдаланумен анықталады.

Актуарлы пайда мен залалды қамтитын қайта бағалау нәтижелері, сондай-ақ белгіленген төлемдері бар зейнеткерлік бағдарлама бойынша таза міндеттеме бойынша таза пайыздар құрамына қосылған соманы қоспағанда, активтің шекті шамасының ықпалы және бағдарлама активтерінің кірістілігі (белгіленген төлемдері бар зейнеткерлік бағдарлама бойынша таза міндеттеме бойынша таза пайыздар құрамына қосылған соманы қоспағанда) тиісті пайда мен залал туындаған кезеңдегі өзге де жиынтық кіріс арқылы бөлінбеген пайда құрамына тиісті соманы жатқыза отырып, қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте тез арада танылады. Қайта бағалау нәтижелері келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына жіктелмейді.

Бұрынғы қызметтер құны мына даталардың мейлінше ертерегіне пайда немесе залал құрамында танылады:

- жоспарды өзгерту немесе секвестрлеу құні; және
- Компания қайта құрылымдауға тиісті шығындарды танитын құн.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Таза пайыздар белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша таза міндеттемеге немесе таза активке қызысты дисконттау мәлшерлемесін пайдалану арқылы анықталады. Топ белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша таза міндеттеменің аударылған өзгерістерін жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте «Өткізудің өзіндік құны», «Жалпы және әкімшілік шығыстар» баптары құрамында таниды.

Меншікті сатып алынған акциялар

Топ сатып алған меншікті үлестік құралдар (меншікті сатып алған акциялар) бастапқы құны бойынша танылады және капиталдан алынып тасталады. Пайда немесе залал құрамында Топтың меншікті үлестік құралдарын сатып алуға, сатуға, шығаруға немесе жоюға байланысты пайда немесе залал танылмайды. Меншікті сатып алынған акциялардың баланстық құны мен оларды кейіннен сату кезінде алынған өтеу сомасы арасындағы айырмашылық капиталда танылады.

Ақша қаражатымен төленген дивидендтер және бас компания акционерлеріне ақшалай емес активтерді бөлу

Бөлініс бекітіліп, одан әрі Топтың қарастыру мәні болып табылмайтын жағдайда Топ бас компания акционерлеріне ақша қаражатын және ақшалай емес активтерді бөлуге қызысты міндеттемені таниды. Заннамаға сәйкес бөліністі акционерлер бекітеді. Тиисті сома тікелей меншікті капитал құрамында танылады.

Ақшалай емес активтерді бөлу міндеттесі бөлінуге жататын активтердің әділ құны бойынша бағанады, ал осы активтердің әділ құнын қайта бағалау тікелей меншікті капитал құрамында танылады.

Ақшалай емес активтерді бөлу сәтінде міндеттеменің баланстық құны мен бөлінген активтердің баланстық құны арасындағы айырмашылық жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім

Топтың қызметі негізінен деректер беру, жергілікті, қалааралық және халықаралық қоңыраулар бойынша қызметтерді, желіаралық қосылыстарды ұсынумен/басқа операторларға трафикті берумен және байланыс арналарын берумен байланысты.

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім тауарларды немесе қызметтерді бақылау сатып алушыға берілетін жағдайда және осы тауарларға немесе қызметтерге айырбас ретінде Топ алуды күтіп отырған өтеуді көрсететін сомада таниды.

Шарттың басында Топ сатып алушымен жасалған шартта уәде етілген тауарларды және қызметтерді бағалайды және орындауға міндет ретінде сатып алушыға уәде етілген белгілі бір тауарды немесе қызметті немесе белгілі бір тауарлардың немесе қызметтердің жиынтығын анықтайды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім (жалғасы)

Топ өзі жасасқан және түсім алуды көздейтін барлық шарт бойынша принципал болу туралы қорытындыға келді. Себебі барлық жағдайда ол шарт бойынша міндетті өзіне қабылдаған негізгі тарап болып табылады және тауарлар мен қызметтер сатып алушыға берілгенге дейін оларды бақылайды.

Қызметтер көрсету

Жергілікті, қалааралық және халықаралық телекоммуникация байланысы қызметтерін көрсету Топ кірісінің негізгі көзі болып табылады.

Өндөлетін трафиктің нақты минут саны ескеріле отырып, жергілікті және шетелдік операторларға желіаралық қосылыс үшін төлем қызмет көрсетілуіне қарай танылады.

Қалааралық және халықаралық телефон байланысы қызметтерінен және ұялы байланыс операторларын қоса алғанда, бөгде операторлардың абоненттерімен қосылу қызметтерінен кіріс Топ желісі бойыша қонырау жасалған сәтте танылады.

Кеңжолақты және басқа интернет қызметтеріне немесе дауыс қызметтеріне қатынау үшін негізінен ай сайынғы төлемдерден тұратын абоненттік төлем уақыт өте келе кіріс ретінде тендей танылады. Интернетке коммутацияланатын қатынаудан кіріс клиентке ұсынылатын нақты эфирлік уақыт негізінде танылады.

Аналогты және цифрлық байланыс арналарын және жеке желілерді жалға беруден кіріс, сондай-ақ көтерме қатынаудан кіріс уақыт өте келе кіріс ретінде танылады. Себебі Топ шарт бойынша өз міндеттерін орындауды барысында сатып алушы бір уақытта пайда түсіреді және тұтынады.

Жаңа абоненттерді тіркелген және сымсыз байланыс желілеріне қосу кезінде алынған өтелмелейтін аванстық төлемдер клиентпен өзара қарым-қатынастың болжалды кезеңі ішінде танылады. Клиентпен қарым-қатынастың болжалды кезеңі бұрынғы қарым-қатынас тәжірибесіне, сондай-ақ салалық тәжірибеге негізделеді.

Клиенттерге ұсынылатын жабдық

Топ интернет және деректер беру бойынша басқа қызметтерді, сондай-ақ модемді, роутерлерді және басқаларды қоса алғанда, аталған қызметтерді көрсету үшін жабдық ұсынады.

Топ ағымдағы операциялық көрсеткіштер талдауын негізге ала отырып, абонент Топтың қызметтерінен бөлек пайдалана алмайтын жабдық орындау үшін жеке сәйкестендірілетін міндет болып табылмайды деген қорытынды жасады.

Топ шартты орындау шығындары ретінде тегін ұсынылатын жабдық құнын ақшага айналдырады. Шартты орындау шығындары клиентке қызмет көрсетілетін кезең ішінде амортизацияланады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Қаржыландырудың елеулі компоненті

Топ сатып алушылардан қысқа мерзімді аванстық төлемдер алады. Егер шарт жасасу сәтінде үәделі тауарды немесе қызметті сатып аушыға тапсыру мән мұндай тауар немесе қызмет үшін төлем арасындағы кезең бір жылдан аспайды деп күтілсе, 15 ҚEXC-де (IFRS) көзделген практикалық сипаттың, жеңілдігін пайдалану нәтижесінде Топ қаржыландырудың елеулі компоненті өсерін ескере отырып, үәделі өтем сомасын түзетпеді.

Сондай-ақ Топ халықаралық желіге қосылысты іске қосу үшін ұзақ мерзімді аванстар алады. Қаржыландырудың елеулі компонентін көрсету үшін мұндай шарттар бойынша мәміленің тіркелген бағасы шарт жасасу кезінде Топ пен сатып алушылар арасындағы жеке қаржыландыру операциялары үшін қолданылатын мәлшерлемені пайдалану арқылы дисконтталады.

Шарт жасасу шығындары

Топ B2C сегментінде жаңадан қосылған абоненттер үшін сату жөніндегі агенттерге комиссиялық сыйакы төлейді. Комиссиялық сыйакы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте шарт жасасу шығындары ретінде ақшага айналдырылады. Шарт жасасу шығындары клиентпен өзара қарым-қатынастың болжалды кезеңі ішінде жүйелі түрде амортизацияланады.

Шарт бойынша қалдықтар

Шарт бойынша активтер

Шарт бойынша актив сатып алушыға тапсырылған тауарлардың немесе қызметтердің орнына өтем алууды үйімдастыру құқығы болып табылады. Егер Топ сатып алушыға тауарларды немесе қызметтерді сатып алушы өтемді төлегенге дейін немесе өтем төленуге тиіс болған сәтке тапсырса, онда шартты болып табылатын, алынған өтемге қатысты шарт бойынша актив танылады.

Сауда дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек Топтың шартсыз болып табылатын өтемге құқығын білдіреді (яғни, мұндай өтем төленуге тиіс болатын сәттің басталуы уақыт ағынына ғана байланысты болады). Қаржы активтеріне қатысты есеп саясаты Қаржы активтері – бастапқы тану және келесі бағалау бөлімінде қаралады.

Шарт бойынша міндеттемелер

Шарт бойынша міндеттеме – бұл Топ сатып алушыдан орнына өтем алған (не өтем төленуі тиіс) тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға тапсыру міндеттемесі. Егер Топ тауарды немесе қызметті сатып алушыға бермей тұрып, сатып алушы өтем төлесе, төлем жүзеге асырылған сәтте немесе төлем төленуі тиіс болған сәтте (қайсысы бірінші болуына қарай) шарт бойынша міндеттеме танылады. Топ шарт бойынша өз міндеттемелерін орындаған жағдайда шарт бойынша міндеттеме түсім ретінде танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шарт бойынша қалдықтар (жалғасы)

Ауылдық елді мекендерде әмбебап қызметтер көрсетеү үшін өтемақы

Әмбебап қызметтер көрсетеү үшін өтемақы алынатынына және оған байланысты шарттар орындалатынына негізді сенімділік болған жағдайда ол әділ құны бойынша танылады. Егер өтемақы шығыстар бабына қатысты болса, ол мұндай өтемақыны орнына өтемақы алынған шығындарға жүйелік жатқызу үшін қажетті кезеңдердегі кірістер құрамында көрсетіледі. Егер өтемақы активке қатысты болса, онда оның әділ құны алдағы кезеңдердің Кірістер кредит шоттарына қосылады және тиісті активтің болжалды қызмет мерзімі ішінде жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте тең үлестермен жыл сайын есептен шығарылады.

Кірістерге жататын өтемақы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте операциялық қызметтен кіріс ретінде жеке баппен көрсетіледі.

Пайыздық кіріс

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын барлық қаржы құралы мен сату үшін қолда бар активтер ретінде жіктелген пайыздық қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы танылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл қаржы құралын болжалды пайдалану мерзімі немесе бұл орынды болған жағдайда қаржы активінің не міндеттемесінің таза баланстық құнына дейінгі барынша қысқа кезең ішінде алдағы күтілетін төлемдерді немесе ақшалай қаражат түсімін нақты дисконттайдын мөлшерлеме.

Дивидендер

Дивидендерден кіріс Топтың төлемді алу құқығы белгіленген кезде танылады және бұл әдetteтте акционерлер дивидендерді бекітken кезде жүргізіледі.

Шығыстарды тану

Шығыстар жатқызылуына қарай танылады және олар есептеу қагидатының негізінде жатқызылатын кезеңдердегі жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрінеді.

Абоненттерді қосу бойынша алдағы кезеңдердің шығыстары

Топ клиентпен өзара қарым-қатынастың болжалды кезеңі ішінде болашақ кезеңдердің тиісті кірістеріне жататын қатынауды іске қосу қызметтерін көрсетумен байланысты шығыстардың мерзімін ұзартуды көрсетеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Қарыз алу бойынша шығыстар

Активті сатып алу, салу немесе өндіруге тікелей байланысты және оны Топтың қалауы бойынша пайдалануға немесе сатуға дайындау үшін міндетті түрде ұзақ уақытты қажет ететін қарыз алу бойынша шығындар осындағы активтің бастапқы құнының бөлігі ретінде капиталға айналдырылады. Қарыз алу бойынша барлық өзге де шығын олар жаратылған кезеңдегі шығыстарға жатады. Қарыз алу бойынша шығындарға қарыз құралдарына қатысты Топ тартқан пайыздар мен өзге де шығындарды төлеу кіреді.

Табыс салығы

Ағымдағы табыс салығы

Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдарынан өтеуге немесе салық органдарына төлеуге көзделген сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептегу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері және салық заңнамасы – бұл Топ өз қызметін жүзеге асыратын және салық салынатын пайда алатын елдердегі есепті күнге қабылданған немесе нақты қабылданған мөлшерлемелер мен салық заңнамасы.

Тікелей капиталда танылған балтарға жататын пайданың ағымдағы салығы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте емес, капитал құрамында танылады. Компания басшылығы тиісті салық заңнамасы әртүрлі қарастырылуы мүмкін салық декларацияларында көрсетілген ұстанымдарды бағалауды уақытылы жүзеге асырып отырады және қажетіне қарай бағалау міндеттемелерін құрайды.

Кейінге қалдырылған табыс салығы

Кейінге қалдырылған табыс салығы қаржылық есептілік мақсаты үшін активтер мен міндеттемелердің салық базасы және олардың баланстық құны арасындағы есепті күндегі уақытша айырмашылықтарды анықтау жолымен міндеттемелер әдісі бойынша есептелінеді.

Кейінге қалдырылған кіріс міндеттемелері:

- кейінге қалдырылған салық міндеттемесі бизнестің біргің болып табылмайтын операция барысында гудвилді, активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде туындаған және операцияны жасау кезінде бухгалтерлік пайдамен қатар, салық салу пайдасына немесе залалына әсер етпеген;
- егер тарату уақытша айырмашылықтың тәмендеуі кезінде бақылауға алынатын болса және уақытша айырмашылық көз жетерлік болашақта тәмендейді деген айтارлықтай ықтималдылық болса, еншілес компанияларға, қауымдастырылған үйымдарға салынар инвестициялармен, сондай-ақ бірлескен кәсіпкерлік туралы келісімдерге қатысу үлестерімен байланысты салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты жағдайлардан басқа, барлық салық салынатын уақытша айырмашылық бойынша танылады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫң НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ (ЖАЛҒАСЫ)

Табыс салығы (жалғасы)

Кейінге қалдырылған табыс салығы (жалғасы)

Төмендегі жағдайларды қоспағанда, кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақытша айырмашылықтар, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық залалдары бойынша салық салу пайдасы болады деген айтарлықтай ықтималдылық болатын, орнына шегерілетін уақытша айырмашылықтар, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық шығындары ескерілетін деңгейде танылады:

- шегерілетін уақытша айырмашылыққа жатқызылатын кейінге қалдырылған салық активі бизнестің бірігінен туындаған және операцияны жасау кезінде бухгалтерлік пайдамен қатар, салық салу пайдасына немесе залалына әсер етпейтін активті немесе міндеттемені бастапқы танудың нәтижесінде туындағанда;
- еншілес компанияларға, қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялармен, сондай-ақ бірлескен қсөпкерлік туралы келісімдерге қатысу үлестерімен байланысты шегерілетін уақытша айырмашылықтарға қатысты кейінге қалдырылған салық активтері уақытша айырмашылықтар көз жетерлік болашақта пайдаланылады деген және орнына уақытша айырмашылықтар қолданылатын салық салу пайдасы болады деген айтарлықтай ықтималдылық деңгейінде ғана танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті құні қарастырылады және кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығын немесе бөлігін пайдалануға мүмкіндік беретін салық салу пайдасы жетерлікей орын алады деген ықтималдылық болса, төмендейді. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті құні қарастырылады және болашақтағы салық салу пайдасы кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік береді деген айтарлықтай ықтималдылық болған деңгейде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері жағдайына қарай есепті құні қолданысқа енгізілген немесе нақты қолданысқа енгізілген салық мөлшерлемелері (және салық заңнамасы) негізінде актив сатылатын, ал міндеттеме өтелетін есепті жылы қолданылатын салық мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Пайда немесе залал құрамында танылған баптарға жататын кейінге қалдырылған салық та пайда немесе залал құрамында танылады. Кейінге қалдырылған салық баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес не өзге де жиынтық кіріс құрамында, не болмаса тікелей меншікті капиталда танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, егер ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алудың заңмен бекітілген құқығы болса және кейінге қалдырылған салық бір салық салынатын компанияға және салық органына қатысты болса, бір-біріне қарсы есептелінеді.

Бизнесті біріктіру нәтижесінде алынған, бірақ сол қунға жекелей тану критерийлеріне сай келмейтін салық пайдасы фактілер мен жағдайлардың өзгерісі туралы жаңа ақпарат пайда болған жағдайда соңынан танылады. Егер түзету бағалау кезеңі ішінде жүзеге асырылған болса, ол гудвилді азайту ретінде көрсетіледі (егер оның көлемі гудвилдің мөлшерінен аспаса), басқа жағдайларда ол пайда немесе залалдың құрамында танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ЖОРАМАЛДАР

Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындау оның басшылығынан шоғырландырылған есептілікті көрсетілетін кірістердің, шығыстардың, активтер мен міндеттемелердің сомаларына, сондай-ақ осы балтар туралы және шартты міндеттемелер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін пайымдаулары, бағалау мәндері мен жорамалдарды шығаруды талап етеді. Осы жорамалдар мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік болашақта активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына маңызды түзетулер енгізу қажеттілігін талап етуі мүмкін және оларға қатысты осындай жорамалдар мен бағалаулар қабылданады.

Топтың тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы және белгісіздіктер туралы басқа да ақпаратты ашу мынадай ескертпелерде ұсынылған:

- Қаржы құралдары және қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары мен қагидаттары – **42-ескертпеле**.
- Сезімталдықты талдау туралы ақпаратты ашу – **11 және 24-ескертпелер**.

Бағалау мәндері мен жорамалдар

Келесі қаржы жылы ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына маңызды түзетулер енгізу себебі болатын есепті күндегі бағалаулардағы болашақ туралы негізгі жорамалдар және белгісіздіктің, басқа да негізгі көздері төменде қаралады. Топтың жорамалдары мен бағалау мәндері шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде көзделген бастапқы деректерге негізделген. Алайда болашақта қатысты ағымдағы жағдайлар мен жорамалдар Топ бақылай алмайтын нарықтық өзгерістерден немесе жағдайлардан өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер болуына қарай жорамалдарда көрсетіледі.

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімі

Топ негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің қалған пайдалы қызмет мерзімін әрбір қаржы жылының сонында бағалайды және егер күтілгені ілгерідегі бағалаулардан басқаша болса, өзгерістер «Есеп саясаты, есептік бағалаудағы өзгерістер мен қателер» 8 БЕХС сәйкес есептік бағалаудағы өзгерістер ретінде ескеріледі.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Егер активтің немесе ақша қарожатын өндіретін бірліктің баланстық құны мына шамалардың ен үлкені болып табылатын, оның өтелетін құнынан асса, құнсыздану орын алады: іsten шығу шығындары мен пайдалану құндылығын шегергендеңі әділ құн. Иsten шығу шығындарын шегергендеңі әділ құнды есептеу тәуелсіз тараптар арасында үқсас активтерді сатудың қолданыстағы, міндетті құші бар операциялар бойынша қолда бар ақпаратқа немесе активтің іsten шығарылуына байланысты келтірілген қосымша шығындарды шегергендеңі қадағаланатын нарықтық бағаларға негізделген. Пайдалану құндылығын есептеу дисконттальған ақша ағындарының үлгісіне негізделген. Ақша ағындары бюджеттен келесі 5 (бес) жылға алынады және өткізу үшін ақша ағындарын өндіретін бірліктің құнсыздануына тексерілетін активтер нәтижесін жақсартатын Топтың болашақта әлі де міндеттемелерінің немесе қомақты инвестициясының болмауынан қайта құрылымда бойынша қызметтөн түрмайды. Қайтарылатын құн дисконттальған ақша ағындары үлгісінде пайдаланылатын дисконттау мөлшерлемесіне, сондай-ақ күтілген ақша түсімдеріне және экстраполяция мақсатында пайдаланылған өсім қарқынына мейлінше бейім. Сезімталдықты талдауды қоса алғанда, ақша қарожатын өндіретін түрлі бірліктердің өтелетін сомасын анықтау кезінде пайдаланатын басты жорамалдар туралы толық ақпарат **11-ескертпеде** келтіріледі және түсіндіріледі.

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ЖОРАМАЛДАР (жалғасы)

Болжалды кредиттік залал үшін резерв

Кредиттік мекемелердегі дебиторлық берешек және қаражат (ақшалай қаражат пен оның баламалары, банк салымдары) бойынша болжалды кредиттік залалдарға резертер жасайды

Болжалды кредиттік залалдарды сауда және өзге дебиторлық берешекке қатысты бағалау кезінде Топ стандартта қарастырылған женіл амал-тәсілін қолданды және аталған қаржы құралдарының барлық қызымет мерзіміне болжалды кредиттік залалдарды есептеді. Топ кредиттік залалдар пайда болуының бұрынғы тәжірибесі негізінде дайындалған, қарызға алушыларға тән факторлар мен жалпы экономикалық талаптар ескеріле отырып түзетілген бағалау резервтерінің моделін пайдаланды. Топ кредиттік залалдар пайда болуының бұрынғы тәжірибесін түзету үшін болжалды ақпарат негізінде матрицаны жаңартып отыратын болады. Мысалы, келесі жыл ішінде телекоммуникациялық секторда дефолт жағдайлары артуына алып келуі мүмкін болжалды экономикалық талаптар нашарлайды деп күтілсе (мысалы, ЖІӨ), онда дефолттың тарихи деңгейі түзетіледі. Алдыңғы кезеңдердегі дефолт деңгейі туралы бақыланатын деректер әрбір есеп күніне жаңартылады және болжалды бағалардың өзгерістері талданады.

Экономикалық талаптар арқылы болжанатын дефолттың тарихи бақыланатын деңгейлері мен БКЗ арасындағы өзара байланысты бағалау маңызды есеп бағасы болып табылады. БКЗ мәлшері жағдайлар мен болжанатын экономикалық талаптардың өзгерістеріне сезімтал болады. Топтың кредиттік залалдар пайда болуының бұрынғы тәжірибесі мен экономикалық талаптар болжамы сатып алушының болашақтағы нақты дефолты үшін көрсеткіш болмауы мүмкін. Топтың сауда дебиторлық берешегі бойынша БКЗ туралы ақпарат 16-ескертпеде берілген.

Кредиттік мекемелердегі қаражатқа (ақшалай қаражат пен оның баламалары, банк салымдары) қатысты Топ 12 айлық кезеңге болжалды кредиттік залалдарды есеп шықты. 12 айлық болжалды кредиттік залалдар – бұл бүкіл мерзімдегі болжалды кредиттік залалдардың бір бөлігі. Олар есепті күннен кейін 12 ай ішінде ықтимал, қаржы құралы бойынша дефолттар салдарынан туындайтын болжалды кредиттік залалдар болып табылады. Бірақ бастапқы тану сәтінен бастап қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел айтарлықтай артқан жағдайда залалға арналған бағалау резерві бүкіл мерзімдегі болжалды кредиттік залалдарға тең сомамен бағаланады.

Егер шарт бойынша төлемдер 30 күннен аса кешіктірілсе, Топ кредиттік тәуекел айтарлықтай артты деп есептейді. Сондай-ақ шарт бойынша төлемдер 90 күнге кешіктірілсе, қаржы құралы бойынша дефолт деп саналады. Бірақ ішкі немесе сыртқы ақпарат Топ бекітетін кредиттік сапаны арттыру тетіктерін есепке алмағанда, шартта қарастырылған төлемдердің барлық қалған сомасын Топтың алуы ықтималдығы аз деп көрсетсе, Топ белгілі бір жағдайларда қаржы құралы бойынша дефолт болды деген қорытынды жасауы мүмкін.

Осылайша, 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша болжалды кредиттік залалдарға арналған резервтер 7.395.913 мың теңге сомасында құрылды (**13, 16 және 18-ескертпелер**). Экономикадағы және саладағы өзгерістер, нақты сипаттамалар шоғырландырылған қаржылық есептілікте ескерілген резервтерге ықпал етуі мүмкін.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Шартта қаржыландырудың елеулі компонентінің болуы

Топтың сатып алушыға қызмет көрсетуі мен сатып алушының мұндай қызметтердің ақысын төлеу сәті арасындағы уақыт аралығына байланысты Топ кейбір ұзақ мерзімді шарттарда қаржыландырудың елеулі компоненті қамтылған деген қорытындыға келді.

Мұндай шарттар бойынша мәміле бағасы шарт жасасу кезінде Топ пен сатып алушы арасындағы қаржыландырудың жеке операциясына қолданылатын мөлшерлемені пайдалану арқылы дисконтталады.

Шарт жасасу шығындары

Топ делдалдық комиссияны шарт жасасудың қосымша шығыны деп есептейді және мұндай шығындарды сатып алушылармен шарт жасасу шығындары бойынша актив ретінде ақшага айналдырады. Топ шарт жасасу шығындарын жүйелік негізде амортизациялайды және бұл сатып алушыларға қызмет көрсету мерзімдеріне сәйкес келеді. Қызмет көрсетудің болжалды мерзімдері өзгерген жағдайда Топ амортизация мерзімдерін қайта қарайды.

Өтелмейтін аванстық төлемдер

Жеке пайда түсірумен байланысы жок, іске қосу қызметтері мен сымды және сымсыз байланыс қызметтері үшін аванстық төлемдер шарт бойынша міндеттемелердің құрамына енгізіледі және клиентпен өзара қарым-қатынастың болжалды кезеңі ішінде көрсетіледі. Пайымдама жасау барысында басшылық 15 ҚЕХС-да (IFRS) көзделген қосу қызметтерінен кірісті тану критерийлерін, салалық тәжірибелі және клиенттердің қызметтерден бас тартуы туралы тарихи деректерді ескереді. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиентпен қарым-қатынастың орташа кезеңі тіркелген телефония клиенттері үшін 13 (он үш) жыл және интернет клиенттері үшін 5 (бес) жыл деп бағаланады.

Қаржылық жалдау – Жалгер ретіндегі Топ

Топ телекоммуникациялық жабдықтарды жалдау шарттарына ие. Топ жалға берілетін объектінің меншік құқығына байланысты барлық тәуекел мен пайда осы шарттар бойынша берілетінін және тиісінше, жалдаудың өзі қаржылық жалдау ретінде жіктелетінін анықтады.

Жұмыскерлерге сыйақы беру бойынша міндеттемелер

Топ белгіленген төлемдері бар зейнеткерлік жоспар бойынша міндеттемелердің дисконтталған құнын және ағымдағы қызметтердің тиісті құнын есептеу үшін актуарлық бағалау әдісін қолданады. Осы әдістің аясында көрсетілген жәрдемақыларды төлеуге болатын жұмыс істеп жатқан және бұрында жұмыс істеген жұмыскерлерге қатысты демографиялық жорамалдарды (жұмыс істеп жатқан жұмыскерлер арасында және енбек қызметін аяқтаған жұмыскерлер арасында өлім-жітім деңгейі, кадрлар тұрақсыздығы т.с.с.), сондай-ақ қаржылық сипаттағы жорамалдарды (дисконтуа мөлшерлемесі, болжақтағы ең аз жылдық жалақы деңгейі) пайдалану көзделеді. Мұндай міндеттемелер ұзақ мерзімді сипатта болады және тиісінше, белгісіздік деңгейі жоғары.

Жұмыскерлерге берілетін сыйақылар бойынша міндеттемелердің қысқа мерзімді бөлігі жылдық есепті кезең аяқталғаннан кейін Топтың он екі ай ішінде төлеуді жоспарлаған міндеттемелері болып табылады.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ЖОРАМАЛДАР (жалғасы)

Жұмыскерлерге сыйақы беру бойынша міндеттемелер (жалғасы)

Қолданылатын дисконттау мөлшерлемесін анықтау кезінде Топ басшылығы тиісті валютада жоғары кірісті корпоративтік облигациялардың пайыздық мөлшерлемелерін есепке алады.

Өлім-жітім деңгейі ашық қолжетімді өлім-жітім кестелеріне негізделген. Болашақта жалақы мөлшерлерін ұлғайту және зейнетакы мөлшерлерін ұлғайту инфляцияның күтілетін болашақтағы қарқындарына негізделеді.

Қолданылған жорамалдар туралы толық ақпарат **23-ескертпеде** ашып көрсетілген.

Қауымдастырылған үйымдарға инвестициялар

2016 жылғы 29 ақпанда Топ Қазақстан Республикасында GSM және LTE стандартында мобильді телекоммуникациялық байланыс қызметтерін көрсететін «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» компаниясындағы акционерлік капиталдың дауыс беруші акциялардың 51% және дауыс беру акцияларының 49,48% сатып алды. Топ «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» дауыс беру акцияларының 49,48% ие болғандықтан, Топ «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» қызметіне айтарлықтай ықпал етеді және сәйкесінше «Хан Тенгри Холдинг Б.В.»-дағы үлесі қауымдастырылған үйымға инвестиция ретінде есептеліп, шоғырландырылған қаржы есептілігінде үлестік қатысу әдісін пайдалану арқылы көрсетіледі (**10-ескертпе**)

Кейінге қалдырылған салық активтері

Кейінге қалдырылған салық активтері салық салу пайдасы алынады әрі оған қарсы пайдаланылмаған салық шығындары ескеріледі деген ықтималдылық болған деңгейде пайдаланылмаған салық шығындары бойынша танылады. Болашақтағы салық салынатын пайданы алуудың ықтимал мерзімі мен мөлшері, сонымен қатар салықтық жоспарлаудың стратегиялары негізіндегі шоғырландырылған қаржылық есептілікте тануға болатын кейінге қалдырылған салық активтерінің сомасын анықтау үшін басшылықтың маңызды пайымдауы қажет.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына Топтың алдағы кезеңдерге ауыстырған салық залалдары болмады (**39-ескертпе**).

2018 жылғы 31 желтоқсанға Топтың танылған кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны 246.884 мың теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 104.614 мың теңге). 2018 жылғы 31 желтоқсанға танылмаған салық активтерінің баланстық құны 0 теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 92.891 мың теңге) құрайды. Толық ақпарат **39-ескертпеде** берілген.

Қаржы құралдарының әділ құны

Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылған қаржы құралдарының және қаржылық міндеттемелердің әділ құны белсенді нарық деректері негізінде анықталынбайтын болса, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қоса алғанда, бағалау әдістерін қолдана отырып анықталады. Бұл модельдер үшін бастапқы деректер ретінде мүмкіндігінше қадағалайтын нарықтардан түсken ақпарат қолданылады, алайда бұны іс жүзіне асыру мүмкін болмаған жағдайда, әділ құнын белгілеу үшін бел-

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

гілі бір пайымдау үлесі талап етіледі. Пайымдау өтімділік тәуекелі, кредит тәуекелі және волатильділік сияқты бастапқы деректерді есепке алуды қамтиды. Осы факторларға байланысты жорамалдарға өзгерістер шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына әсер ету мүмкін. Толық ақпарат **42-ескертпеде** берілген.

Бизнесті біріктіру кезінде сатып алынған активтер мен міндеттемелердің әділ құны

Топ бизнесті біріктіру кезінде сатып алынған немесе өзіне қабылдаған сәйкестендірілетін активтерді, міндеттемелер мен шартты міндеттемелерді олардың әділ құны бойынша сатып алу күніне жеке тану тиіс, бұл бағаларды пайдалануды білдіреді. Мұндай бағалаулар болашақтағы ақша ағындарын болжая барысында елеулі пайымдаулар қолдануды талап ететін түрлі бағалау әдістеріне және өзге жорамалдар машықтарына негізделген.

2018 жылғы 21 желтоқсанда Топ «Кселл» АҚ дауыс беруші акцияларының 75% сатып алды. «Кселл» АҚ акциялары Лондон қор биржасында және Қазақстандық қор биржасында бағаланады. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ «Кселл» АҚ активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын бағалауды аяқтаған жоқ. Тиісінше, сатып алу күніне «Кселл» АҚ таза активтері әділ құнын алдын ала бағалау негізінде танылды (**5-ескертпе**).

Салыстырма деректерді қайта жіктеу

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте кейбір баптар 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептегі көрініс құрылышына сәйкестендіру үшін қайта жіктелді.

2018 жылы Топ жай және артықшылықты акциялар бойынша төленген дивидендердің жіктелімін ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте операциялық қызметтеннән қаржылық қызметке өзгерпті. Себебі Топ дивидендердің қаржылық қызметте жіктелуі шоғырландырылған қаржылық есептілікте пайдаланушыларға барынша орынды ақпарат ұсынады және бәсекелестер қолданатын тәжірибеге барынша сәйкес келеді деп есептейді.

Мың теңгемен	Бұған дейін ұсынылғаны	Қайта жітей	Ескерт.	Түзетілгені
2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп				
Жай және артықшылықты акциялар бойынша төленген дивидендер	(4.299.346)	4.299.346	[1]	–
Операциялық қызметтеннән түскен таза ақша ағындары	61.925.488	4.299.346		66.224.834
Жай және артықшылықты акциялар бойынша төленген дивидендер				
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары	(31.172.505)	(4.299.346)		35.471.851

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ МЕН ЖОРАМАЛДАР (жалғасы)

Салыстырма деректерді қайта жіктеу (жалғасы)

- [1] Жай және артықшылықты акциялар бойынша төленген 4.299.346 мың теңге сомасындағы дивидендер операциялық қызметтөн түскен ақша ағындарынан қаржылық қызметтөн түскен ақша ағындарына қайта жіктелді.

Қайта жіктеуде көрсетілгендер таза пайдаға, жиынтық кіріске немесе капиталға өсер еткен жоқ.

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті қайта қарау

Бұған дейін Топ 2019 жылғы 15 наурызда басшылық бекіткен 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шығарды.

2019 жылғы сәуірде Топ 2019 жылғы 15 наурызда басшылық бекіткен, бұған дейін шығарылған 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті қайта қарады.

«Қазақтелеком» АҚ 2018 жылғы желтоқсанда сатып алған компания «Кселл» АҚ 2019 жылғы 12 сәуірде «Кар-Тел» ЖШС-дан желіні бірлесіп пайдалану туралы келісім (бұдан әрі «Келісім») бұзылағыны туралы хабарлама алды. Себебі 2018 жылғы желтоқсанда «Кселл» АҚ-да бақылаушы акционер ауысты, ал бұл Келісімнің талаптары бойынша Келісім талаптарын бұзу болып табылады, сондай-ақ екінші тарапқа Келісімнің бұзылуын және Келісімде көрсетілген механизмге сәйкес анықталатын бұзу жағдайындағы төлемдерді талап ету құқығын береді. Сонымен қатар «Кселл» АҚ 14.551.865 мың теңге көлемінде «Кар-тел» ЖШС-дан бұзу үшін төлем шотын алды. Сондай-ақ «Кселл» АҚ-дағы 75% үлесті сатып алу-сату шартының талаптарына сәйкес Telia Company және Fintur Holding B.V. Топқа бұзу үшін төлемнің 75%-дағы өз үлесін төлеуге кепілдік берді.

«Кар-Тел» ЖШС шартты бұзу құқығын іске асыруына байланысты Топ «Қазақтелеком» АҚ 2018 жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептелігінде «Кселл» АҚ сатып алу бағасы болінісін қайта қарады.

«Кселл» АҚ желісін бірлесіп пайдалану туралы келісімді бұзу есепті күннен кейінгі маңызды түзеутші оқиға екенін ескере отырып, Топ «Кар-Тел» ЖШС-ға бұзу үшін төлемді әділ құны бойынша төлеу міндеттемесін және Telia Company и Fintur Holding B.V. компанияларынан бағаланған айыппұлдың 75% орнын толтыру бойынша тиісті өтеуші активті және аталған сомалардың кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мен бақыламайтын қатысу үлесіне ықпалын таныды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Өзгерістер 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің, тиісті баптарын қайта қаралғанда түзетілді:

Мың теңгемен	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл қайта қаралғанға дейін	Түзету сомасы	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл қайта қаралғанға дейін
Айналымдағы активтер			
Өтеуіш актив	–	10.913.899	10.913.899
Барлық айналымдағы актив	122.958.042	10.913.899	133.871.941
Капитал мен міндеттемелер			
Бақыламайтын қатысу үлесі	36.844.519	(2.910.373)	33.934.146
Барлық капитал	417.751.308	(2.910.373)	414.840.935
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	39.624.719	(727.593)	38.897.126
Барлық ұзақ мерзімді міндеттеме	214.921.569	(727.593)	214.193.976
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Бұзы үшін төлем міндеттемесі	–	14.551.865	14.551.865
Барлық қысқа мерзімді міндеттеме	149.807.955	14.551.865	164.359.820

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіндегі ашып көрсетулерге де тиісті өзгерістер енгізілді.

Өзгеріс Топтың таза пайдасына, жиынтық кірісіне немесе операциялық, инвестициялық және қаржылық ақша ағындарына өсер еткен жоқ.

5. БИЗНЕСТІ БІРІКТІРУ

«Кселл» АҚ сатып алу

2018 жылғы 21 желтоқсанда Топ «Кселл» АҚ дауыс беруші акцияларының 75% сатып алды. «Кселл» АҚ акциялары Лондон қор биржасында және Қазақстандық қор биржасында бағаланады. «Кселл» АҚ Қазақстан Республикасында тіркелген және Қазақстан Республикасында мобильді байланыс қызметтерін көрсетеді.

Топ GSM және LTE стандартындағы мобильді телекоммуникация байланысы сегментінде өз орнын көнештүгө мүмкіндік беретін болғандықтан «Кселл» АҚ-ны сатып алды.

Топ сатып алу обьектісіне бақыламайтын қатысу үлесін оның сәйкестендірілетін таза сатып алу активтеріне қатысуына пропорционалды үлеспен бағалауга шешім қабылдады.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

5. БИЗНЕСТИ БІРІКТІРУ (жалғасы)

«Кселл» АҚ сатып алу (жалғасы)

Сатып алу күніне «Кселл» АҚ сәйкестендірілетін активтерінің, міндеттемелері мен шартты міндеттемелерінің алдын ала өділ құныбылайша ұсынылған:

Мың тенге

Сатып алу кезінде та- нылған алдын ала өділ құны

Активтер

Негізгі құралдар	120.819.693
Материалды емес активтер	107.833.516
Айналымнан тыс активтер үшін төленген аванстар	729.049
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	6.922.533
Сауда дебиторлық берешек	15.969.678
Тауарлы-материалдық қорлар	5.680.540
Аванстық төлемдер	975.529
Шарт жасасу шығындары	388.802
Өзге айналымнан тыс активтер	37.986
Өзге айналымдағы активтер	9.757.609
	280.028.834

Міндеттемелер

Сауда кредиторлық берешек	(14.047.602)
Қарыздар	(66.316.119)
Шарт бойынша міндеттемелер	(7.297.746)
Төленуге тиіс ағымдағы корпоративтік табыс салығы	(2.694.377)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(20.520.232)
Объектілерді пайдаланудан шығару шығындары бойынша бағалау міндеттемесі	(1.285.482)
Шартты бұзу үшін айыппұл төлемі бойынша міндеттеме (4-ескертпе)	(14.551.865)
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	(8.111.511)
	(134.824.934)

Сатып алу күніне өділ құны бойынша таза активтер

Бақыламайтын қатысу үлесі	(34.118.195)
	111.085.705

Сатып алу кезінде туындаитын гудвил (11-ескертпе)	54.656.742
	165.742.447

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Сатып алу кезіндегі ақша ағындарының талдауы

Еншілес компанияда сатып алған ақшалай қаражаттың таза сомасы	6.922.533
Төленген ақшалай қаражат	(165.742.447)
Ақшалай қаражаттан таза жылдыстау	(158.819.914)

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылған таза активтер олардың әділ құнының алдын ала бағасына негізделеді. Бұл ретте Топ «Кселл» АҚ компаниясының меншігіндегі активтерді тәуелсіз бағалау жүргізеді. Бұл бағалау 2018 жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шығару сөтіне аяқталған жоқ.

1.933.255 мың теңге сомасындағы шығындар әкімшілік шығыстар құрамына енгізілді.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі салық салу мақсатында негізгі құралдар мен материалды емес активтерді жедел амортизациялаудан салық өсеріне тікелей байланысты.

54.656.742 мың теңгеге тең гудвил сомасы сатып алушан құтілетін синергетикалық әсер құнын қамтиды. Гудвилдың бүкіл сомасы мобильді телекоммуникация байланысы сегментіне жатқызылған. Та-нылған гудвил салық салу мақсатындағы шегеруге толықтай да, ішінара да жатқызымайды деп күтілуде.

Сатып алу күніне «Кселл» АҚ мен «Кар-Тел» ЖШС арасында желіні бірлесіп пайдалану туралы келісімді бұзғаны үшін 14.551.865 мың теңге сомасында айыппұл төлеу міндеттемесі және Telia Company и Fintur Holding B.V. компанияларынан атаптап айыппұлдың 10.913.899 мың теңге сомасындағы 75% орнын толтыру бойынша өтеуші актив және бұл сомалардың қейінге қалдырылған салық міндеттемелеріне ықпалы танылды (**4-ескертпе**).

Сатып алған күннен бастап Топтың түсіміне «Кселл» АҚ үлесі 4.257.756 мың теңгені, ал салық салынғанға дейінгі пайда – салық салынғанға дейінгі таза залал 544.955 мың теңгені құрады. Егер компаниялар жыл басында біріккен жағдайда, Топтың түсімі 355.148.278 мың теңгені, ал салық салынғанға дейінгі таза пайда 50.722.371 мың теңгені құрайтын еди.

6. ШОҒЫРЛАНДЫРУ

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке мынадай еншілес үйымдар енгізілді:

Тіркелген елі	Қатысу үлесі	2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
		2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
«Нұрсат» АҚ	Қазақстан	100,00%		100,00%	
«КТ-АЙИКС» ЖШҚ	Ресей	100,00%		100,00%	
«КТ CloudLab» ЖШС	Қазақстан	100,00%		100,00%	
«Востоктелеком» ЖШС	Қазақстан	100,00%		100,00%	
«Info-Net Wireless» ЖШС	Қазақстан	100,00%		100,00%	
«Нұрсат+» ЖШС	Қазақстан	100,00%		100,00%	
«Кселл» АҚ	Қазақстан	75,00%		0,00%	

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

6. ШОФЫРЛАНДЫРУ (жалғасы)

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің шешімі негізінде «Қазақтелеком» АҚ мен «Самұрық-Қазына Бизнес Сервис» ЖШС арасында 2016 жылғы 7 тамызда «Kazakhtelecom Industrial Enterprises Services» ЖШС жарғылық капиталына «Қазақтелеком» АҚ 51% қатысу үлесін сатып алу-сату шарты жасалды. Мәміле сомасы 30.170 мың теңгені құрады және 2017 жылғы 29 наурызда төленді.

2018 жылғы 21 желтоқсанда «Кселл» АҚ дауыс беруші акцияларының 75% сатып алу жөніндегі мәміле аяқталды (24% акция Telia Company компаниясынан және 51% акция Fintur Holdings BV компаниясынан). Мәміле сомасы 165.742.447 мың теңгені құрады және 2018 жылғы 20 желтоқсанда төленді (**5-ескертпе**).

7. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ

Басқару мақсатында Топ бизнес-бөлімшелерді топтың үйімдік құрылымына қарай ұсынады және мынадай есептік операциялық сегменттерден тұрады:

- «Қазақтелеком» АҚ, «Востоктелеком» ЖШС, «KT Cloud Lab» ЖШС және «Нұрсат» АҚ бизнес-бөлімшелерінің жергілікті, қалааралық және халықаралық тіркелген байланыс қызметтерін көрсетуі.
- Хан Тенгри Холдинг Б.В» қауымдастырылған үйімның бизнес-бөлімшелері мен еншілес үйім «Кселл» АҚ GSM және LTE стандартында мобильді телекоммуникациялық байланыс қызметтерін көрсетуі.

Жоғарыда көрсетілген есептік сегменттерді ұсыну мақсатында операциялық сегменттерді біріктіру жүргізілген жоқ.

Басшылық ресурстарды білу және олардың қызмет нәтижелерін бағалау туралы шешімдер қабылдау мақсатында әрбір бөлімше қызметінің операциялық нәтижелеріне мониторинг жүргізді. Сегменттер қызметінің нәтижелері операциялық пайда немесе залал негізінде бағаланады, оларды бағалау шоғырландырылған қаржылық есептілікте операциялық пайда немесе залалды бағалауға сәйкес жүргізіледі.

Кестелерде 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына аяқталған жылдар үшін Топтың салалық сегменттері бойынша кіріс пен пайда туралы ақпарат көрсетілген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін:

Мың теңгемен	Тіркелген телекоммуникациялық байланыс	GSM және LTE стандартындағы мобиЛЬДІ телекоммуникациялық байланыс*	Өзгелері	Элиминациялар мен түзетулер	Топ
Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім					
Сыртқы сатып алушыларға іске асыру	217.668.184	4.493.142	565.045	–	222.726.371
Сегменттер арасында іске асыру	252.366	35.900	222.987	(511.253)	–
Сатып алушылармен шарттар бойынша барлық түсім					
	217.920.550	4.529.042	788.032	(511.253)	222.726.371
Қаржылық нәтижелер					
Амортизация және тозу	(37.477.326)	(1.288.815)	(109.690)	–	(38.875.831)
Қаржыландыру шығыстары	(6.830.492)	(519.149)	(72)	72	(7.349.641)
Қаржыландыру кірістері	3.030.209	34.703	2.189	(72)	3.067.029
Қауымдастырылған үйымдардың пайдасындағы Топтың үлесі	–	7.743.570	116.514	–	7.860.084
Күнсиздану	(1.169.713)	–	–	–	(1.169.713)
Күмәнді берешек үшін резерв	(3.874.468)	(32.153)	(462)	–	(3.907.083)
Табыс салығы	(10.915.839)	(191.237)	(504)	–	(11.107.580)
Сегменттің пайдасы/(залалы)	46.187.814	7.198.613	(130.593)	735.062	53.990.896
Операциялық активтер	551.021.413	407.842.367	2.218.590	(167.687.639)	793.394.731
Операциялық міндеттемелер	247.072.042	132.647.334	260.773	(1.426.353)	378.553.796
Өзге ақпаратты ашу					
Қауымдастырылған үйымдарға инвестициялар	–	76.070.585	1.598.639	–	77.669.224
Күрделі шығындар	49.676.196	316.434	90.946	–	50.083.576

* GSM және LTE стандартындағы мобиЛЬДІ телекоммуникациялық байланыс» сегменті 2018 жылғы 21 желтоқсанда сатып алғынған күннен бастап «Кселл» АҚ кірістері мен шығыстарын қамтиды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

7. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ (жалғасы)

2017 жылғы 31 желтоқсанға аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Тіркелген телекоммуникациялық байланыс	GSM және LTE стандартындағы мобиЛЬДІ телекоммуникациялық байланыс*	Өзгелері	Элиминациялар мен түзетулер	Топ
Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім					
Сыртқы сатып алушыларға іске асыру	210.224.025	–	1.200	–	210.225.225
Сегменттер арасында іске асыру	–	–	210.405	(210.405)	–
Сатып алушылармен шарттар бойынша барлық түсім					
Амортизация және тозу	(43.122.634)	–	(28.352)	–	(43.150.986)
Қаржыландыру шығыстары	(7.825.754)	–	–	–	(7.825.754)
Қаржыландыру кірістері	4.843.630	–	4.929	(723.505)	4.125.054
Қауымдастырылған үйымдардың пайдасындағы Топтың улесі	–	1.166.223	(67.855)	–	1.098.368
Құнсыздану	1.246.347	–	–	–	1.246.347
Күмәнді берешек үшін резерв	(881.870)	–	(533)	–	(882.403)
Табыс салығы	(8.209.058)	–	(9.787)	–	(8.218.845)
Сегменттің пайдасы/ (залалы)	32.826.988	1.166.223	(76.973)	(979.572)	32.936.666
Операциялық активтер	401.862.495	68.327.015	1.614.407	(489.725)	471.314.192
Операциялық міндеттемелер	111.850.809	–	354.742	704	112.206.255
Өзге ақпаратты ашу					
Қауымдастырылған үйымдарға инвестициялар	–	68.327.015	919.125	–	69.246.140
Күрделі шығындар	30.221.868	–	154.902	–	30.376.770

- 1) Сегменттер бойынша кіріс шоғырландыру кезінде алынып тасталады.
- 2) Қаржыландыру шығыстары мен қаржыландыру кірісіне сегментаралық қаржыландыру шығыстары мен сегментаралық қаржыландыру кірісі кіреді.
- 3) Сегменттердің операциялық пайдасына сегментаралық операциялар пайдасы кіреді.
- 4) Күрделі шығындарға негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу кіреді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Пайданы салыстырып тексеру

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Сегменттердің пайдасы	53.255.834	33.916.238
Әзгелері	735.062	(979.572)
Топтың пайдасы	53.990.896	32.936.666

Активтерді салыстырып тексеру

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Сегменттердің операциялық активтері	961.082.370	471.803.917
Компанияның, еншілес үйымдарға инвестицияларын элиминациялау	(166.261.286)	(250.965)
Корпоративішілік дебиторлық және кредиторлық берешек бойынша қалдықтарды элиминациялау	(1.426.353)	(238.760)
Топтың барлық активі	793.394.731	471.314.192

Міндеттемелерді салыстырып тексеру

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Сегменттердің операциялық міндеттемелері	379.980.149	112.205.551
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	–	239.464
Корпоративішілік дебиторлық және кредиторлық берешек бойынша қалдықтарды элиминациялау	(1.426.353)	(238.760)
Топтың барлық міндеттемесі	378.553.796	112.206.255

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

8. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

Негізгі құралдардың 2018 және 2017 жылдардағы қозғалысы мына түрде берілген:

Мың тенге	Жер	Фимараттар мен құрылыштар	Жабдық	Өзгелері	Аяқталмаған құрылыш	Барлығы
Бастапқы құн						
2017 жылғы 1 қаңтарға	554.818	48.157.375	502.873.315	13.164.465	11.087.670	575.837.643
Тұсім	148.543	100.816	9.105.525	1.053.724	19.338.230	29.746.838
Аударым	–	1.253.906	10.802.436	19.248	(12.075.590)	–
Істен шығару	(12.263)	(464.406)	(4.849.673)	(401.820)	(1.214)	(5.729.376)
Материалды емес активтерге аударымдар (9-ескертте)	–	–	–	–	(957.300)	(957.300)
2017 жылғы 31 желтоқсанға	691.098	49.047.691	517.931.603	13.835.617	17.391.796	598.897.805
Тұсім	451	101.547	9.502.685	533.433	36.955.437	47.093.553
Еншілес үйімді сатып алу (5-ескертте)	2.249.378	4.878.774	92.965.754	2.544.564	18.181.223	120.819.693
Аударым	–	1.947.461	17.652.886	16.638	(19.616.985)	–
Істен шығару	(13.317)	(978.467)	(5.418.161)	(215.536)	(258.846)	(6.884.327)
2018 жылғы 31 желтоқсанға	2.927.610	54.997.006	632.634.767	16.714.716	52.652.625	759.926.724
Жинақталған тозу және құнсыздану						
2017 жылғы 1 қаңтарға	–	16.658.584	275.106.330	10.623.033	1.273.823	303.661.770
Есептелген тозу	–	1.896.927	37.513.243	709.252	–	40.119.422
Құнсыздану	589	2.964	932.073	729	257.027	1.193.382
Істен шығару	–	(211.648)	(4.224.964)	(390.457)	(271.312)	(5.098.381)
2017 жылғы 31 желтоқсанға	589	18.346.827	309.326.682	10.942.557	1.259.538	339.876.193
Есептелген тозу	–	1.976.120	32.722.740	745.830	–	35.444.690
Істен шығару	(589)	(284.707)	(5.052.424)	(209.739)	(155.813)	(5.703.272)
2018 жылғы 31 желтоқсанға	–	20.038.240	336.996.998	11.478.648	1.103.725	369.617.611
Қалдық құн						
2017 жылғы 31 желтоқсанға	690.509	30.700.864	208.604.921	2.893.060	16.132.258	259.021.612
2018 жылғы 31 желтоқсанға	2.927.610	34.958.766	295.637.769	5.236.068	51.548.900	390.309.113

Аяқталмаған құрылыш негізінен желі құрылышы және орнатылатын телекоммуникация жабдығы болып табылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2017 жылы Топ құнсызданудан 1.193.382 мың теңге сомасында залалды таныды, бұл тіркелген телекоммуникациялық байланыс сегментінде технологиялық ескіру салдарынан өтелетін құнға дейінгі негізгі құралдардың белгілі бір объектілерін есептен шығаруды талап етті. Залал жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептегі өзге де шығыстар құрамында көрсетілді. Өтелетін құн жекелеген активтер деңгейінде активтерді пайдалану құндылығын есептеу негізінде анықталды.

2018 жылғы 31 желтоқсанға Топ қаржылық жалдау шарттары бойынша пайдаланатын және негізгі құралдар құрамына қосылған жабдықтың қалдық баланстық құны 42.229.062 мың теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 23.365.385 мың теңге). Жыл ішіндегі түсімдердің құрамына қаржылық жалдау шарттары бойынша алынған 13.278.268 мың теңге мөлшерінде негізгі құралдар кіреді (2017 жыл: 9.019.870 мың теңге). Жалға алынған активтер тиісті қаржылық жалдау шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге берілді.

2018 жылғы 31 желтоқсанға бастапқы құны 166.079.984 мың теңге негізгі құралдар толығымен амортизацияланды (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 135.390.566 мың теңге).

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін аяқталмаған құрылымыс құнына қосылған тозу сомасы 130 мың теңгені құрады (2017 жыл үшін: 4.670 мың теңге).

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

9. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

2018 және 2017 жылдардағы материалдық емес активтердің қозғалысы мына түрде берілген:

Мын төңгемен	Лицензиялар мен тауар белгілері	Бағдарламалық жасақтама	Гудвил	Өзгелері	Аяқталмаған құрылыш	Барлығы
Бастапқы құн						
2017 жылғы 1 қаңтарға	16.544.978	21.555.045	2.706.335	4.329.457	–	45.135.815
Түсім	434.575	156.231	–	39.126	–	629.932
Аударым	25.770	(25.764)	–	(6)	–	–
Істен шығару	(1.652.307)	(1.316.169)	–	–	–	(2.968.476)
Аяқталмаған құрылыштан аударым (8-ескертпе)	376.982	580.318	–	–	–	957.300
2017 жылғы 31 желтоқсанға	15.729.998	20.949.661	2.706.335	4.368.577	–	43.754.571
Түсім	596.243	375.271	–	13	2.018.496	2.990.023
Еншілес үйімді сатып алу (5-ескертпе)	99.965.947	2.555.473	54.656.742	5.312.096	–	162.490.258
Аударым	55.461	(55.335)	–	(126)	–	–
Істен шығару	(3.870.985)	(144.726)	–	(1.243.671)	–	(5.259.382)
Аяқталмаған құрылыштан аудару	152.071	1.866.425	–	–	(2.018.496)	–
2018 жылғы 31 желтоқсанға	112.628.735	25.546.769	57.363.077	8.436.889	–	203.975.470
Жинақталған амортизация және құнсыздану						
2017 жылғы 1 қаңтарға	9.055.741	16.504.181	–	2.435.772	–	27.995.694
Амортизациялық есептеулер	1.162.646	1.287.779	–	619.995	–	3.070.420
Құнсыздану	9.933	43.032	–	–	–	52.965
Істен шығару	(1.646.437)	(1.310.615)	–	–	–	(2.957.052)
2017 жылғы 31 желтоқсанға	8.581.883	16.524.377	–	3.055.767	–	28.162.027
Амортизациялық есептеулер	1.507.815	1.138.848	–	682.348	–	3.329.011
Құнсыздану	1.169.713	–	–	–	–	1.169.713
Істен шығару	(3.869.426)	(123.726)	–	(1.234.671)	–	(5.227.823)
2018 жылғы 31 желтоқсанға	7.389.985	17.539.499	–	2.503.444	–	27.432.928
Қалдық құн						
2017 жылғы 31 желтоқсанға	7.148.115	4.425.284	2.706.335	1.312.810	–	15.592.544
2018 жылғы 31 желтоқсанға	105.238.750	8.007.270	57.363.077	5.933.445	–	176.542.542

Лицензиялар және тауарлық белгілер, бағдарламалық жасақтама және өзгелері бизнесті біріктіру нәтижесінде сатып алынған материалдық емес активтерді қамтиды (5-ескертпе).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2018 жыл ішінде Топ құнсызданудан 1.169.713 мың теңге сомасында залалды таныды, бұл тіркелген телекоммуникациялық байланыс сегментінде еншілес үйымдардың («KT Cloud Lab» ЖШС, «Востоктелеком» ЖШС) қызметін өзгерту салдарынан өтелетін құнға дейінгі лицензияларды есептен шығаруды талап етті. Залал жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есептегі өзге де шығыстар құрамында көрсетілді. Өтелетін құн 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жекелеген активтерден өзгертілгенде активтерді пайдалану құндылығын есептеу негізінде нөл теңге мөлшерінде анықталды.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы құны 10.408.974 мың теңге материалдық емес активтер (негізінен бағдарламалық жасақтама) толық амортизацияланды (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 8.372.440 мың теңге).

10. ҚАУЫМДАСТЫРЫЛҒАН ҮЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке мынадай қауымдастырылған үйымдар енгізілді:

Мың теңгемен	Негізгі қызмет	Тіркелген елі	2018 жылғы 31 желтоқсанға		2017 жылғы 31 желтоқсанға	
			Баланстық құны	Иелену үлесі	Баланстық құны	Иелену үлесі
Хан Тенгри Холдинг Б.В.	Телекоммуникациялық қызметтер	Нидерланд	76.070.585	51%	68.327.015	51%
«QazCloud» ЖШС	АТ-қызметтер	Қазақстан	1.598.639	49%	919.125	49%
			77.669.224			

2018 және 2017 жылдардағы қауымдастырылған үйымдарға инвестициялардың баланстық құнындағы қозғалыс мына түрде берілген:

Мың теңгемен	Хан Тенгри Холдинг Б.В.	«QazCloud» ЖШС	Барлығы
2016 жылғы 31 желтоқсанға	67.160.792	–	67.160.792
Жарғылық капиталға қосымша жарна	–	986.980	986.980
Қауымдастырылған үйымдарың пайдасындағы/(залалындағы) үлес	1.166.223	(67.855)	1.098.368
Қауымдастырылған үйымдардың өзге де жиынтық кірісін-дегі үлес	–	–	–
Жарияланған дивидендтер	–	–	–
2017 жылғы 31 желтоқсанға	68.327.015	919.125	69.246.140
Жарғылық капиталға қосымша жарна	–	563.000	563.000
Қауымдастырылған үйымдарың пайдасындағы үлес	7.743.570	116.514	7.860.084
Қауымдастырылған үйымдардың өзге де жиынтық кірісін-дегі үлес	–	–	–
Жарияланған дивидендтер	–	–	–
2018 жылғы 31 желтоқсанға	76.070.585	1.598.639	77.669.224

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

10. ҚАУЫМДАСТЫРЫЛҒАН ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)

«Хан Тенгри Холдинг Б.В.» компаниясына инвестициялар

2016 жылғы 29 ақпандың 29-шікендегі 31 желтоқсанда ГК «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» компаниясының акционерлік капиталының 51% және дауыс беру акцияларының 49,48% сатып алды. «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» – биржада айналымда жоқ, жекеменшік үйім. Топтың «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» компаниясына қатысу үлесі шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі қатысу үлесі өдісін пайдаланумен көрсетіледі.

Сатып алу күніне инвестиция әділ құнын бағалау негізінде 80.700.000 мың теңге мөлшерінде танылды.

Төменде көрсетілген кестеде алдын ала әділ құнды бағалау негізінде Топтың «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» компаниясына инвестициялары бойынша қорытынды қаржылық ақпарат қамтылған:

Мың теңгемен	2018 жылғы 31 желтоқсанға	2017 жылғы 31 желтоқсанға
Айналымдағы активтер	23.058.916	39.906.159
Айналымнан тыс активтер	155.086.820	153.137.417
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(38.288.604)	(46.052.692)
Ұзак мерзімді міндеттемелер	(104.123.963)	(126.441.186)
Меншікті капитал	35.733.169	20.549.698
Топтың меншікті капиталдағы үлесі – 51%	18.223.916	10.480.346
Гудвил	57.846.669	57.846.669
Топ инвестициясының баланстық құны	76.070.585	68.327.015
Мың теңгемен	2018 год	2017 год
Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім	120.803.222	104.154.218
Операциялық шығыстар	(100.897.873)	(100.929.964)
Операциялық емес шығыстар	(9.514.034)	(10.566.819)
Салық салынғанға дейінгі пайда/(залал)	10.391.315	(7.342.565)
Табыс салығы бойынша үнемдеу	4.792.155	9.629.276
Кезеңдегі пайда	15.183.470	2.286.711
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	15.183.470	2.286.711
Қауымдастырылған үйімға инвестицияның құнсыздануы (11-ескертпе)	–	–
Топтың бір жылғы пайдадағы үлесі	7.743.570	1.166.223
Доля Группы в прибыли за год	7.743.570	1.166.223

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» компаниясының болашақта 2.522.158 мың теңге көлемінде курделі салындарды жүзеге асыру бойынша міндеттемелері болды (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 1.944.930 мың теңге).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Қауымдастырылған үйімде үлес сатып алу опцияндары

Топ пен Tele2 арасындағы кел арасындағы келісімге сәйкес Топ мәміле жасалған күннен үш жыл өткеннен кейін кез келген уақытта Tele2-ден «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» компаниясына қатысу үлестерінің 49% сатуды талап етуге сөзсіз құқығы бар («колл» опционы). Tele2-нің Топтан «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» компаниясына қатысу үлестерінің 49% сатып алууды талап етуге симметриялы құқығы бар («пут» опционы).

Опционның бағасы АҚШ долларымен есептеледі және берілетін акциялардың әділ нарықтық құны анықталған күнгі жағдайдағы мөлшеріне тең болуы керек. Топ опционның әділ құнын бағалау жүргізді және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайға опционның әділ құны нөлге тең (2017 жыл: нөл).

«Қазақтелеком» АҚ-ның «Кселл» АҚ акцияларының 75%, Tele2 A.B. сатып алуы бойынша мәміленің жабылуына байланысты, «пут» опционын мерзімінен бұрын іске асыру туралы шешім қабылданды және Tele2 A.B. соған сәйкес «Қазақтелеком» АҚ-дан Tele2 A.B. компаниясына тиесіл «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» барлық акциясын нарықтық құны бойынша сатып алууды талап ету құқығына ие. Пут опционын мерзімінен бұрын орында 2016 жылғы 29 ақпандагы акционерлер келісімінің бәсекелессіздік туралы тармағы бұзылуына байланысты мүмкін болды. Осыған сәйкес «Қазақтелеком» АҚ мобиЛЬДІ операторлардағы бақылаушы үлесін иеленбей міндетін алды. 2018 жылғы 28 желтоқсанда Tele2 A.B. компаниясынан опционды іске асыру туралы хабарлама алынды.

Осыған байланысты «Қазақтелеком» АҚ және Tele2 A.B. акционерлері опционды іске асыру, соның ішінде Tele2 A.B. компаниясына тиесіл «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» акцияларының әділ нарықтық құнын бағалау бойынша іс-шараларды жүзеге асырып жатыр. Акционерлер акциялардың әділ нарықтық құны бойынша келісімге келгеннен кейін «Қазақтелеком» АҚ Tele2 A.B. компаниясына тиесіл «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» акцияларын сатып алатын болады. 2016 жылғы 29 ақпандагы акционерлер келісімінің талаптарына сәйкес Tele2 A.B. «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» акцияларының әділ құны келісілгеннен кейін 10 күн ішінде опционды іске асыру туралы хабарламаны кері қайтаруына болады. Сәйкесінше, опцион жарамды болып табылмайды және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың Хан Тенгри Холдингін бақылау мүмкіндігі болмайды.

«QazCloud» ЖШС-ға инвестициялар

«Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесінің шешімі негізінде «Қазақтелеком» АҚ және «Самұрық-Қазына Бизнес Сервис» ЖШС арасында 2016 жылғы 17 тамызда «Қазақтелеком» АҚ-ның «Kazakhtelecom Industrial Enterprises Services» ЖШС жарғылық капиталына қатысу үлесінің 51% сатып алу-сату шартты жасалды.

2017 жылғы 4 қазанда «Kazakhtelecom Industrial Enterprises Services» ЖШС атауын «QazCloud» ЖШС деп өзгерти, қайта тіркеуден өтті.

2017 жылғы 25 шілдеде «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі «QazCloud» ЖШС жарғылық капиталына 1.973.960 мың теңге мөлшерінде қосымша инвестициялық жарна енгізу туралы шешімді мақұлдады.

2017 жылғы 15 қарашада және 2018 жылғы 27 сәуірде Топ нақты қажеттілікке сәйкес «QazCloud» ЖШС жарғылық капиталына 986.980 мың теңге және 563.000 мың теңге мөлшерінде ақша қаражатымен жарна енгізді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

10. ҚАУЫМДАСТЫРЫЛҒАН ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)

«QazCloud» ЖШС-ға инвестициялар (жалғасы)

«QazCloud» ЖШС жарғылық капиталына қосымша жарналар Топтың қатысу үлесін өзгертпеді, себебі екінші қатысушы «Самұрық-Қазына Бизнес Сервис» ЖШС да өз үлесіне сәйкес «Самұрық-Қазына Бизнес Сервис» ЖШС жарғылық капиталына жарна енгізді.

Төменде «QazCloud» ЖШС жеке елеулі емес қауымдастырылған ұйымы туралы жалпылама ақпарат берілген:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім	3.767.779	35.446
Операциялық шығыстар	(3.521.735)	(165.446)
Операциялық емес шығыстар	44.655	7.822
Салық салынғанға дейінгі пайда/(зала)	290.699	(122.178)
Табыс салығы бойынша үнемдеу	(52.915)	–
Бір жылдағы пайда/(зала)	237.784	(122.178)
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс/(зала)	237.784	(122.178)
Танылмаған жинақталған зала	–	(7.988)
Топтың бір жылғы пайдадағы/(зала) үлесі	116.514	(67.855)

11. ҚҰНСЫЗДАНУ МӘНІНЕ ТЕКСЕРУ

Гудвил

Бизнесті біріктіру нәтижесінде алынған гудвил құнсыздануға тестілеу мақсатында ақша қаражатын өндіретін екі бірлікке («АҚӨБ») («IP TV» және «Мобильді телекоммуникациялық байланыс») бөлінген. IP TV АҚӨБ тіркелген телекоммуникация байланысы сегментінің бір бөлігі болып табылады.

Ақша қаражатын өндіретін әрбір бірлікке бөлінген гудвилдің баланстық құны:

IP TV	Мобильді телекоммуникациялық байланыс				Барлығы	
	2018 жыл	2017 жыл	2018 жыл	2017 жыл	2018 жыл	2017 жыл
Гудвил	2.706.335	2.706.335	54.656.742	–	57.363.077	2.706.335

Топ 2018 және 2017 жылдардың желтоқсанында құнсыздануға тест жүргізді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

«IP TV» бірлігі

IP TV АҚӨБ өтелетін құны басшылық бес жылдық мерзімге бекіткен қаржылық жоспарларға негізделген, болжанатын ақша ағындары негізінде активтерді пайдалану құндылығын есептеу жолымен анықталған.

Болжанатын ақша ағындарына қолданылатын салық салудан кейінгі дисконттау мөлшерлемесі 13,10% құрады (2017 жыл: 14,86%), ал бес жылдық мерзім шегінен тыс ақша ағындары 0% өсу қарқының ескерумен экстраполирленген (2017 жыл: 0%).

Осы талдау нәтижесінде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басшылық аталған АҚӨБ құнсыздану белгілерін анықтаған жоқ.

«Мобильді телекоммуникациялық байланыс» бірлігі

«Мобильді телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ өтелетін құны басшылық бес жылдық мерзімге бекіткен қаржылық жоспарларға негізделген, болжанатын ақша ағындары негізінде активтерді пайдалану құндылығын есептеу жолымен анықталған.

Болжанатын ақша ағындарына қолданылатын салық салудан кейінгі дисконттау мөлшерлемесі 12% құрады, ал бес жылдық мерзім шегінен тыс ақша ағындары 1,5% өсу қарқының ескерумен экстраполирленген.

Осы талдау нәтижесінде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басшылық аталған АҚӨБ құнсыздану белгілерін анықтаған жоқ.

Активтерді пайдалану құқығын есептеу кезінде пайдаланылатын басты жорамалдар

АҚӨБ «IP TV» АҚӨБ және «Мобильді телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ активтерін пайдалану құндылығын есептеу кезінде мынадай көрсеткіштерге қатысты жасалған жорамалдар елеулі мәнге ие болды:

- Болжанатын кезең ішіндегі клиенттік база және түсімнің өсу қарқынына тікелей өсер ететін абоненттен түсетін орташа кіріс.
- Қаржылық жоспарға салынатын құрделі салымдар деңгейі.
- Қаржылық жоспарға салынатын ЕВІТДА маржасы.
- Болжанатын кезеңнен тыс ақша ағындары экстраполяциясы үшін өсу қарқыны.
- Дисконттау мөлшерлемесі.

Клиенттік база және абоненттен түсетін орташа кіріс және түсімнің өсу қарқыны

Клиенттік база және абоненттен түсетін орташа кіріс маңызы, себебі Топ басшылығы өз бәсекелестеріне қатысты болжалды кезең ішінде бөлімшениң позициясы қалай өзгеретінін бағалайды.

Топ басшылығы болжалды кезең ішінде IP TV клиенттік базасын үлгайтуды күтеді, Топ «Қазақтелеком» АҚ нарықтағы үлесін үлгайту үшін «Қазақтелеком» АҚ инфрақұрылымының басымдылығын пайдаланды жоспарлайды.

11. ҚҰНСЫЗДАНУ МӘНІНЕ ТЕКСЕРУ (жалғасы)

Активтерді пайдалану құқығын есептеу кезінде пайдаланылатын басты жорамалдар (жалғасы)

Клиенттік база және абоненттен түсетін орташа кіріс және түсімнің өсу қарқыны (жалғасы)

Сонымен қатар Топ басшылығы болжалды кезең ішінде мобиЛЬДІ сегменттегі клиенттік базасын үлгайды қүтеді, себебі «Кселл» АҚ 4G/LTE желісімен және мобиЛЬДІ интернетпен қамтудағы бәсекелестерінен артықшылығын, сондай-ақ нарықтағы өз үлесін арттыру үшін тартымды тарифтерін пайдалануды жоспарлап отыр. Нәтижесінде Топ бүкіл болжалды кезең ішінде бөлімшенің кірісі артуын қүтеді.

Күрделі салымдар деңгейі

«МобиЛЬДІ телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ-ге күрделі салымдар деңгейі маңызды. Себебі бұл бөлімшенің клиенттік базаны арттыруды техникалық қолдау және нарық талаптарының өзгерістеріне жауап беру мүмкіндігін анықтайды. Күрделі салымдар деңгейі бөлімшенің халықтың байланыс қызметтеріне қажеттілігін қамту мен желінің сапалық көрсеткіштерін жақсартудағы артықшылықтарын сақтауға және нығайтуға деген қажеттіліктерімен анықталады.

EBITDA маржасы

EBITDA маржасы «МобиЛЬДІ телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ бөлімшесінің нарық талаптары, бәсекелестік және өзге факторлар ескерілген өз қаржылық жоспарына салатын кірістілік деңгейін көрсетеді. Аталған көрсеткіштің үдемелі қарқыны бөлімшенің операциялық ауқымының өсуіне және соған сәйкес шығыстар үнеміне сәйкес келеді.

Өсу қарқыны

Өсу қарқыны жарияланған салалық зерттеу материалдары негізінде анықталады.

Дисконттау мәлшерлемесі

Дисконттау мәлшерлемелері әр АҚӨБ-ге тән тәуекелдердің ағымдағы нарықтық бағаларын ақшаның уақытша құнын және ақша ағындарын бағалауға енгізілмеген АҚӨБ құрамына кіретін активтер бойынша жеке тәуекелдерді есепке ала отырып көрсетеді. Дисконттау мәлшерлемесінің, себебі Топ қызметіне және оның операциялық сегменттеріне тән нақты талаптарға негізделген және өз капиталының орташа есептелген құнына жүгіне отырып анықталады. Капиталдың орташа есептелген құны қарыздық, сонымен бірге акционерлік капиталды есепке алады. Акционерлік капиталдың құны Топ акционерлерінің инвестициялары бойынша күтілетін кіріс негізінде анықталады.

Қарыздық капиталдың құны Топ қызмет көрсетуге міндетті пайыздық қарыздарға негізделген. Белгілі бір сегменттерге тән тәуекелдер бета жеке коэффициенттерін қолдану арқылы есепке алынады. Бета коэффициенттері ашық қолжетімді нарық ақпараты негізінде жыл сайын қайта бағаланады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Жорамалдардағы өзгерістерге сезімталдық

Басты жорамалдарда өтелетін сомаға өзгерістердің ықпалы мынадай:

Клиенттік база және абоненттен түсетін орташа кіріс және түсімнің өсу қарқыны

Басшылық Топқа тиесілі IP TV нарық үлесі болжалды кезең ішінде өседі деп күткенімен, клиенттік базаның немесе абоненттен түсетін орташа кірістің 30,59%-ға азауы (2017 жыл: 25,01%) IP TV АҚӨБ-де құнсызданудан залалдың туындауына әкеліп соқтырады.

Басшылық Топқа тиесілі мобильді телефон байланысының нарықтағы үлесі болжалды кезең ішіндегі өседі деп күткенімен, қаржылық жоспарға сәйкес клиенттік базаның өсу қарқының төмендеуі немесе абоненттен түсетін орташа кірістің азауы түсімнің өсу қарқыны 0,37% аса төмендеуіне алып келіп, «Мобильді телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ-де құнсызданудан залалдың туындауына әкеліп соқтырады.

Курделі салымдар деңгейі

Курделі салым деңгейі 11,90% аса ұлғаятын болса, бұл осы «Мобильді телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ-де құнсыздану залалының пайда болуына алып келеді.

ЕВІТДА маржасы

ЕВІТДА маржасының 1,37% артық төмендеуі «Мобильді телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ-де құнсыздану залалының пайда болуына алып келеді.

Өсу қарқыны

Басшылық технологиялық өзгерістердің жылдамдығы және бір салада жұмыс істейтін жаңа компаниялар пайда болу мүмкіндігі өсу қарқыны туралы қабылданған жорамалдарға айтартықтай ықпал етуі мүмкін деген фактіні қабылдайды. Ұзақ мерзімді өсу қарқыны жылдық 10,33%-ға төмендеуі (2017 жыл: жылдық 8,31%) IP TV бөлімшесі үшін құнсызданудан залал туындауына әкеліп соқтырады.

Ұзақ мерзімді өсу қарқыны жылдық 0,42% және одан аса төмендеуі «Мобильді телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ үшін құнсызданудан залал туындауына әкеліп соқтырады.

Дисконттау мөлшерлемесі

Салық салу есебінен соң дисконттау мөлшерлемесінің 18,44% дейін өсүі IP TV АҚӨБ-де құнсызданудан залалдың туындауына әкеліп соқтырады (2017 жыл: салық салу есебінен соң дисконттау мөлшерлемесінің 19,32% дейін артық құнсызданудан залалдың туындауына әкеліп соқтырады).

Салық салу есебінен соң дисконттау мөлшерлемесінің 12,76% дейін өсүі «Мобильді телекоммуникациялық байланыс» АҚӨБ -де құнсызданудан залалдың туындауына әкеліп соқтырады.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

11. ҚҰНСЫЗДАНУ МӘНІНЕ ТЕКСЕРУ (жалғасы)

«Хан Тенгри Холдинг Б.В.» – қауымдастырылған үйымына инвестиция

«Хан Тенгри Холдинг Б.В.» қауымдастырылған үйымына инвестиция жеке АҚӨБ болып табылады. Аталған АҚӨБ GSM және LTE стандартында мобильді телекоммуникациялық байланыс қызметтерін көрсету бойынша операциялық сегмент болып табылады.

Инвестицияның баланстық құны мынаны құрады:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Қауымдастырылған үйымға инвестиция	76.070.585	68.327.015

Аталған АҚӨБ құнсыздану белгілері болуына байланысты, Топ құнсыздануға тестіні 2018 және 2017 жылдардың желтоқсанында жүзеге асырды.

«Хан Тенгри Холдинг Б.В.» АҚӨБ өтелетін құны басшылық сегіз жыл мерзімге бекіткен қаржылық жоспарларға негізделген, болжанатын ақша ағындары негізінде активтерді пайдалану құндылығын есептеу жолымен анықталған.

Болжанатын ақша ағындарына қолданылатын салық салғаннан кейінгі дисконттау мөлшерлемесі 13,10% құрады (2017 жыл: 14,86%), ал сегіз жылдан тыс ақша ағындары 1,5% өсу қарқынын ескере отырып экстраполирленді (2017 жыл: 1,5%).

Аталған талдау нәтижесінде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басшылық аталған АҚӨБ құнсыздану белгілерін анықтаған жоқ.

Активтерді пайдалану құндылығын есептеу кезінде қолданылатын басты жорамалдар

АҚӨБ активтерін пайдалану құндылығын есептеу кезінде мынадай көрсеткіштерге қатысты жасалған жорамалдар елеулі мәнге ие болды:

- Болжанатын кезең ішіндегі клиенттік база және түсімнің өсу қарқынына тікелей өсер ететін абоненттен түсетін орташа кіріс.
- Қаржылық жоспарға салынатын күрделі салымдар деңгейі.
- Қаржылық жоспарға салынатын EBITDA маржасы.
- Болжанатын кезеңнен тыс ақша ағыны эстраполяциясы үшін өсу қарқыны.
- Дисконттау мөлшерлемесі.

Клиенттік база, абоненттен түсетін орташа кіріс және түсімнің өсу қарқыны

Клиенттік база және абоненттен түсетін орташа кіріс маңызды, себебі Топ басшылығы бөлімшенін, позициясы өз бәсекелестеріне қатысты болжамды кезең ішінде қалай өзгеру мүмкін екенін бағалайды. Топ басшылығы болжалды кезең ішінде клиенттік базаның үлгаюын күтеді, себебі «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» бәсекелестерін 4G/LTE-мен қамту артықшылығын және мобильді интернет жылдамдығын, сондай-ақ нарықтағы өз үлесін үлгайту үшін тартымды тарифтерді пайдалануды жоспарлайды. Нәтижесінде Топ бүкіл болжалды кезең ішінде бөлімшенің кірісі үлгаюын күтеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Күрделі салымдар деңгейі

Күрделі салым деңгейі маңызды, себебі ол бөлімшениң клиенттік базада ұлғаюын техникалық қолдау және нарықтың өзгермелі талаптарына жауп беру қабілетін анықтайды. Күрделі салымдар деңгейі бөлімшениң белгіленген мерзімде екі желіні техникалық бірліктіруді аяқтауға деген қажеттіліктерімен, сондай-ақ түрғындардың байланыс қызметтеріне деген қажеттіліктерін жабуды және желінің сапалы көрсеткіштерін жақсарту қажеттіліктерімен анықталады.

ЕВИТДА маржасы

ЕВИТДА маржасы бөлімше нарық жағдайларын, бәсекелестікті және басқа факторларды ескеретін өз қаржылық жоспарына салатын кірістілік деңгейін көрсетеді. Аталған көрсеткіштің өсу қарқыны бөлімшениң операциялық ауқымының артуына және соған байланысты шығысты үнемдеуге сәйкес келеді.

Өсу қарқыны

Өсу қарқыны салалық зерттеулердің жарияланған материалдары негізінде анықталады.

Дисконттау мөлшерлемесі

Дисконттау мөлшерлемелері ақша ағындарын бағалауға кірмеген, АҚӨБ құрамына қосылған активтер бойынша жеке тәуекелдерді және ақшаның уақытша құнын ескере отырып, аталған АҚӨБ тиесілі ағымдағы нарықтық тәуекелдер бағасын көрсетеді. Дисконттау мөлшерлемелерін есептеу топтың қызметіне және оның операциялық сегменттеріне тиесілі нақты жағдайларға негізделіп, өз капиталының орташа есептелген құнына қарай анықталады. Капиталдың орташа есептелген құны қарыз және акционерлік капиталды есепке алады. Акционерлік капитал құны топ қызмет көрсетуі тиіс пайыздық қарыздарға негізделеді. Белгілі бір сегменттерге қатысты тәуекелдер жеке бета коэффициенттерін қолдану арқылы есепке алынады. Бета коэффициенттері қолжетімді ашық нарықтық ақпарат негізінде жыл сайын қайта бағаланады.

Жорамалдардағы өзгерістерге сезімталдық

Басты жорамалдардағы өзгерістердің өтелетін сомага әсері төменде көлтірілген:

Клиенттік база, абоненттен түсетін орташа кіріс және түсімнің өсу қарқыны

Басшылық Топқа тиесілі нарық үлесі болжалды кезеңде өседі деп күтсе де, қаржылық жоспарға сәйкес клиенттік базаның өсуінің баяулауы немесе абоненттен түсетін орташа кірістің азауы түсімнің өсу қарқының 0,3% аса баяулауға алып келіп, АҚӨБ-дегі құнсызданудан залалдың пайда болуына алып келеді (2017 жыл: өсу қарқының 2,7% төмендеуі құнсызданудан залалдың артуына алып келеді).

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

11. ҚҰНСЫЗДАНУ МӘНІНЕ ТЕКСЕРУ (жалғасы)

Жорамалдардағы өзгерістерге сезімталдық (жалғасы)

Күрделі салымдар деңгейі

Күрделі салым деңгейі 13,7% аса ұлғаятын болса, бұл осы бөлімшеде құнсыздану залалының пайда болуына алып келеді (2017 жыл: күрделі салымдар деңгейінің 5,87% аса артуы құнсызданудан залалдың артуына алып келеді).

EBITDA маржасы

EBITDA маржасының 1,4% артық тәмендеуі осы бөлімшеде құнсыздану залалының пайда болуына алып келеді (2017 жыл: EBITDA маржасының 2,79% аса тәмендеуі құнсызданудан залалдың артуына алып келеді).

Өсу қарқыны

Басшылық технологиялық өзгерістердің жылдамдығы және осы салада жұмыс істейтін жаңа компаниялардың пайда болу ықтималдығы өсу қарқыны туралы қабылданған жорамалдарға елеулі өсер етуі мүмкін екенін мойындайды. Ұзақ мерзімді жылдық өсу қарқыны 0,28% кем тәмендеуі осы бөлімше үшін құнсызданудан зазалдың туындауына алып келеді (2017 жыл: ұзақ мерзімді өсу қарқының 1% кем тәмендеуі құнсызданудан залалдың артуына алып келеді).

Дисконттау мөлшерлемесі

Салық салғаннан кейін дисконттау мөлшерлемесінің 13,94% дейін өсуі АҚӨБ-дегі құнсызданудан залалдың пайда болуына алып келеді (2017 жыл: салық салғаннан кейін дисконттау мөлшерлемесінің 16,52% дейін өсуі құнсызданудан залалдың артуына алып келеді).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

12. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МУЛІК

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін инвестициялық жылжымайтын муліктегі қозғалыс мына түрде берілген:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Бастапқы құны		
1 қаңтарға	1.264.668	1.264.668
31 желтоқсанға	1.264.668	1.264.668
Жинақталған тозу және құнсыздану залалы		
1 қаңтарға	(1.264.668)	(1.264.668)
31 желтоқсанға	(1.264.668)	(1.264.668)
Баланстық құны		
1 қаңтарға	—	—
31 желтоқсанға	—	—

Инвестициялық жылжымайтын мулік мемлекеттік мекемелерге жалға беру мақсатында салынған официстік ғимаратпен қамтылған.

1.264.668 мың тенге мөлшерінде құнсыздану инвестициялық жылжымайтын муліктің баланстық құныны оның өтелетін құнына дейін есептен шығару болып табылады. Өтелетін құнды бағалау өткізу шығыстарын шегерумен пайдалану құнын және әділ құнын талдау негізінде жасалды және 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша нөлге тен дөп бағаланды. Себебі Топ оны салу шығынын официстік ғимаратты сату немесе жалдау төлемдері түрінде өтеп алуы ықтималдығы аз. Бұл бағалаудар келешекте өзгеруі мүмкін.

13. АЙНАЛЫМНАН ТЫС ӨЗГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына айналымнан тыс өзге де қаржылық активтерге мыналар кірді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	6.669.328	3.326.666
Жұмыскерлерге қарыздар	2.760.145	2.603.464
Ұзақ мерзімді депозиттер	—	3.323.300
Өзгелері	220.396	203.876
	9.649.869	9.457.306
Минус: болжалды кредиттік залалдар үшін резерв	(135)	—
	9.649.734	9.457.306

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

13. АЙНАЛЫМНАН ТЫС ӨЗГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР (жалғасы)

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың өзге айналымнан тыс қаржылық активтері мынадай валюталармен көрсетілген:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Тенге	9.649.734	6.134.006
АҚШ доллары	—	3.323.300
	9.649.734	9.457.306

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ «Эксимбанк Қазақстан» АҚ-ға 2019 жылға дейін өтеге мерзімімен және жылдық 2,5% пайыздық мөлшерлемемен 3.323.300 мың тенге мөлшерінде ұзақ мерзімді депозит орналастырды. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аталған депозиттің мерзімі бір жылдан аз болғандықтан ол өзге айналымдағы қаржылық активтер ретінде жіктелді.

2018 жылғы 31 желтоқсанға ұзақ мерзімді дебиторлық берешек «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-дан берешек болып табылады. 2016 жылы 29 ақпанда Топ және «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС Компанияның алдындағы «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС берешегін төлеу мерзімін 2031 жылға дейін ұзартуға келісті. Берешек 10% мөлшерлеме бойынша қайта құрылымдау күніне дисконтталды.

Жұмыскерлерге қарыздар 1 жылдан аса және 15 жылға дейінгі мерзімге берілген пайызыз қарыздар болып табылады. Аталған қарыздар беру күніне жылдық 12,2%-дан 22%-ға дейін нарықтық мөлшерлемелер бойынша дисконтталды (2017 жыл: жылдық 12,2-ден 22%-ға дейін). Ұзақ мерзімді қарыздар жұмыскерлердің жалақысынан берешекті ұстап қалу жолымен өтеледі. Қарыздар жұмыскерлердің жылжымайтын мүлкі түрінде қамтамасыз ету негізінде беріледі.

14. АЙНАЛЫМНАН ТЫС ӨЗГЕ АКТИВТЕР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына айналымнан тыс өзге де активтерге мыналар кірді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Өтегуле жататын ұзақ мерзімді КҚС	1.711.640	822.977
Абоненттерді қосу бойынша болашақ кезеңдердің шығысы	692.795	1.034.865
Телекоммуникация қызметтері үшін операторларға төленген аванстар	671.168	522.337
Өзгелері	119.079	73.342
	3.194.682	2.453.521

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

15. ТАУАРЛЫ-МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына тауарлы-материалдық қорларға мыналар кірді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Сатудың таза ықтимал бағасы бойынша қайта сатуға арналған тауарлар	4.580.048	220.171
Өзіндік құны бойынша көбілдік материалдар	1.657.088	1.425.726
Өзіндік құны бойынша өзге де материалдар және шикізат	1.076.600	556.203
Өзіндік құны бойынша қосалқы бөлшектер	636.318	409.529
Өзіндік құны бойынша отын	452.382	403.243
	8.402.436	3.014.872

2018 жылдың ішінде 30.673 мың тенге (2017 жыл: 13.729 мың тенге) сома таза ықтимал сату бағасы бойынша көрсетілген, тауарлы-материалдық қорларға қатысты шығыстар ретінде танылды. Бұл сома «Жалпы және әкімшілік шығыстар» бабы бойынша көрсетілді.

16. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына сауда дебиторлық берешекке мыналар кірді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Сауда дебиторлық берешек	55.348.456	34.370.423
	55.348.456	34.370.423
Минус: болжалды кредиттік залалдар үшін резерв	(3.175.108)	–
Минус: күмәнді берешек үшін резерв	–	(2.276.195)
	52.173.348	32.094.228

31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы күмәнді берешек үшін резервте/болжалды кредиттік залал үшін резервтегі қозғалыс мына түрде берілген:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басына күмәнді берешек үшін резерв	(2.276.195)	(2.224.485)
9 ҚЕХС қолданылуына байланысты есеп саясатындағы өзгерістер	(870.289)	–
Жыл басына болжалды кредиттік залал үшін резерв/күмәнді берешек үшін резерв (қайта есептелді)	(3.146.484)	(2.224.485)
Бір жылға есептеу	(622.360)	(838.049)
Бір жыlda есептөн шығару	593.736	786.339
Жыл сонына болжалды кредиттік залал үшін резерв/күмәнді берешек үшін резерв	(3.175.108)	(2.276.195)

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

16. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (жалғасы)

Төменде 2018 жылғы 31 желтоқсанға Топтың сауда дебиторлық берешек бойынша кредиттік тәуекелге ұшырауы туралы ақпарат резервтер матрицаларын пайдалану арқылы ұсынылған:

Мың тенгемен	Мерзімі өтпеген	Төлемдердің мерзімін еткізу							Барлығы
		1 күннен 30 күнге дейін	31 күннен 60 күнге дейін	61 күннен 90 күнге дейін	91 күннен 120 күнге дейін	121 күннен 360 күнге дейін	360 күн- нен аса		
Болжалды кредиттік залал пайызы	0,49%	4,52%	9,12%	9,33%	15,11%	23,98%	100%		
Дефолт кезінде жалпы есеп айырысу жын- тық балансстық күні	38.033.653	4.302.479	2.970.636	2.381.772	1.772.938	5.069.507	817.471	55.348.456	
Болжалды кре- диттік залал	(186.502)	(194.524)	(270.799)	(222.139)	(267.811)	(1.215.862)	(817.471)	(3.175.108)	

2017 жылғы 31 желтоқсанға сауда дебиторлық берешек жасын талдау мына түрде берілген:

Мың тенгемен	Барлығы	Мерзімі өтпеген және қун- сыздан- баған	Мерзімі өткен, бірақ құнсыздандыра-					360 күн- нен аса
			30 күн- нен кем	30 күннен 90 күнге дейін	90 күннен 120 күнге дейін	120 күннен 360 күнге дейін		
2017 жылғы 31 желтоқ- сан	32.094.228	28.853.169	1.712.306	1.103.628	200.939	224.186	–	

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына Топтың сауда дебиторлық берешегі мынадай валюта-
лармен берілген:

Мың тенгемен	2018 жыл	2017 жыл
Тенге	48.905.384	31.030.653
АҚШ доллары	3.098.781	1.060.084
Басқа валютамен	169.183	3.491
	52.173.348	32.094.228

2018 жылдың 31 желтоқсанына Топтың дебиторлық берешегіне телекоммуникация қызметтерін көрсете-
ту және IP VPN жөлісі арқылы деректер беруге қатынау ұсыну нәтижесінде туындаған 12.400.895 мың
тенге (2017 жылдың 31 желтоқсанына: 11.397.300 мың тенге) сомасындағы «Мобайл Телеком-Сер-
вис» ЖШС дебиторлық берешегін қамтыды. Топ осы берешектің 4.842.282 мың тенге сомасына
қатысты «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» алдындағы міндеттемелердің осындай сомасына «Мобайл Теле-
ком-Сервис» ЖШС-мен өзара есеп айырысу жасауды жоспарлап отыр (**28-ескертпе**).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

17. АВАНСТЫҚ ТӨЛЕМДЕР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына аванстық төлемдерге мыналар кірді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Аванстық төлемдер	1.419.500	609.409
	1.419.500	609.409
Минус: құнсыздану	(3.137)	(70.653)
	1.416.363	538.756

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін құнсыздану резервінің қозғалысы:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басына құнсыздану резерві	(70.653)	(72.405)
Бір жылда қалпына келтіру	67.516	1.752
Жыл соңына құнсыздану резерві	(3.137)	(70.653)

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына қысқа мерзімді активтерге төленген аванстар Топтың, операциялық қызметі үшін қызметтер мен ТМҚ жеткізгені үшін мердігерлерге берілді.

18. АЙНАЛЫМДАҒЫ ӨЗГЕ ДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына айналымдағы өзге де қаржылық активтерге мыналар кіреді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Банк депозиттері	3.576.340	58.493.090
Жұмыскерлерге берілген қарыздар	2.132.007	2.060.217
Қолданылуы шектеулі ақша қаражаты	438.812	446.198
Жұмыскерлердің берешегі	228.993	114.825
Алуға жататын сыйақы	108.103	371.432
Радиожиілікті пайдалану үшін төлем өтемі	—	205.709
Өзге де дебиторлық берешек	2.421.526	1.129.742
Әзгелері	—	4.065
	8.905.781	62.825.278
Минус: болжалды кредиттік залалдар үшін резерв	(4.220.670)	—
Минус: күмәнді берешек үшін резерв	—	(691.591)
	4.685.111	62.133.687

Бастапқы мерзімі 3 (үш) айдан артық, бірақ 12 (он екі) айдан аз банк депозиттері жергілікті банктарде ашылды және жылдық 1,25-тен 10,5% пайызға дейін пайыздық мөлшерлемелер бойынша кіріс алып келді (2017 жыл: жылдық 1-ден 13% дейін).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

18. АЙНАЛЫМДАҒЫ ӨЗГЕ ДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР (жалғасы)

2018 жылғы 12 желтоқсанда Топтың «Кселл» АҚ акцияларының 75% үлесін сатып алу-сату шарты талаптарына сәйкес «Қазақстан Халық банкі» АҚ еki жабылған қарсы кепілдік шығарды, негізгі кепілдіктерді Commerzbank AG кепіл-банкі шығарды, сатып алушылар Fintur Holdings B.V. и Telia Sonera Kazakhstan Holding B.V. кепілдіктер бойынша бенефициарлар болып табылады. Fintur Holdings B.V. атына қарсы кепілдік пен Telia Sonera Kazakhstan Holding B.V. атына қарсы кепілдік тиісінше 5.039.480 мың теңгені және 2.371.520 мың теңгені құрады.

Мәміле аяқталғаннан кейін 2018 жылғы 29 желтоқсанда «Қазақстан халық банкі» АҚ Топқа жабылған банк кепілдігінің қаражатын толықтай қайтарды. 2018 жылғы 31 желтоқсанға болжалды кредиттік заалдарға арналған резервке банк таратылуына байланысты «Эксимбанк Қазақстан» АҚ-ға орналастырылып, депозитке аударылған 3.399.500 мың теңге мөлшеріндегі резерв кіреді.

Төменде 2018 жылғы 31 желтоқсанға жұмыскерлерге берілген қарыздар және өзге дебиторлық берешек бойынша Топтың кредиттік тәуекелге ұшырауы туралы ақпарат резервтер матрицасын пайдалану арқылы берілген:

Мың теңгемен	Мерзімі өтпеген	Төлемдердің мерзімін кешіктіру							Барлығы
		1 күн-нен 30 күнге дейін	31 күн-нен 60 күнге дейін	61 күн-нен 90 күнге дейін	91 күн-нен 120 күнге дейін	121 күннен 360 күнге дейін	360 күн-нен аса		
Болжалды кредиттік залал пайызы	1,02%	5,01%	9,99%	10,00%	25,01%	70,01%	100,00%		
Дефолт кезінде жалпы есеп айрысу жиһінтық баланстық құны	4.419.090	12.522	5.305	3.211	5.709	13.406	762.095	5.221.338	
Болжалды кредиттік залал	(44.921)	(627)	(530)	(321)	(1.428)	(9.385)	(762.095)	(819.307)	

2017 жылғы 31 желтоқсанға жұмыскерлерге берілген қарыздар және өзге дебиторлық берешек бойынша талдау мынадай түрде берілген:

Мың теңгемен	Барлығы	Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған					360 күн-нен аса
			30 күннен 90 күнге дейін	90 күннен 120 күнге дейін	120 күннен 360 күнге дейін	30 күннен кем		
2017 жылғы 31 желтоқсан	3.636.532	3.603.623	10.846	7.061	6.053	8.949	-	

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына өзге де қаржылық активтер мынадай валюталармен берілген:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Теңге	4.552.766	4.357.248
АҚШ доллары	124.948	57.772.374
Басқалары	7.397	4.065
	4.685.111	62.133.687

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Қолданылуы шектеулі ақша қаражаты – «КазИнвестБанк» АҚ-ның лицензиясын алғы қоюына байланысты қайтарып алу ықтималдығы минималды деп бағаланатын, аталған банк шоттарындағы ақша. Бұл ақша қаражатының барлық сомасына құнсыздану резерві жасалды.

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін күтілетін кредиттік залалдарға резервтегі/күмәнді берешекке резервтегі қозғалыс мына түрде берілген:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басына құнсыздану резерві	(691.591)	(660.721)
Есеп саясатындағы ХҚЕС 9 қолдана отырып, езгерістер	(590.354)	–
Күтілетін кредиттік залалдарға резерв/күмәнді берешекке резерв, жыл басына (қайта есептелді)	(1.281.945)	(660.721)
Бір жылға есептеу	(2.966.001)	(46.106)
Бір жылда есептен шығару	27.276	15.236
Күтілетін кредиттік залалдарға резерв/күмәнді берешекке резерв, жыл соңына	(4.220.670)	(691.591)

19. АЙНАЛЫМДАҒЫ ӨЗГЕ ДЕ АКТИВТЕР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына айналымдағы өзге де активтерге мыналар кірді:

Мың теңгемен	2017 жыл	2016 жыл
Өтелуге жататын ҚҚС	7.572.175	495.503
Корпоративтік табыс салығынан басқа, алдын ала төленген салық	1.345.611	161.181
Абоненттерді қосу бойынша келешек кезеңдердің шығыстары	799.362	820.026
Телекоммуникация қызметтері үшін операторларға төленген аванстар	143.086	86.027
Әзгелері	532.720	61.285
	10.392.954	1.624.022

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайтарылуға жататын ҚҚС 7.572.175 мың теңге болды.

20. АҚША ҚАРАЖАТАЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына ақша қаражаты мен оның баламаларына мыналар кіреді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаты	45.763.434	14.909.487
Өтөу мерзімі ашылу күнінен бастап 90 күннен аз депозиттер	72.802	1.071.989
Кассадағы ақша қаражаты	20.621	4.467
Минус: күтілетін кредиттік залалдар	(506.765)	–
	45.350.092	15.985.943

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

20. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ (жалғасы)

Ағымдағы банк шоттарына орналастырылған ақша қаражатына пайыздар жылдық 0,1%-дан 8,5%-ға дейінгі пайыздық мөлшерлемелер бойынша есептеледі (2017 жыл: жылдық 0,1%-дан 10%-ға дейін). 2018 жылғы 31 желтоқсанға ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражатына 7% дейінгі мөлшерлемемен «овернайт» депозиттерінде орналастырылған, 72.802 мың теңге мөлшеріндегі сома кіреді (2017 жылдың 31 желтоқсанына: 7% дейінгі мөлшерлемемен 74.999 мың теңге). 2018 жылғы 31 желтоқсанға топтың ақша қаражатына ағымдағы қажеттілігіне қарай бір күннен үш айға дейінгі кезеңде ашылатын қысқа мерзімді банк депозиттері болған жоқ (2017 жылы: жылдық 0,15%-дан 1,5%-ға дейін).

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына ақша қаражаты мен оның баламалары мынадай валюта-лармен көрсетілген:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
АҚШ доллары	29.886.154	8.654.970
Тенге	15.314.144	7.200.660
Ресей рублі	128.024	98.540
Әзгелері	21.770	31.773
	45.350.092	15.985.943

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін болжалды кредиттік залалдар резервіндегі қозғалыс:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басына құнсыздану резерві	—	—
ҚХЕС 9 қолданумен байланысты есеп саясатындағы өзгерістер	(20.240)	—
Күтілетін кредит залалдарына резервтер, жыл басына (қайта есептелді)	(20.240)	—
Бір жыlda есептелгені	(486.525)	—
Жыл соына қүтілетін кредит залалдарына резервтер	(506.765)	—

21. КАПИТАЛ

Жарияланған және шығарылған акциялар

	Акциялар саны		Мың теңге		Барлық шығарылған акция
	Жай акциялар	Ар-тықшылықты дауыс бермейтін акциялар	Жай акциялар	Ар-тықшылықты дауыс бермейтін акциялар	
2016 жылғы 31 желтоқсанға	10.922.876	1.213.653	10.922.876	1.213.653	12.136.529
2017 жылғы 31 желтоқсанға	10.922.876	1.213.653	10.922.876	1.213.653	12.136.529
2018 жылғы 31 желтоқсанға	10.922.876	1.213.653	10.922.876	1.213.653	12.136.529

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Акционерлерден сатып алынған меншікті акциялар

	Акциялар саны		Мың теңгемен		Барлығы
	Жай акциялар	Артықшылықты дауыс бермей- тін акциялар	Жай акциялар	Артықшылықты дауыс бермей- тін акциялар	
2016 жылғы 31 желтоқсанға	215.553	893.097	2.966.250	3.498.124	6.464.374
Меншікті акцияларды сатып алу	–	–	–	–	–
Бұрын сатып алынған меншікті акцияларды сату	–	–	–	–	–
2017 жылғы 31 желтоқсанға	215.553	893.097	2.966.250	3.498.124	6.464.374
Меншікті акцияларды сатып алу	–	–	–	–	–
Бұрын сатып алынған меншікті акцияларды сату	–	–	–	–	–
2018 жылғы 31 желтоқсанға	215.553	893.097	2.966.250	3.498.124	6.464.374

Сатып алынған акцияларды шегергендеңі шығарылған акциялар

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алынған акцияларды шегергендеңі шығарылған жай және артықшылықты акциялар саны тиісінше 10.707.323 және 320.556 (2017 жылғы 31 желтоқсанға: тиісінше 10.707.323 және 320.556 акция).

2018 жылдың 13 желтоқсаны мен 2019 жылдың 8 қаңтары аралығында Топтың атына миноритарлық акционерлерден «Кселл» АҚ-ның 75% акциясын сатып алу жөнінде ірі мәміле жасау туралы Топтың Директорлар кеңесінің 2018 жылғы 12 желтоқсандағы шешімімен олардың келіспейтіндігіне байланысты Топтың өзіне тиесілі акцияларды сатып алуы жөніндегі талабымен өтініштер келіп түсті. Сатып алуға барлығы 34.911 жай және 21.962 артықшылықты акция қойылған (бірқатар өтініштерді қайтарып алушмен). Акцияларды сатып алу және оларды сатып алу бағасы жөніндегі шешімді «Қазақтелеком» АҚ Директорлар кеңесі өкілетті органдардың қабылдаған процессуальдық шешімдерінің нәтижелерінен соң белгіленген тәртіппен қабылдайды. Акцияларды сатып алу бойынша міндеттемелердің күтілетін шекті ауқымы 256-дан 660 млн теңгеге дейін бағаланады.

2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қолданыстағы әдістемеге сәйкес «Қазақтелеком» АҚ акцияларын сатып алу құны ҚҚБ-дағы «Қазақтелеком» АҚ акцияларының ағымдағы бағасынан және «Қазақтелеком» АҚ ағымдағы жылдағы таза кірісінің болжамдық көрсеткішінің өткен жылдағы «Қазақтелеком» АҚ таза кірісінің нақты көрсеткіштеріне қатынасы есебінен жүргізіледі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

21. КАПИТАЛ (жалғасы)

Артықшылықты акциялар

Артықшылықты акциялар иелерінің бір акцияға шаққанда 300 теңге көлемінде жыл сайынғы кумулятивті дивидендерді және жай акциялардың иелеріне төленетін акцияға дивидендерді алуға құқығы бар. Жыл сайынғы кумулятивті дивидендердің болашақтағы ақша ағындарының дисконтталған құны 2018 жылғы 31 желтоқсанға сомасы 874.244 мың теңге қаржы міндеттемесін құрайды (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 874.244 мың теңге). Бұл міндеттеме ұзақ мерзімді міндеттемелер құрамындағы артықшылықты акциялардың борыштық құрамдас бөлігі ретінде көрсетілген. Егер акционерлердің жалпы жиналышы артықшылықты акциялардың иелерінің құқықтарын шектейтін шешімді, сондай-ақ Компанияны қайта үйімдастыру немесе тарату туралы шешімді қабылдау туралы мәселені қарастырса, сонымен бірге артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер жарияланған төлем күнінен соң 3 (үш) ай ішінде төленбеген жағдайда, артықшылықты акциялардың иелері дауыс беру құқығына ие.

Дивидендер

Артықшылықты акциялар бойынша төленетін дивидендердің міндетті мөлшері Компания Жарғысына сәйкес бір акцияға шаққанда 300 теңгені құрайды. Тиісінше, артықшылықты акциялар құрамдастырылған қаржы құралдары болып табылады, демек міндеттемелер мен капиталда ескерілетін компоненттер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте бөлек жолмен міндеттемелер немесе капитал құрамында көрсетіледі.

2018 жылғы 31 желтоқсанға 96.167 мың теңге сомасындағы белгіленген дивидендер есептелінді (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 96.167 мың теңге) және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте пайыздар бойынша шығыс ретінде көрсетіледі (**36-ескертпе**).

2018 жылғы 30 мамырда «Қазақтелеком» АҚ акционерлерінің жылдық жалпы жиналышында қабылданған шешімнің негізінде Компания 2017 жылдың қорытындылары бойынша 415.373 мың теңге көлемінде артықшылықты акциялар бойынша дивидендерді жариялады және 17.086.639 мың теңге көлемінде жай акциялар бойынша дивидендерді жариялады (2017 жыл: 33.520 теңге және 4.331.862 мың теңге тиісінше). Жай акциялар бойынша есептелген дивидендер 2018 жылдың ішінде төленді. 2018 жылғы 31 желтоқсанға акцияға (жай және артықшылықты) дивидендер 1.595,79 теңгіні (2017 жылғы 31 желтоқсанға: жай және артықшылықты акцияға 404,57 теңге).

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін төлеуге дивидендердегі қозғалыс:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басына төлеуге дивидендер	1.628.625	1.547.439
Жай акцияларға жарияланған дивидендер	17.086.639	4.331.862
Міндетті көлемнен тыс артықшылықты акцияларға жарияланған дивидендер	415.373	33.520
Артықшылықты акциялардың борыштық құрамдас бөлігі бойынша пайыздық шығыс (36-ескертпе)	96.167	96.167
Төлем көзінен салық	(197.074)	(81.017)
Жай және артықшылықты акциялар бойынша төленген дивидендер	(16.996.235)	(4.299.346)
Жыл соына төлеуге дивидендер (28-ескертпе)	2.033.495	1.628.625

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Өзге резервтер

Компания Жарғыға сәйкес жарияланған жарғылық капиталдың 15% мөлшерінде резерв қорын құрды. Бұл резерв қоры бөлінбеген пайдадан құрылған. 2018 және 2017 жылдары резерв қорында қозғалыстар болмады.

Шетел валютасын қайта есептеу қоры

Шетел валютасын қайта есептеу қоры қолданыстағы валютасы теңге емес және 3-ескертпеде берілген есеп саясатына сәйкес қаржы есептілігі шоғырландырылған қаржы есептілігіне қосылатын еншілес компаниялардың қаржы есептілігін қайта есептеу кезінде пайда болатын бағамдық айырмашылықтарды көрсету үшін пайдаланылады.

Акция пайдасы

Акцияның базалық кірісі жыл бойы айналымда болған жай және артықшылықты акциялардың орта есеппен алғандағы санын бас компанияның (артықшылықты акциялар бойынша төленетін дивидендердің таза сомасын ескере отырып түзетілген) жай акцияларын ұстаушылардың арасында бөлуге жататын бір жылдағы таза пайданы бөлумен есептеледі.

Топта әлеуеті артатын жай акциялар болмагандықтан, акцияның көбейтілетін пайда көлемі акцияның базалық пайда көлеміне тең.

Келесі кесте акцияның базалық және көбейтілетін пайдасын есептеу кезінде пайдаланылатын кірістер және акциялар бойынша деректерді көрсетеді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Таза пайда	43.067.365	24.717.821
Конвертацияланатын артықшылықты акциялар бойынша пайыздар	96.167	96.167
Акцияға базалық және аралас пайданы есептеу үшін таза пайда	43.163.532	24.813.988
Акцияға базалық және аралас пайданы есептеу үшін жай және артықшылықты акциялардың орташа алынған саны	11.027.879	11.027.879
Акцияға базалық және аралас пайда, теңге	3.914,04	2.250,11

Есепті күн мен осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті құру күнінің арасында жай акциялармен немесе әлеуетті жай акциялармен ешқандай басқа операция жүргізілмеді.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

21. КАПИТАЛ (жалғасы)

Қазақстан қор биржасының («ҚҚБ») талаптарына сәйкес ашылатын қосымша ақпарат

Жай акциялардың құны ҚҚБ талаптарына сәйкес есептелген

ҚҚБ талаптарына сәйкес есептелген бір жай акцияның құны берілген:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Активтер жиыны	793.394.731	471.314.192
Минус: материалдық емес активтер (9-ескертпе)	176.542.542	15.592.544
Минус: міндеттемелер жиыны	378.553.796	112.206.255
Минус: сатып алған акцияларды шегергенде артықшылықты акциялардың аталуы құны	320.556	320.556
ҚҚБ талаптарына сәйкес жай акция құнын есептеу үшін таза активтер	237.977.837	343.194.837
Жай акциялар саны	10.707.323	10.707.323
ҚҚБ талаптарына сәйкес есептелген бір жай акция құны (теңгемен)	22.226	32.052

Сондай-ақ ҚҚБ талаптарына сәйкес Топ шыгарылған дауыс бермейтін артықшылықты акцияның (капиталдағы) санына бөлінген және дауыс бермейтін артықшылықты акция бойынша қарызын, дауыс бермейтін артықшылықты акция ұстаушыларының дивиденді бойынша берешек соманы көрсетуі тиіс. Осыған орай, артықшылықты акция шегінде дивиденд бойынша берешек ҚҚБ өдістемесінде ескерілмегендіктен, акция ұстаушыларымен және олардың төлем деректемелері туралы өзекті мәліметтің болмауына байланысты төленбеген. Аталған көрсеткіш 2018 жылдың 31 желтоқсанына 3.727 теңгени (2017 жылдың 31 желтоқсанына 3.727 теңге) құрайды.

22. ҚАРЫЗДАР

2018 және 2017 жылдарға қарыздар мыналардан тұрды:

Мың теңгемен	Орташа есеп-telgen пайыздық мөлшерлеме	2018 жыл	Орташа есеп-телген пайыздық мөлшерлеме	2017 жыл
Жылдық мөлшерлемесі 7%-дан 12%-ға дейінгі тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздар	10,61%	86.791.306	7,64%	27.319.491
Жылдық мөлшерлемесі 7,5%-дан 11,5%-ға дейінгі тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар облигациялар	11,50%	106.661.234	7,50%	6.063
		193.452.540		27.325.554

2018 жылдың 6 қарашасы мен 12 желтоқсанында Топ 11,5% мөлшерлемемен жалпы сомасы 100.000.000 мың теңгеге және 2024 жылдың қарашасында өтөу мерзімімен «Астана» халықаралық

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Қор биржасында («АIX») купондық облигацияны листинглөуді жүзеге асырды. Бір облигацияның номиналды құны – бір мың теңге. Осы шығарылымдағы облигацияларды Бас компания сатып алды (**41-ескертпе**).

Купондық облигацияны сатып алу-сату туралы Бас компаниямен жасалған шарттардың талаптарына сәйкес Топ 2019 жылдың 31 желтоқсанына дейінгі мерзімде шарттағы жалпы соманы жабатындағы көлемді қамтамасыз етуді немесе қайсысы өрекетке алдымен түсетіндігіне орай Компанияның акцияларын қор биржасында бастапқы/екінші рет ашық түрде орналастыруды міндеттіне алады. Қамтамасыз ету ретінде берілетін активтер есепті қүнге анықталған жоқ. 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына қарыздар теңгемен көрсетілді.

Қарыздарды өтеу мерзімдері мынадай түрде берілді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Қарыздардың ағымдағы бөлігі	57.614.129	2.357.864
1 жылдан 2 жылға дейінгі өтеу мерзімімен	7.392.518	4.065.248
2 жылдан 5 жылға дейінгі өтеу мерзімімен	23.780.192	12.177.556
5 жылдан аса өтеу мерзімімен	104.665.701	8.724.886
Қарыздардың барлық үзақ мерзімді бөлігі	135.838.411	24.967.690
Барлық қарыз	193.452.540	27.325.554

2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар мынаны құрады:

Облигациялар	Өтеу күні	Атаулы сыйақы мөлшерлемесі	2018 жыл	2017 жыл
«Қазақтелеком» АҚ жергілікті облигациялары (KTCB.1024 и KTCB2.1024)	2024 жылғы 1 қараша	11,50%	101.461.458	–
«Кселл» АҚ жергілікті облигациялары (KCELb1)	2021 жылғы 16 қаңтар	11,50%	5.193.713	–
«Қазақтелеком» АҚ жергілікті облигациялары (KZTKb3)	2019 жылғы 26 желтоқсан	7,50%	6.063	6.063
			106.661.234	6.063

Қарыздар	Өтеу күні	Атаулы сыйақы мөлшерлемесі	2018 жыл	2017 жыл
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ	2024 жылғы 19 желтоқсан	7,00%	17.113.449	18.539.569
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ	2024 жылғы 19 желтоқсан	9,00%	8.152.784	8.779.922
«Евразиялық банк» АҚ	2019 жылғы 20 желтоқсан	12,00%	29.749.590	–
«Қазақстанның Халық Банкі» АҚ	2019 жылғы 2 желтоқсан	11,50%	7.818.525	–
«Қазақстанның Халық Банкі» АҚ	2019 жылғы 20 қыркүйек	11,50%	3.893.578	–
«Қазақстанның Халық Банкі» АҚ	2021 жылғы 16 шілде	11,50%	9.976.714	–
«Альфа Банк» АҚ	2019 жылғы 7 маусым	12,00%	5.036.666	–
«Альфа Банк» АҚ	2019 жылғы 7 маусым	12,00%	5.050.000	–
			86.791.306	27.319.491

2018 жылғы 31 желтоқсанға Бас компания Топтың «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ алған 24.961.627 мың теңге сомасындағы кредит желісіне кепілдеме болды (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 26.991.220 мың теңге). 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың қарыздары жоғарыда көрсетілген кепілдемеден басқа қандай да бір мүлікпен қамтамасыз етілген жоқ.

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

23. ЖАЛДАУ

Қаржылық жалдау

Топ телекоммуникациялық жабдыққа басымдылық бере отырып, бірқатар негізгі құралдар обьектілері бойынша қаржылық жалдау шарттарын жасасты. Шарттар талаптарына сәйкес жалға алынатын активтер жалдау мерзімі аяқталған бойда Топтың жеке меншігіне өтеді. Болашақтағы ең төменгі жалдау төлемінің сомалары және олардың дисконтулған құны мынадай болып берілген:

Мың тенге	2018 жыл		2017 жыл	
	Ең төменгі жалдау төлемдері	Ең төменгі жалдау төлемдерінің дисконтулған құны	Ең төменгі жалдау төлемдері	Ең төменгі жалдау төлемдерінің дисконтулған құны
Бір жыл ішінде	9.437.411	6.754.019	5.305.919	3.920.719
Бір жылдан бес жылға дейін	18.889.078	15.975.306	9.331.352	7.681.118
Минус: қаржыландыру бойынша алдағы шығындарды көрсететін сома	(5.597.164)	—	(3.035.434)	—
Ең төменгі жалдау төлемдерінің дисконтулған құны	22.729.325	22.729.325	11.601.837	11.601.837
Минус: 12 ай ішінде өтеуге жататын сома		6.754.019		3.920.719
Кем дегендे 12 айдан кейін өтеуге жататын сома		15.975.306		7.681.118

Пайыз сомасын есептеу пайыздың жылдық 14,6% тиімді мөлшерлемесіне негізделеді.

24. ЖҰМЫСКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ БЕРУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Мемлекеттік зейнетақымен қамтамасыз ету бойынша міндеттемелер

Топ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарына сәйкес өлеуметтік салықты төлейді. Өлеуметтік салық және жалақыны есептеу олардың туындауына қарай шығыстарда көрсетіледі.

Сондай-ақ Топ жұмыскерлердің жалақысынан жинақтаушы зейнетақы қорларына жұмыскерлердің жарнасы ретінде төленетін 10% үстап қалады. Мұндай шығыстар орын алған кезеңі бойынша көрсетіледі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Жұмыскерлерге сыйақы беру бойынша міндеттемелер

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына Компанияның сыйақы беру бойынша жалпы міндеттемелері мыналарды қамтыды:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Белгіленген төлемдері бар зейнеткерлік жоспарлар бойынша міндеттемелердің дисконтталған құны	15.225.384	12.474.055
Басқа ұзақ мерзімді төлемдер бойынша міндеттемелердің дисконтталған құны	580.386	458.129
	15.805.770	12.932.184

Зейнеткерлік жоспар Компания мен жұмыскерлер арасында жасалған еңбек шартына сәйкес мемлекеттік зейнетақымен қамтамасыз ету бойынша міндеттемелерді орындауды көздейді. Басқа ұзақ мерзімді төлемдер мерейтойлық құндарға сыйақылар төлемін, негізгі жұмыскерлердің өліміне байланысты төлемдер және басқаларды қамтиды.

Топ мұндай міндеттемелермен қор құрған жоқ.

Теменде 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына бөлек төлемдері бар белгіленген төлемдермен зейнеткерлік жоспарлар бойынша міндеттемелердің дисконтталған құнын салыстыру берілген:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басына барлық міндеттемелер	12.474.055	7.831.035
Ағымдағы қызметтердің құны	366.783	334.343
Пайыздар шығыны	923.080	747.081
Кезең ішінде төленген сыйақы	(1.285.569)	(1.736.771)
Басқа жиынтық кіріс құрамындағы кезең ішінде танылған актуарлы залал	2.747.035	5.298.367
Жыл соңына барлық міндеттемелер	15.225.384	12.474.055
Жыл бойына өтелетін міндеттемелер	(1.255.222)	(909.227)
Бір жылдан аса мерзімде өтелетін міндеттемелер	13.970.162	11.564.828

Теменде 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына бөлек төлемдері бар белгіленген төлемдермен зейнеткерлік жоспарлар бойынша міндеттемелердің дисконтталған құнын салыстыру берілген:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басына барлық міндеттеме	458.129	388.503
Ағымдағы қызметтердің құны	46.548	34.668
Өткен қызметтер құны	212.923	–
Пайыздар шығыны	33.902	37.063
Кезең ішінде төленген сыйақы	(73.532)	(79.858)
Шығыстар құрамында кезең ішінде танылған актуарлы залал	(97.584)	77.753
Жыл соңына барлық міндеттеме	580.386	458.129
Жыл бойына өтелетін міндеттемелер	(79.195)	(82.943)
Бір жылдан аса мерзімде өтелетін міндеттемелер	501.191	375.186

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

24. ЖҰМЫСКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ БЕРУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Жұмыскерлерге сыйақы беру бойынша міндеттемелер (жалғасы)

2018 жылға танылған актуарлық залал көбінесе дисконттау мәлшерлемесіне қатысты болжамдарды және болашақтағы ең тәменгі жалақыны ұлғайтудың көзделген нормасын өзгерту нәтижесінде туындағы.

Ағымдағы қызметтердің құны, пайыз шығындары мен жұмыскерлерге басқа сыйақылар бойынша жалпы сомасы 1.485.652 мың теңгеге актуарлы шығындар өзіндік құны бойынша шығыстар мен жұмыскерлерге шығындар құрамында жалпы әкімшілік шығыстарда көрсетілді (2017 жыл: 1.230.908 мың теңге) (35-ескертпе).

2018 жылға өзге жиынтық кіріс құрамында танылған, табыс салығын шегеріп тастағандығы актуарлық залал 2.512.956 мың теңгені құрады (2017 жыл: 5.037.715 мың теңге).

Топтың танылмаған актуарлық залал немесе өткен қызметтерден танылмаған құны болмады.

Міндеттемелерді есептеуде Компания жұмыскерлерінің өлім деңгейіне қатысты жарияланған статистикалық деректер мен жұмыскерлердің саны, жасы, жынысы мен еңбек өтіліне қатысты Компанияның нақты деректері пайдаланылды. Компанияның зейнеткерлік жоспарлары бойынша зейнеткерлік міндеттемелерді анықтау кезінде пайдаланылған басқа да негізгі болжамдар мына кестеде көрсетілген:

	2018 жыл	2017 жыл
Дисконттау мәлшерлемесі	8,39%	7,40%
Ең тәменгі жылдық жалақының болжамды үлғаюы	8,66%	8,70%

Тәменде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша елеулі жорамалдар үшін сезімталдықтың сандық талдауы берілген:

	Дисконттау мәлшерлемесі	Ең тәменгі жылдық жалақының болжамды үлғаюы	
Сезімталдық деңгейі	0,5%-ға өсім	0,5%-ға тәмендеу	1%-ға өсім
Белгіленген төлемдері бар зейнеткерлік жоспар бойынша міндеттемелерге ықпал, мың теңгемен	(886.813)	1.175.846	1.218.675
			(1.156.773)

Тәменде 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша елеулі жорамалдар үшін сезімталдықтың сандық талдауы берілген:

	Дисконттау мәлшерлемесі	Ең тәменгі жылдық жалақының болжамды үлғаюы	
Сезімталдық деңгейі	0,5%-ға өсім	0,5%-ға тәмендеу	1%-ға өсім
Белгіленген төлемдері бар зейнеткерлік жоспар бойынша міндеттемелерге ықпал, мың теңгемен	(636.998)	691.057	1.337.969
			(1.160.631)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Жоғарыда көрсетілген сезімталдық талдауы белгіленген тәлемдері бар зейнеткерлік жоспар бойынша міндеттемеге негізгі жoramалдардың дәйекті өзгерістері ықпал ететін әдістің негізінде жүргізілді, есепті кезең сонындағы жағдай бойынша олардың мәндері экстраполяциялау арқылы анықталады. Сезімталдық талдауы басқа жoramалдар өзгермейтін жағдайда елеулі жoramалдардың өзгерісіне негізделеді. Сезімталдық талдауы белгіленген тәлемдері бар зейнеткерлік бағдарламасы бойынша міндеттеменің нақты өзгерісін көрсетпеу мүмкін, себебі жoramалдардың өзгерістері бір-біріне қатыссыз өтетіндіктен оның орын алу мүмкіндігі аз.

25. ӨЗГЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына өзге ұзак мерзімді қаржылық міндеттемелер мынадай баптармен берілді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Берілген кепілдіктер	915.558	258.551
Ұзак мерзімді кредиторлық берешек	78.147	1.880
	993.705	260.431

Берілген кепілдіктер

2016 жылдың 25 ақпана Компания 2024 жылдың 19 желтоқсанына дейін 10.008.780 мың теңгеге дейін кредиттік лимитпен «Қазақстан Даму банкісі» АҚ несие желісі бойынша «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» қауымдастырылған үйымының міндеттемелеріне кепілдік берді. «Қазақстан Даму банкісі» АҚ кредиттік желісі бойынша несие сомасын нақты игеру мөлшері 2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайға 9.984.421 мың теңгені құрады. «Қазақстан Даму банкісі» АҚ-дагы кредиттік желі бойынша қарызыдың игерілген сомасы бойынша берешектің нақты қалдығы 2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайға 9.271.248 мың теңгені құрады. 2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайға «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» міндеттемелері бойынша берілген кепілдік болжалды кредиттік залалға бағалау резерві ретінде қаралады.

26. ӨЗГЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2018 жылғы және 2017 жылғы 31 желтоқсанға өзге ұзак мерзімді міндеттемелер мынадай баптармен берілді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Активтерді пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелер	1.444.530	145.985
Операторлардан алдағы кезеңдер кірістері	—	2.758.768
Абоненттерді қосуға алдағы кезеңдердің кірістері	—	1.444.644
Өзгелері	—	1.012.450
	1.444.530	5.361.847

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

26. ӨЗГЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Активтерді пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелер

Активтерді пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелер резерві ақша ағындарын бағалау пайдалана-нала отырып, участеклер мен объектілерді бастапқы жағдайына қалпына келтіруге болжалды шығын-ның дисконтталған құнымен көрсетілді және нақты актив құнының бір бөлігі ретінде танылады. Ақша ағындары салық салынғанға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Ол ақша ағында-рын пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелерге тән тәуекелдерді көрсетеді.

2018 жылғы 31 желтоқсанға активтердің істен шығуы бойынша міндеттемелер резервінің қозғалысы:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
1 қантарға активтерді пайдаланудан шығару бойынша міндет-темелердің резерві	145.985	141.564
Қосымша құрылған резерв	12.375	1.114
Дисконт амортизациясы (36-ескертпе)	688	3.307
Бизнесі біріктіру (5-ескертпе)	1.285.482	–
31 желтоқсанға активтерді пайдаланудан шығару бойынша міндеттемелердің резерві	1.444.530	145.985

Шарт бойынша міндеттемелер

2018 жылғы және 2017 жылғы 31 желтоқсанға шарт бойынша міндеттемелер мынадай балтармен көрсетілді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Операторлармен шарттар бойынша міндеттемелер	3.425.567	–
Абонеттерді қосуға шарттар бойынша міндеттемелер	1.163.051	–
Шарттар бойынша өзге міндеттемелер	1.110.683	–
	5.699.301	–

2018 жылғы 31 желтоқсанға шарт бойынша міндеттемелер қозғалысы::

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
1 қантарға шарт бойынша міндеттемелер	9.456.950	–
Алдағы кезеңдерге жыл ішінде жатқызылды	15.801.393	–
Қолма-қол ақша ретінде танылды	(7.440.902)	–
Дисконт амортизациясы	549.585	–
31 желтоқсанға шарт бойынша міндеттемелер жиыны	18.367.026	–
Кысқа мерзімді (29-ескертпе)	12.667.725	–
Ұзак мерзімді	5.699.301	–

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

27. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек мына-ларды қамтыды:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Көрсетілген қызмет үшін сауда кредиторлық берешек	23.512.079	8.546.021
Негізгі құралдарды жеткізу үшін сауда кредиторлық берешек	17.445.106	4.635.227
Алынған ТМҚ үшін сауда кредиторлық берешек	1.190.220	325.297
	42.147.405	13.506.545

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына сауда кредиторлық берешекке пайыз есептелген жоқ.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына сауда кредиторлық берешек мынадай валюталармен берілді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Тенге	30.835.928	12.146.351
АҚШ доллары	10.879.035	994.400
Өзгелері	432.442	365.794
	42.147.405	13.506.545

28. ӨЗГЕ ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына өзге қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер мыналарды қамтыды:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Жұмыскерлермен есептесу	11.100.616	6.239.349
Хан Тенгри Холдинг Б.В. алдындағы міндеттемелер	4.842.282	4.842.282
Төлеуге арналған дивидендтер (<i>21-ескертпе</i>)	2.033.495	1.628.625
Берілген көпілдер	43.174	82.150
Өзгелері	834.387	563.655
	18.853.954	13.356.061

Хан Тенгри Б.В. алдындағы міндеттемелер Хан Тенгри Холдинг Б.В. қауымдастың үйіндегі қаржылық міндеттемелерге пайыздар есептелінбеді, баланстар көбінесе теңгемен көрсетілді.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына өзге қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелерге пайыздар есептелінбеді, баланстар көбінесе теңгемен көрсетілді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

29. ӨЗГЕ ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына өзге қысқа мерзімді міндеттемелерге мыналарды қамтыды:

Мың тенгемен	2018 жыл	2017 жыл
Табыс салығынан басқа, төлемге салық	6.305.705	2.600.717
Зейнетакы қорларымен есептесу	561.920	718.267
Абоненттерді қосуға алдағы кезең, кірістері	—	586.369
Операторлардан алдағы кезеңдер кірістері	—	412.170
Өзгелері	249.025	504.137
	7.116.650	4.821.660

Шарттар бойынша міндеттемелер

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына шарттар бойынша міндеттемелерге мыналарды қамтыды:

Мың тенгемен	2018 жыл	2017 жыл
Алынған аванстар	10.734.219	—
Операторлармен шарттар бойынша міндеттемелер	902.722	—
Абоненттерді қосуға шарттар бойынша міндеттемелер	471.924	—
Шарттар бойынша өзге міндеттемелер	14.673	—
Өзгелері	544.187	—
	12.667.725	—

Алынған аванстар клиенттерге телекоммуникациялық байланыс, интернет, IP-TV қызметтерін көрсеткені үшін алдын ала төлемді білдіреді. Клиенттерді үш негізгі топқа бөлуге болады: жеке тұлғалар, жеке фирмалар және мемлекеттік сектор.

30. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН ШАРТТАР БОЙЫНША ТҮСІМ

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін сатып алушылармен шарттар бойынша түсім мынадай баптармен берілді:

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін				
Мың тенгемен	Тіркеңген телекоммуникациялық байланыс	Мобильдік байланыс	Өзгелері	Жынысы
Деректер беру қызметтері	111.745.082	1.554.392	—	113.299.474
Сымды және сымсыз телефон байланысы қызметтері	44.991.160	1.557.710	—	46.548.870
Байланыс арналарын жалға беру	18.542.643	—	—	18.542.643
Желіаралық қосылыс қызметтері	14.353.098	595.431	—	14.948.529
Өзгелері	21.917.114	785.609	500.551	23.203.274
	211.549.097	4.493.142	500.551	216.542.790
B2C*	104.849.713	3.132.867	—	107.982.580

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың тәңгемен	Тіркеңген телекоммуникациялық байланыс	МобиЛЬдік байланыс	Өзгелері	Жиыны
B2B**	31.853.238	764.822	500.551	33.118.611
B2O***	42.539.481	595.431	–	43.134.912
B2G****	32.306.665	22	–	32.306.687
	211.549.097	4.493.142	500.551	216.542.790

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың тәңгемен	Тіркеңген телекоммуникациялық байланыс	Басқалары	Жиыны
Деректер беру қызметтері	106.291.761	–	106.291.761
Сымды және сымсыз телефон байланысы қызметтері	48.325.566	–	48.325.566
Байланыс арналарын жалға беру	18.419.971	–	18.419.971
Желіаралық қосылыс қызметтері	15.876.122	–	15.876.122
Басқалары	14.144.120	–	14.144.120
	203.057.540	–	203.057.540
 B2C*	101.339.429	–	101.339.429
B2B**	30.604.494	–	30.604.494
B2O***	41.374.997	–	41.374.997
B2G****	29.738.620	–	29.738.620
	203.057.540	–	203.057.540

* B2C (Business-to-consumer – тұтынушыға арналған бизнес) түпкілікті тұтынушыларға (жеке тұлғалар) көрсетілетін қызметтер.

** B2B (Business-to-business – бизнеске арналған бизнес) ірі кәсіпорындар мен ШОБ қоса алғандағы корпоративтік секторға көрсетілетін қызметтер.

*** B2O (Business-to-operators – операторларға арналған бизнес) байланыс операторларына көрсетілетін қызметтер.

**** B2G (Business-to-government – мемлекетке арналған бизнес) мемлекеттік секторға көрсетілетін қызметтер.

Топтың сатып алушыларымен шарттар бойынша қолма-қол түсім клиенттер Топ ұсынатын қызметтерді бірмезгілде алатынын және пайдаланатынын ескере келе, негізінен уақыт өте келе танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

31. АУЫЛДЫҚ ЖЕРЛЕРДЕ ӘМБЕБАП ҚЫЗМЕТТЕРДІ КӨРСЕТУГЕ ӨТЕМАҚЫ

Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Халыққа телекоммуникацияның әмбебап қызметтерін көрсететін байланыс операторларының шығындарын өтеу үшін телекоммуникацияның әмбебап қызметтерінің құнын субсидиялау ережесін бекіту туралы» 2009 жылғы 31 наурыздағы №451 қаулысына сәйкес Топ әлеуметтік-манызды аудандарда байланыс қызметтерін көрсету кезіндегі операторлардың шығындарын өтеуге арналған үкіметтік дотациялар алды. Көрсетілген дотацияларға қатысты шарттар мен шартты міндеттемелер орындалды. 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға алынған субсидиялардың жалпы сомасы 6.183.581 мың теңге (2017 жыл: 7.167.685 мың, теңге).

32. САТУДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

31 желтоқсанға аяқталған жылдары өзіндік құн мына түрде берілді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Жұмыскерлерге арналған шығыстар (35-ескертпе)	53.723.725	51.977.009
Тозу және амортизация	38.587.880	42.929.496
Байланыс арналарын жалға беру	9.346.137	7.569.127
Желіаралық қосылыс қызметтері	7.685.137	7.068.297
Жөндеу және техникалық құтім жасау шығыстары	7.532.292	7.981.590
Материалдар	6.213.926	7.301.851
Контент шығыстары	5.379.248	4.995.547
«Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС GSM стандартындағы радиожиілік шоғырын пайдалану үшін төлем	5.263.310	5.446.007
Байланыс қызметтерін көрсету құқығына төлемдер	2.940.937	2.831.806
Электр энергиясы	2.901.765	2.763.385
Күзет және қауіпсіздік	2.190.836	2.488.223
Коммуналдық қызметтер	1.881.526	1.709.762
Орынжайларды және жабдықты жалдау шығыстары	1.754.904	960.294
Жиілік диапазонын пайдалану үшін төлемдер	1.269.941	202.632
Іссапар шығыстары	780.069	737.406
Спутниктік байланыс қызметтері	765.528	698.782
Мұлікті сақтандыру	397.980	524.521
«Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС биллинг жүйесін пайдалану үшін төлем	219.305	250.000
Өзгелері	5.181.166	3.240.981
	154.015.612	151.676.716

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

33. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдары жалпы және әкімшілік шығыстар мынадай баптармен берілді:

Мың төңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Жұмыскерлерге арналған шығыстар (35-ескертпеле)	13.075.235	12.385.800
Консультациялық қызметтер	3.138.478	1.169.063
Табыс салығынан басқа салық	3.104.911	3.083.629
Әлеуметтік іс-шаралар	715.633	731.491
Іссапар шығыстары	589.980	458.529
Тозу және амортизация	287.951	221.490
Материалдар	234.471	247.306
Жұмыскерлердің біліктілігін арттыру	223.382	126.362
Жөндеу және техникалық күтім жасау шығыстары	216.900	253.984
Жабдықты жалдау	162.519	33.319
Сақтандыру	162.063	258.001
Күзет және қауіпсіздік	94.278	69.767
Банк комиссиялары	54.262	101.379
Өткізудің таза құнына дейін тауар-материалдық қорлардың құнын есептен шығару (15-ескертпеле)	30.673	13.729
Күмәнді берешекке резервті есептеге* (16, 17 және 18-ескертпелер)	–	882.403
Өзгелері	1.220.930	1.416.098
	23.311.666	21.452.350

* 2018 жылы 9 ХКЕС (IFRS) сәйкес Топ қаржылық активтердің құнсыздануынан залалдарды жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте бөлек жолмен ашып көрсетті (**42-ескертпеле**).

34. ӨТКІЗУ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдары өткізу бойынша шығыстар мынадай баптармен берілді:

Мың төңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Маркетинг және жарнама	2.499.979	2.109.757
Шарт жасасу шығындарын амортизациялау	1.511.909	1.289.929
Өзгелері	375.633	402.486
	4.387.521	3.802.172

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

35. ПЕРСОНАЛҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдары персоналға арналған шығыстар мынадай баптармен берілді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Жалақы	59.778.384	57.235.422
Еңбекке ақы төлеу қорынан салық	5.534.924	5.896.479
Жұмыскерлерге сыйақы беру шығыстары (24-ескертпеле)	1.485.652	1.230.908
	66.798.960	64.362.809

31 желтоқсанда аяқталған жылдары персоналға арналған шығыстарды бөлу мынадай баптар бойынша берілді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Сатудың өзіндік құны (32-ескертпеле)	53.723.725	51.977.009
Жалпы және әкімшілік шығыстар (33-ескертпеле)	13.075.235	12.385.800
	66.798.960	64.362.809

36. (ҚАРЖЫЛАНДЫРУ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР)/ҚАРЖЫЛАНДЫРУДАН ТҮСКЕН КІРІСТЕР

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға қаржыландыру бойынша шығыстар және қаржыландырудан түскен кірістер мынадай баптармен берілді:

Мың тенге	2018 жыл	2017 жыл
Қаржыландыру бойынша шығыстар		
Қарыздар бойынша пайыздық шығыстар (42-ескертпеле)	(4.016.403)	(6.535.447)
Қаржылық жалдау міндеттемелері бойынша пайыздық шығыс (42-ескертпеле)	(1.565.491)	(578.249)
Жұмыскерлерге берілетін ұзақ мерзімді қарыздарды дисконттау	(1.054.793)	(601.926)
Ұзақ мерзімді кредиттік берешекті дисконттау амортизациясы	(549.789)	(3.665)
Артықшылықты акциялардың борыштық құрамадас бөлігі бойынша пайыздық шығыстар (21-ескертпеле)	(96.167)	(96.167)
Айналымнан тыс өзге де қаржылық активтерді дисконттау	(66.310)	(6.993)
Дисконтың амортизациясы (активтердің істен шығуы бойынша міндеттемелер резерві) (26-ескертпеле)	(688)	(3.307)
	(7.349.641)	(7.825.754)

Қаржыландырудан түскен кірістер

Ақша қаржатының қалдықтары бойынша пайыздық кіріс	994.635	799.590
Жұмыскерлерге ұзақ мерзімді қарыздар беру бойынша дисконт амортизациясы	981.797	1.019.945
Депозиттер бойынша пайыздық кіріс	653.487	1.403.158
Ұзақ мерзімді берешек бойынша дисконт амортизациясы	337.264	364.402
Шығарылған кепілдіктер бойынша пайыздық кіріс	82.148	537.959
Басқа кірістер	17.698	–
	3.067.029	4.125.054

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

37. ВАЛЮТАЛЫҚ БАПТАРДЫ ҚАЙТА БАҒАЛАУДАН ТҮСКЕН ТАЗА КІРІСТЕР/(ШЫҒЫСТАР)

2015 жылдың 20 тамызында Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі «төңгениң еркін айырбас бағамына» өтуі және валюта дәлізін алып тастағаны туралы хабарлады. Нәтижесінде қазақстанның төңгениң АҚШ доллары мен басқа да басты валюталарға қатысты бағамы шамамен 90% пайызға айтарлықтай құнсызданды. Топ 2017 жылы ұзақ валюталық позицияға ие болды, сондықтан 2018 жылдың 31 желтоқсанына аяқталған жылы Топ валюталық баптарды қайта бағалаудан 10.591.474 мың теңге көлеміндегі таза кірісті таныды (2017 жылы: Топ валюталық баптарды қайта бағалаудан 633.942 мың теңге көлеміндегі таза пайданы таныды).

38. ӨЗГЕ ДЕ КІРІСТЕР/(ШЫҒЫСТАР)

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға өзге де кірістер мен шығыстар мынаңдай баптармен берілді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Өзге кірістер		
Жалға беру кірістері	3.229.876	3.247.383
Коммуналдық шығыстардан кірістер	421.558	459.366
Әзгелері	707.290	720.901
	4.358.724	4.427.650
Өзге шығыстар		
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздандынуна байланысты шығыстар (8, 9-ескертпелер)	(1.169.713)	(1.246.347)
Коммуналдық шығыстар	(396.991)	(403.235)
Жалға беру шығыстары	(14.292)	(11.916)
Әзгелері	(381.899)	(198.273)
	(1.962.895)	(1.859.771)

Жалдау кірісі негізінен технологиялық жабдықтарды орнату үшін алаңдарды жалдауынан тұрады.

39. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдарға табыс салығы бойынша шығыстар мынаңдарды қамтыды:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	11.736.193	8.646.038
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыстар/(үнемдеу)	(628.613)	(427.193)
	11.107.580	8.218.845

Топ және оның «КТ-АЙИКС» ЖШҚ басқа, еншілес компаниялары Қазақстан Республикасында салық салынуға жатады. «КТ-АЙИКС» ЖШҚ Ресей Федерациясында салық салынуға жатады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

39. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)

Жоғарыда көрсетілген еншілес үйымнан басқа, Топ пен еншілес үйымдар үшін ресми салық мөлшерлемесі 2018 және 2017 жылдары 20% құрады.

20% көлеміндегі ресми мөлшерлемені (2017 жыл: 20%) пайдалану арқылы есептелген салық салынғанға дейінгі пайдаға қатысты табыс салығы бойынша шығыстарды 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға ағындағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстармен салыстыру төменде берілген:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Салық салғанға дейінгі пайда	53.990.896	32.936.666
20% ресми салық мөлшерлемесі бойынша есептелген табыс салығы	10.798.179	6.587.333
Тауарлы-материалдық қорларды есептен шығару	22.358	29.800
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтеріндегі өзгеріс	7.777	(44.455)
Салық салу мақсатында алынбайтын қауымдастырылған үйымдардың пайдасындағы Топтың үлесі	(1.572.017)	(219.673)
Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	210.031	834.592
Жаңа стандарттар қолданудан тиімділік	778.198	–
Шегерілмейтін шығыстар	863.054	1.031.248
Табыс салығы бойынша барлық шығыс	11.107.580	8.218.845

2018 жылдың 31 желтоқсанына шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген сомалар, активтер мен міндеттемелер арасындағы мерзімдік айырмашылықтарына есепті құнде қолданыстағы ресми салық мөлшерлемелерін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салықта мынадай позициялар қамтылды:

Мың теңгемен	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп		Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп		Жаңа стандарттар қолданудан тиімділік	Еншілес үйым сатып алу	Өзге жиынтық залал құрамында	
	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан	2018 жыл	2017 жыл			2017 жыл	2018 жыл
Кейінге қалдырылған салық активтері								
Ауыстырылатын салық залалы	–	–	–	(17.384)	–	–	–	–
Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	1.104.258	935.383	(65.204)	(969.177)	–	–	234.079	260.652
Айналымнан тыс активтер бойынша дисконт	917.356	936.763	(19.407)	(100.295)	–	–	–	–
Жұмыскерлердің пайдаланбаган демалыстары бойынша есептелген резерв	338.438	257.068	81.370	705	–	–	–	–
Үмітсіз берешек резерві	1.956.416	454.985	(39.222)	(52.346)	204.630	1.336.023	–	–

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Мың теңгемен	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп		Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп		Жаңа стандарттар қолданудан тиімділік	Еншілес үйім сатып алу	Өзге жиынтық залал курамында	
	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан	2018 жыл	2017 жыл			2018 жыл	2017 жыл
Қарыздар бойынша төлем пайыздары	468.247	–	–	(272.588)	–	468.247	–	–
Материалдық емес активтер	210.672	165.350	45.322	36.741	–	–	–	–
Алдағы кезең кірісі	28.610	35.224	(6.614)	17.364	–	–	–	–
Шартты бұзғаны үшін айыппул төлеу міндеттемелері (4-ескертпе)	2.910.373	–	–	–	–	2.910.373	–	–
Өзгелері	1.839.330	934.596	283.981	280.310	–	620.753	–	–
Минус: танылмаган салық активтері	–	(92.891)	92.891	44.455	–	–	–	–
Минус: кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін шегергенде кейінге қалдырылған салық активтері	(9.526.816)	(3.521.864)	(464.926)	876.177	(204.630)	(5.335.396)	–	–
Кейінге қалдырылған салық активтері	246.884	104.614	(91.809)	(156.038)	–	–	234.079	260.652
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері								
Негізгі құралдар	32.314.502	22.323.250	(13.458)	(1.433.387)	–	10.004.710	–	–
Материалдық емес активтер	13.541.800	239.464	(239.464)	(26.021)	–	13.541.800	–	–
Өтелетін актив	2.182.780	–	–	–	–	2.182.780	–	–
Өзгелері	384.860	–	(2.574)	–	261.096	126.338	–	–
Минус: кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін шегергенде кейінге қалдырылған салық активтері	(9.526.816)	(3.521.864)	(464.926)	876.177	(204.630)	(5.335.396)	–	–
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	38.897.126	19.040.850	(720.422)	(583.231)	56.466	20.520.232	–	–
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша үнемдеу			628.613	427.193		(20.520.232)	234.079	260.652

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

39. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте кейінге қалдырылған салық активтері және міндеттемелері былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Кейінге қалдырылған салық активтері	246.884	104.614
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(38.897.126)	(19.040.850)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелері	(38.650.242)	(18.936.236)
Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін салыстыру, нетто		
1 қаңтарға сальдо	(18.936.236)	(19.624.081)
Есепті кезеңге табыс салығы бойынша үнемдеу – мерзімдік шектердің пайда болуы және қалпына келтіру	628.613	427.193
Басқа жынтық залалдың құрамындағы танылған кейінге қалдырылған салықты шегергенде	234.079	260.652
Жаңа стандарттар қолданудан тиімділік	(56.466)	–
Бизнесті біріктіру аясында сатып алғынған кейінге қалдырылған салықтар (5-ескертпе)	(20.520.232)	–
31 желтоқсанға сальдо	(38.650.242)	(18.936.236)

Топ бір салық органды алатын табыс салығына қатысты ағымдағы салық активтері мен ағымдағы салық міндеттемелерін және кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін есептеуге заңды құқығы болған жағдайдаға салық активтері мен міндеттемелері арасында өзара есепке алу жүргізеді.

Кейінге қалдырылған салық активі болашақта осы актив қарсы қолданылуы мүмкін салынатын пайдаға қол жеткізуіндік айтарлықтай ықтималдығы болатын дәрежедеға танылады. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салық залалдары олар пайда болған күннен бастап 10 жылға дейін кейінге қалдырылуы мүмкін және 2019 жылы аяқтала бастайды. Кейінге қалдырылған салық активтері тиісті салық үнемін іске асыру ықтималдығы жоқ, дәрежеде азайтылады.

2018 жылға 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ жынтығы 13.908.799 мың теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 20.554.741 мың теңге) құрайтын еншілес және қауымдастырылған үйымдардағы инвестициялармен байланысты уақытша айырмашылықтарға қатысты кейінге қалдырылған салық активтерін таныған жоқ, себебі Топ осы уақытша деректердің пайдалануын бақылай алады және бұл уақытша айырмашылықтар жуырдағы болашақта пайдаланылатын болады.

40. АҚШАСЫЗ ОПЕРАЦИЯЛАР

Бұл ақшасыз айтарлықтай операциялар ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептен алынғын тасталды:

2018 жылға Топ алдыңғы жылды сатып алғынған негізгі құралдар және материалдық емес активтер үшін 4.635.188 мың теңге төледі (2017 жыл: 4.545.215 мың теңге). 17.445.106 мың теңге сомасындағы негізгі құралдар 2018 жылды сатып алынды, бірақ 2018 жылдың 31 желтоқсанына төленген жоқ (2017 жыл: 4.635.227 мың теңге).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2018 жылы қаржылық жалдау шарттарына сәйкес Топ 14.871.625 мың теңге сомасына телекоммуникация жабдығын алды (2017 жыл: 9.019.870 мың теңге).

41. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

«Бас компания бақылайтын көсіпорындар» санатына бас компания бақылайтын үйымдар кіреді. Бас компания бақылайтын көсіпорындарға кіретін компаниялармен операциялар негізінен Топтың «Қазақстан Темір жолы» АҚ, «ҚазМұнайГаз ҮК» АҚ, «KEGOC» АҚ, «Қазпочта» АҚ-лармен операцияларымен берілген. Топ телекоммуникация қызметтерін бас компанияға, бас компания бақылайтын көсіпорындарға көрсетеді.

Байланысты тараптармен операциялар («Хан Тенгри Холдинг Б.В.» және оның еншілес үйымы «Мобайл Телеком-Сервис» ЖШС-мен мәмілелерді қоса алғанда) тараптар арасында келісілген талаптармен жасалды. Олардың нарықтыққа сәйкес келуі міндетті болған жоқ және үшінші тараптар үшін қолжетімсіз болуы мүмкін. Жыл аяғына өтелмеген қалдықтар қамтамасыз етілмеген, қысқа мерзімді болып табылады, ал есептеулер төменде сипатталған жағдайларды қоспағанда, ақшалай нысанда жүргізіледі.

2018 жылдың 31 желтоқсанына Топ байланысты тараптардың дебиторлық берешегіне қатысты 29.208 мың теңге көлеміндегі күтілетін кредиттік залалды бағалау резерві ретінде таныды.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына аяқталған жылдар үшін байланысты тараптармен сату мен сатып алу және 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанына байланысты тараптармен мәмілелер бойынша қалдық мынадай түрде берілді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Тауарлар мен қызметтерді сату		
Бас компания	359.794	383.768
Бас компания бақылайтын көсіпорын	2.519.743	3.041.650
Қауымдастырылған үйым («Хан Тенгри Холдинг Б.В.»)	23.907.818	22.089.462
Қауымдастырылған үйым («Qaz Cloud» ЖШС)	913.141	239
Мемлекеттік мекемелер	32.306.666	30.588.918
Тауарлар мен қызметтерді сату		
Бас компания	779	–
Бас компания бақылайтын көсіпорын	3.267.303	3.189.663
Қауымдастырылған үйым («Хан Тенгри Холдинг Б.В.») [1]	11.042.238	8.350.347
Қауымдастырылған үйым («Qaz Cloud» ЖШС)	279.525	–
Мемлекеттік мекемелер	9.328	109.616
Карыздар бойынша есептелген сыйақы		
Мемлекеттің бақылауындағы көсіпорындар		
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	2.035.544	6.498.768
Карыздар бойынша орташа сыйақы мөлшерлемесі	8,00%	8,15%
Бас компания	1.461.458	–
Карыздар бойынша орташа сыйақы мөлшерлемесі	11,50%	–

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

41. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР (жалғасы)

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Ақша қаражаты мен оның баламалары		
Мемлекеттің бақылауындағы кәсіпорындар («Қазақстан Даму Банкі» АҚ)	103	172
Қарыздар		
Мемлекеттің бақылауындағы кәсіпорындар («Қазақстан Даму Банкі» АҚ)	25.266.233	27.319.491
Бас компания	101.461.458	—
Сауда және басқа дебиторлық берешек		
Бас компания	130.725	56.378
Бас компания бақылайтын кәсіпорын	613.921	797.881
Қауымдастырылған үйым («Хан Тенгри Холдинг Б.В.»)	16.248.774	14.949.354
Қауымдастырылған үйым («Qaz Cloud» ЖШС)	105.827	71
Мемлекеттік мекемелер	11.431.512	7.078.905
Кредиторлық берешек		
Бас компания	39	—
Бас компания бақылайтын кәсіпорын	469.260	172.879
Қауымдастырылған үйым («Хан Тенгри Холдинг Б.В.»)	11.014.949	9.370.735
Мемлекеттік мекемелер	735.815	477.877
Басқа ұзақ мерзімді активтер		
Басты басқарушы жұмыскерлерге ұзақ мерзімді қарыздар	35.914	27.294
«Эксимбанк Қазақстан» АҚ ұзақ мерзімді депозиттері	—	3.323.300

2018 және 2017 жылдары Топ бас компания бақылайтын кәсіпорындарға байланыс қызметтерін көрсетті, сондай-ақ осы кәсіпорындардан телекоммуникация қызметтерін ұсыну саласында о操арциялық қызметті қолдау үшін тауарлар мен қызметтерді сатып алды.

[1] Топтың жиынтығы Топтың жалпы шоғырландырылған қолма-қол түсімінің 11% құрайтын «Мобайл Телеком-Севрис» ЖШС-нан (бұдан әрі «MTC»), «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» еншілес үйымынан, деректер беру, интернетке қатынауды ұсыну, байланыс арналарын жалдау қызметтерінен, желіаралық қосылыстар қызметтерінен кірістерді және басқа да кірістерді қоса алғанда, айтарлықтай операциялары бар. Топ сонымен қатар MTC GSM стандартты радиожиілік шоғырын пайдалану қызметтерін, желіаралық қосылыстар қызметтері, конвергентті қызметтер көрсету үшін мобильдік трафик және MTC көрсететін және жиынтығы Топты сатудың жалпы шоғырландырылған өзіндік құнының 6% құрайтын қызметтерді сатып алады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2018 және 2017 жылдарға аяқталған жылдар үшін МТС-дан сату және сатып алу мына түрде берілді:

Мың теңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Сату		
Деректер беру қызметтері [A]	13.911.058	12.998.033
Байланыс арналарын жалға беру [Б]	5.482.615	5.696.007
Желіаралық қосылыштар қызметтері [В]	1.590.226	1.228.912
Базалық стансыларға күтім жасау [Г]	659.989	853.828
Үй-жайлар жалдау	624.182	672.800
Өзгелері	1.639.748	639.882
	23.907.818	22.089.462
Сатып алу		
GSM стандарты радиожиілік шоғырын пайдалану төлемі [Е]	5.263.310	5.446.007
Көтерме тарифтер бойынша үткүр трафик [Ж]	3.621.460	1.701.897
Желіаралық қосылыштар қызметтері [З]	845.920	614.191
Биллинг жүйесін пайдалану үшін төлем [И]	219.305	250.000
Өзгелері	1.092.243	338.252
	11.042.238	8.350.347

[A] Деректер беру қызметтері бойынша кіріс тіркелген және сымсыз байланыс арналарын ұсынудан кірістерді, сондай-ақ интернет желісіне қатынаудан кірістері білдіреді және ұсынылған анраның өткізу мүмкіндігі (Мбит/сек), сондай-ақ ұсынылған байланыс арналары саны негізінде есептеледі.

[Б] Байланыс арналарын жалға беруден кіріс LTE желісі базалық стансыларын пайдалана отырып (4G стандарты радиожиілік шоғыры аясында) үйымдастырылған, келісілген техникалық сипаттамаларымен деректер беру арналарын уақытша жалға беруден кірісті білдіреді және жалға берілген байланыс арналарының нақты саны негізінде есептеледі. 2016 жылғы акпанда Топ 4G стандарты радиожиілік шоғырын жалдау туралы МТС-мен шарт жасады. 4G стандарты радиожиілік шоғырын жалдау туралы шартпен бірмезгілде Топ және МТС Топ төменде сипатталғандай төлем жасайтын GSM стандарты радиожиілік шоғырын пайдаланғаны үшін төлемді және биллинг жүйесін пайдаланғаны үшін төлемді үлгайтуға келісті. 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланыс арналарын жалға беруден кірістер 5.482.615 мың теңге болды (2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 5.696.007 мың теңге).

[В] Желіаралық қосылыштар қызметтері бойынша кірістер қосылыш минутының нақты санының негізінде есептеледі.

[Г] Базалық стансыға күтім жасаудан кіріс радиоқатынау желілерінің тұрақты және іркіліссіз жұмысын қамтамасыз ету үшін орындалатын сервистік жұмыстар кешенін ұсынуды білдіреді және күтім жасалатын базалық стансылардың нақты санының негізінде есептеледі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

41. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР (жалғасы)

- [E] GSM стандартты радиожиілік шоғырын пайдаланғаны үшін төлем МТС тиесілі GSM стандартты радиожиілік шоғырын пайдаланғаны үшін ай сайынғы тіркелген төлемді білдіреді. 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін GSM стандартты радиожиілік ауқымын пайдаланғаны үшін төлем 5.263.310 мың теңге болды (2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 5.446.007 мың теңге).
- [Ж] Көтерме тарифтер бойынша үтқыр трафик шығыстары «Қазақтелеком» АҚ абоненттері нақты тұтынған үтқыр оператор желісіндегі трафик көлемін білдіреді және шығыс минуттары, қысқа хабарламалар (SMS), үтқыр трафик мегабайттары нақты санының негізінде есептеледі.
- [З] Желіаралық қосылыстар қызметтері бойынша шығыстар қосылыс минутының нақты саны негізінде есептеледі.
- [И] Биллинг жүйесін пайдаланғаны үшін төлем МТС тиесілі биллинг жүйесін пайдаланғаны үшін ай сайынғы тіркелген төлемді білдіреді. 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін биллинг жүйесін пайдаланғаны үшін төлем 219.305 мың теңге болды (2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 250.000 мың теңге).

Бұл қызметтерді көрсету өзара байланысты түрлі шарттармен реттеледі. Осындаш шарттардың әрбірі бойынша Топ белгілі бір қызметтер түрлерін көрсетеді немесе алғынады. Ол үшін Топ сыйакы алады немесе төлейді, оның үшінші тараптармен шарттар бойынша талаптардан айырмашылығы болуы мүмкін. Үшінші тараптармен шарттар бойынша талаптардан айырмашылығы Топ және қауымдастырылған компания арасындағы көлемге шегерім және басқа да айрықша шарттармен түсіндірілуі мүмкін. МТС-дан/ға сатып алғынатын және сатылатын қызметтер көлемі үшінші тараптармен балама қызметтер көлемінен асады.

Басты басқаруышы персоналға сыйақы беру

2018 жылғы 31 желтоқсанда және 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға жалпы және өкімшілік шығыстар құрамында қоса берілген жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген басты басқарушылық персоналға сыйақының жалпы сомасы тиісінше 637.785 мың теңге және 681.493 мың теңге болды. Басты басқарушылық персоналға өтемақы еңбек келісімінде тіркелген жалақыдан, сондай-ақ жылға жыл нәтижелері бойынша сыйақыдан құралған.

31-ескертпеде көрсетілгендей, Қазақстан Республикасының Үкіметі Топқа ауылдық жерлерде әмбебап қызметтер көрсету үшін белгілі бір өтемақы ұсынады.

22-ескертпеде көрсетілгендей, 2018 жылғы 31 желтоқсанда Топта Бас компания кепіл болған (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 26.991.220 мың теңге) 24.961.627 мың теңге сомасындағы қарыз болды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

42. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ТӘҮЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН ҚАФИДАТТАРЫ

Қаржы активтерінің құнсыздануынан болатын залалдар

2018 жылдың 31 желтоқсанында аяқталатын бір жылдағы қаржы активтерінің құнсыздануынан болатын залалдар 135 мың теңге мөлшеріндегі айналымнан тыс басқа қаржы активтері (**13-ескертпе**), 622.360 мың теңге мөлшеріндегі сауда дебиторлық берешек (**16-ескертту**), 2.966.001 мың теңге мөлшеріндегі басқа айналымдық қаржылық активтер (**18-ескертпе**), 486,525 мың теңге мөлшеріндегі ақша қаржаттары мен оның баламалары (**20-ескертпе**) бойынша бір жылдағы қор есептемесінен жасақталады.

Топтың негізгі қаржы құралдарының құрамына қарыздар, жалдау бойынша міндеттемелер, ақша қаржаты мен оның баламалары, банк депозиттері, сондай-ақ дебиторлық және кредиторлық берешек кіреді. Топтың қаржы құралдарымен байланысты негізгі тәуекелдеріне пайыз мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі, валюталық және кредиттік тәуекелдер жатады. Сондай-ақ Топ барлық қаржы құралдарымен байланысты нарық тәуекелін және өтімділік тәуекелін мониторингілеуді жүзеге асырады.

Пайыз мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі

Пайыз мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі нарықтық пайыз мөлшерлемелерінің өзгеруіне орай қаржы құралы құннының ауытқуымен байланысты тәуекелді білдіреді. 2018 жылдың 31 желтоқсанына Топта өзгермелі пайыз мөлшерлемелері бар кредиттері және қарыздары болған жоқ және нарықтық пайыз мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекеліне ұшырамайды.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – бұл қаржы құралының құны валюта бағамдарындағы өзгерістер салдарынан өзгеріп отыру тәуекелі.

АҚШ долларымен берілген елеулі кредиттер мен қарыздардың, кредиторлық берешек, ақша қаржаты мен оның баламаларының, дебиторлық берешектің болуна байланысты, Топтың шоғырландырылған балансына мынадай айырбас бағамдарының өзгеруі айтартылғанда ықпал етуі мүмкін: АҚШ доллары/теңге.

Төмендегі кестеде салық салғанға дейінгі Топ пайдасының (монетарлық активтері мен міндеттемелері құнныңдағы өзгерістер есебінен) басқа айналымылар өзгеріссіз болғанда, өзгерісін негізді түрде болжадау мүмкін болғанда, АҚШ долларының теңгеге қатысты айырбас бағамдарының сезімталдығы көрсетілген. Көрсетілген факторлар Топтың капиталына әсер етпейді.

Мың теңгемен	2018 жыл		2017 жыл	
	Айырбас бағамын үлғаюы/ (азаюы)	Салық салғанға дейінгі пайдаға әсері	Айырбас бағамын үлғаюы/ (азаюы)	Салық салғанға дейінгі пайдаға әсері
АҚШ доллары	14%	3.141.003	10%	7.005.596
	-10%	(2.243.573)	-10%	(7.005.596)

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

42. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ТӘҮЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН ҚАҒИДАТТАРЫ (жалғасы)

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – клиенттер немесе контрагенттер өз шарт міндеттемелерін орындаамауы салдарынан Топтың көтеретін қаржылық залал тәуекелі. Топ операциялық (ең алдымен, сауда дебиторлық берешегіне қатысты) және қаржылық қызметіне байланысты, банктегі депозиттер мен қаржылық үйімдар, валюталық операциялар мен басқа да қаржылық құралдарды қоса алғанда, кредиттік тәуекелге бейім.

Сауда және басқа да дебиторлық берешек

Топтың кредиттік тәуекелі көп қаржылық құралдары – сауда және басқа да дебиторлық берешек. Осы активтермен байланысты кредиттік тәуекел Топтағы клиенттер санының көптігі мен клиенттердің және басқа да дебиторлардың кредит төлеу қабілеттілігіне үздіксіз мониторинг жасау рәсімі салдарынан шектелген.

Күтілетін кредиттік залалды бағалауда матрица қорын қолдану арқылы әр есептілік мерзімде құнсызданды мойындау қажеттілігі талданады. Резервтердің мәлшерлемесі төлем мерзімін өткізіп алған күннің санына байланысты түрлі клиенттік сегменттегі топтар үшін залалдың туындауы (географиялық аймақ, өнімнің түрі, сатып алушының рейтингісі, аккредитив немесе басқа да кредиттік тәуекелді сақтандыру түрлерімен қамтамасыз ету) сипаттамасына байланысты қойылады. Есеп айрысу белгіленген есептіліктің ықтималдығына, уақытша ақша құны мен өткен оқиғалар туралы негізделген және расталған ақпаратқа, ағымдағы жағдай мен болашақ экономикалық жағдайдың болжами мен есеп мерзімінің қолжетімділігі нәтижеде көрінеді. Әдette, сауда және басқа да дебиторлық берешектер, егер бір жылдан жоғары мерзімі өткен және тиесілі қаржыны мәжбүрлі талап ету арқылы рәсімдеу қолданылмаған жағдайда алынып тасталады.

Есепті күнге кредиттік тәуекелге мейлінше түсіп қалу әр сыныптама бойынша **16 және 18- ескертпелерде** қарастырылған қаржылық активтердің тенгерімдік құнымен ұсынылды.

Қаржылық құралдар және ақша депозиттері

Топтың қаржылық саясатына сәйкес, бос ақшалай қаражатты бірнеше ірі қазақстандық банкілерге (несие рейтингі барынша жоғары) орналастырады. Несиелік тәуекелді басқару үшін банктегі бос ақшалай қаражатты орналастыруға байланысты Топ басшысы банктің несие төлеу қабілетін бағалау жұмыстарын мерзімді жүргізіп отырады. Депозитті бағалау жұмыстарын женілдету үшін Топ салыстырмалы несие міндеттемелері мен ағымдағы есеп айрысу шоты бар және қызметін оңай мониторинг жасай алатын банкке басымдылық береді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Мың тәңгемен	2018 жыл рейтингісі	2017 жыл рейтингісі	Ақша қаражаты қалдығы		Депозит шоттардағы қалдық	
			2018 жыл	2017 жыл	2018 жыл	2017 жыл
«Қазкоммерцбанк» АҚ	–	B+/теріс/B	–	5.868.048	–	–
«Банк ЦентрКредит» АҚ	B/тұрақты/B, kzBBB-	B/тұрақты/B	4.621	4.098.977	76.329	–
«Цеснабанк» АҚ	B-/теріс/B, kzBB-	B+/теріс/B, kzBBB-	2.846	2.458.522	–	4.984.950
«АТФБанк» АҚ	B/теріс/B, kzBB+	B/теріс/B	5.761.522	2.275.670	98.648	1.000.000
«Қазақстанның Халық Банкі» АҚ	BB/тұрақты/B, kzA+	BB/теріс/B, kzA	34.424.030	456.903	–	42.538.240
«Эксимбанк Казахстан» АҚ	CCC+/C/теріс	CCC+/C/теріс	–	454.889	–	–
«Форте Банк» АҚ	B/он/B kzBBB-	B/он/B	170.705	187.349	–	–
«Сбербанк Россиии» КАҚ	Ba2	Ba2	123.935	82.922	–	–
«Altyn Bank» АҚ, («Қазақстанның Халық Банкі» АҚ, ЕБ)	Ba2/тұрақты/NP	Ba2/тұрақты/NP	3.293.559	80.231	–	6.646.600
КР Министрлігінің Қазынашылық комитеті MMM			128	16.728	–	–
«Каспий Банк» АҚ	BB-/тұрақты/B, kzA	BB-/теріс/B, kzBBB+	700.494	977	–	3.323.300
«Қазақстанның даму банкі» АҚ	BB+/тұрақты/B, kzAA+	BB+/ тұрақты	103	172	–	–
«Сбербанк» АҚ ЕБ	BB +/он	BB +/он	45.695	52	–	–
«Ситибанк Казахстан» АҚ	A +/тұрақты	A +/тұрақты	764.800	36	–	–
«Еуразиялық банк» АҚ	B/теріс/B, kzBB+	B+/теріс/B	36.930	–	–	–
«Альфа-Банк» ЕҰ АҚ	BB-/тұрақты/B, kzA	BB-/тұрақты	103	–	–	–
Жиыны			45.329.471	15.981.476	174.977	58.493.090
Мың тәңгемен	2018 жыл рейтингісі	2017 жыл рейтингісі	Ұзақ мерзімді депозит шотта- рындағы қалдық		2018 жыл	2017 жыл
«Эксимбанк Казахстан» АҚ	CCC+/C/теріс	CCC+/C/теріс	–		3.323.300	

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

42. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ТӘҮЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН ҚАҒИДАТТАРЫ (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Топтың қалыпты немесе құтпеген жағдайларда төлем мерзімі келген кезде төлем бойынша өз міндеттемелерін орындаі алмау тәуекелі.

Топ ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын пайдалана отырып, қаражаттың жетіспеу тәуекелін бақылауды жүзеге асырады. Бұл құрал қаржы инвестицияларының және қаржылық активтердің (мысалы, дебиторлық берешек және басқа да қаржылық активтер) өтелу мерзімін, сондай-ақ операциялық қызметтің болжамды ақша ағынын ескереді.

Топтың міндеті – банк кредиттерін және қаржылық жалдау шарттарын пайдалану есебінен үздіксіз қаржыландыру мен қолайлылық арасындағы балансты тереңдікте ұстап тұру. Топтың саясатына сәйкес келесі 12 ай ішінде 30%-дан аспайтын кредиттер мен қарыздар өтелуі тиіс. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайға шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген қарызыңын баланстық құнын негізге ала отырып, Топтың қарызыңын шамамен 30% бір жыл ішінде өтелуге жатады (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 16%).

Төмендегі кестеде міндеттемелерді өтеу мерзімдері бөлігінде Топтың қаржылық міндеттемелерінің шарттық дисконтталмаған төлемдер туралы жалпылама ақпарат берілген:

Мың теңгемен	Талап етілгенге дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан аса	Барлығы
2018 жылдың 31 желтоқсанына						
Қарыздар	768.936	9.264.447	63.780.975	83.391.057	118.387.210	275.592.625
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	179.634	2.319.854	6.937.923	18.889.078	–	28.326.489
Сауда кредиторлық берешек	32.134.910	4.170.384	5.842.111	–	–	42.147.405
Берілген қаржылық міндеттемелер*	–	1.130.379	1.098.286	7.630.950	2.322.269	12.181.884
Өзге қаржылық міндеттемелер	–	18.810.780	–	78.147	–	18.888.927
	33.083.480	35.695.844	77.659.295	109.989.232	120.709.479	377.137.330
2017 жылдың 31 желтоқсанына						
Қарыздар	–	382.105	3.707.152	21.704.466	9.624.022	35.417.745
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	–	1.412.533	3.893.386	9.331.352	–	14.637.271
Сауда кредиторлық берешек	10.296.822	1.337.562	1.872.161	–	–	13.506.545
Берілген қаржылық міндеттемелер*	–	436.003	1.309.772	9.814.952	2.312.966	13.873.693
Өзге қаржылық міндеттемелер	–	13.273.911	–	1.880	–	13.275.791
	10.296.822	16.842.114	10.782.471	40.852.650	11.936.988	90.711.045

* Төлемі қаржылық кепіл шарты бойынша талап етілуі мүмкін максималды сома негізінде (25,28-ескертпелер).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Ақша ағындарының қозғалысымен байланысты тәуекелдер

Ақша қаражатының қозғалысымен байланысты тәуекел монетарлық қаржы құралына байланысты болашақтағы ақша ағындары құнының өзгеру тәуекелін білдіреді.

Ақша ағындарына қажеттілік мониторингі тұрақты түрде жүзеге асырылады және басшылық туындаудына орай кез келген міндеттемелерді орындауға қажетті қаражаттың болуын қамтамасыз етеді. Топ басшылығы ақшалай қаржы құралымен байланысты болашақтағы ақша ағындарының өшқандай ықтимал ауытқулары Топтың қызметіне айтарлықтай ықпал етпейді деп есептейді.

Капиталды басқару

Қызметті қолдау және акционерлік құнды барынша көбейту мақсатында жоғары кредит рейтингі мен жеткілікті капиталдың тұрақты коэффициенттерін қамтамасыз ету Топ капиталын басқарудың негізгі мақсаты болып табылады.

Топ өз капиталының құрылымын басқарады және оған экономикалық жағдайдың өзгеруіне орай түзету енгізеді. Капитал құрылымын қолдау немесе оған түзету енгізу үшін Топ жай акциялар иегерлерінің дивидендтік төлемдер көлемін қайта қарауы, акционерлерге капиталдарды қайтаруы немесе жаңа акциялар шығаруы мүмкін. 2018 және 2017 жылдары Топ капиталды басқару мақсатына, саясатына немесе үдерістеріне өзгерістер енгізген жоқ.

Топ таза берешектің жалпы капиталға арақатынасын білдіретін берешек коэффициентін пайдалана отырып, капитал мониторингін жүзеге асырады. Топтың саясаты бұл коэффициентті 1,0 шегінде ұстап тұруды көздейді. Топ пайыздық кредиттер және қарыздарды, сауда кредиторлық берешек пен қаржылық жалдау бойынша міндеттемелерді таза берешек құрамына қосады. Капитал Топтың, акционерлеріне келетін капиталдан тұрады.

Төмендегі кестеде кезеңнің аяғына Топтың берешек коэффициенті берілген:

Мың теңгемен	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Пайыздық кредиттер мен қарыздар	193.452.540	27.325.554
Сауда кредиторлық берешек	42.147.405	13.506.545
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	22.729.325	11.601.837
Өзге ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	993.705	260.431
Өзге қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	18.853.954	13.356.061
Таза берешек	278.176.929	66.050.428
Капитал	414.840.935	359.107.937
Берешек коэффициенті	0,67	0,18

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

42. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ТӘҮЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН ҚАҒИДАТТАРЫ (жалғасы)

Әділ құн

Әділ құнын анықтау мақсатында Топ жоғарыда көрсетілгендей, активтер немесе міндеттемелердің сипаттамалары мен тәуекелдері негізінде активтер мен міндеттемелердің санаттарын және әділ құн иерархиясы деңгейлерін анықтады.

Төмендегі кестеде Топ активтері мен міндеттемелері әділ құнының баға көздері иерархиясы берілген. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы қаржы құралдары әділ құнының баға көздері иерархиясы туралы сандық ақпараттың ашылып жазылуы:

Мың тенге	Бағалау қүні	Мыналарды қолданғандағы әділ құн бағасы			Жиыны
		Белсенді нарықтардағы котировкалар (1-денгей)	Маңызды бақыланатын бастапқы деректер (2-денгей)	Маңызды бақыланбайтын бастапқы деректер (3-денгей)	
Әділ құны ашылатын активтер					
Айналымнан тыс өзге қаржылық активтер	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	7.040.366	7.040.366
Айналымдағы өзге қаржылық активтер	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	4.685.111	4.685.111
Өтемелеуші актив	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	10.913.899	10.913.899
Сауда дебиторлық берешек	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	52.173.348	52.173.348

Мың тенге	Бағалау қүні	Мыналарды қолданғандағы әділ құн бағасы			Жиыны
		Белсенді нарықтардағы котировкалар (1-денгей)	Маңызды бақыланатын бастапқы деректер (2-денгей)	Маңызды бақыланбайтын бастапқы деректер (3-денгей)	
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Қарыздар	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	194.104.469	194.104.469
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	22.729.325	22.729.325
Өзге үзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	144.085	144.085
Өзге қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	18.878.261	18.878.261
Шартты бұзғаны үшін айыппул төлеу бойынша міндеттемелер	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	14.551.865	14.551.865
Сауда дебиторлық берешек	2018 жылғы 31 желтоқсан	–	–	42.147.405	42.147.405

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Төменде Топтың активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын бағалау көздерінің иерархиясы берілген. Қаржы құралдарының әділ құнын бағалау көздерінің иерархиясы туралы ақпараттың 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ашылуы:

Мыналарды қолданғандағы әділ құн бағасы

Мың тенге	Бағалау күні	Белсенді на- рықтардағы котировкалар (1-денгей)	Маңызды бақылана- тын бастапқы деректер (2-денгей)	Маңызды бақыланбай- тын бастапқы деректер (3-денгей)	Жиыны
Әділ құны ашылатын активтер					
Айналымнан тыс өзге қаржылық активтер	2017 жылғы 31 желтоқсан	–	–	6.835.991	6.835.991
Айналымдағы өзге қаржылық активтер	2017 жылғы 31 желтоқсан	–	–	62.133.687	62.133.687
Сауда дебиторлық берешек	2017 жылғы 31 желтоқсан	–	–	32.094.228	32.094.228

Мыналарды қолданғандағы әділ құн бағасы

Мың тенге	Бағалау күні	Белсенді нарықтар- дағы коти- ровкалар (1-денгей)	Маңызды бақы- ланатын баста- пқы деректер (2-денгей)	Маңызды бақыланбай- тын бастапқы деректер (3-денгей)	Жиыны
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Қарыздар	2017 жылғы 31 желтоқсан	–	–	21.995.442	21.995.442
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	2017 жылғы 31 желтоқсан	–	–	11.601.837	11.601.837
Өзге ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	2017 жылғы 31 желтоқсан	–	–	172.590	172.590
Өзге қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	2017 жылғы 31 желтоқсан	–	–	13.341.392	13.341.392
Сауда дебиторлық берешек	2017 жылғы 31 желтоқсан	–	–	13.506.545	13.506.545

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

42. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ТӘҮЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН ҚАҒИДАТТАРЫ (жалғасы)

Әділ құн (жалғасы)

Төменде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған қаржы есептілігінде әділ құны бойынша көрсетілмейтін, Топтың қаржылық активтері мен міндеттемелерінің санаттары бойынша баланстық құн мен әділ құнның салыстырmasы берілген. Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құн мәндері көрсетілмеген.

Мың теңгемен	Баланстық құн 2018 жыл	Әділ құн 2018 жыл	Таныл- маған кіріс/ (шығыс) 2018 жыл	Баланстық құн 2017 жыл	Әділ құн 2017 жыл	Таныл- маған кіріс/ (шығыс) 2017 жыл
Қаржылық активтер						
Ақша қаржаты мен оның баламалары	45.350.092	45.350.092	–	15.985.943	15.985.943	–
Айналымнан тыс өзге қаржылық активтер	9.649.734	7.040.366	(2.609.368)	9.457.306	6.835.991	(2.621.315)
Айналымдағы өзге қаржылық активтер	4.685.111	4.685.111	–	62.133.687	62.133.687	–
Өтемелеуші актив	10.913.899	10.913.899	–	–	–	–
Сауда дебиторлық берешек	52.173.348	52.173.348	–	32.094.228	32.094.228	–
Қаржылық міндеттемелер						
Карыздар	193.452.540	194.104.469	(651.929)	27.325.554	21.995.442	5.330.112
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	22.729.325	22.729.325	–	11.601.837	11.601.837	–
Өзге үзак мерзімді қаржылық міндеттемелер	993.705	144.085	849.620	260.431	172.590	87.841
Өзге қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	18.853.954	18.878.261	(24.307)	13.356.061	13.341.392	14.669
Шартты бұзғаны үшін айыппул төлеу бойынша міндеттемелер	14.551.865	14.551.865	–	–	–	–
Сауда дебиторлық берешек	42.147.405	42.147.405	–	13.506.545	13.506.545	–
Әткізілмеген әділ құндары				(2.435.984)		
барлық танылмаған езгеріс				2.811.307		

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Бағалау әдістемелері және жорамалдар

Төменде осы қаржылық есептілігінде әділ құны бойынша көрсетілмеген қаржы құралдарының әділ құнын анықтау кезінде пайдаланылған әдістемелер мен жорамалдар сипатталған.

Әділ құны шамамен олардың баланстық құнына тәң активтер

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер өтімді немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан кем) болған жағдайда олардың әділ құны шамамен баланстық құнына тәң болуы мүмкін. Сондай-ақ бұл жорамал талап етілетін салымдарға және өтеу мерзімі белгіленбекен жинақтаушы шоттарға қолданылуы мүмкін.

Амортизацияланатын құн бойынша есептелетін қаржылық міндеттемелер

Алынған қарыздардың әділ құны шарттары, кредит тәуекелі мен өтеу мерзімі ұқсас берешек бойынша қазіргі уақытта қолданыстағы мөлшерлемелер пайдаланыла отырып, алдағы ақшалай қаржат ағындағын дисконттау арқылы бағаланады.

Қаржы қызметіне байланысты міндеттемелердегі өзгерістер

2018 жылғы қаржы қызметімен байланысты міндеттемелердегі өзгерістер мынадай түрде берілді:

Мың төңгемен	2018 жылғы 1 қаңтар	Жаңа қарыз/ жалдау шарттары	Бизнесті біріктіру	Қысқа мерзімді бөлігіне қайта сыныпталды	Ақша қара- жатымен не- гізгі қарызды қайтару	Пайыз төлемі	Пайыз шығысы	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қарыздар- дың ұзақ мерзімді бөлігі	24.967.690	100.000.000	14.935.969	(4.065.248)	–	–	–	135.838.411
Қарыздар- дың қысқа мерзімді бөлігі	2.357.864	–	51.380.150	4.065.248	(2.029.593)	(2.175.943)	4.016.403	57.614.129
Қаржылық жалдау- дың ұзақ мерзімді бөлігі	7.681.118	14.871.661	–	(6.577.473)	–	–	–	15.975.306
Қаржылық жалдау- дың қысқа мерзімді бөлігі	3.920.719	–	–	6.577.473	(3.697.239)	(1.612.425)	1.565.491	6.754.019
Жиыны	38.927.391	114.871.661	66.316.119	–	(5.726.832)	(3.788.368)	5.581.894	216.181.865

ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

42. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ТӘҮЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН ҚАҒИДАТТАРЫ (жалғасы)

2017 жылғы қаржы қызметімен байланысты міндеттемелердегі өзгерістер мынадай түрде берілді:

Мың тенге	2017 жылғы 1 қаңтар	Шығып жатқан топтан қайта сыйнапталды	Қысқа мерзімді белгіне қайта сыйнапталды	Ақша қарашатымен негізгі қарызды қайтару	Пайыз төлемі	Пайыз шығысы	Валюта бағамындағы өзгеріс	2017 жылғы 31 желтоқсан
Қарыздардың үзак мерзімді бөлігі	53.794.669	–	(29.501.388)	–	–	–	674.409	24.967.690
Қарыздардың қысқа мерзімді бөлігі	2.473.507	–	29.501.388	(28.009.799) (7.571.331)	6.535.447	(571.348)	2.357.864	
Қаржылық жалдаудың үзак мерзімді бөлігі	1.273.015	10.102.254	(3.694.151)	–	–	–	–	7.681.118
Қаржылық жалдаудың қысқа мерзімді бөлігі	3.162.706	–	3.694.151	(3.162.706) (351.681)	578.249	–	–	3.920.719
Жиыны	60.703.897	10.102.254	–	(31.172.505) (7.923.012)	7.113.696	103.061	38.927.391	

43. ШАРТ ЖӘНЕ ТАЛАП МІНДЕТТЕМЕЛЕРИ

Операциялық орта

Қазақстанда нарықтық экономика талаптарына жауап беретін экономикалық реформалар және құқықтық, салық және әкімшілік инфрақұрылымды дамыту жалғасуда. Қазақстан экономикасының болашақтағы тұрақтылығы көп жағдайда осы реформалар барысына байланысты және Үкімет экономика, қаржы және ақша-кредит саясаты саласында қабылдайтын шаралар тиімділігіне қатысты болмақ.

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

Топ құрылымдарын орындауға және телекоммуникация жабдығын сатып алуға шарттар жасасады. 2018 жылғы 31 желтоқсанға Топтың көбінесе телекоммуникация жабдығын сатып алумен және телекоммуникация желісін салумен байланысты жалпы сомасы ҚҚС қоса алғанда 6.238.697 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанға: 3.582.193 мың теңге) шарт міндеттемелері болды.

Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер – Топ жалгер ретінде

Топ Қазақстанның түрлі облыстарында оғистік ғимараттар мен үй-жайларды жалдауға мүліктік шарттар жасады. Оғистік ғимараттар мен үй-жайларды жалдау шарттарында орта есеппен 1 жылға жалдау шарттары бар. Бұл шарттарды жасау Топқа ешқандай шектеу қоймайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

Операциялық жалдаудың бұзылмайтын шарттары бойынша төлеуге жататын болашақтағы ең аз жал-герлік төлемдер мынадай түрде берілген:

Мың тәңгемен	2018 жыл	2017 жыл
Бір жыл ішінде	7.874.102	776.505
Бір жылдан аса, бірақ 5 жылдан артық емес	54.116	—
	7.928.218	776.505

Лицензиялық міндеттемелер

Сымсыз байланыс қызметтерін көрсетуге арналған бірқатар лицензиялардың талаптарына сәйкес Топтың өз желісін қамту аймағына қатысты белгілі бір міндеттемелері бар. Топ Қазақстан Республикасының негізгі магистральдар бойымен өтетін аудандарды, шағын қалалар мен қалалық типтегі кенттерді қамти отырып, ұтқыр желінің қамту аймағын көңейтуге міндетті. Топ басшылығы Топ лицензия талаптарын сақтайды деп есептейді.

Қауымдастырылған үйымдарда үlestі сатып алуға опцияндар

Топ және Tele2 арасындағы келісімге сәйкес Топта Tele2-ден мәміле аяқталған күннен бастап («колл» опционы) үш жылдан кейін кез келген уақытта «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» қатысу үлесінің 49% сатуды талап ету сөзсіз құқығына ие. Tele2-де Топтан «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» қатысу үлесінің 49% сатып алушы талап ету симметриялық құқығы бар («пут» опционы).

Опцион бағасы АҚШ долларымен көрсетіледі және оны анықтау күніндегі жағдай бойынша алынған көлемде берілетін акциялардың нарықтық әділетті құнына тең.

Топ опционның әділетті құнын бағалауды жүргізді және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша опционның әділетті құны нөлге тең.

«Қазақтелеком» АҚ, «Кселл» 75% акциясын сатып алу бойынша мәміленің жабылуына орай Tele2 A.B. «пут» опционын мерзімінен бұрын сату туралы шешімі қабылданды, оған сәйкес Tele2 A.B. «Қазақтелеком» АҚ-дан Tele 2 A.B. компаниясына тиесілі «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» барлық акциясын нарық құнымен сатып алушы талап етуге құқылы. Пут опционын мерзімінен бұрын орындау Акционерлердің 2016 жылғы 29 ақпандығы келісімінің бәсекелес болмау туралы тармағының бұзылуына байланысты мүмкін болып отыр, оған сәйкес «Қазақтелеком» АҚ мобильдік операторларда бақылау үлесін иелен-бөуді міндеттіне алған болатын. Осыған орай акционерлер «Қазақтелеком» АҚ және Tele2 A.B. опционды сату, соның ішінде Tele2 A.B. тиесілі «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» акциялары ның нарықтық әділетті құнының бағалауын жүргізу бойынша іс-шараларды жүзеге асыруда. Акционерлер акциялардың нарықтық әділетті құны бойынша келісімдерге қол жеткізгеннен кейін «Қазақтелеком» АҚ Tele2 A.B. компаниясына тиесілі «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» акцияларын сатып алатын болады. Акционерлердің 2016 жылғы 29 ақпандығы келісімінің талаптарына сәйкес Tele2 A.B. «Хан Тенгри Холдинг Б.В.» акцияларының әділетті құнын келіскеннен кейін 10 күн ішінде опционды сату туралы хабарламаны кері шақырып алу мүмкіндігіне ие. Тиісінше, опцион айтартылған болып табылмайды және Топта 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Хан Тенгри Холдингіне бақылау жасау мүмкіндігі жок.

43. ШАРТ ЖӘНЕ ТАЛАП МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ (жалғасы)

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы мен нормативтік базасы тұрақты өзгерістерге үшінші рәйді және түрлі түсіндірүлерге жол береді. Мұнымен бірге басшылық, Халықаралық электр байланысы одағына кіретін бейрезиденттермен Топ жұмыс істейтін және белгілі салықтық босатуды беретін халықаралық шарттар үлттық салық заңнамасы алдында басымдылықта ие деп есептейді. Жергілікті, өнімділік және республикалық салық органдары арасындағы пікір қайшылығы жіңіз кездесетін жағдай. Анықталған және расталған қазақстандық салық заңнамасын бұзудың айыппұл мен өсімақысының қолданыстағы тәртібі қаталдықпен ерекшеленді. Айыппұл мөлшері есептелген салық сомасының 50%-ден 80%-ға дейінгі көлемін құрайды, ал өсімақы Қазақстан Ұлттық Банкі белгілеген, 1,25-ке көбейтілген қайта қаржыландыру мөлшерлемесінің негізінде есептелінеді. Осының нәтижесінде айыппұл мен өсімақысының сомасы есептелген салық сомасынан бірнеше рет жоғары болуы мүмкін. Салық тексерулері тікелей тексеру жылы алдындағы қызметтің бес күнтізбелік жылын қамти алады. Қазақстандық салық жүйесімен байланысты екі奭ыштылықтың себебінен есептелген салықтың, өсімақы мен айыппұлдың (егер мұндай болса) қорытынды сомасы осы күннің шығыстарына жатқызылған және 2018 жылдың 31 желтоқсанына есептелген шығыстардан асып кетуі мүмкін. Басшылықтың пікірінше, 2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша заңнаманың тиісті ережелері дұрыс талданып берілген және салық заңнамасымен байланысты Топтың жағдайын сактап қалу ықтималдығы жоғары болып табылады.

44. ЕСЕПТІ КҮННЕҢ КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2019 жылғы ақпанда Топ өзінің «Альфа-банк» АҚ алдындағы 10.093.600 мың теңге сомасындағы міндеттемесін толықтай қайтарды және «Банк ВТБ (Қазақстан)» АҚ ЕБ бір жылдық мерзімге және жылдық мөлшерлемесі 10.9% болатын 5.000.000 мың теңге сомасына кредит желісін ашты.

2019 жылғы 28 ақпанда Қазақстандық қор биржасында кірістілігі 11,5% және қайтару мерзімі 2012 жылғы 16 қаңтардағы 16.804.000 мың теңге сомасына облигациялар орналастырыды.

«Нұрсат» АҚ еншілес үйімін ерікті тарату туралы» «Қазақтелеком» АҚ, Директорлар кеңесінің шешімі (2017 жылғы 31 наурыз) негізінде 2019 жылдың 6 ақпанында 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Нұрсат» АҚ жиынтық тарату балансы бекітілді. 2019 жылғы 22 ақпанда «Нұрсат» АҚ жарияланған акцияларын шығаруды жою туралы Ұлттық банктің қуәлігі алынды. 2019 жылғы 7 наурызда Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі «Нұрсат» АҚ қызметтің тоқтатуды тіркеді.

Байланыс деректері

telecom@telecom.kz
ayim.ablekenova@telecom.kz

«Қазақтелеком» АҚ

№ 1 офис:

010000, Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ.,
Есіл ауданы, Сауран көш., 12

Телефон: +7 (7172) 587 154; 280 784;
Факс: 8 (7172) 587 724;

№ 2 офис:

050059, Қазақстан Республикасы,
Алматы қ., Н. Назарбаев даңғ., 240б

Телефон: 8 (727) 258 72 19, 258 72 15;
Факс: 8 (727) 227 84 84;

www.telecom.kz

ҚАЗАҚТЕЛЕКОМ

www.telecom.kz